ISSN 0351-6407
9 770351 640019

AbAk RAČUNALNIKI, TISKALNIKI
Microsoft CERTIFIED PROFESSIONAL
Miklošiča Kuzmiča 4, M. Sobota, tel.: 22 162

CREDITANSTALT
Banka Creditanstalt d.d., Ljubljana

SLO - 9000 murska sobota, vegova 13, tel. 069/32-735, fax. 069/31-954
MINICOM Microsoft QUALIFIED DEALER Canon UFADN PRODAJALEC
6 LET TRADICIJE !
Hiša celovitih računalniških rešitev !
CANON BJC-210 color SAMO 39.900.- SIT + p.d.
CASIO - Trgovinske in gostinske blagajne

VESTNIK VESTNIK
NIK VESTNIK VES
VESTNIK VESTNIK
NIK VESTNIK VES
VESTNIK VESTNIK
NIK VESTNIK VES
VESTNIK VESTNIK
NIK VESTNIK VES

VESTNIK

Murska Sobota, 11. julija 1996, leto XLVIII, št. 28, cena 170 SIT

Gobarska sezona se je začela, toda ...

VREME

Ob koncu tedna bo lepo sončno vreme.

Vestnikov koledar
11. julij, četrtek, Olga
12. julij, petek, Mohor
13. julij, sobota, Henrik
14. julij, nedelja, Franc
15. julij, ponedeljek, Vlado
16. julij, torek, Bogdan
17. julij, sreda, Aleš

Pregovor
Ako je Aleš suhoparen in suh, si napravi za zimo topel kožuh.

Zrejlo je žito

Čeprav se je žetev v Pomurju že začela, nas vreme zadnjih dni prav nič ne spominja na žetveni čas. Nočne temperature so se spustile celo pod 10 stopinj pa tudi dnevi niso takšni, kot se jih spominjamo iz svojih mladih let. Žanjci so se takrat med pšenične klase podali že ob prvem svitu, ko je bila slama še žilava in se zrnje ni osipalo, opoldanski počitek pa so si privoščili, ko je bilo sonce najvišje nad obzorjem. Žanjce in žanjice so zdaj zamenjali kombajni, ki pa jim vreme zadnjih dni ni bilo prav nič naklonjeno, že pred žetvijo pa so nevihtni oblaki s točo ponekod pobrali tudi del pridelka. Pridelovalci tožijo, da jim narava ni naklonjena pa tudi država jim obrača hrbet, saj odkupna cena po njihovem ne pokriva pridelovalnih stroškov. Dva ali tri tolarje pri kilogramu bi zato kazalo primakniti, takšne zahteve pa so še toliko bolj upravičene, ker bo letos hektarski pridelek nekoliko nižji pa tudi cene na svetovnem trgu so višje.

L. K., fotografija: Nataša JUHNOV

PYRAMIDIA
Mladinska 8, M. Sobota,
tel.: 31 533, mobitel: 0609 613 372
PRODAJA MOBILNIH TELEFONOV

Kajak-kanu

Preberite reportažo o zmagi Boruta Horvata na svetovnem mladinskem prvenstvu

Za srečno otroštvo

Šola, ki bo za vse naše otroke

So srečanja in dogodki, ki jih ne moremo pozabiti, so ljudje, katerih pripovedi ostanejo zapisane, toda ne le na listu papirja, ali kako se bodo vključevali otroci s cerebralno paralizo v normalen šolski proces na tretji soboški osemletki

Lončar in bankir pred državo enaka

Na obrtnike se je v prvem polletju tega leta usula ploha novih sprememb, ki so ali še bodo močno vplivale na njihove pogoje poslovanja

Zločin pri Sv. Trojici

»Pokopljite naju skupaj!«

V nedeljo ob 11. uri so na lenarškem pokopališču s pretresljivo poslovilno slovesnostjo pokopali posmrtne ostanke 23-letne Anice Kramer iz Zgornjega Porčiča – Niso upoštevali želje njenega morilca, da bi ju pokopali skupaj

Vse poti vodijo v Potrošnik
AKCIJSKA PRODAJA
UGODNE CENE POSODE EMO Z 20.-ODSTOTNIM POPUSTOM
Akcijska prodaja od 11. julija do konca meseca julija.
Izdelki so na voljo v vseh naših prodajalnah s tehničnim blagom.

Rdeče jagode in gobova omaka

Sezona rdečih jagod se počasi poslavlja, zato pa je na vidiku dokaj obilna gobarska sezona. Približno tako je s politiko, ki je sezono rdečih jagod nekoliko podaljšala in bo v letošnjem leto jagoda konjunkturno blago kot celoletni in ne sezonski sadež. V ta kontekst nekako sodijo trije dogodki, s katerimi si oblast daje opravka in si z njimi kuje politični kapital (seveda z močjo). Na eni strani so to zmešnjave okrog volilne zakonodaje. Kljub vročim razpravam in raznoraznim manevrom je namreč jasno, da nove volilne zakonodaje ne bo, kajti prej so potekli vsi razumni roki, ki bi omogočili spremembo volilne zakonodaje za sedanje državnozborske volitve. Navsezadnje so tudi referendomski predlogi tako zapleteni, da kakega posebnega učinka ali racionalne referendumske odločitve ni mogoče pričakovati. Je pa res, da gre za merjenje moči v predvolilnem času. Navsezadnje gre za legitimne kalkulacije vseh predlagateljev, ki na osnovi svojih ocen ob pomoči volilne zakonodaje kalkulirajo s svojim oblastnim deležem. Za oblastne stranke pa je tovrstna manipulacija dobrodošla, ker pač za to zaveso skrivajo bilanco svojega dela, ki pa v teh nekaj mesecih predvolilnega leta ni ravno rožnata.

Na drugi strani je tu neposreden poseg oblasti v tretjo neodvisno vejo oblasti -sodstvo. Z nepotrditvijo mag. Mitje Deisingerja za sodnika s trajnim mandatom je oblast jasno pokazala, da ji je malo mar za neodvisnost tretje veje oblasti, in če že ne gre več z ideološko odvisnostjo sodstva od oblasti, je pač potrebno nastopiti s selekcijo in insinuacijami na račun predstavnikov sodstva, ki so se potrdili s svojim delom, strokovno poštenostjo in neodvisnostjo že v svinčenih časih in tudi sedaj pri vzpostavljanju instituta pravne države. Kajti za področje gospodarskega kriminala je premalo, če visoki predstavnik države izjavi nekako takole, da je o oškodovanjih družbenega premoženja težko govoriti, ko pa ni izrečenih sodb, da so ta oškodovanja res bila. Ob tem pa seveda ne analizira in si ne postavi vprašanja, čemu je ta veja oblasti pri svojem »vzpostavljanju« (torej imenovanju sodnikov) tako močno odvisna od obeh vej političnega oblasti. In navsezadnje od tega nas preveč ne oddaljuje niti praksa na lokalni ravni.

In kaj javnosti sploh še ostane, da bi oblasti lahko verjela ali ji zaupala, če je sesut tudi človek, ki se je z ovrženimi ovadbami zoper medije postavil v bran javnosti in ji omogočil kontrolo oblasti. Posredno pa tudi sedanja dogajanja v medijskem prostoru, spretno pokrita s plaščem kapitalskih transakcij, kažejo na umazane igre politične oblasti, ki si želi ustvariti monopol posredne kontrole medijev in s tem onemogočiti javnost, da kakor koli kontrolira oblast. V tem trenutku so v ospredju elektronski mediji v centru – od nacionalne televizije (Petan) do transferjev lastništva dveh komercialnih televizij (POP TV in Kanal A), ne kaže pa zanemariti tudi radijske scene (RGL). Vprašanje časa pa je, kdaj bodo s svojimi lovkami ali aparatčiki posegli na nižjo lokalno raven. Zato boste letos še dobili rdečih jagod!

J. VOTEK

PO SLOVENIJI

LJUBLJANA – Z dogovorom ministrov za zdravstvo je rešeno vprašanje zdravstvenega zavarovanja slovenskih upokojencev na Hrvaškem, Slovenija in Hrvaška pa sta se dogovorili o delitvi dolga po rimskem sporazumu iz leta 1983, o čemer bosta obvestili italijansko vlado. To je bil izkupiček obiska podpredsednika hrvaške vlade in zunanjega ministrstva dr. Mateja Granića v Ljubljani, govor pa je bil tudi o večstranskih vprašanjih in napredku pri reševanju odprtih dvostranskih vprašanj med državama.

BLED – Na povabilo predsednika republike Milan Kučana je bil na krajšem delovnem obisku v Sloveniji avstrijski predsednik Thomas Klestil. Sobesednika sta razpravljala o večstranskih vprašanjih, predvsem o evropskih (političnih, gospodarskih, obrambnih) integracijah, položaju na Balkanu, izidu volitev v Rusiji, precej pozornosti pa sta namenila tudi dvostranskim odnosom, o katerih sta ugotovila, da so dobri, in menila, da ni razhajanj glede bistvenih vprašanj. Karavanke so le še geografska meja, političnih ni več, je po srečanju dejal Milan Kučan, ki se je udeležil tudi slavnostne otvoritve Koroškega poletja v Osojah.

LJUBLJANA – Državni zbor je v nadaljevanju izredne seje sprejel rebalans proračuna Republike Slovenije za letošnje leto. S sprejetjem uskladitvenega dopolnila odbora za finance so odpravljena vsa neskladja v rebalansu proračuna.

PO SVETU

RIM - Leva sredina je prvič v petdesetletni zgodovini italijanske republike prestopila prag Vatikana. Romanu Prodiju, ki je kmalu po sklenitvi koalicijske pogodbe s postkomunisti prispel tja na uradni obisk, so pripravili protokolarni sprejem s častmi, kakršnih večina njegovih predhodnikov v vladni palači Chigi ni doživela. Papež je ob tem pozval vlado, naj vodi politiko, ki bo v prid zlasti družini.

SEUL - Južnokorejska vlada je pozvala Severno Korejo, naj še živečim vojnim ujetnikom iz korejske vojne, ki je trajala od leta 1950 do leta 1953, dovoli vrnitev v domovino. Po izjavah sorodnikov in vojakov, ki so se vrnili, od konca vojne pogrešajo približno 20.000 Južnih Korejcev.

KOLOMBO - V samomorilskem napadu pripadnice tamilskih upornikov v glavnem mestu severnega polotoka Džafna je bilo ubitih 17 ljudi, 50 pa jih je bilo ranjenih. V eksploziji je bil laže ranjen tudi minister za stanovanjske zadeve Nimal Siripala de Silva.

MADRID – V bližini vojašnice civilne zaščite v Oliteju na severu Španije so eksplodirale štiri granate, na srečo pa ni bil nihče ranjen. Gre za prvi napad baskovske separatistične organizacije Eta po enotedenskem premirju.

PRAGA - Pred predsednikom Vaclavom Havlom je na Hradčanih prisegla nova 16-članska češka vlada pod vodstvom dosedanjega premiera Vaclava Klausa. V drugi Klausovi vladi je pet novih imen, dva ministra pa sta zamenjala resorja. Zunanji minister je Josef Zieleniec, obrambni minister Miloslav Vyborny, finančni minister pa Ivan Kocarnik.

JERUZALEM – Izraelski ministrski predsednik Benjamin Netanjahu je izgubil prvo bitko v svoji vladi. Nekdanji obrambni minister Ariel Šaron, ki ga je Netanjahu poskušal omejiti in izolirati od njegovih kolegov iz Likuda, je dobil vplivno ministrsko listnico za infrastrukturo.

MOSKVA - Dosedanji ruski predsednik Boris Jelcin je v drugem krogu predsedniških volitev dobil 53,7 odstotka glasov in bo tako nadaljnja štiri leta na državnem krmilu. Tekmeca, vodjo komunistične partije Genadija Zjuganova, je premagal več kot prepričljivo, saj je dobil komaj 40,4 odstotka glasov. Jelcin, ki bo slovesno ustoličen 9. avgusta, je že podelil mandat za sestavo nove vlade dosedanjemu premieru Viktorju Černomirdinu.

TUZLA - Ameriški obrambni minister William Perry, ki je obiskal tudi Slovenijo, je v Tuzli obiskal ameriške enote v sestavi Iforja. Skupaj z njimi je proslavil 4. julij, dan neodvisnosti ZDA. Ameriški obrambni minister, ki ga je sprejel poveljnik ameriških enot v BiH, admiral Leighton Smith, je obiskal tudi ruske vojake.

STOCKHOLM - Tu je potekalo peto letno zasedanje parlamentarne skupščine Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi, ki se ga je udeležila tudi slovenska parlamentarna delegacija. Na zasedanju so največ pozornosti namenili gospodarskemu modelu varnosti za 21. stoletje, posledicam razvoja gospodarstva in okolja v vzhodni Evropi in Skupnosti neodvisnih držav.

SALZBURG - Pod pokroviteljstvom avstrijskega predsednika Thomasa Klestila in v organizaciji davoškega Svetovnega gospodarskega foruma je v tem avstrijskem mestu potekal srednje- in vzhodnoevropski gospodarski vrh. Na njem je med drugim sodelovalo več predsednikov držav ali vlad (med njimi slovenski predsednik Milan Kučan) in cela vrsta gospodarskih in finančnih ministrov ter poslovnežev iz skoraj vseh evropskih držav. Sestanek je bil namenjen pregledu ekonomskega razvoja reformnih držav.

M. J.

VESTNIK
Izdaja Podjetje za informiranje Murska Sobota
Časopisni svet: dr. Jože Bedernjak, Štefan Cigut, Zlatko Erlih, mag. Dalibor Geder, Cilka Jakelj, Rajko Stupar, dr. Aleksander Šiftar.
Uredništvo: Irma Benko (direktorica), Janez Votek (odgovorni urednik), Ludvik Kovač (namestnik odgovornega urednika), Bernarda Balažic-Peček, Jani Dominko, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Feri Maučec, Štefan Smej, Štefan Sobočan (novinarji), Nataša Juhnov (fotografinja), Nevenka Emri (lektorica), Ksenija Šömen (tehnična urednica), Robert J. Kovač (računalniški prelom).
Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Ulica arh. Novaka 13, tel. št.: 31 998 (naročniška služba), n.c. 31 960, 33 019 (novinarji Vestnika), Venera (trženje) 33 015, št. telefaksa 32 175. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Naročnina za II. trimesečje 1996 je 2.100,00 SIT, za pravne osebe in obrtnike 6.500,00 SIT polletno, za naročnike v tujini 100 DEM letno, izvod v kolportaži pa 170,00 SIT. Tekoči račun pri Agenciji RS za APPNI Murska Sobota: 51900-603-30005, devizni račun pri Abanki Ljubljana: 50100-620-00112-5049512.
Tisk: Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Na podlagi mnenja Ministrstva za informiranje št. 16/IB z dne 30. 1. 1992 se šteje tednik Vestnik med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje pet-odstotni davek od prometa proizvodov.

Ruskim volitvam ob rob

Kako si lahko pojasnimo Jelcinovo vnovično zmago?

Cesar je nag. Tudi predsednik stoji nag, po tem, ko se je znebil vseh vitezov državnega preobrata, ker se je zbal, da bi na volitvah zmagali komunisti. Usoda Rusije je bila odvisna od tega, koliko ljudi je šlo na volitve. Vse je bilo odvisno od vremena, naključja, sreče. Predvsem pa je usoda Rusije bila in je odvisna od tega, da ljudem manjka politične kulture. Ne samo da se niso naučili zavestno voliti, prav tako ne vedo abstraktno misliti. Ne potrebujejo logike, temveč ikono. Deprimirajoči niso dvomi volilcev, temveč nivo teh dvomov. Ruski narod še danes ni zaokrožena nacija ravno zaradi svoje mentalitete. Je razdeljeno ljudstvo, ki ima, predvsem na podeželju, arhaične elemente. Arhaična zavest je iracionalna in se utemeljuje v slaboumju.

Rusko slaboumje označuje predvsem to, da v bistvu zanje ne obstaja razlika med DA in NE. Predstava o resnici je odvisna od situacije in oscilira od trenutka do trenutka, pri tem nastajajo konice, ki osvetlijo nagon ohranitve, ki še najbolj spominja na tistega iz kamene dobe.

Jelcin in njegovo moštvo morajo igrati z materialom, katerega bistva nihče ne pozna - ruski narod. Jelcin je padel v past avtoritarizma. Ruski konzervativci niso verjeli niti najostrejšim miselnim procesom v ljudstvu. To delno potrjuje, da konzervativizem okrog Jelcina ni bil filozofsko ali kako drugače utemeljen, temveč da je temeljil predvsem na volji do moči. To je odvrnilo inteligenco, ki je Jelcina v začetku tega leta skorajda povsem zapustila. Razlog, da je pozneje našla pot nazaj (pri čemer mladine ni uspel zbrati okrog sebe), je v njenem še večjem odporu do komunistov. Ti so se združili pod zastavo Lenina in Stalina in vseh preostalih sovjetskih emblemov, ki dobesedno smrdijo po stalinističnih represijah.

Komunisti so ubrali pota najvulgarnejše demagogike in se v javnosti kazali kot »prijatelji ljudstva«. Jelcinova največja napaka je seveda ta, da se leta 1991 ni ponudil kot stranka. Medtem ko je zahodna zavest centripentalna in teži k ravnotežju, je ruska centrifugalna; razprši se v tisoče delcev. Težko si predstavljamo narod, v katerem bi po polstoletnem mučenju kar tretjina volila stranko, odgovorno za nacionalni genocid. Težko si predstavljamo narod, ki namesto historičnega spomina uporablja mitično-pesniški kod pračloveka, ki svet deli na »svoje« in »tuje« ljudi.

V tem stilu lahko razumemo tudi moskovsko senzacijo: časopis Moskovskij komsomolez je sporočil, da je Zjuganov sin nekega nemškega vojaka, s katerim naj bi v času okupacije spala njegova mati, ko je v okolici Orjola delala v nemški kantini. Zato je torej podoben nemškemu filistru! Sin Nemca ne more biti »nobeden izmed nas«! Kar zadeva Jelcina, je za mnoge provincialce enostavno žid. Torej tudi »nobeden izmed nas«. Zato je torej nastopil čas Lebedeva.

Ljudstvo ne voli predsednika, temveč očeta nacije. Zjuganov bi lahko postal oče - volkodlak, ki svojo podobo menja, odvisno od tega, s katere strani ga publika vidi. Ampak eno je gotovo: demokratično svobodo bi odpravil in volitev v Rusiji ne bi bilo več vse do časa, ki bi ga, zgodovinsko gledano, še lahko predvideli. To lahko povem iz lastne pisateljske prakse: velika moskovska založba »Molodaja gvardija«, ki že od zmage komunistov na decembrskih volitvah v dumo dela skupaj z Zjuganovom, je iz ideoloških vzrokov zavrnila dve moji knjigi. Je potrebnih še več dokazov?

Lebedev je današnji Stalin. Upoštevati je potrebno, da je Stalin za zahodnjake in večino ruskih intelektualcev nekaj, česar za ruski narod ni. Ruski narod ni sadističen. Ne verjame v zlobnega Stalina. Ne verjame, da je Stalin kdaj kogarkoli mučil. Ne žalite Stalina! Ljudstvo si je ustvarilo sliko dobrega Stalina, rešitelja Rusije in naroda velike nacije. Ruski narod je v svojem nezavednem imperialističen in prepričan, da je Rusija najboljša država na svetu. Gledajoč s tega stališča, je Jelcin pokvaril sliko. Lebedev jo bo znova oživil. Je današnji dober Stalin, edini pravi Stalin. Ne spi zaman v zeleni spalni srajci. Še v spanju je vojak, pripravljen vsak hip skočiti iz postelje, da bi rešil Rusijo. Lebedev je absolutno »naš človek«.

S stališča politične zavesti je Lebedev seveda črni skakač, ki lahko skače v različne smeri ideološkega spektruma. Da je nanj, sicer malo pozno, stavil Jelcin, je potrditev »mitske prisnitve« ruskega ljudstva na volitvah.

Bo lahko Jelcin tega črnega skakača obarval belo in nazaj prijahal nazaj v Kremelj? Ali pa bo črni skakač v zeleni spalni srajci Jelcina povzdignil in pozneje odvrgel? Življenje v Rusiji ne bo dolgočasno.

Jasno je samo eno: Jelcin je tvegal in zaupal naključju. To niso bile volitve, temveč ruska ruleta. Zahod mu v tej igri ni mogel pomagati, ker je ruski zavesti tuj in ker se na rusko zavest odziva na enak način. zanj je nekaj povsem tujega. Zato vedno obstajajo dvojna merila. Zahod ima do Rusije samo predsodke. Korsika, samo po sebi umevno, spada k Franciji, Čečenija pa mora biti samostojna. Požig na düsseldorfskem letališču je bil seveda naklučje, a vsaka ruska katastrofa je ogromna. Tuja, rdeča Rusija se v svetovni disharmoniji levi, njena privzeta ekscentričnost in tribarvnost je namenjena zahodnjakovemu prepoznanju Rusije kot demokratične države.

Ruski pripovednik in esejist
VIKTOR JEROFEJEV,
SZ (147)

Focus

Nemška revija Focus je pred nedavnim objavila pogovor z izraelskim premierom B. Netanjahujem. Ob vprašanju palestinske avtonomije je Netanjahu povedal, da se Palestinci sklicujejo na željo po vrnitvi na ozemlje Izraela, to pa bi po njegovem pomenilo konec Izraela. Zagotovil pa je, da bo spoštoval podpisane sporazume, saj ne želi pritiskati na Palestince.

Prav tako je poudaril, da problem Izraela ni islam ali arabske države, temveč tisti režimi, ki si za dosego izbranega cilja dovoljujejo kršiti vse zakone. Med takimi je predvsem Iran, ki grozi, da bo razvil jedrsko bombo, njena eksplozija pa bi ob množičnem razdejanju pomenila tudi konec prekinitve oskrbovanja z nafto.

Iz Zagreba piše

Primorac - hrvaški Deisinger

Pred prvimi večstrankarskimi volitvami so nastajajoče stranke in reformirani komunisti obljubljali pravno državo, demokracijo evropskega Zahoda in še marsikaj, česar v komunizmu ni bilo ali pa je bilo le zapisano v zakonih in drugih listinah. Ena glavnih slabosti na prehodu iz stare v novo družbo, ki se ji reče postkomunizem, je nesamostojnost sodne veje oblasti, ki so jo na Hrvaškem formalno in pravno dokaj bolje uredili kot pri nas. Pri njih sodnikov ne volijo poslanci, temveč člani posebnega sodniškega sveta, slednjega pa so izvolili v parlamentu. Tako so se na Hrvaškem vsaj formalno otresli prelivanja tekoče politike v pravosodje, kakršno je pri nas prišlo do izraza ob nedavni poslanski zavrnitvi uglednega pravnika Mitje Deisingerja za sodnika vrhovnega sodišča s trajnim mandatom, četudi ga brez zadržkov podpira stroka, tako rekoč celotna sodna veja oblasti. S tem se je poseganje politike v sodno oblast izkazalo kot ena največjih sistemskih napak sodobne slovenske družbe (države), zaradi katere bomo toliko časa zardevali pred svetom, dokler nam pri vprašanju pravne države ne bo mogoče najti niti dlake v jajcu. Tako kot je z našimi izseljenci, ki so na zadnjem srečanju med poglavitnimi razlogi vztrajanja na tujem in nevračanja v domovino navajali nepravno državo Slovenijo, to pa zveni hudo boleče.

No, pred našimi ljudmi na tujem ali pred svetovnimi centri moči in politiko ni mogoče ničesar prekriti z zakonodajo, ki bi bila v celoti prilagojena merilom evropskega Zahoda. Navzlic formalno-pravni boljši ureditvi glede samostojnosti sodne veje oblasti so imeli na Hrvaškem že lani svoj »primer Deisinger«, ki ga v celoti pooseblja ugledni pravnik, nekdanji odvetnik in sodnik hrvaškega vrhovnega sodišča Vlado Primorac. Po svoje je tudi zanimivo, kako je sploh nastal hrvaški »primer Deisinger« – pravzaprav slovenski »primer Primorac«?

Posebno telo, ki mu po hrvaški ustavi pripada vloga imenovanja in odpoklica sodnikov, so namreč v saboru (parlamentu) izvolili po okusu vladajoče HDZ, ki ima v obeh domovih zagotovljeno močno večino glasov. Pred zavrnitvijo Vlada Primorca kot vrhovnega sodnika je stroka – podobno kot v primeru Deisinger – kandidata Primorca ocenila z daleč najvišjo oceno, in to kot doslednega arhitekta pravne države in uresničevalca zakonov. Ta avantura hrvaške politike v pravosodje je postala bistvena za vse hrvaške nesporazume z evropskim Zahodom, četudi je v Strasbourgu in Bruslju posebej ne omenjajo, govorijo in pišejo pa o nepravni državi in nedemokratični družbi, da omenimo le-to. Kajpak ne gre le za »primer Primorac«, ki je v tujini odmeval dosti bolj kot na Hrvaškem, kajti izvirnemu grehu so kot po tekočem traku sledili drugi, v katerih se politika in politikantstvo še očitneje preliva v pravosodje. Lahko bi rekli, da si je politična oblast s prevlado v parlamentu in nastavljanjem svojih sodnih svetnikov (elektorjev) zagotovila popolno obvladanje pravosodja, pri čemer so bili dosti nerodnejši kot naši poslanci v »primeru Deisinger«. To, kar je bilo še podobno vladavini prava, da uporabimo hrvaški besednjak, so že Franjo Tuđman in njegovi poimenovali z ostanki prejšnjega reda in ga umestili v prvo vrsto t. i. državnih sovražnikov.

Zato sploh ne preseneča, da se obtožnice za huda kazniva dejanja spreminjajo čez noč, kot da bi tožilci in sodniki stali v politični areni in opazovali le dogajanja v cesarski loži – dvigovanje palca navzgor ali navzdol, celo zmrdovanje ali spakovanje »cesarjevega« obličja. Tako so pred nedavnim čez noč spremenili obtožnico za manjšo skupino Bošnjakov iz Bihaća, ki da so prišli na Hrvaško z namenom, da likvidirajo njihovega odpadnika, za zdaj še nesojenega Tuđmanovega guvernatorja Bihaške krajine Fikreta Abdića, ki je sicer tudi hrvaški državljan. Aretirancem so najprej očitali nezakonito posedovanje orožja, nato pa so jih nataknili na kol »mednarodnega terorizma«.

Tako je namreč presodil svet za obrambo in nacionalno varnost dr. Franja Tuđmana, ki je po svojih obveščevalnih kanalih zvedel, da so oboroženi Bošnjaki prispeli na Hrvaško z namenom dokončnega obračuna s Fikretom Abdićem. To je lahko tudi res, vendar pa tudi najhujšim zločincem pred sodno obravnavo nihče nima pravice soditi v imenu sodnikov, se pravi, da namesto njih opravlja sodno vejo oblasti – v državi, ki se ima ali pa bi rada postala pravna, kar je kajpak eden glavnih pogojev za vstopanje v evroatlantske integracije, ki so cilj domala sleherne postkomunistične družbe. V obravnavani temi nas ne zanimajo ne Fikret Abdić ne njegovi morebitni atentatorji, temveč španovija politične in sodne oblasti. Povedano drugače, pri nas doma je treba na »primer Deisinger« gledati (in ga presojati) z negativnimi hrvaškimi učinki, kar naj bo resno opozorilo vsem, ki se ukvarjajo s politiko, kako se lahko zadeva izteče, če v sodniškem stanu zavlada politika, ki je trenutno na oblasti ali pa kako drugače postavlja nepredvidene ovire na poti, ki jo je zagovarjala pred volitvami, ko jo je porušila z obljubami o pravni državi.

PETER POTOČNIK

Kajak - kanu

Borut Horvat znova svetovni prvak

V Špindlerovem Mlinu na Češkem je bilo svetovno mladinsko prvenstvo v kajakih in kanujih na divjih vodah. Kot član slovenske reprezentance je sodeloval tudi član Brodarskega društva Mura iz Kroga Borut Horvat in v kanuju enosedu znova osvojil naslov svetovnega mladinskega prvaka.

Tokrat je bilo ob njegovem velikem uspehu navzočih tudi 54 navijačev iz Kroga, ki so bili razvrščeni ob 5,5 km dolgi progi ter z zastavicami in glasbenim ansamblom spremljali finalno vožnjo. Že na prehodnem treningu je Borut Horvat napovedal, da je veliki favorit tekmovanja, saj je zmagal s prednostjo okvirno 30 sekund pred Hrvatom Hohnjecem. Čeprav na glavni tekmi ni šlo vse kot po maslu, je kljub temu prepričljivo zmagal in drugič zapored postal svetovni prvak. Prvič je dobil Borut Horvat zlato medaljo pred dvema letoma v ZDA. Da je letos v izvrstni formi, je pokazal že na svetovnem članskem prvenstvu v Avstriji, kjer je v razredu C-1 osvojil srebrno kolajno. Borut Horvat pa je bil tudi najzaslužnejši, da je Slovenija v moštveni vožnji 3 x C-1 zasedla drugo mesto in osvojila srebrno medaljo. Čestitamo!

Borut Horvat: »Reko Labo sem spoznal na lanskem evropskem prvenstvu, kjer sem bil drugi. Tokrat sem pazil na pasti in navodila trenerja Štefana Varge, ki je skrbel, da ne bi preveč zaostal. Mislim, da se je desetletno treniranje obrestovalo.«

Štefan Varga, trener: »Zaupal sem Borutu, saj na velikih tekmovanjih redko odpove. Veseli smo bili navijačev iz Kroga, saj smo se ob njihovem navijanju počutili kot doma.«

Tonček Gider

Soboške predvolilne zdrahe

Ali so Sobočani zamenjali avtocesto za osebne kariere?

Megalomanska vizija ureditve bakovske garamoznice in politični spopad o tem, ali bo Pomurje zaradi trmoglavega vztrajanja pri »vijoličasti« trasi ostalo brez avtoceste

Da smo tik pred državnozborskimi volitvami, ko je treba karseda dobro izkoristiti čas in brez kakršnih koli zadržkov nasprotno stran postaviti v najslabšo luč, je pokazal tudi del razprave na seji Mestnega sveta Občine Murska Sobota. Precej duhov je namreč razburila že prva obravnava predloga odloka o sprejetju ureditvenega načrta ob Bakovski cesti v Murski Soboti. Najbolj skrb zbujajoče je stanje gramoznice, kjer je naklon brežin prevelik, zato obstaja nevarnost rušenja materiala v vodo. Takojšnje ukrepanje terja temeljito sanacijo gramoznice, ki bi jo lahko uredili tudi v turistično-rekreativne namene.

Tako bi po mnenju **Stanke Desnik** iz ZEU - Družbe za načrtovanje in inženiring ob gramoznici lahko zgradili hotelski kompleks in kasneje apartmajsko naselje ter velik stadion, na katerem bi potekale večje prireditve, kot so Soboški dnevi in rock koncerti, del gramoznice pa bi uredili za varno kopanje. O tem so svetniki iz posameznih političnih strank imeli dokaj različne poglede. Predsednik odbora za urbanizem **Drago Šiftar**, sicer **socialdemokratski poslanec**, se je vprašal, ali je res potrebno imeti dva velika stadiona, ali pa bi stadion iz Fazanerije preselili k gramoznici. Poudaril je, da o tem ni še nič formalno odločeno, zato je predlagal razmislek do prihodnje seje mestnega sveta.

Najbolj kritičen pa je bil **član Združene liste socialnih demokratov Martin Žižek**. Z dokajšnjo prizadetostjo je zatrdil, da mestna občina porabi preveč denarja in časa za nekakšne velike projekte, ne uresniči pa ničesar. Pri tem je za primerjavo navedel Občino Moravske Toplice, kjer so hitro naredili pomemben korak naprej. »Dodejal med drugim, bil pa je za to, da naj se nogometno igrišče zgradi le v rekreacijske namene. Na številne očitke je odgovoril **župan Andrej Gerenčer (Liberalna demokracija Slovenije)**, ki je povedal, da omenjeni projekt ni naročila mestna občina, ampak podjetje Pomgrad - Nizkogradnje. Sicer pa je tudi sam proti gradnji le enega velikega stadiona v Murski Soboti. Pri tem je pojasnil, da je to samo interes strokovnjakov, ki razmišljajo dolgoročno za 50 let naprej.

Precej prahu je vzbudila izjava **socialdemokratskega svetnika Mirana Györekа**, ki je opozoril na preveč megalomanski projekt, ki bi stal preveč denarja. Predlagal je, da bi najprej naredili nekaj majhnega, kar bi omogočalo varno kopanje ljudi. Z

njim pa se ni strinjala **Nadja Ivanc - Milošević (ZLSD)**, ki je menila, da je treba imeti jasno vizijo razvoja, kar pomeni, da bi problem gramoznice ob Bakovski cesti morali rešiti enkrat za vselej. Na koncu so svetniki sprejeli predloženi odlok, vse pripombe pa bodo posredovali predlagatelju v drugo obravnavo.

Gerenčer že v poslanskem fotelju za avtocesto?

Strasti pa so se močno razvnele pri razpravi o avtocestni problematiki. Poslanec državnega zbora in mestni svetnik **Drago Šiftar** ni mogel mimo zakulisnega dogajanja v Ljubljani, ki bi lahko po njegovem preprečanju Pomurce spravilo ob avtocesto. Pri tem je z dokajšnjo grenkobe navedel, da še vedno ni dovolj izkoriščen močan pomursko-štajerski lobi v parlamentu. V nasprotnem se po njegovem lahko zgodi, da v pokrajini ob Muri ne bodo dobili obljubljene avtoceste, ampak kvečjemu hitro cesto ali v najslabši različici le delno obnovljeno magistralo med Mariborom in Mursko Soboto. Poslanec Šiftar pa je tokrat **naperil kritično ost zlasti na mestnega župana Andreja Gerenčerja in direktorja ZEU - Družbe za načrtovanje in inženiring iz Murske Sobote Janeza Örija**, ki je predstavil najnovejšo strokovno različico trase prihodnje avtoceste. Kot se je pokazalo, pa Sobočani z njo ne soglašajo, saj vztrajajo pri t. i. vijoličasti različici.

Poslanec Šiftar je županu očital premalo vztrajnosti v prizadevanjih, da bi čimprej dobili avtocesto. Še več! Pri tem se je spustil tako daleč, da je Andreja Gerenčerja obtožil, da v imenu svoje stranke načrtno zavlačuje s to zadevo, pri čemer naj bi ga LDS nagradila z močno podporo na državnozborskih volitvah. Tudi Janezu Örija je očital podobno, saj naj bi po naročilu iz Ljubljane zavlačeval z izdelavo dokumentacije za avtocesto, čeprav je Šiftar v isti sapi zatrjeval, da za vse to nima oprijemljivih dokazov. Hkrati se je izgovarjal, da to ne pomeni političnega obračunavanja. S tem pa ni mogel prepričati večine svetnikov, ki so pri sebi sklepali, da vse skupaj spominja na dobro zrežirano predvolilno kuhinjo, na katero so že navajeni iz preteklosti.

Seveda sta oba »glavna obtoženca«, župan Andrej Gerenčer in direktor Janez Ori, v celoti odločno zavrnila vse Šiftarjeve trditve in svetnike pozvala k trezni presoji. Poleg tega je župan zatrdil, da doslej sploh ni razmišljal o svojem sodelovanju na državnozborskih volitvah. Po njegovem si nekateri močno prizadevajo, da v tem delu Slovenije ne bi zgradili avtoceste. Direktor ZEU Janez Ori pa je od Šiftarja zahteval, naj ga nikakor ne vmešava v svoje politične spletke in naj njegovega imena ne uporablja za politični predpražnik. Dodal je še, da se je doslej na strokovnem področju vedno uspešno kosal z izredno močnimi ljubljanskimi lobiji. Kaj se bo izcimilo iz teh očitnih prevolilnih zdrah, bomo lahko videli kaj kmalu, najpozneje pa na volitvah v državni zbor, kjer se bodo volilci odločali o svojih kandidatih. To pa bo gotovo najboljši odgovor vsem sedanjim zdraharjem, ki skušajo vnesti na politično prizorišče čimveč nemira in si nabrati volilne točke. Toda volilcev ne morejo pretentati!

MILAN JERŠE

Kolumna

Pogoltnost občinske birokracije

Nedavno od tega je eden od soboških svetnikov izjavil, naš novinar pa naslovil svoj prispevek: »Firma brez reklame je kakor ženska brez moža.« Izjavo je razumeti kot možnost, da naj bo podjetjem in podjetnikom dana možnost lastne promocije poleg rednih oglaševalskih poti v javnih medijih tudi na javnih mestnih površinah, namenjenih za te namene. Recimo, da bi lahko zapisal, da je tudi med novodobnimi politiki zavel nov veter in se je pojavila miselnost, ki poskuša na vseh koncih omogočiti obstoječim in novim podjetnikom, ki nujno potrebujejo promocijo svojih blagovnih znamk, vsaj nekaj možnosti za te aktivnosti. Toda tako kot izjava zveni širokosrčno in dobrohotno v smislu »zdaj vam poleg občinskega »bakšiša« za subvencije obrestnih mer ponujamo še možnost poceni promocije«, nam taista gosposka konec meseca servira odlok o komunalnih taksah v ta trenutek Mestni občini Murska Sobota. Formalnopravno ni sicer nič spornega, saj lokalna zakonodaja navsezadnje daje možnost, da občine pridobivajo svoje izvirne prihodke. Vprašanje pa je, ali so postavke realne in kako bodo gledali prizadeti na novo sorazmerno visoko posredno obdavčevanje. Država namreč tako ali tako neposredno obremenjuje s takšnimi ali drugačnimi načini obdavčevanja in s svojo »gasilno« gospodarsko politiko. V tem primeru se ne spotikam ob izvoznike in sprejete ukrepe, ki smo jih že osvetlili. Navsezadnje to dokazujejo podatki o rasti prihodkov javnega sektorja. Kot kažejo podatki gospodarskih gibanj, se je povpreček skupnih prihodkov v prvih štirih mesecih povečal za 13,9 odstotka oziroma realno za 4,2 odstotka. Najvztrajneje se vzpenja prometni davek, ki se je povzpel kar za 17,9 odstotka oziroma realno za 7,9 odstotka. Temu so sledili neposredni davki in prispevki z realnim 3,4-odstotnim povečanjem. Že to dovolj zgovorno priča, da država, kljub retoriki, dejansko ne sprošča finančnih možnosti za uspešno poslovanje, ampak jih posredno zateguje. In če bodo k temu začele svoje pristavljati lokalne skupnosti, bo začel podjetniški razcvet, ne glede na ustanavljanje podjetniških in svetovalnih centrov na tej ali oni ravni, usihati.

Ob tem se ponovno postavlja vprašanje, kaj pomeni lokalna skupnost s svojo pripravljenostjo za razvoj podjetništva. Nesporno je, da so podjetnikom makrorazmere za delovanje bolj ali manj znane, zato bodo imeli še kako pomembno vlogo mikrorazmere.

In komunalne takse za reklame so nedvomno eden od teh mikrorazmer, seveda kot zgled za ponazoritev. Vzemimo, da je podjetnik, ki se odloča za reklamo na avtobusu, zanjo državi tako ali tako že odštel pristojbino v obliki prometnega davka, ki mu ga je pri svoji storitvi zaračunal avtobusar, v obliki komunalne takse pa bo plačal še občini. Če zanemarimo nekatere druge pomebne mikrodejavnike za razvoj podjetništva, bodo take in podobne poteze ponovno spodbudile selitve podjetnikov v okolja, kjer bodo politiki bolj širokogrudni s podobnimi finančnimi zankami, kot so soboški, kajti novodobni stari politiki in uradniki se iz že znanih občinskih davkov očitno niso ničesar naučili. Je že tako, da župani in njihovi priskledniki niso zadovoljni z majhnimi žlicami, kajti s temi je potrebno prevečkrat zajeti, toda ne vedo, da je z večkratnim zajemanjem z malo žlico trebuh polnejši.

Pa nič zato, bodo že, če ne drugega, povečali število obiskovalcev v novi elitni četrti in poslovni zgradbi v Ulici Staneta Rozmana, tisti, ki imajo kaj pod palcem in v glavi, pa bodo verjetno pristali v sedaj sosednji državi v Buzetu ali v elitni poslovni četrti v Trzinu.

J. VOTEK

Uredniki slovenskih radijskih postaj v daljnih deželah na obisku tudi pri nas

Izobraževanje in spoznavanje

Dr. Edward V. Kovačič, Primorec po rodu, se v Argentini druži s Prekmurci

Slovenski izseljenci po svetu so marsikje uspeli uvesti lastne radijske oddaje, s katerimi skušajo ohranjati svoj materni jezik in kulturno izročilo pa tudi narodno zavest med rojaki na tujem. Podobno vlogo opravljajo seveda tudi časopisi in revije, ki jih izdajajo v materinščini. Za ljudi, ki delajo pri teh medijih, bi lahko rekli, da so tudi ambasadorji slovenstva.

Matična država si je zadala nalogo, da jim bo pri tem po svojih močeh pomagala. V ta okvir sodi tudi izobraževanje urednikov slovenskih medijev po svetu, ki je od lani stalna oblika njihovega usposabljanja pri nas, in obenem tudi spoznavanje matice. To nalogo je sprejel za svojo Urad Vlade Republike Slovenije za informiranje v sodelovanju z Uradom za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Prejšnji teden je 13 urednikov iz Avstralije, Združenih držav Amerike, Argentine in Švedske obiskalo tudi naše podjetje in se posebej seznanilo z delovanjem Murskega vala; pogovor pa je stekel tudi o drugih temah, ki so zanimale goste, še zlasti o položaju porabskih Slovencev. Zatem so izseljenski novinarji obiskali še Lončarstvo Bojnec v Filovcih, Bogojino in Moravske Toplice. Sodeč po njihovih vtisih so bili dokaj zadovoljni z obiskom v tem koncu Slovenije.

Ob tej priložnosti smo nekoliko pokramljali z **dr. Edvardom V. Kovačičem** (po poklicu je pravnik), ki je zastopal slovensko radijsko oddajo Slovenija - Moja ljubezen v okraju Wilde (del argentinskega glavnega mesta Buenos Aires). Pripovedoval nam je, da so te oddaje na sporedu vsako nedeljo dopoldne, trajajo eno uro, v njih pa je rezerviranih 10 minut za Prekmurski kotiček. V okraju Wilde namreč živi precej prekmurskih izseljencev, ki so prišli tja večinoma v letih med obema svetovnima vojnama. Oni so tudi prvi ustanovili lastno društvo v Buenos Airesu, ki se imenuje Slovensko podporno društvo Slovenec. Ker živi Edvard dokaj blizu klubskih prostorov, se je vključil v društvo in v njem tudi aktivno deluje, čeprav je po rodu Primorec. »Malo že tudi gučin,« nam je dejal. Ker ga res zanima, kaj se dogaja pri nas, se je pred dvema letoma naročil tudi na naš Vestnik. Ni kaj, takšnih prijateljev smo zelo veseli!

JOŽE GRAJ

Izseljenski novinarji so z zanimanjem opazovali, kako mojster Bojnec oblikuje izdelke iz gline. (Fotografija: N. Juhnov)

Kdo bo nekoč šejk?

Tisti, ki ima izvir neoporečne pitne vode

Na tiskovni konferenci v Radenski so prejšnji teden predstavili novo blagovno znamko - pitno vodo Izvir. Nova pitna voda je nadomestek za pitno vodo, ki je namenjena predvsem tistim, ki danes nimajo privilegija, da bi jim iz pip tekla ekološko čista in pitna voda. Nova voda ni mineralna in ni gazirana. Je stoodstotno čista, neoporečna in tudi prvobitno čista, brez kakršnih koli poseganj in obdelav, primerna pa je tudi za kuhanje. Pri Radenski z gotovostjo trdijo, da je primerna tudi za nosečnice in dojenčke, kar so dokazali njihove temeljite raziskave in testiranja.

Izvir je pitna voda iz radenskega vrelčnega območja, na površje priteče iz 70 do 120 metrov globoke vrtine, kjer je zaščitena z neprepustnimi plastmi. Voda ni mineralna, saj vsebuje le 600 miligramov mineralnih snovi. Nalivali jo bodo v embalažo po pol litra ter liter in pol. Najprej so pitno vodo namenili za domače tržišče, kjer je povpraševanje po takšni vodi vedno večje, saj je vedno več območij, kjer si morajo prebivalci pitno vodo kupovati v trgovinah. V prihodnje pa jo bodo začeli izvažati tudi na tuja tržišča. Pričakujejo, da bodo letos prodali dva milijona litrov pitne vode Izvir.

Pitna voda ustreza najstrožjim evropskim standardom ter pravilnikom o pitnih in mineralnih vodah ter predlogu slovenskega pravilnika o pitnih in mineralnih vodah, ki je prilagojen nemški verziji. S pitno vodo so prišli na tržišče nekoliko kasneje in so jih druga podjetja, ki se ukvarjajo s tem, prehitela. Alojz Behek, generalni direktor Radenske, je na to odgovoril, češ zakaj pa ne bi enkarat drugi utirali pot, vendar s tem nikakor ne predajajo iniciative drugim polnilcem pitne vode.

V Radenski se že dolgo zavedajo, da je pitne vode v svetu vedno manj ter da postaja čedalje dragocenejša, vedno bolj pa postaja tudi strateški proizvod. Zato bodo skrbeli, da tega bogastva ne bi uničili s kakšnimi posegi, predvsem si bodo prizadevali, da vode ne bi ogrozilo kmetijstvo, ki zna biti najhujši onesnaževalec pitne vode. »Posel z vodami je dober posel,« smo lahko slišali na konferenci. Glede na strateški pomen območja, kjer je pitna voda, ter mnenja nekaterih, da se bodo vojne v prihodnje začenjale prav zaradi nje, je lahko to območje v prihodnosti precej v nevarnosti. »Zato pa bodo lahko nasledniki, ki bodo tukaj živeli oziroma tisti, ki bodo v Radensko prihajali, še šejki.« je povedal generalni direktor. S temi besedami, ki so bile bolj za šalo kot zares, čeprav je v njih veliko resnice, je bila novinarska konferenca končana.

Aleksandra Nana Rituper

Za družbo SGP Pomgrad Visokogradnje ponovljena odločitev o stečaju

Igra v trikotniku

Vseh pet članov upravnega odbora družbe SGP Pomgrad je po krajši razpravi v torek, 9. junija, ponovno enoglasno potrdilo sklep, sprejet 25. aprila, torej da se sodišču predlaga uvedba stečajnega postopka za družbo Visokogradnje. Murskosoboško sodišče naj bi, kot smo lahko izvedeli, o uvedbi stečajnega postopka odločalo včeraj, njegova odločitev pa naj ne bi bila drugačna od tiste, ki jo je enkrat že izreklo. To pa je uvedba stečajnega postopka.

Je morda sploh kdo mislil, da se bo zgodilo drugače, kot se je? Upravni odbor, ki se je enkrat že odločil za stečaj, vendar pri tem naredil proceduralne napake, ni mogel (hotel) odločati drugače pa tudi sodišče skoraj gotovo ne more izreči drugačnega sklepa, kot ga je enkrat že sprejelo. Komu je potem bilo to ponovno odločanje o uvedbi stečaja sploh potrebno? Tistim, ki pri vsem igrajo igro, računajoč na točke. In ker je igra, kdo bo koga, vznemirljiva, lahko razmišljamo tudi tako, da se igralci ne bodo tako kmalu umaknili.

Tukaj pa so tudi delavci. Janko Halb jim je javno obljubil, takrat, ko je imel v rokah sklep mariborskega sodišča o razveljavitvi sklepa o uvedbi stečaja za Visokogradnje, da jim bo izplačal plače. Toda to se ni zgodilo, ker se ni moglo zgoditi. Direktor Visokogradenj Janko Halb namreč v tem času ni imel skoraj nobenih pooblastil, saj je imelo z izdanimi navodili, kako je mogoče ravnati v času zamrznitve stečaja, vse niti odločanja v rokah sodišče. Še manj je bilo mogoče, da bi brez njegovega dovoljenja lahko kdo prosto razpolagal z denarjem na računu.

Na računu je menda okoli 12 milijonov tolarjev, vendar pa je podjetje v stečaju pri dobaviteljih vzelo na up gradbeni material, ki ga bo potrebno obvezno in najprej plačati ter nato pokriti stroške tekočega poslovanja. Po tistem, ko je Janko Halb izrekel obljubo o izplačilu plač zaposlenim, so se seveda dobavitelji takoj oglasili, tudi z napovedjo, da ustavijo dobavljanje materiala. Toda s tem seveda niso prišli k direktorju, ampak k stečajnemu upravitelju.

Stečajni upravitelj dr. Štefan Ščap in direktor Janko Halb sta torej hkrati sedela na tronu družbe, vendar tako, da nista trčila drug v drugega. Eden je prihajal na firmo v dopoldanskem, drugi v popoldanskem času. Strokovni in vodstveni delavci v podjetju pa so večinoma odšli na dopust, morda tudi zaradi tega, ker niso vedeli, koga poslušati in kako ravnati.

Če se je murskosoboško sodišče včeraj ponovno odločilo za uvedbo (nadaljevanje) stečajnega postopka za Visokogradnje, bo to pomenilo, da bo stečajni senat od stečajnega upravitelja kmalu prejel elaborat o upravičenosti nadaljevaja proizvodnje. Torej nekdo je že pripravil teren, se dogovarjal in dogovoril za nove posle, zagotovo človek, ki se spozna na ta posel. To pa pomeni, da ima družba Visokogradnje v stečaju močno senco.

MAJDA HORVAT

Lončar in bankir enaka pred državo

Na obrtnike se je v prvem polletju tega leta usula ploha novih sprememb, ki so ali še bodo močno vplivale na njihove pogoje poslovanja. Začelo se je s spreminjanjem sistema pokojninskega zavarovanja. Za obrtnike in zasebne podjetnike, ki si sami lahko izbirajo zavarovalne osnove, je namreč zakon o spremembah pokojninskega zavarovanja ukinil možnost, da bi prispevke plačevali od zajamčene plače. In ker je bilo nemalo obrtnikov zavarovanih tako, jim je sprememba prinesla plačevanje višjih zavarovalnin. Obrtnik, ki je bil zavarovan za zavarovalno osnovo od zajamčene plače, je na mesec za svoje zavarovanje plačal okoli 16 tisoč tolarjev, medtem ko znaša po novem zavarovanje od najnižje zavarovalne osnove okoli 36 tisoč tolarjev. V nekaterih regijah so na obrtnih zbornicah ugotavljali, da se je zaradi tega število odjav obrti povečalo.

»Do danes, 8. julija, se je odjavilo osem obrtnikov, v letu 95 pa 21. Ta podatek torej ne more potrditi tega, da bi zaradi višjih prispevkov za pokojninsko zavarovanje prišlo do odjav obrti,« je povedala sekretarka murskosoboške obrtne zbornice Marija Rogan. Letos je torej vrata svojih obratovalnic zaprlo manj obrtnikov kot lani, toda če pogledamo podatke prav tako murskosoboške zbornice o ustanavljanju novih, lahko vidimo, da je bila v prvem polletju lanskega let ustanovljena 101, letos pa 80 obrtnih delavnic.

»Nove nastajajo počasneje predvsem zaradi ostrejših izobrazbenih pogojev,« je povedala sogovornica. Toda to še ni vse, država vedno znova prihaja z zakoni in ukrepi, ki obrtnike vedno huje udarjajo po plečih, njihovega glasu pa, kot da noče slišati. Zaman že več kot leto opozarjajo odgovorne, da upnik ni zaščiten, da je finančna disciplina na psu, nelojalna konkurenca in delo na črno cvetita, na drugi strani pa je država za zasebne podjetnike in delodajalce, ki ne plačujejo pravočasno davkov in prispevkov, predvidela ne le zaračunavanje zamudnih obresti, ampak tudi visoke denarne kazni.

Četudi državniki obešajo na še tako veliki zvon v parlamentu sprejet zakon o zmanjšanju prispevnih stopenj za socialno varnost, je tudi obrtnikom jasno, da jim bo država zaradi sprejetih določil zakona o socialnem sporazumu ter davka na izplačane plače zaposlenih delavcev pobrala z enega žepa sicer manj, a zato z drugega več. Tudi zasebni delodajalci bodo za zaposlene morali zagotoviti minimalno plačo za polni delovni čas, ki znaša 53 500 tolarjev, jim izplačati regres za dopust za to leto v višini 102 tisoč tolarjev ter plačati davek na obračunane plače, kot določa sprejeta lestvica.

»Ta davek plačuje delodajalec in nekateri so že napovedali, da zaradi tega zaposlenim ne bodo imeli interesa dajati visokih plač,« je povedala sogovornica. Če delodajalec davka v določenem roku ne bo plačal, do denarno kaznovan z milijonom tolarjev. Za nameček pa bodo morali obrtniki, ki zaposljujejo več kot deset delavcev, po novem vsak mesec prinašati na davčno upravo izpolnjene obrazce z navedenimi plačami zaposlenih.

»Iz meseca v mesec, iz dneva v dan je vse več administriranja,« je k temu dodala sekretarka murskosoboške območne obrtne zbornice.

To pa še ni vse. Res da je obrtnikom šel v zraku davek na podjetja, pa vendar je predlog že pripravljen. In tak, kot je predviden, ne bo delal razlik med lončarjem in zasebnim bankirjem, z davkom bo enako udaril tako prvega kot slednjega. Vzeti tistemu, ki tarna, da nima, je ljudska modrost, toda metanje vseh zasebnih podjetnikov in obrtnikov v en koš, pobiranje davkov vsevprek, samo da se napolni sistem, je upravičeno deležno kritike.

MAJDA HORVAT

Fotografija: N. JUHNOV

Avtocesta Cogetinci–Radmožanci

Dve in šest variant avtocestnega odseka Cogetinci–Radmožanci

V torek je bila v Turnišču predstavitev rezultatov Primerjalne študije poteka tras avtoceste (v nadaljevanju AC) za odsek Cogetinci–Radmožanci, na kateri so sodelovali predstavniki Urada RS za prostorsko planiranje, DARS-a, Ljubljanski urbanistični zavod skupaj z ZEU M. Sobota ter predstavniki občin M. Sobota, Beltinci, Turnišče in Sv. Jurij. Splošnim problemom AC-odseka bodo v prihodnjih dneh sledile obravnave odsekov, ki se nanašajo na posamezne občine.

Primerjalna študija, ki obravnava vplive na regionalni in urbani razvoj, prometno-tehnične in varnostne kriterije, vplive na okolje, ekonomske kriterije in družbeno sprejemljivost, je pokazala, da je na pododseku Cogetinci–Vučja vas najbolj sprejemljiva t. i. rjava varianta, na pododseku Vučja vas–Radmožanci pa t. i. rumeno-vijolična.

Trasa

Skupna dolžina predlagane variante je 36 kilometrov in se začne na tromeji občin Lenart, Sveti Jurij in Radgona in teče prek sedla v Cogetincih naprej po severnih obronkih osrednjih Slovenskih goric. Priključek je predviden na območju prečkanja regionalne ceste Radenci–Videm ob Ščavnici. V nadaljevanju trasa prečka dolino Ščavnice, nato južne obronke Radgonsko-Kapelskih goric severno od Selišč. Pri prečkanju Kupetinskega potoka je predviden viadukt. Viadukt je predviden tudi na mestu prečkanja z železniško progo in regionalno cesto Radenci– Ljutomer med Vučjo vasjo in Bučečovci, kjer bo priključek. Za Vučjo vasjo se trasa previje nekoliko jugozahodno ter prečka Muro in obmurski poplavni pas po viaduktu na razmeroma ozkem delu. Od tod teče zahodno od Bakovec in se vzhodno od Kroga previje proti vzhodu južno od M. Sobote. Severno od Dobla trasa prečka kanal Ledave in Dobla. Ob prečkanju ceste Bakovci–M. Sobota je predviden priključek, ki povezuje zahodni del M. Sobote. Naprej poteka trasa vzdolž Dobla, se izogne Kmetijskemu kombinatu in ima ob prečkanju magistralne ceste in železniške proge Beltinci–M. Sobota predviden priključek M. Sobota vzhod. V nadaljevanju poteka trasa severno nad Lipovci in Gančani, nato pa se v loku usmeri jugovzhodno po poteku parcelnih meja. Južno od Turnišča prečka cesto Gomilica–Turnišče, kjer je predviden priključek južno od magistralne ceste. Trasa v nadaljevanju teče vzporedno s cesto prodi Radmožancem po severni strani. Po dogovoru je konec obravnavanega odseka severozahodno od Radmožanec ob prečkanju Radmožanskega kanala. Od tu je mogoče traso navezati na vse potencialne mejne prehode z Madžarsko.

Priključki in postajališča

Na predlagani trasi so predvideni priključki Videm ob Ščavnici, Vučja vas, M. Sobota zahod, M. Sobota vzhod, Turnišče. Kot lokaciji za t. i. oskrbni center (možnost prenočitve, bencinski servis) sta predlagana: območje vzhodno od priključka M. Sobota zahod in območje vzhodno od Biserjan. Cestninsko postajo pa bi bilo mogoče zgraditi južno od naselja Grabonoš, zahodno od priključka Videm ob Ščavnici.

Glavni problemi odseka

Posebej problematična sta prehoda čez reko Muro in AC po dolini Ščavnice. Pri prehodu Mure pri Vučji vasi zadene cesta na varstveni pas, predvidena rešitev pa bo povzročila predstavitev tega pasu. Prav tako problematični so nasipi, ki so dotrajani. Poseben način reševanja prehoda čez reko Muro bo potrebno narediti tudi zato, ker bo krajinski park Mura potekal vzdolž celotnega toka Mure, od vstopa do izstopa v našo državo. Z ministrstva za kulturo pa so opozorili, da pomeni gradnja avtoceste tako fizično kot prostorsko nevarnost za varovanje naravne in kulturne dediščine, ob tem pa je mogoče, da bodo pri gradnji avtoceste naleteli na arheološka najdišča.

Kje bo speljana AC do Madžarske?

Kje bo prehod čez državno mejo, še ni določeno. Jasno pa je, da AC ne bo speljana do Lendave in naprej do mejnega prehoda Dolga vas, ki bo kljub AC še več let frekventni mejni prehod. Od Radmožancev bo do Lendave speljana obvoznica, končni mejni prehod pa naj bi bil na Gönterovcih. Po hrvaških in madžarskih dogovorih naj bi se tijelni cesti križali na Pincah, vendar pa naši poudarjajo, da je tam že zgrajen regionalni cestni prehod, ne pa nujno AC-prehod.

Predvideni stroški

AC-odsek od Cogetinec do Radmožanec bo stal približno 150 milijonov dolarjev, pri tem pa je potrebno vedeti, da se avtocesta gradi izključno iz bencinskega tolarja in kreditov, najetih v tujini, in da na območju zdaj zgrajenih odsekih presega predvidene stroške. Vse ponujene variante v Pomurju naj bi spadale v isto cenovno kategorijo.

Začetek del

Šele po februarju 1997, ko naj bi bila pripravljena vsa potrebna dokumentacija in sprejete uredbe, bodo začeli pridobivati zemljišča. Po najbolj optimistični varianti naj bi leta 1997 začeli graditi mostove in nadvoze.

Dogovor

Na torkovem srečanju pa so se vendarle določili štiri fiksne točke na avtocestnem odseku: Cogetinci, Vučja vas, Lipovci in Radmožanci.

A. P.

V teh dneh se v Pomurju začenja žetev pšenice

Napovedujejo manjši pridelek od načrtovanega

Z odkupno ceno, ki jo je določila vlada, pridelovalci ne bodo pokrili pridelovalnih stroškov

Vreme vsaj na začetku žetve žanjcem ni bilo naklonjeno, saj so občasne padavine kombajne večkrat pregnale z žitnih polj. Pomurskim pridelovalcem je ječmen doslej že uspelo pospraviti, vse pa je tudi nared za žetev pšenice. Na najbolj peščenih tleh so že padli prvi snopi, po napovedih pa bo žetev na vrhuncu v prvih dneh prihodnjega tedna. Na pomurskih poljih raste letos okoli 20 tisoč hektarjev žit, med njimi pa prevladuje pšenica, ki so jo pridelovalci zasejali na okoli 17 tisoč hektarjih.

Na prvi pogled posevki sicer dobro kažejo, vendar je ob natančnejšem pregledu mogoče ugotoviti, da je gostota slabša, in to se bo najbrž poznalo tudi pri pridelku. Strokovnjaki pravijo, da je bila letošnja prezimitev najslabša v zadnjih desetih letih, zato so morali pridelovalci preorati približno desetino posevkov. Vzrok za slabo prezimitev je dolga in dokaj mrzla zima, posevki so bili dolgo pokriti s snegom, v veliko primerih pa je vzroke iskati tudi v slabi pripravi tal za setev. Navsezadnje pa vpliva na slabšo kakovost posevkov tudi kobulnar, ki je na mnogih njivskih površinah neustrezen, saj se na njih v glavnem izmenjujeta pšenica in koruza. Pri posevkih, ki so bili jesenj prezgodaj posejani, se je pojavila snežna plesen, pri poznejših je sklop redkejši, svoje pa je dodalo še junijsko vreme. Toplotni udar, ki je nastopil običajno v drugi polovici junija, se je letos pojavil že v začetku meseca. Po vsem tem pa je pričakovati, da bo letošnji pridelek nekoliko nižji. V Ljutomerčanu celo napovedujejo, da bo pridelek za 20 do 30 odstotkov nižji od pričakovanega, saj so padavine zamujale za kakšnih deset dni in tudi zadnje dognojevanje zato ni imelo ustreznega učinka.

V Kmetijskem gospodarstvu Rakičan, ki sodi med največje slovenske pridelovalce pšenice, začenjajo žetev v teh dneh. Pospraviti jo morajo z več kot 1.500 hektarjev, najprej pa žanjejo marijo na območju med Soboto in Beltinci. Na spravilo so se dobro pripravili, na voljo je dovolj ustrezne mehanizacije, spravilo pa je predvsem odvisno od vremena. Kakršnih koli napovedi o letošnjem pridelku v Rakičanu ne dajejo, že po prvih dneh žetve pa bo jasno, ali se bodo pesimistične napovedi nekaterih strokovnjakov uresničile. Tudi v Kmetijskem gospodarstvu Lendava, ki po površinah pšenice ne zaostaja za rakičanskim, začenjajo z žetvijo v teh dneh, najprej pa je na vrsti spravilo pinke, za njo pa bodo želi še marijo in žitarko.

V Kmetijstvu Črnci sicer že od sredine lanskega decembra teče stečajni postopek, vendar pridelava ni prekinjena. Pšenico so jeseni zasejali na okoli 600 hektarjih polj in za žetev je vse nared, v začetku prihodnjega tedna pa naj bi steklo spravilo tudi v Ljutomerčanu. Tu morajo letos pšenico pospraviti s 180 hektarjev njiv, od tega je 80 hektarjev semenske pšenice, napovedi o letošnjem pridelku pa niso ravno optimistične. Del pridelka je na tem območju pobrala tudi toča, saj so na 25 hektarjih posevkov ugotovili 20- do 30-odstotno škodo. Napovedujejo, da bo

zaradi neugodnih vrmenskih razmer od setve do žetve letošnji pridelek v povprečju za četrtino nižji od načrtovanega.

Z žetvijo v teh dneh začenjajo tudi pomurski kmetje, ki imajo v lasti skoraj štiri petine vseh površin, na katerih rastejo krušna žita. Pri njih bo letošnji pridelek v povprečju še nižji, poleg vremenskih razmer pa bo na to precej vplivala tudi neustrezna tehnologija pridelave. Vsaka nedoslednost in pomanjkljivost se namreč kruto maščuje in pri marsikaterem pridelovalcu bo pridelek lahko tudi prepolovljen. Zato se tudi postavlja vprašanje, če bomo letos v Sloveniji od domačih pridelovalcev odkupili načrtovane količine tržnih presežkov. Morda so napovedi preuranjene, vendar dvomimo, da bomo tudi v Pomurju odkupili več kot 40 tisoč ton pšenice.

Odkup je namreč predvsem odvisen od odkupne cene, s slednjo pa pridelovalci niso ravno zadovoljni. Ob tem, da je povsem porušeno razmerje med ceno pšenice in koruze, tudi gibanjem cen na svetovnem trgu kaže na to, da bi vlada morala razmisliti o popravku odkupne cene, sicer bo dobršen del pridelka, ki bi ga pridelovalci sicer prodali, ostal doma in ga bodo porabili za živinsko krmo. To velja zlasti za tiste pridelovalce, ki se ukvarjajo tudi z živinorejo, saj napovedi gibanja cen na svetovnem trgu kažejo, da bo cena krušnih in krmnih žit porasla. Terminske pogodbe za krmno pšenico na londonski blagovni borzi kažejo na rast cen do konca leta, rastejo pa so tudi cene koruze. Vzroke za rast je iskati v nižjem ameriškem pridelku, saj je je bila zaradi spomladanske obilice dežja setev kasnejša, zdaj pa dež grozi, da bo uničil še tisto, kar jim je uspelo zasejati.

LUDVIK KOVAČ

Do oktobra bodo nared strokovne osnove za pomursko razvojno strategijo

S profesionalnostjo do kakovosti

Sedanji projektni svet je le prehodna oblika

Za iskanje najustreznejših strateških usmeritev je nujno regionalno povezovanje, žal pa za pokrajino ob Muri vedno znova lahko ugotavljamo, da ostaja na dveh bregovih. Pomurje, v pol stoletja uveljavljeno geografsko poimenovanje, ki je vključevalo območja nekdanjih štirih občin, postaja za nekatere vedno bolj moteče, drugačno poimenovanje pa bolj razdruževalni kot povezovalni dejavnik. Bi pa bilo tesnejše sodelovanje in povezovanje v sedanji novi komunalni samoupravi še potrebnejše, saj razdrobljenost občin ne zagotavlja ustreznega dialoga z državo, ki se tako vedno bolj centralizira.

Strategija regionalnega razvoja Pomurja naj bi bil tisti dokument, ki bi vključeval vseh 18 občin na tem območju, vendar lahko ugotavljamo, da nekatera okolja in posamezniki zanj ne kažejo prevelikega zanimanja. Verjetno je tudi to eden od razlogov, da priprava te strategije glede na potrebe nekoliko zamuja. Čeprav so v dosedanjih aktivnostih dajali prednost iskanju in zagotavljanju sredstev za izvedbo tega zahtevnega projekta, pa po besedah Ferija Horvata, ki vodi projektni svet, vendarle prehitevajo počasno državo, ki pri regionalnem razvoja ni dala veliko od sebe. Snovalcem pomurske razvojne strategije je uspelo, da so v ministrstvu za ekonomske odnose in razvoj našli nosilca aktivnosti, ki koordinira aktivnosti med posameznimi vladnimi resorji.

Izvedba takšnega projekta zahteva seveda sredstva in pri teh se tudi tokrat zatika. Kljub ugodni oceni projekta je ministrstvo za znanost in tehnologijo od zahtevanih 18 milijonov odobrilo zaenkrat le 3 milijone tolarjev, medtem ko je zbornica za izvajanje dosedanjih aktivnosti zagotovila 2 milijona tolarjev. Vse to pa bo seveda premalo, čeprav mnogi posamezniki za opravljeno delo niso dobili plačila. Je pa navkljub vsemu pripravljalcem razvojne strategije v projekt uspelo vključiti najboljše strokovnjake s posameznih področij in računajo, da bodo do oktobra končali s pripravami strokovnih osnov, nato pa se bo o tem začela javna razprava.

Hkrati s strategijo teče priprava treh podprojektov, za kmetijstvo, turizem in malo gospodarstvo. Pomurska kmetijska strategija izhaja iz slovenske in temelji na stabilni pridelavi, ohranjanju poseljenosti in kmetijske zemlje, zagotavljanju prehranske bilance in zagotavljanju ustreznega dohodka v kmetijstvu. V tem podprojektu je že opravljena analiza stanja, obdelan je kadrovski in socialni položaj pomurskega kmetijstva, v prihodnje pa bo potrebno dati večji poudarek predsvem prestrukturiranju kmetijstva, saj klasična pridelava ne zagotavlja prihodnosti. Bistvo turistične strategije je prenova študije, ki je bila izdelana že pred leti in vključuje spremembe, ki so se zgodile v zadnjem času, medtem ko se na področju malega gospodarstva želijo čim bolj približati slovenskemu povprečju. Tako po številu zaposlenih v malem gospodarstvu kot tudi po številu enot malega gospodarstva na število prebivalcev Pomurje namreč še vedno močno zaostaja za republiškim povprečjem.

Priprava pomurske razvojne strategije teče zdaj v okviru območne gospodarske zbornice, vendar ugotavljajo, da bi potrebovali inštitucijo, ki bi se profesionalno ukvarjala s temi aktivnostmi. Vse ustanove, ki so jim naložili izpeljavo posameznih aktivnosti, se s tem zdaj ukvarjajo postransko, zato tudi ni pravih rezultatov. Voluntaristična priprava razvojne strategije tudi v prihodnje ne bo dala pravih sadov pa tudi sam projektni svet je le prehodna oblika, zato bi kazalo čim prej oblikovati organ, ki bo profesionalno vodil vse aktivnosti. Le na takšen način bo priprava razvojne strategije in nato še njena izvedba potekala tako, kot so si zamislili njeni snovalci.

LUDVIK KOVAČ

Seja vlade

Še enkrat NE višjim cenam Telekoma in železnic

Zahteve so bile za osem- oz. desetodstotne podražitve – O novem računovodskem zakonu – Zajamčeni osebni dohodek 33.803 tolarjev

Vlada je na svoji zadnji seji zavrnila predlog Slovenskih železnic in Telekoma za podražitev njunih storitev. Na železnicah naj bi po predlogu SŽ cene prevoza povišali za osem, pri Telekomu pa cene telefonskega impulza in naročnine za okoli deset odstkov. Vlada je sprejela odobritev državnih poroštev za Slovenske železnice v višini 2,6 milijarde tolarjev; za ta denar bodo v prihodnjih dveh letih kupili tri sodobne vlakovne kompozicije z nagibno tehniko. Ne ve pa se še, kje bodo te vlake kupili. Prav tako je vlada odobrila državna poroštva v znesku 156 milijonov tolarjev za sanacijo celjskih Zlatarn. Zajamčeni dohodek za mesece julij, avgust in september je 33.803,00 tolarjev zaradi dvoodstotnega povečanja. Vlada je na prošnjo hrvaške vlade sprejela odločitev, da Hrvaški posodi 10 ton pšenice iz državnih rezerv. Hrvaška bo po žetvi pšenico vrnila, za poroštvo pa so mednarodni bančni depoziti. Hrvaška je namreč ostala pred turistično sezono brez pšenice, ker jo je lani prodala.

Agresorji na Slovenijo brez pokojnin

Vlada je poslala državnemu zboru v drugo branje predlog Zakona o pravicah iz pokojninskega zavarovanja nekdanjih vojaških zavarovancev. Glede na sklep državnega zbora pri prvi obravnavi je predlog zakona dopolnjen tako, da ne glede na izpolnjevanje drugih pogojev ne more pridobiti pravice do pokojnine po vojaških predpisih upravičenec, ki je sodeloval v agresiji na Slovenijo. Taka oseba bo lahko glede na navedeno določilo pridobila pravico do pokojnine le na podlagi splošnih predpisov, če bi izpolnjevala pogoje glede starosti, pokojninske dobe in gostote zavarovanja. V predlogu zakona je določeno, da se predčasne pokojnine, ki so bile odmerjene z odločbami nosilca zavarovanja po vojaških predpisih, upravičencem od dopolnitve starosti 60 let (moški) oziroma 55 let (ženske) znižajo za toliko mesecev, kolikor znaša učinek povečanja zavarovalne dobe, in izplačujejo brez odbitkov, ki so jim bili po vojaških predpisih odmerjeni zaradi predčasne upokojitve. Pri izračunu pokojnine brez navedenih odbitkov se kot osnova upošteva znesek predčasne pokojnine po tem zakonu, ki se nato deli z določenim količnikom. Vlada je tudi poslala v prvo branje državnemu zboru Zakon o računovodstvu, ki naj bi ga sprejeli po hitrem postopku. Skrajšani postopek je utemeljen zaradi nujnosti, da preneha stari jugoslovanski zakon o računovodstvu, ki se še uporablja. Spremembe v računovodskem sistemu pa je mogoče uveljaviti le v začetku leta, zato predlog zakona določa, da se začne uporabljati od 1. 1. 1997, in bi zakon morali sprejti najkasneje do konca leta 1996. Na nevzdržnost nadaljnje uporabe starega zakona, ki onemogoča spremljanje specifičnega poslovanja pravnih oseb s sredstvi javnih financ, opozarja tudi Slovenski inštitut za revizijo.

Ta bo dal te dni v razpravo Slovenske računovodske standarde - posebnosti za zavode. Ti se bodo lahko uporabljali šele z veljavnostjo novega Zakona o računovodstvu. Tudi univerzi opozarjata na nujno sprejtje tega zakona; iz poročil Računskega sodišča tudi izhaja zahteva po ureditvi računovodske zakonodaje za negospodarstvo. Vlada je sprejela tudi poročilo o delu Tržnega inšpektorata Republike Slovenije.

Marjan HORVAT

Kobitex občinska last?

Stečajni upravitelj podjetja Kobitex dr. Štefan Ščap je napovedal, da so terjatve zaposlenih zaradi manj izplačanih plač vredne okoli 12,5 milijona tolarjev, dobavitelji pričakujejo plačilo svojih terjatev v vrednosti 9 milijonov, 8 milijonov pa bi bilo treba vrniti še posojilodajalcem. Toda premoženje podjetja je vredno le okoli 4,5 milijona tolarjev, 5 milijonov pa bo mogoče iztržili s terjatvami kupcev. »Pa še te so lahko zelo sporne,« je povedal stečajni upravitelj.

Stečaj, stečajčič, a da bi ga čim hitreje pripeljali do konca, je stečajni upravitelj predlagal županu kobiljanske občine Pavlu Nemetu: »Glede na to, da je večji del stavbe, v katerem je delovalo podjetje, v občinski lasti, bi potem občina, ki ima zakonske možnosti, ustanoviti podjetje, odkupila del sredstev iz srečajnega postopka in lahko bi se nadaljevala proizvodnja iste ali podobne dejavnosti.« Občina bo stroje lahko odkupila, ko bo opravljena uradna ocenitev premoženja, če se bo seveda tako odločila in oddala vlogo za odkup, delo pa naj bi ponovno dobilo od 20 do 25 delavcev. Predlog bodo seveda morali dati na tehtnico občinski možje in globoko premisliti, ali se v njem, torej v tem, da bi občina kot lokalna skupnost postala lastnik podjetja, ne skriva še kakšna zanka. Biti lastnik podjetja, pa četudi do lastništva prideš z malo denarja, pomeni, da prevzemaš vse odgovornosti in obveznosti zaradi lastništva.

MH

Mednarodno priznanje Inoksu

Pred kratkim so na Dunaju podelili letošnja mednarodna priznanja za kakovost in tehnologijo (INTERNATIONAL TROPY FORT TEHNOLOGY AND QUALITET), ki jih podeljuje Editorial Office iz Madrida v sodelovanju s Trade leaders' club. Iz Slovenije sta odličji prejeli le dve firmi, in sicer Inoks, d. o. o., Černelavci in Janez, d. o. o., iz Ljubljane. Dobitnike iz vsega sveta (skupaj 80) je izbral komite za podelitev te nagrade. Naša dobitnika je menda predlagala Gospodarska zbornica Slovenije. V firmi Inoks so ponosni na mednarodno odličje, saj je to zanje nova potrditev inovacijskih in tehnoloških dosežkov, s tem pa imajo tudi novo referenco (priporočilo) za uspešno poslovanje.

Š. S.

Otroci iz porabskih vrtcev, njihove mamice (ali babice) in vzgojiteljice so en teden preživeli v Radencih in obiskali še druge bližnje kraje

Koristno s prijetnim

Na Zavodu Republike Slovenije za šolstvo so lani prisluhnili pobudam tistih, ki jim ni vseeno, kako je (bo) z mladim rodom naših rojakov v Porabju na Madžarskem - pri tem si je še posebno prizadevala zavodova organizacijska enota v Murski Soboti -, da bi storili nekaj več v skrbi za predšolsko vzgojno-izobraževalno delo porabskih (narodnostnih) vrtcev. Tako so prejšnji teden organizirali drugo bivanje predšolskih otrok iz Porabja skupaj z njihovimi mamicami in vzgojiteljicami v Vrtcu Radenci. Vsekakor je bila to dokaj koristna oblika njihovega usposabljanja, gostitelji pa so poskrbeli tudi za razvedrilo.

Temeljni cilji programa so bili razvijanje zmožnosti sporazumevanja v maternem jeziku, utrjevanje vezi z matičnim narodom in krepitev zavesti o narodni pripadnosti (otrok, njihovih staršev in vzgojiteljic). To pa so poskušali doseči s pomočjo poslušanja naših otrok in vzgojiteljev v vrtcu oziroma neposrednem okolju pa tudi z govornim izražanjem pri

Vrtec Stročja vas je najprej pripravil gostom iz Porabja prisrčen sprejem s priložnostnim kulturnim programom, nato pa so imeli skupen piknik. Otroci so se medtem seveda največ igrali, in to pomešani med seboj. Če se niso razumeli, so si pokazali. (Posnetek: J. G.)

dejavnostih (gibalne in rajalne igre s poimenovanjem oziroma utrjevanjem posameznih pojmov, npr. gor - dol, levo - desno, naprej - nazaj idr., poslušanjem zgodb in pesmic, ogledom lutkovne igre itd.). Posebej veseli so bili vsi skupaj, da so se lahko tudi kopali v Radencih in en dan preživeli na pikniku v Vrtcu Stročja vas. **Ildiko Pusztai**, ki je bila vodja skupine iz Porabja (17 otrok in 13 odraslih), nam je ob koncu med drugim povedala, da je bilo njihovo bivanje pri nas zelo koristno in prijetno, zato bodo prihodnje leto spet prišli, če jim bo to omogočeno. J. GRAJ

Vrtec v Odrancih bo jeseni pretesen za vse, ki bi ga radi obiskovali

Koga odkloniti?

V Odrancih so se znašli pred dvema dilemama zaradi otroškega varstva: kakšna naj bo v prihodnje organizacijska povezava enote odranskega vrtca in kako rešiti vprašanje preveč prijavljenih otrok za novo šolsko leto?

Tako kot vrtec v Odrancih so bili tudi drugod v nekdanji Občini Lendava vsi vrtci povezani v Vzgojno-izobraževalni zavod Lendava, kjer so imeli skupno »upravo« in pedagoško vodstvo. Ker pa so se v Lendavi odločili, da bodo ustanovili lasten zavod, morajo v novostalih občinah proučiti, kakšna rešitev bi bila najboljša za njihove dosedanje enote. V občinah Turnišče, Črenšovci in Kobilje se nagibajo k temu, da bi vrtce »priključili« osnovnim šolam, v Odrancih pa je bilo sprejeto mnenje, da to ne bi bilo najbolj pametno, ker šola nima kadrov za predšolsko vzgojo, ki bi lahko, denimo, nadomeščali vzgojitelje (-ice) med njihovo odsotnostjo zaradi bolniških izostankov, dopustov ali iz drugih razlogov. Zato je odranski župan poslal prošnjo v Lendavo, če bi tudi njihov vrtec »sprejeli« v tamkajšnji zavod. V nasprotnem primeru se bodo kljub vsemu odločili za priključitev šoli. Drug problem pa je, koga odkloniti, ker so starši prijavili 7 otrok preveč glede na kriterije in zmogljivosti odranskega vrtca - skupaj 55, največje možno število pa je 48. V dveh primerih dileme ni, saj jaslic sploh nimajo, za »izbor« preostalih pa so imenovali posebno komisijo, ki bo skušala najti sporazumno rešitev za 5 otrok, tako da bi jih po možnosti vključevali v dejavnosti vrtca občasno, sicer pa naj bi jih starši zaupali v varstvo dedkom, babicam ali drugim sorodnikom in znancem. Morda pa bodo do jeseni nekateri sami odstopili od namere, da bi njihov otrok obiskoval vrtec, ko bodo zvedeli, koliko jih bo to stalo. Prispevki staršev bodo v nekaterih primerih znašali okrog 18.000 tolarjev mesečno. Do jeseni pa bodo morda našli tudi kakšno drugo rešitev. J. GRAJ

Dom v Rakičanu in dan odprtih vrat

Kdor spoštuje rože, spoštuje tudi ljudi

Sto in en cvet iz krep papirja so zvile spretne roke varovank doma starejših v Rakičanu, sto in sto lističev izrezale, da so jih potem oblikovale v željen cvet. S pisanim cvetjem so prekrile spodnjo sobo, kjer se družijo, in vsak, ki se je ozrl po čudoviti blazini papirnatega cvetja ter se ob tem spomnil svoje matere ali stare mame in tega, koliko časa, vztrajnosti in spretnosti je bilo treba za vsak tak cvet, ki ga je izdelala, je lahko samo rekel: čudovito.

Rože pa so bile pripravljene prav za ta dan, dan odprtih vrat, ko so v dom starejših v Rakičanu povabili svojce varovancev in vse, ki so želeli z njimi in zaposlenimi preživeti sobotno dopoldne. In naj bodo kot rože iz krep papirja tudi besede, ki so jih ob tem dnevu za naš časopis povedali varovanci in obiskovalci doma starejših v Rakičanu.

»Rade smo delale te rože, prostovoljno, in skupaj smo se veselili tega dne. Jaz ga nisem še nikoli doživela. Tu sem manj kot leto dni,« nam je povedala Kristina Oškola. »Drugam ne gremo in zato nam je to v veliko veselje. To, da je prišlo veliko ljudi, pa tudi da ste prišli vi in nas sprašujete, kako

Za trenutek sama s svojimi mislimi

smo, to nam veliko pomeni, ker tako vemo, da nas cenite.«

»Komaj smo čakali ta dan, s takšnim veseljem smo delali cvetje, včasih ves dan, tudi do sedme ure zvečer, in upali, da bo danes lepo vreme,« je dodala Irena Kozic.

Veronika Titan: »Lani sem bila na pikniku kot obiskovalka, sedaj sem pa že od prvega decembra tukaj v domu. Pojem v zboru, drugi so starejši, mene pa so sedaj sprejeli medse. Lepo se mi zdi, da imamo v domu zbor in z njim gremo okrog pa na izlete. Za vsakogar se najde zaposlitev, in mi, ki smo zdravi, delamo zunaj, urejamo okolico doma in pomagamo na njivi pa tudi v terapiji.«

Ivan Kerčmar: »Danes so prišli tudi moji sorodniki. Imam dva sina in ta, ki živi v Mariboru, je prišel na današnji piknik. Posebno vesel sem, da imamo ta pevski zbor, v katerem pojem, da se zberemo in imamo vaje. Sedaj smo hodili nastopat že v Lendavo, Beltince, bili smo tudi v Hrastovcu na republiškem tekmovanju in tam smo zasedli lepo četrto mesto. Zelo sem zadovoljen tudi z osebjem v domu, saj so vsi zelo prijazni. Ženske so za ta dan delale cvetje, morate si ga pogledati, jaz pa sem prihajal k njim in jim delal družbo, da so bile bolj zadovoljne.«

»Danes smo zapeli dve novi pesmi, Prekmurski kraj, Micka v püngradi rožce bere, pa Gremo na Štajersko in Zabočale gore. Jaz sem z Goričkega in nimam moža, tudi otrok nisem imela, pa sem

Tam na odru se je zgodilo nekaj zanimivega.

prišla sem. Danes je tako lepo, to staremu človeku veliko pomeni. Lepo je, dobri smo si med sabo. Rože sem tudi delala, koliko časa pa smo jih delale, niti ne vprašajte. Več kot tri tedne pa tudi zvečer so jih nekatere delale. Vsepovsod imamo rože, tudi na balkonih, saj veste, kdor spoštuje rože, spoštuje tudi drugega,« je povedala Fanika Kuronja.

Ruža Rožman, zborovodkinja: »Mi to doživljamo s srcem. Eno leto imamo zbor in postali smo si veliki prijatelji. Veliko smo naredili, najbolj pa smo ponosni na revijo, ki smo jo imeli v Hrastovcu. Ta današnji dan je lep in veliko pomeni tudi njim, in če so oni srečni, sem srečna tudi jaz.«

»Tukaj v domu je lepo, red, čistoča, osebje zelo prijazno, tudi hrana ni preslaba. Jaz sem prvič na takem dnevu, saj sem v dom prišla marca. Lahko rečem samo vse dobro. Lepo je danes pa tudi dom je zelo lep, poglejte, povsod rože pa vse čisto. Včasih kdo pravi, ah, v dom ne bom šla, toda saj je tu dobro,« je povedala Cilka Kovač. Njen sin Janez Kovač, ki je prišel na skupno srečanje in piknik, pa je dodal: »Moja mama je v domu le štiri mesece in vem, da se tukaj zelo prijetno počuti. Tudi ta današnji dan, ko je piknik za vse varovance in svojce, je enkratno doživetje, kar potrjuje tudi udeležba.« MAJDA HORVAT

Prišli so vnuki in vnukinje pa sinovi in hčere, sorodniki in prijatelji.

Končana še tabora mladih na OŠ III M. Sobota in Puconci

Tehnika in podeželje

Po petih raziskovalnih taborih mladih, ki so se zvrstili v Pomurju prvi teden počitnic (o njih smo že pisali), sta sledila še Tehniški tabor '96 na OŠ III M. Sobota in tabor na OŠ Puconci, ki so ga poimenovali Življenje na podeželju. Že naslova govorita, da je bila vsebina enega in drugega tabora povsem različna, poleg »delovnih obveznosti« pa so povsod poskrbeli tudi za pester program, namenjen izrabi prostega časa.

Udeleženci Tehniškega tabora '96 na OŠ III M. Sobota - bilo jih 35 iz različnih krajev v Sloveniji - niso mogli kar tako reči, da bi tudi oni radi sodelovali, ampak so jih morali »potrdili« na enotah Republiškega zavoda za zaposlovanje, kjer posebna služba odkriva kandidate za Zoisove štipendije (nadarjeni). Tako so imeli možnost kandidirati le tisti osmošolci, ki so se izkazali v tehniki, matematiki, logiki in naravoslovju. Resnici na ljubo letos ni bilo ravno množičnega zanimanja, ker so se nekateri raje odločili za manj zahtevne tabore oziroma bi lahko tudi rekli, da na osnovnih šolah tehniki ne dajejo dovolj pozornosti. No, brez izbora vseeno ni šlo.

Treba pa je poudariti, da je bila tudi vsebina letošnjega tehniškega tabora dokaj bogata in lahko bi pritrdili besedam enega od zunanjih mentorjev - dipl. inž. elektrotehnike **Jožeta Rappla** -, ki nam je v pogovoru na sklepni prireditvi (v prostorih Pomurskega letalskega centra M. Sobota) dejal, da so otroci lahko srečni, ker jim je omogočeno sodelovanje na takšnem taboru, saj lahko zares veliko pridobijo. To nam je potrdil tudi osmošolec **Matej Spiller** iz Ljubljane, ko smo ga »provocirali«, ali ne bi bilo bolje ta čas izkoristi za kopanje. »Ne, bilo je zelo zanimivo, še najbolj takrat, ko smo izdelovali elektronske naprave. Le nekatera predavanja so bila predolga,« je odvrnil. Z elektronsko napravo je mislil na »čričke«, ki so jih izdelovali pod mentorskim vodstvom podjetnika **Janija Hanča**. Drugi zunanji mentorji pa so bili še dipl. inž. fizike **Mitja Slavinec**, dipl. inž. fizike **Zvonko Jagličić**, dipl. inž. arhitekture **Bojan Lebar**, inž. elektronike **Štefan Barbarič** in vzgojitelj **Dušan Šarotar**. Ves čas pa sta delala z mladimi predmetna učitelja **Jože Horvat**, ki je bil tudi pedagoški vodja tabora, in njegov pomočnik **Miran Podojsteršek**, ki sta vsa leta doslej tudi gonilna sila tabora.

Kako je na podeželju

Na OŠ Puconci pa so se odločili, da bodo izvajali tabore, na katerih bodo imeli predvsem mestni otroci priložnost spoznavati življenje na podeželju. Pri tej nameri jih je podprla tudi Zveza organizacij za tehnično kulturo Slovenije. In tako so prejšnji teden gostili 23 osnovnošolcev iz različnih krajev Slovenije. Vodja tabora je bil predmetni učitelj **Ignac Čeh**, k sodelovanju pa so povabili zunanje mentorje **Vlada Smodiša**, **Jožeta Sukiča**, **Metko Barbarič**, **Ivanko Donko** idr. Otroci so bivali na domačijah puconskih šolarjev, tako da so lahko zares kar najbolj neposredno videli in doživeli, kako je na podeželju. V programu pa so imeli tudi obisk Kuzmičeve kmetije v Šalamencih in Zelkove turistične kmetije v Pečarovcih, Sadjarstva Smodiš v Otovcih, vinogradniške enote KG Rakičan v Mačkovcih ter obratov KZ Panonka v Puconcih in na Hodošu (semenarstvo). JOŽE GRAJ

Letos trem ICC-certifikat

Pisali smo že o dejavnosti Mednarodne certifikatne konference (ICC), to je zvezi organizacij, ki se ukvarjajo s poučevanjem tujih jezikov s sedežem v Frankfurtu v Nemčiji, katere članica je tudi Zveza ljudskih univerz Slovenije.

Kdor si pridobi ICC-certifikat, mu le-ta zagotavlja evropski standard znanja tujega jezika, saj ga mora dokazati pred mednarodno komisijo v sodelovanju s člani mednarodnega sveta spraševalcev. Izpiti so standardizirani in jih izvajajo pod enakimi pogoji v vseh državah članicah.

Ko smo v eni prejšnjih številk omenjali, kdo je letos v okviru Ljudske univerze M. Sobota uspešno opravil ICC-izpit, smo pomotoma navedli podatke za lansko leto, letos pa so se izkazali: **Polona Veren, Primož Rajbar in Maja Simonič**. Vsi trije so si torej pridobili ICC-certifikat Deutsch als Fremdsprache. Polona Veren in Primož Rajbar sta se udeležila tudi državnega osnovnošolskega tekmovanja iz nemškega jezika, kjer sta prav tako dosegla zelo dober rezultat. J. G.

SLOVO OD VRTCA - Poslovilna prireditev, ki so jo pripravili malčki skupaj s svojimi vzgojiteljicami v VZZ Veržej, je presegla vsa pričakovanja: vsi nastopajoči so bili odlični in prepričljivi, zato velik aplavz staršev, dedkov in babic ter seveda vzgojiteljic. Ker je bilo vreme lepo, je bila prireditev na prostem pred vrtcem. Nastopile so vse generacije malčkov od drugega do sedmega leta starosti. Na prireditvi so podelili priznanja za športno aktivnost vsem 15 otrokom, ki ne bodo več hodili v vrtec, ampak bodo šli jeseni v prvi razred osnovne šole.

Srečanje je bilo ganljivo in orosilo se je marsikatero oko. Po pevskih in plesnih točkah je bil piknik. - F. Ferencek

Lažeš, kradeš, v pekel padeš

Kdo lahko podpisuje občinske račune

Na seji sveta Občine Rogaševci so svetniki sprejeli sklep, da župan mora dobiti sopodpisnika občinskih računov oziroma virmanov. Te je župan Janko Halb do sedaj, in jih še vedno, podpisoval sam. Tako je tudi zapisano v statutu in zakonu o financiranju občin. Svetniki pa trdijo, da so soodgovorni, kaj se v tej občini dogaja in kako se porabi denar, zato so poleg tega izglasovali, da naj bi bil sopodpisnik virmana nekdo od članov Občinskega sveta Rogašovci. Župan pa je k temu samo hladnokrvno dodal: »Ge nemo kradno, pa bi lejko, pa nemo, ka nema smisla.« Ali so mu svetniki verjeli ali ne?

Kljub prepričljivo izrečenim besedam svetniki rogašovskega sveta lepim besedam ne zaupajo in so si resno začeli prizadevati za večji nadzor. Slišali pa smo lahko tudi izjave v smislu, da se župan prav »pilatoško obnaša«.

Zakaj je do tega prišlo?

Vse skupaj se je začelo pri poročilu nadzornega odbora za leto 1995 ali še prej. Dejstvo je, da je to poročilo izbilo sodu dno. Čeprav je bilo poročilo nadzornega odbora precej natančno, veliko bolj kot v drugih občinah na primer, saj je dokaj natančno prikazovalo, koliko denarja se porabi za prevozne stroške, koliko gre za kilometrino, darila, dnevnice, tisk in še nekatere podrobnosti, se mnogi svetniki strinjajo, da je še vedno premalo natančno prikazana poraba, ter domnevajo, da je bilo marsikaj prikrito. Zato se je pri skupini svetnikov porodila misel, da bi bilo dobro, če bi imeli večji nadzor nad odhodki iz proračuna, natančneje nad računi, ki jih podpisuje župan.

Velika večina »ZA«

Tako so najprej predlagali amandma, potem pa na seji sveta z veliko večino izglasovali sopodpisnika občinskih virmanov, čeprav v Zakonu o financiranju občin piše, da je za izvrševanje proračuna odgovoren župan občine, če ni s statutom ali odlokom občine drugače določeno. Torej na seji so sprejeli sklep, ki ni odlok ali statut, zato ni pravnomočen in je podpisnik še vedno samo župan. Tudi zato, kot je pojasnil Halb, ker v okviru lastne občinske uprave nimajo zaposlenih strokovno usposobljenih delavcev za tovrstna dela.

To glasovanje pa je sovpadalo s sprejemom proračuna, ki tudi ni bil sprejet po županovem predlogu (sprejet proračun je za 11 milijonov tolarjev večji, kot si je prizadeval župan). Ker se župan z vsem tem ni popolnoma strinjal oziroma je imel drugačno mnenje, je proračun poslal v pregled pristojnim državnim organom. Župan je na Ministrstvo za finance poslal prošnjo za strokovno obrazložitev zakonskih določil glede izvrševanja proračuna in izvajanja finančnega poslovanja. Dokler ne bo odgovora, pa proračun ne bo objavljen v Uradnem listu. Z ministrstva zaenkrat še ni dobil odgovora, zagotovili pa so nam, da so s tem problemom seznanjeni in da bodo odgovor na občini kmalu dobili.

Nezaupanje županu

Sklep na seji v Rogašovcih mogoče res ni pravnomočen in tudi župan vanj ne verjame, dejstvo pa je, da so svetniki s tem izrazili in na koncu izglasovali določeno stopnjo nezaupanja v župana pri njegovem upravljanju občinskega denarja.

Praksa, da samo župan podpisuje virmane, pa je v večini pomurskuih občin. Kajti župan je po statutu in zakonu tudi edini, ki lahko podpiše in pooblasti podpisnika računov.

Slavko Tekavčič, svetovalec vlade pri finančnem ministrstvu, je tudi potrdil, da ni praksa slovenskih občin, da bi virmane podpisovali svetniki občinskih svetov.

Kajti tudi smotrno ni, da bi kateri od svetnikov vsak dan hodil podpisovat virmane na Agencijo za plačilni promet. To je potrdila tudi **Nada Kuhar**, direktorica Agencije za plačilni promet v Murski Soboti, ki je pojasnila, da imajo na kartončkih določeno, kdo je podpisnik virmanov. Povedala je tudi, da prevladuje odločitev, po kateri so župani sami podpisniki občinskih računov.

Precedens v državi?

Kako se bo vse skupaj končalo, še ne vemo, državnega mnenja še nimajo, svetniki bodo, vsaj po njihovi reakciji, vztrajali pri zahtevi, župan pa trdi, da je ta sklep lahko tudi nezakonit in vanj sploh ne verjame.

Mogoče pa se bo prav v Rogašovcih zgodil precedens pri plačevanju občinskih virmanov.

ANR

Zadnja preddopustniška seja občinskih svetnikov v Odrancih

Župniku občinsko priznanje

Sprejeli pozitivno mnenje za edinega kandidata za ravnatelja OŠ Odranci - Potrdili spremembe in dopolnitve odloka o ustanovitvi ZD Lendava - Soglašali z županovim predlogom o podelitvi občinskega priznanja župniku L. Kozarju - Hočeš nočeš so se sprijaznili tudi z ekološko rento in drugimi zadevami, ki jih narekuje zakonodaja

Sodeč po dosedanjih izkušnjah bi lahko sprejeli oceno, da člani Občinskega sveta Občine Odranci nimajo navade na dolgo in široko politizirati in se strankarsko »bojevati« (kdo bo koga) ob posameznih vprašanjih, ki jih obravnavajo, temveč karseda hitro sprejmejo tiste zadeve, ki jih občinam nalaga splošna zakonodaja, podrobneje pa pogovorijo o tistih točkah dnevega reda, ki so neposredno povezane z razvojem in reševanjem problemov v njihovem kraju oziroma občini. In malokdaj je kakšen glas proti predlaganemu sklepu.

Na zadnji preddopustniški seji, ki je bila minuli petek, so brez razprave sprejeli odlok o gospodarskih javnih službah v Občini Odranci in tudi odlok o določitvi objektov za potrebe občanov in njihovih družin v Občini Odranci pa tudi spremembe in dopolnitve odloka o ustanovitvi Zdravstvenega doma Lendava in sklep o določitvi nepremičnin, ki sestavljajo javno infrastrukturo na odmočju kulture. Kaj bi izgubljali čas za stvari, ki jih morajo sprejeti, ker jim tako nalaga zakonodaja, so dejali nekateri. Sprejeli so tudi pozitivno mnenje h kandidaturi **Toneta Černija** za ravnatelja OŠ Odranci in menili, da bi morali tudi drugim na šoli omogočiti usposabljanje na seminarjih za ravnatelje, kajti sicer si morebitni kandidati za to funkcijo nimajo možnosti pridobiti določenih izkušenj. Odranska osemletka pa se prav zdaj srečuje z nekaterimi problemi, in sicer ji primanjkuje prostorov za klasično učilnico, učilnico za računalništvo in knjižnico. Poleg tega je potrebno opraviti nekatera nujna vzdrževalna dela (strelovod, streha, elektrika v kotlovnici in beljenje spodnjih prostorov), na šoli pa bi radi imeli tudi pomivalni stroj, servirno linijo in podnožje za vodno kopel. V ta namen je občinski svet imenoval poseben odbor, ki je med drugim ugotovil, da v občinskem proračunu ne bodo mogli zagotoviti dovolj denarja za vse potrebe, ampak bodo poslali vlogo tudi Ministrstvu za šolstvo in šport Republike Slovenije za sofinanciranje naložb v šolski prostor v letih 1995-1999. Občina pa je medtem šoli že nakazala 3 milijone tolarjev za nakup pomivalnega stroja, podnožja za vodno kopel in servirne linije.

Svetniki odranske občine so tudi podprli predlog župana Ivana Markoje o podelitvi priznanja s simbolično nagrado Občine Odranci župniku Lojzetu Kozarju ob njegovi biserni maši. Gospod Kozar je v Odrancih župnik že od leta 1945. V tem času so pod njegovim vodstvom zgradili 2 cerkvi in župnišče, uspešno je vodil tudi cerkevni pevski zbor, v svojih bibliografskih delih pa je vas Odrance in marsikaterega posameznika naredil nesmrtnega; bil pa je tudi pobudnik in vodja dogajanj na kulturnem področju. S tem priznanjem naj bi se mu sedanja občinska oblast simbolično opravičila za vsa ponižanja in krivice za časa prejšnjih oblasti, je še zapisano v obrazložitvi.

Svetniki so se hočeš nočeš sprijaznili tudi s tem, da bo podjetje Komunala Lendava od 1. julija dalje zaračunavalo pri odvozu smeti tudi po 130 tolajev ekološke takse (za odvoz smeti 2-krat na mesec), ki jo bodo namenili za ekološko rento KS Dolga vas, prekrivanje odlagališča odpadkov v Dolgi vasi in zgraditev rastlinske čistilne naprave pri deponiji.

JOŽE GRAJ

Iz naših občin: Kuzma

Telovadnica čaka, ceste ne

V občini Kuzma so med prvimi sprejeli proračun za letošnje leto. Z njim so predvideli 178.703.000 tolarjev prihodkov in prav toliko odhodkov. Odkod toliko denarja in za kaj so ga že ali ga še bodo porabili?

Med prihodki je največja postavka tako imenovana finančna izravnava, ki znaša 134.000.000 tolarjev. To so prejemki, ki jih dobijo (glede na število prebivalstva) od države. Razlika (44.703.000 tolarjev) pa priteka iz raznih drugih virov, tudi lastnih (občinskih). Pa odhodki? Za delo občinskih organov in zavodov so s proračunom predvideli 41.465.000 tolarjev, za dotacije in subvencije 35.455.000 tolarjev, za javne potrebe in rezerve 12.307.000 tolarjev, za investicijsko vzdrževanje 19.489.000 tolarjev, za investicijske odhodke pa 69.987.000 tolarjev.

Največja postavka so torej investicijski odhodki. Ti pa so namenjeni za naložbe v komunalno infrastrukturo (48.794.000 tolarjev) in naložbe na področju družbenih dejavnosti (21.193.000 tolarjev.)

Tačas je v občini Kuzma največja naložba gradnja 483 kvadratnih metrov velike telovadnice pri OŠ Grad. Objekt je pravzaprav že pod streho, dela pa so zaenkrat zastala. Vzroka za to sta dva: stečaj Pomgradove družbe Visokogradnje (ki je bil v priloženem postopku razveljavljen) in pomanjkanje denarja. Ministrstvo za šolstvo in šport bi namreč že do marca moralo nakazati za gradnjo telovadnice 15.000.000 tolarjev, a denarja ni niti v juliju. Domnevni vzrok: birokracija. Dosedanja dela so tako morali plačati iz občinskega proračuna, in sicer 22.000.000 tolarjev (4.300.000 tolarjev pa bo občina še plačala). Krajevna skupnost Grad in Osnovna šola Grad pa sta za telovadnico doslej primaknili 1.000.000 tolarjev.

V ministrstvu za šolstvo obljubljajo, da bodo kmalu nakazali ne le znesek, ki je bil predviden za letos, ampak enkrat več: 30.000.000 tolarjev. Obveznost države je sicer 47.300.000 tolarjev, torej polovica od predračunske vrednosti. Drugo polovico poravnajo občina, šola in krajevna skupnost. Če bodo denar končno dobili, bodo telovadnico morda povsem uredili že letos in potlej bo potrebno zbrati le denar za opremo. Telovadnica pri Gradu je bila sicer večkrat v programih nekdanje Občine Murska Sobota, a so jo »premikali« iz leta v leto, zato je zdaj, ko je končno pod streho, toliko večje pričakovanje dneva otvoritve.

V Občini Kuzma pa so precej proračunskega denarja namenili tudi za gradnjo komunalne infrastrukture, zlasti za ceste. Cesto Grad-Kuzma v dolžini 3.850 metrov so medtem že razširili in naredili dobro podlago za asfaltiranje, le dva mostova je še treba zgraditi.

Pripravljalna dela za asfaltiranje opravljajo delavci cestnega podjetja iz Murske Sobote, stala pa bodo okrog 40.000.000 tolarjev. In kdaj bodo gramozirano podlago prekrili s črnim asfaltnim trakom? Ta hip tega ne ve nihče, saj občina še ni dobila pričakovanega denarja iz sklada za demografsko ogrožena območja. Sicer pa denar za to cesto zbirajo tudi v KS Grad s krajevnim samoprispevkom; krajani, ki imajo domačije ob tej cesti, ki je najkrajša povezava med Gradom in Kuzmo (veliko daljši, a asfaltiran je obvoz skozi Slaveče), pa bodo primaknili še posebne denarne zneske. Domačije z obeh strani ceste se bodo tako v krajšem času za vselej rešile blata oziroma poletnega prahu.

Z asfaltom pa dobro kaže tudi na dveh drugih območjih. Kmalu bodo začeli posodabljati 1.450 metrov dolgo cesto Matjaševci-mejni prehod. Cesta, ki bo široka 4,5 metra, bo stala 36.000.000 tolarjev, gradilo pa jo bo Cestno podjetje iz Murske Sobote.

Z zemeljskimi deli pa bodo kmalu začeli še na 1.600 metrov dolgi cestni razdalji Beli križ-Kruplivnik. Ta odsek spada v občino Kuzma, njegov podaljšek, ki ga bodo prav tako začeli kmalu graditi, pa pelje skozi Vadarce in spada že v drugo občino - Puconce. Cesta bo široka kar 5 metrov in razliko med običajnimi 4,5 metra širine (0,50 metra) bodo občani plačali posebej. To cesto bo gradil Pomgrad iz Murske Sobote.

Cestam so v novi občini Kuzma nasploh namenili veliko skrb. Občina bo namreč sofinancirala (30 odstotkov) gradnjo vaških cest - tako v KS Kuzma kot Grad.

V občinskem proračunu so predvideli denar tudi za sofinanciranje mrliških oziroma pokopališkib vežic, ki jih gradijo ali obnavljajo v vseh 12 vaseh. Ker imajo ponekod slabo elektriko, je nujna gradnja novih transformatorskih postaj, vsekakor pa na Kuzmi in v Gornjih Slavečih, in za te namene se bo prav tako našel denar v občinski blagajni. Kdaj pozneje bodo prišle na vrsto sanacije plazov; za zdaj bo občina poskrbela (plačala) izdelavo dokumentacije za območje Trdkove in Vidonec.

Spodbudno je, da se bo v občinskem proračunu našlo nekaj denarja tudi za sofinanciranje napeljave telefonskega omrežja pa za gradnjo pločnika, ki vodi mimo OŠ Kuzma na pokopališče.

Okrogla miza v Moravskih Toplic

Stavijo predvsem na turizem

Pred nedavnim so se na okrogli mizi v Moravskit Toplicah srečali vsi, ki jim ni vseeno, kakšno podobo bo imel kraj, pa tudi okolica. Predstavniki občine, zdravilišča in krajani so največ besed namenili čistilni napravi.

Edino čistilno napravo v občini so zgradili leta 1991, in sicer v zdraviliškem kompleksu. Namenjena je predvsem potrebam zdravilišča, nanjo pa je priključenih tudi nekaj gospodinjstev. Njena zmogljivost je za nove potrebe skorajda premajhna. Tako razmišljajo o razširitvi že obstoječe ali celo gradnji nove. Še prej pa bi se morali v občini in zdravilišču dogovoriti, kdo bo s čistilno napravo upravljal - občina ali zdravilišče? Mnenja so različna.

»To ni stvar spora,« je povedal župan Franc Cipot, »le dogovori tečejo prepočasi.« V občini so namreč sklenili, da lastnik čistilne naprave še naprej ostaja zdravilišče, v občini pa bodo odločali o tem, kdo se lahko nanjo priključi. Tako pravi tudi nov zakon o gospodarskih javnih službah. Toda v zdravilišču se s tem ne strinjajo. »Dejstvo je, da je čistilna naprava v lasti zdravilišča,« pravi direktor zdravilišča Moravske Toplice Dušan Bencik, »dejstvo pa je tudi, da imamo tako občina kot zdravilišče interes, da komunalno problematiko uspešno rešimo. Predlog občine je načeloma dober, vendar pa si zdravilišče ne more privoščiti, da bi izključno pravico priključitve na čistilno napravo prepustili občini.«

Doslej je čistilna naprava delovala brezhibno, v zdravilišču pa se tudi bojijo, da bi prišlo do kakršnihkoli zastojev, saj je objekt v samem središču zdravilišča. V zadnjem času je tudi precej gospodarskih interesov. In v zdravilišču menijo, da bi se morali z zasebniki o priključitvi na čistilno napravo posebej dogovoriti. Krajani so povedali, da vsa gospodinjstva niso priključena na čistilno napravo, del odplak teče celo v potok. Čistilno napravo je potrebo razširiti ali celo zgraditi novo, toda kje in kdo bo plačal?

Sicer pa so na okrogli mizi govorili tudi o razvoju centra v samem kraju Moravske Toplice. Ta naj bi se razvil ob Kranjčevi ulici in v okolici nove občinske stavbe. O tej temi pa bodo pripravili javno razpravo. Po besedah župana je potrebno čim prej urediti tudi obrtno cono. Sicer pa krajani pravijo, da preveč pozornosti posvečajo razvoju samih Moravskih Toplic, na okoliške kraje pa kar pozabaljajo.

Kakorkoli že, v občini Moravske Toplice tudi v prihodnje stavijo predvsem na turizem. In če želijo, da bodo ti kraji dovolj dobro obiskani, je potrebno tudi čisto in urejeno okolje. In ljudje, ki se znajo pogovarjati in tudi dogovoriti.

Nataša Brulc Šiftar

Dogajanje na ljubljanski borzi

Da je čas dopustov, je več kot očitno, kajti ta teden je minil v znamenju zelo nizkega prometa - vrednostno in količinsko. Borzni indeks je teden začel in končal na ravni izpod 1000 točk. To kaže, da so tudi delniški tečaji nizko. Le-ti so se gibali zdaj v pozitivno, zdaj v negativno smer, kaj bistveno, razen redkih izjem, se niso spremenili. Zato pa so več skrbi povzročale nekatere delnice na zunajborznem trgu, kajti njihova vrednost je kopnela iz dneva v dan. V primerjavi s preteklim tednom je bilo ta teden sklenjenih nekoliko več poslov z obveznicami, vodila pa je spet državna obveznica druge izdaje.

Borzni trg

I. Delnice

V borzni kotaciji A, v katero je trenutno uvrščenih pet delnic, že nekaj časa ni opaziti kakšnega večjega zanimanja za te delnice. Delnica LEKA serije C je bila zadržana ves teden zaradi padca tečaja za več kot 30 %. V skladu z borznimi uzanci mora v takem primeru izdajatelj dati javno obvestilo o morebitnih poslovnih dogodkih, ki so se (če so se) dogodili v podjetju v tem času in bi lahko vplivali na borzno ceno. Ker pa se LEK pospešeno pripravlja na razširjeno kotacijo, najbrž tudi sprostitve trgovanja prej ni pričakovati. Nekaj poslov, toda v zelo majhnem obsegu, je bilo sklenjenih z delnico Probanke, Dolenjske banke in Finmedie. Tečaj Dolenjske banke je nekoliko porasel in se spet po dolgem času približal 12.000 SIT, medtem ko tečaj delnice Probanke že nekaj časa stagnira med 15.500 in 15.800 SIT.

SKB banka

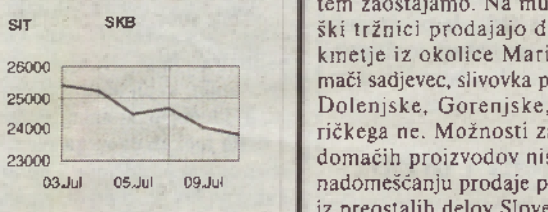

Še največ poslov je bilo v tem segmentu trga opravljenih z redno delnico SKB-banke. Iz grafa je lepo razviden izrazit negativni trend gibanja tečaja, neupoštevajoč nekatere pozitivne premike v določenih dneh. Graf prikazuje gibanje enotnega tečaja, ki je ponderirana aritmetična sredina vseh sklenjenih poslov pri tej delnici v določenem dnevu. Če bi natančno pogledali tečajnico in s tem minimalno in maksimalno vrednost posameznih poslov, bi lahko ugotovili, da je tudi ta diferenca zelo ozka, kar tudi na neki način ponazarja majhno prometnost. Takšna gibanja pa nikakor niso všeč dnevnim trgovcem, ki iščejo vir zaslužka med mejnima vrednostima - minimalnim in maksimalnim tečajem.

V borzni kotaciji B je bilo opaziti predvsem povečano zanimanje za delnico Kolinske. Tečaj je počasi, a vztrajno naraščal, skoraj ves teden pa je bil nad 1.500 tolarji. Omeniti velja večje nakupe določenih borznih hiš. K dvigu tečaja so prav gotovo pripomogla pričakovanja glede objave polletnih rezultatov, ki bi po pričakovanju mnogih morali biti boljši od lanskih.

Glede naraščanja tečaja velja omeniti tudi delnico Droge iz Portoroža. Čeravno gre za zelo majhen porast, pa ta teden delnice ni bilo mogoče kupiti za manj kot 14.000 SIT. Zanimivo bo obnašanje tečaja po dnevu zapadlosti kupona za izplačilo dividende za lansko leto. Po teoriji bi se morala takrat delnica vsaj nekoliko poceniti.

V središču pozornosti je bila spet delnica Dadasa. Kako velika negotovost vlada pri tej delnici, pove tudi dejstvo, da je potrebno včasih čakati več kot pol ure po odprtju trga, da se sklene prvi posel, ker nihče niti slučajno več ne ve, kakšen bo dnevni trend. Tedenski razpon med minimalnim in maksimalnim tečajem je bil nekaj malega več kot 10.000 SIT. Tistim, ki so imeli dobre živce, še več pa sreče, je prav gotovo prinesel tudi nekaj zaslužka.

Zanimiva je na primer primerjava trenutnih cen delnic SKB-banke, Kolinske, Probanke in Term Čatež na borzi in cen teh delnic, po katerih se sklepajo terminske pogodbe na te delnice na terminski borzi.

delnica	trenutna cena	term.cena Sep.96	term.cena Dec.96
PRB	15.500	17.000	17.600
SKBR	23.830	31.500	-
KOLR	1.530	-	1.665
TCRG	9.360	10.350	-

Kot je iz tabele lepo razvidno, so terminske cene vseh delnic višje od trenutnih. Ob normalnem obnašanju trga se bosta morali ceni ob zapadlosti npr. septembrskih terminskih pogodb zbliževati in ob zapadlosti morata biti enaki, sicer je mogoče z malo spretnosti ustvariti netvegani arbitražni dobiček. Edina neznanka, ki se pri tem pojavlja, je, ali bo prišlo do pomika borznih tečajev navzgor ali terminskih navzdol. Zato pa je terminska borza pravi raj za špekulante.

II. Obveznice

Največ zaupanja je že nekaj časa deležna državna obveznica druge izdaje, tako da je tudi njen tečaj ta teden pristal sorazmerno visoko, in sicer nad 117 % nominalne vrednosti, kar prav gotovo, vsaj kratkoročno, ne prinaša zavidljivega donosa. Novica SKB-banke, da namerava predčasno odkupiti obveznice druge izdaje, hkrati pa pripravlja emisijo tretje izdaje, je najbrž tudi pripomogla, da je tečaj te obveznice upadel pod 100-odstotno oz. nominalno vrednost.

Zunajborzni trg c

Če bi bil zelo kratek in jedrnat, bi lahko rekel »na zahodu nič novega«. Ker pa tudi na tem trgu obstaja pojem borze, seveda brez kakšnih izrednih dogodkov vseeno ne gre. Na tem trgu že nekaj časa »morita« redna in prednostna delnica Rogaške. Zdaj že lahko rečemo, da je v zelo dobrih časih pred štirimi meseci redna delnica dosegla ceno 1.400 SIT, prednostna pa 2.600 SIT. Zdaj je cena redne 420, prednostne pa 1000 SIT. Da bi napetost med imetniki vsaj malo popustila, bi vsekakor koristile kakšne spodbudne informacije o navalih turistov (po možnosti takih z debelo denarnico) v ta zdraviliški center - česa takega pa zaenkrat ni slišati. Tečaji vseh drugih delnic so se gibali bolj ali manj okoli »svojih ravnovesnih leg«, torej okrog vrednosti iz preteklega tedna. Majhna izjema je bila le delnica Tovarne sladkorja Ormož, katere tečaj se je povzpel na nekaj čez 5.500 SIT.

Slavko ROGAN, dipl. oec.

Nogomet

Vučičević in Ščulac pri Muri

Soboški prvoligaš **Mura** je dobil še dve okrepitvi. Enoletni pogodbi sta s klubom podpisala 34-letni napadalec **Nebojša Vučičević**, nekdanji igralec beograjskega Partizana, ki je zadnjih šest mesecev igral za mariborski Železničar, in 25-letni obrambni igralec **Alen Ščulac**, nekdanji igralec Kopra, ki je nazadnje igral za ljubljanski Železničar. Omenjena igralca bosta lahko za Muro igrala že v evropskem pokalnem tekmovanju UEFE v sredo z Bečejem v Novem Sadu. (FM)

Zakaj se tako počasi razvijajo dopolnilne dejavnosti na kmetijah?

Že veliko besed in veliko papirja je šlo za dokazovanje in prikazovanje potreb za razvijanje dopolnilnih dejavnosti na kmetijah. Naj omenim le osnovne razloge: Pri tako majhni velikosti pomurskih kmetij moramo razmišljati o dopolnilnem dohodku. Kmetije, ki imajo možnost, povečati proizvodnjo in jo narediti konkurenčno tudi ob morebitnem vstopu v EU, bodo šle v smeri specializacije in intenziviranja proizvodnje. Kmetije, ki te možnosti nimajo, pa so prisiljene iskati nekaj novega, kar jim bo dopolnilo proizvodnjo in s tem dohodek. Ko razmišljamo, katere in koliko je teh možnosti za uvajanje dopolnilnih dejavnosti, ugotovimo, da jih je še relativno veliko. Kupci vedno bolj iščejo domače proizvode, veliko je tržnih niš, za katere se velika podjetja ne zmenijo. Na drugi strani pa marsikatera kmetija obvlada izdelavo proizvodov (posebna žganja, kruh, sladice, mesni izdelki), vendar so ti namenjeni predvsem porabi na domu, sorodniku ali gostom. Le redki razmišljajo, da bi te svoje posebnosti ponudili na trgu. Taka kmetija ima dobro osnovo za razvoj proizvoda, primernega za prodajo. Seveda je potrebno še prej pripraviti tehnologijo za večje količine kakovostnega izdelka, primerno embalažo, izpolniti zahteve inšpekcijskih služb, izbrati pravo pot prodaje, izbrati pravo ceno in drugo.

Ob pogledu na razvoj dopolnilnih dajavnostih v drugih delih Slovenije vidimo, da v Pomurju pri tem zaostajamo. Na murskosoboški tržnici prodajajo domači sir kmetje iz okolice Maribora, domači sadjevec, slivovka prihajata iz Dolenjske, Gorenjske, le z Goričkega ne. Možnosti za prodajo domačih proizvodov niso samo v nadomeščanju prodaje proizvodov iz preostalih delov Slovenije. Imamo veliko posebnosti pa tudi možnosti, da lah-ko ponudimo naše proizvode v drugih delih Slovenije pa tudi, da jih izvozimo. Pri nas se tovrstna proizvodnja razvija, vendar menim, da prepočasi. Razlogov za tako stanje je veliko, omenil bom le najbolj pereče.

Ob uvajanju dopolnilnih dejavnosti na kmetiji naletimo najprej na probleme zaradi nedodelane zakonodaje na tem področju. Zakonodaja za predelavo ali dodelavo kmetijskih proizvodov je napisana za veliko industrijsko proizvodnjo. Kmetje pa običajno začnejo z majhno proizvodnjo in jim zahteve, ki so enake kot za proizvodnjo na veliko, zvišujejo stroške naložbe. S sprejetjem novega kmetijskega zakona se pripravljajo tudi nove možnosti za dopolnilne dejavnosti na kmetiji. Tako upam, da se bo ta problem vsaj delno rešil. Vendar moramo razumeti, da so zakoni za zaščito porabnikov (zlasti sanitarni predpisi). Le-ti pa so dolgoročno tudi osnova za kakovostno izdelavo in prodajo. Če bo kupec enkrat kupil naš pokvarjen ali umazan izdelek, ga pri nas ne bo kupil nikoli več.

Drugi velik problem je drag kapital. Vsaka sprememba proizvodnje na kmetiji je povezana z določenimi naložbami. Zlasti pri raznih predelavah in dodelavah izdelkov so naložbe zelo velike. Ko se neke dejavnosti lotevamo na novo, je smiselno, da začnemo s proizvodnjo na malo, ker za veliko naložbo nimamo zadosti kapitala pa tudi izkušenj nimamo dovolj.

Dodatno pa lahko stroške naložb zmanjšamo s preureditvijo obstoječih prostorov na kmetiji ali začnemo delati s starimi, manj avtomatiziranimi stroji. Čim prej moramo začeti proizvodnjo in potem prodajo na trgu. Takrat ko nastopimo na trgu in vidimo naše dejanske možnosti prodaje in pridobitve primernega dohodka, pa se odločimo za posodobitev in povečanje proizvodnje.

Pri uvedbi novih oz. dopolnilnih dejavnosti se pojavi mnogo problemov. Vendar bi omenil le enega, vsekakor osnovnega, to so ljudje. Za tako novo dejavnost na kmetiji je potrebno veliko znanja, sposobnosti pa tudi podjetnosti tistega, ki se tega loteva. Pri dosedanji proizvodnji smo samo razmišljali, kako bomo čim več proizvedli, za prodajo so skrbeli drugi. Pri teh dopolnilnih dejavnostih pa moramo začeti sami razvijati izdelek in ga tudi sami prodati.

Tukaj se pojavi na kmetiji veliko novega dela, ki ga prej ni bilo. V tem vidim glavni problem, zakaj se kmetje tako počasi lotevajo nekih novih dejavnosti. Vendar so minili časi samo v izdelek usmerjene proizvodnje in zagotovljene prodaje. Vedno bolj je potrebno uporabljati svoje sposobnosti, tako da dosežemo določene prednosti pred drugimi in s tem dosežemo tudi večji dohodek. Drugače bodo te možnosti izkoristili drugi, mi pa bomo ostali praznih rok.

Damjan Jerič, dipl. inž. kmet.
Kmetijska svetovalna služba za Pomurje

Za srečno otroštvo

Šola, ki bo za vse naše otroke

So srečanja in dogodki, ki jih ne moremo pozabiti, so ljudje, katerih pripovedi ostanejo zapisane, toda ne le na listu papirja.

Čeprav je minilo že nekaj let od tistega poletnega srečanja, se spominjam matere in očeta ter njune hčerke, obolele za cerebralno paralizo. Bila je ravno toliko stara, da je jeseni morala v šolo. Pot v šolo pa je zanje pomenila tudi to, da so se morali ločiti. Starši so mi, vem da z bolečino v srcu, pripovedovali o tem, kako so se s šolo v domačem kraju poskušali dogovoriti, da bi septembra odprla vrata tudi za njihovo deklico, toda niso uspeli. Za to, da bi njihov otrok ostal doma ter da bi obiskoval domačo šolo, so bili pripravljeni narediti vse, jo voziti v šolo, biti cel dopoldan v šolskem poslopju, da bi ji v odmorih pomagali prek arhitektonskih ovir, sodelovati pri njenem učenju. Toda niso uspeli in deklica je morala v zavod v Kamnik.

Po tistem jih nisem več srečala, toda ostal je spomin na veliko stisko staršev, ki so se morali ločiti od svojega komaj sedem let starega otroka, s katerim so od njegovega rojstva ter zaradi bolezni preživeli skoraj vsak dan in vsako noč, skoraj vsak trenutek.

Spet so počitnice in v petek popoldne sem bila na obisku pri Rešetovi družini iz Rakičana. Na trati pred hišo so se veselo igrali otroci, Anja ter njena prijatelja Tina in Rene. V postavljenem šotoru so si našli obilo zabave, veselje pa so jim delali še morski prašiček in psička Fric ter Gogo. Pa tudi Anjin dedi, ki je počival v naslonjaču pod drevesom, je dodal kakšno veselo za lepši popoldan. Anja in Tina sta veliki prijateljici in sošolki, končali sta drugi razred tretje osemletke v Murski Soboti, Rene pa je končal prvi razred. V klepetu so mi zaupali, da taborijo šele prvi dan, saj je šotor nov, za to pa so jih navdušile pustolovske zgodbe Pet prijateljev. Anja je prebrala že celo zbirko, Tina pa jo bo kmalu. O šoli, ki je na veselje vseh otrok sedaj na počitnicah, so znali povedati vesele zgodbe, in Anja mi je zaupala, da je ne bi želela zapustiti.

»Če bi jo morala zapustiti, bi s sabo vzela Tino, Reneja pa vse prijateljice. Ne, kar cel razred,« je povedala radoživa Anja, deklica, ki oboleva za cerebralno paralizo. Njej torej ni bilo treba v šolo v posebni zavod v Kamnik, ampak je uspešno končala drugi razred v osnovni šoli, v katero hodijo njeni prijatelji in skoraj vsi otroci iz njene vasi. Ostala je doma in sedaj skupaj s starši in starimi starši ter prijatelji zajema radost počitnic in igre s polno žlico. Kaj se je premaknilo, da je Anja lahko ostala pri starših in ji ni bilo treba v zavod v Kamnik?

Velika sreča za starše in vso družino Rešetovih je bila, da so v Murski Soboti pri vrtcu ustanovili oddelek za otroke s telesno oviranostjo, ki je sprejel tudi njihovo Anjo. Toda tam nas je psihologinja prepričevala, naj gre otrok v Kamnik, saj tam imajo to, pa to in to. Nato sem ji dejala: to vse imamo tudi mi doma. Nekaj pa tam zagotovo ne bo imela, mame in očeta.« In s tem, kot da so prebili najtrši led, prestopili tisto dotlej skoraj nepremagljivo oviro, ki so jo kot svoje strokovno mnenje in razvrstitev dajali strokovnjaki. Psihologinja v Mariboru je takrat za Anjo prvič zapisala, da sicer priporoča, da gre otrok v zavod v Kamnik, vendar pa je sposobna tudi za obiskovanje redne šole.

Za družino je bil to srečen dan, toda s tem negotovosti še ni bilo konec. Katera šola v regiji bo pripravljena sprejeti otroka, ki je zaradi bolezni telesno oviran. S strahom

Vesele počitnice za Tino, Anjo in Reneja

potem se je začela pot od strokovnjaka do strokovnjaka ter reševanje takšnih in drugačnih testov za dokazovanje sposobnosti. Včasih so hodili od vrat do vrat z občutkom, da mora njihov otrok strokovnjakom vsaj desetkrat potrditi in dokazati, da je kljub telesni oviranosti lahko uspešen tudi v splošni šoli.

»Mi smo vztrajali pri tem, da je v Kamnik ne damo, ter smo iskali vse druge rešitve in možnosti,« je povedal Anjin oče Janko. »Starši otrok s cerebralno paralizo se veliko pogovarjamo med seboj, se poznamo in vemo, da otroku zavod ne nadomesti doma in da zaradi odseljenosti tudi doma postaja vse bolj tujec. Mi pa tega nismo želeli,« je povedala Anjina mama Slavica. »Z Anjo smo hodili k zdravnici v Maribor in tudi so se Rešetovi najprej obrnili na tretjo murskosoboško osemletko, kamor Rakičan glede na šolski okoliš tudi spada. Novica je bila čudovita: septembra so se šolska vrata domače šole odprla tudi za njihovo Anjo.

»Tisti prvi šolski dan bi najraje sedela na okenski polici in gledala v razred. Strah, ki sem ga preživljala, kako bo, se ne da opisati,« se je spominjala mama. Pa je minilo prvo šolsko leto in uspešno tudi drugo, zato so Anjini starši šoli, vsem učiteljicam in Anjinim sošolcem hvaležni za vse, kar so storili zanjo in za to, da preživlja veselo otroštvo v svojem domačem okolju. Srečni so zase, upajo pa tudi, da so pot, ki so jo prehodili, utrdili tudi za vse starše in njihove otroke s cerebralno paralizo, da jim več ne bi bilo treba doživljati ločevanja.

Učiteljski zbor tretje osemletke je pred začetkom šolskega leta 93/94 odločil, da prisluhne želji Anjinih in Sarinih staršev, da bi deklici kljub telesni oviranosti obiskovali domačo šolo. To sta bili prvi deklici s telesno oviranostjo, ki so ju sprejeli na tretjo osemletko, za njima sta prišli v prvi razred še dve učenki in septembra pričakujejo še enega učenca.

»Mnogi učitelji so takrat kazali zaskrbljeni obraz, ali bomo to zmogli, vendar sem jim dejala, da se zmore vse, kar se hoče in kar se želi,« je povedala ravnateljica Angela Novak, ki ima gotovo največ zaslug za to, da je šola sprejela te otroke. Na njihov sprejem so se posebej pripravljali, s strokovnim izpopolnjevanjem in spoznavanjem njihovih potreb. Na ministrstvo za šolstvo so poslali tudi vlogo za kadrovsko okrepitev, tako da sedaj v razredu, kjer so otroci s posebnimi potrebami, delata dve učiteljici, z njimi pa se ukvarja tudi specialna pedagoginja.

»Nekateri so bili tudi zaskrbljeni, kako bodo to sprejeli drugi otroci in njihovi starši. Toda vsi starši so pokazali veliko razumevanja, učenci pa so jima pripravljeni pomagati, prenašati vozicek. Zelo ju spodbujajo ter povzdigujejo. Mislim, da čeprav nismo specialni zavod, otroci s posebnimi potrebami niso prikrajšani, morda le za določeno strokovno pomoč pri zdravstvenih storitvah,« je povedala Angel Novak. Možnost šolanja otrok s posebnimi potrebami na splošni šoli dopušča tudi nova šolska zakonodaja, vendar je najprej nekaj potrebno premakniti pri ljudeh.

»Govorimo o tem, da naj bo ena šola za vse, šola brez izločevanja,« je povedala sogovornica. In zato si šola prizadeva skupaj z državo in mestno občino najti dogovor in denar za zgraditev dvigala. Tako bi učenci s telesno oviranostjo, še posebno ko bodo obiskovali razredni pouk, lahko prišli v vsako učilnico in šolski prostor. Investicijo načrtujejo skupaj z nadzidavo in obnovo strehe. »Pozdravljamo pa tudi vsa društva in klube, ki vedo za naše načrte in potrebe in nam pomagajo,« je povedala Novakova. Prispevek jim je dal že murskosoboški lions klub, del izkupička pa jim bodo namenili tudi z dobrodelne prireditve, ki so jo uspešno izpeljali v Šalovcih.

MAJDA HORVAT

Ajda kot strniščni posevek

Ajdo pridelujemo v Sloveniji že več kot štiri stoletja, zato so cvetoča in zorečа ajdova polja sestavni del značilne podobe slovenske krajine. Po ajdovih jedeh pa je Slovenija znana daleč po svetu. Ivan(Kreft: AJDA,1996)

Izbira rastišča in kolobar

Ajda je občutljiva za mraz, visoke temperature in sušo. Optimalna temperatura za cvetenje je 17-19 ° C, pri temperaturi 10 ° C preneha asimilacija, pri temperaturi nad 24 ° C preneha oplodnja.

Ajdo sejemo kot poznejši ali strniščni posevek za prehrano ljudi, za podor ali kot pašo za čebele. Sejemo jo lahko za okopavinami ali enoletnimi leguminozami, kot glavni posevek ali po spravilu prezimnih dosevkov in kot poznejši posevek. Sedaj pa je še čas, da jo posejemo kot strniščni posevek po oljni ogrščici, gratu, ozimnem ječmenu ali pšenici. Sejemo jo le na površinah kjer ni dresni ali koreninskih plevelov.

Ajda je dober predposevek za vse poljščine, ker razpleveli njivo. Na plodnem zemljišču in pri daljši dobi vegetacije ni konkurenčna drugim posevkom, vendar je odličen posevek na slabših zemljiščih po poljščinah, ki jih pospravimo z njive do sredine julija. Ni občutljiva glede zemljišča, ampak je občutljiva za klimo. Znano je, da ajda dobro uspeva v krajih, kjer gojijo vinsko trto.

Obdelava tal

Pri poletni obdelavi tal pazimo, da vlaga ostane v ornici. Orjemo čimbolj plitvo, dovolj je že 10 do 15 cm. Na površinah, kjer ni žetvenih ostankov, in če so tla rahla in strukturna, lahko pripravimo setvišče s stroji za minimalno obdelavo tal. Za ta namen so primerna orodja grebač v kombinaciji z rotacijsko brano, lopatičasta krožna brana, rotacijska ali oscilirajoča brana. Če ostanejo žetveni ostanki na njivi, moramo le-te pred obdelavo tal ali pred neposredno setvijo zdrobiti - zmulčiti. V zadnjem času, ko imamo ponekod že tudi sejalnice za neposredno setev, lahko sejemo brez predhodne obdelave tal.

Gnojenje

V nasprotju z drugimi poljščinami ima ajda sposobnost črpanja hranil iz slabše rodovitnih tal, ker korenine ajde živijo v sožitju s talnimi glivami, ki lažje pridobivajo mineralne snovi iz talnih delcev. Zato lahko na tleh, ki so dobro založena z rastlinskimi hranili, in tam, kjer smo predposevek obilno gnojili, osnovno gnojenje za ajdo izpustimo. Na slabše rodovitnih tleh in tam, kjer v kolobarju ne gnojimo z organskimi gnojili, potrosimo na brazdo mineralna gnojila NPK 15-15-15, 400 kg/ha, ali NPK 8-26-26, 300 kg/ha. Z dušikom ne smemo pretiravati, ker zmanjša oplodnjo in tudi ajda rada poleže. Ko zaoravamo slamo, potrosimo 100 kg/ha UREE. Na slabše rodovitnih tleh in ob pomanjkanju dušika, kar lahko ugotovimo s testnimi nitratnimi lističi, opravimo dognojevanje posevka 2-3 tedne po vzniku s 150 kg/ha KAN-a. Ajda je občutljiva na pomanjkanje bora, če ga primanjkuje, dognojimo prek lista.

Setev

Ajdo sejemo 85-90 dni pred povprečnim nastopom prve jesenske slane, to je v večini primerov do sredine julija, poznejša setev je tvegana zaradi jesenskega mraza. Sejemo ozkoredno z žitno sejalnico v medvrstni razdalji 12-13 cm. Priporočena gostota setve je 400 kaljivih zrn/m2, za kar potrebujemo okrog 80 kg semena/ha (70-90 kg/ha).

Nega posevka

Za ajdo ne uporabljamo pripravkov za varstvo rastlin, ker je zelo občutljiva za herbicide. Zato je bistveno, da jo sejemo na čisto njivo. Semenski pleveli, razen breskovolistne dresni, niso problem, ker ajda hitro raste in z listi zasenči zemljo ter tako prepreči rast vznikajočim plevelom. Večji problem so trajni koreninski pleveli - slak, pirnica, osat ... take površine niso primerne za setev ajde. Če je rastišče močno zapleveljeno z ozkolistnimi pleveli, kot so muhvič in kostreba, uporabljajo v praksi po setvi pred vznikom dual 2 l/ha.

Ajda vsebuje snovi, ki jo ščitijo pred napadi škodljivcev. Na kličnih listih in mladih rastlinicah se včasih pojavijo bolhači ali listne uši, v poznejši fazi je ajda odporna proti škodljivcem in boleznim. To pa ne velja za ptiče in divjad, ki lahko naredijo na posevkih največ škode.

Pridelek ajde povečamo, če postavimo na hektar 2-4 panje čebel. In kdaj ajda medi? Ajda medi le, ko ima nakopičenih dovolj asimilatov za najnujnejše potrebe rastlin in kadar nastopi presežek asimilatov. To je predvsem v lepem in sončnem, zmernotoplem vremenu. Če je prevroče in suho, ajda ne medi in tudi sorte z bujnimi listi manj medijo, ker porabijo asimilate za rast in jih ostane manj za nastajanje nektarja.

Sorte ajde

SIVA - požlahtnena na Biotehniški fakulteti iz populacij sive ajde na Dolenjskem. Ima končno - determinantno rast, to pomeni, da zori enakomerno. Odporna je proti poleganju tudi pri nekoliko višjih odmerkih dušika in manj ugodnih vremenskih razmerah. Dobro se razrašča, slabše je odporna proti visoki temperaturi in suši.

DARJA je izbrana iz križancev ruskega izvora in domače črne ajde. Rastline so nedeterminantne (spodaj že zorijo, zgoraj še cvetijo), odpornejša je proti suši in visokim temperaturam.

DARINA je sorta z determinantno - končno rastjo, podobna darji, nekoliko odpornejša proti poleganju. Požlahtnjena sorta RANA 60 se odlikuje po zgodnji zrelosti in krajši vegetacijski dobi. PETRA je prav tako požlahtnjena na Biotehniški fakulteti, tetraploidna in ima nekoliko daljšo vegetacijo kot naše diploidne sorte, vendar je zaradi velikih semen in lahkega luščenja med kašarji zelo priljubljena.

Druge sorte, ki se pri nas pojavljajo pod imenom »ruska«, »kitajska«... ajda niso prilagojene našim podnebnim razmeram, velikokrat so bujne rasti in slabo cvetijo, dajo malo semen ali včasih sploh ne dozorijo.

Ali se pridelovanje ajde splača?

Ajda daje le tretjino pridelka v primerjavi z drugimi pravimi žiti (1500 kg/ha), in če dosežemo trikratno ceno pšenice, se pridelava vsekakor splača, ker so vlaganja veliko manjša kot pri pšenici. Ajda pa je koristna v kolobarju, ker ugodi in razpleveli njivo, z njo v enem letu dvakrat žanjemo. V ugodnih vremenskih razmerah in s pravo sorto lahko pridelamo med in kašo ter moko, po kateri je v zadnjem času vedno večje povpraševanje. Poleg tega pa s svojimi bledorožnatimi cvetovi polepša videz krajine. Zaradi sorazmerno dragega semena so se nekatere občine odločile za sofinanciranje nakupa semena v višini 20-50 %. Vsekakor pa se je pred setvijo potrebno dogovoriti za odkup ter imeti urejeno možnost spravila, sušenja in skladiščenja.

Zita FLISAR - NOVAK, dipl. inž. agr.

Strniščni dosevki za zeleno gnojenje

Setev strniščnih dosevkov za zeleno gnojenje bomo svetovali na tistih kmetijah, ki nimajo dodatnih potreb po kakovostni voluminozni krmi ter na izključno poljedelsko usmerjenih kmetijah. Dejstvo je, da je s pametnim gospodarjenjem in pravilno izbiro strniščnega dosevka mogoče nadomestiti hlevski gnoj kot vir humusa v tleh. To so v glavnem tiste vrste dosevkov, od katerih ne zahtevamo kakovosti, kot pri setvi za krmo, ampak želimo, da dajo v najkrajšem času po setvi čim obilnejši pridelek suhe snovi na enoto površine in da nimajo sposobnosti regeneracije v naslednjem letu. Nemalokrat se nam je že dogajalo, da smo z nepravilno izbiro krmnega dosevka za zeleni podor imeli zaradi regeneracije spomladi izredno velike težave in so se nam pojavljali kot nadležni pleveli v glavnih posevkih.

Na slovenskem tržišču je mogoče nabaviti vse pomembnejše strniščne dosevke za zeleni podor, in sicer oljno redkev, sudansko travo, facelijo in še katere. Z omenjenimi vrstami imamo najboljše izkušnje na območju Pomurja. Predsetvena priprava za setev dosevkov za zeleno gnojenje se ne razlikuje od priprave za setev drugih strniščnih dosevkov.

Oljna redkev in facelija sta vrsti, ki jima v njivskem kolobarju povečamo premalo pozornosti. Sta hitre rasti in data v zelo kratkem obdobju rasti visok pridelek suhe snovi. Zaradi dlakavih stebel in listov je živina ne je rada. Preizkusi v zahodnoevropskih državah so pokazali, da je mogoče tudi facelijin silirati v določeni razvojni fazi. Pridelujemo jo po spravilu ječmena ali pšenice. Oljno redkev lahko sejemo najkasneje do 20. avgusta, medtem ko je facelija nekoliko zahtevnejša glede časa setve. Literatura navaja, da jo moramo posejati najkasneje do zadnjega julija.

Glede setve je zahtevnejša facelija. Še zlasti poletni primanjkljaji padavin v juliju, ki pa niso nobena redkost na območju Pomurja, lahko vplivajo na uspeh setve facelije. Glede tega je oljna redkev zanesljivejša, saj jo je mogoče sejati pozneje in še da zadovoljive pridelke suhe snovi.

Setev obeh vrst izvedemo z žitno sejalnico, in sicer sejemo 20 kg oljne redkve po hektarju ter na medvrstno razdaljo 12 do 20 cm, medtem ko sejemo 12 kg facelije po hektarju in na medvrstno razdaljo 12 cm. Na območju Pomurja smo zadovoljive setvene rezultate dobili z panonijino in IMT sejalnico. Pred setvijo je potrebno izvesti preizkus setve. Glede na to, ker sta vrsti bujne rasti ter tako hitro pokrijeta njivsko površino, je negativni učinek vremena precej zmanjšan. V poskusih, ki smo jih izvedli na območju Pomurja, smo pridelali z oljno redkvijo večji pridelek suhe snovi, in sicer do 4000 kg, dočim je dala facelija nekoliko nižji pridelek in se je gibal med 2500 in 3200 kg suhe snovi na hektar.

Za zeleno gnojenje bi bila tudi zelo primerna sudanska trava. Njena značilnost je, da je v prvih treh tednih nekoliko počasnejše rasti, vendar kasneje z intenzivno rastjo nadomesti prirastek suhe snovi. V poskusih se je pokazala kot zelo perspektivna vrsta, saj lahko pridelamo tudi do 5000 kg suhe snovi po hektarju. Najboljše rezultate smo dosegali prav na sušnejših tipih tal oz. tleh, ki imajo v teksturni sestavi več peska. Dejstvo je, da je to rastlina, ki da ravno najboljše pridelovalne rezultate na zgoraj omenjenih tleh. Ima to lastnost, da ne prezimi in jo že temperatura pod 0° C popolnoma uniči. Sejemo jo z žitno sejalnico na medvrstno razdaljo 12 cm, in sicer 18 kg/ha.

Po setvi bi morali strniščne dosevke povaljati z valjarem, saj tako zagotovimo enakomernejši vznik. Valjanju bomo dali prednost zlasti na lažjih tleh.

Kmetijska svetovalna služba za Pomurje, ŽVZ Murska Sobota
mag. Stane Kapun, dipl. inž. agr.

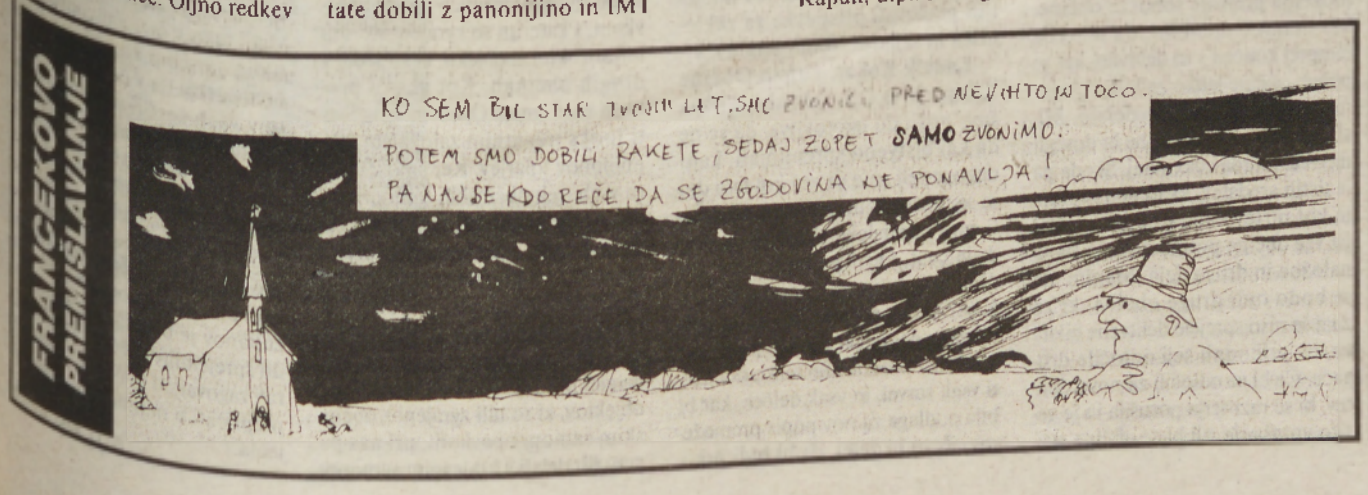

Hranilna vrednost nekaterih strniščnih dosevkov

(nadaljevanje iz prejšnje številke)

V tem sestavku želim prikazati rezultate kemičnih analiz krme strniščnih dosevkov, ki smo jih analizirali v laboratoriju na ŽVZ-ju za Pomurje, in rezultate, ki so bili predstavljeni na strokovnem posvetovanju v okviru Zadravec-Rjavčevih dnevov v Radencih.

KULTURA SS SPRAVILO	SB G/KG	SV G/KG	SM G/KG	CA G/KG	P G/KG
NS džin 201.0	99.0	358.0	23.0	3.8	2.0
NS zora 211.0	109.0	338.0	24.0	4.2	2.1
Bc 188 173.0	108.0	258.0	27.0	2.0	2.1
Bc 195 171.0	115.0	252.0	27.0	1.9	2.2

Preglednica 1: Rezultati kemičnih analiz silaž strniščnih dosevkov v g/kg suhe snovi na območju Pomurja.

(VIR: Letno poročilo KSS 1993, ŽVZ-ja za Pomurje Murska Sobota)

Iz preglednice 1 je razvidno, da so rastline iz rodu sirka vsebovale ob spravilu povprečno 34 g/kg več suhe snovi kot hibridi koruze. Vsebnost surovih beljakovin je bila najnižja pri krmnem sirku cv. NS džin, in sicer 99 g/kg, pri sudanski travi cv. NS zora pa je bistveno višja vsebnost 109 g/kg suhe snovi, ki se v bistvu ni razlikovala od hibrida koruze cv. Bc 188. Nekoliko višjo vsebnost surovih beljakovin, 115 g/kg suhe snovi, pa smo dosegli s cv. Bc 195. Vsebnost surove vlaknine je bila bistveno večja pri rastlinah iz rodu sirka, pri katerih ugotavljamo nekoliko manj surovih maščob v primerjavi s koruzo ter precej več kalcija in nekoliko manj fosforja.

Dejstvo je, da so analize rastlin iz rodu sirka pokazale dokaj visoko vsebnost surove vlaknine in sorazmerno nizki koeficient prebavljivosti organske snovi. Prav gotovo bi bilo v tej smeri smiselno nadaljevati proučevanja.

	1993				1994			
Določit.	Sud.trav.	K. oh.	Ogrščč.	Mn. Lj.	Sud.trav.	K.oh.	Ogrščč.	Mn. Lj.
SS g/kg	850	850	850	850	850	850	850	850
P.o.s. %	52	78	83	79	52	77	66	66
Pep.g/kg	58	147	142	136	72	176	199	121
SB g/kg	73	157	184	184	92	184	192	161
SV g/kg	261	138	112	188	320	129	152	186
SM g/kg	21	39	42	37	23	39	25	41
BESg/kg	437	369	370	305	343	322	282	341
ŠE g/kg	277	495	469	442	235	470	349	368

Preglednica 2: Primerjava sestave krme (preračunano na 85 % SS), pridelane v mikroposkusu leta 1993 in 1994.

(VIR: Branko Kramberger, Fakulteta za kmetijstvo, Maribor, posvet Zadravec-Ejavčevi dnevi, Radenci, 1995)

Iz preglednice 2 je razvidna bistvena razlika v vsebnosti hranilnih snovi med proučevanimi strniščnimi dosevki. V bistvu gre za povsem različne krmne vrste, ki nimajo nič skupnega, ampak jim ravno ta različnost daje njihov značaj, še zlasti na območju Slovenije, ki ima pestro klimo. Še najrealnejša je primerjava med vrstama znotraj križnic, nekoliko manj pa med mnogocvetno ljuljko in sudansko travo. Dejstvo je, da štejejo v strokovnih krogih sudansko travo za alternativo koruzi, predvsem na območjih, kjer je proizvodni potencial zaradi pomanjkanja padavin zmanjšan.

Iz družine križnic imata krmni ohrovt in ogrščica nekoliko večje omejitve v kolobarju, prav tako pa tudi pri uporabni vrednosti, saj ju lahko krmimo kot presni.

Le malo se kmetije odločajo za siliranje, in to zaradi sorazmerno nizkega deleža suhe snovi ter velike vsebnosti surovih beljakovin ob spravilu. To sta namreč parametra, ki ju uvrščata med vrste, manj primerne za siliranje. Ponekod si pomagajo z dodajanjem večjega deleža suhe snovi, predvsem slame, vendar je v tej smeri narejenih še premalo raziskav, da bi lahko priporočali ta način spravila.

Veliko večjo možnost rabe in spravila pa dajeta sudanska trava in mnogocvetna ljuljka, ki ju lahko krmimo presni ali silirani. Dejstvo je, da vsebujeta v suhi snovi kar precej sladkorjev, ki pozitivno delujejo na proces fermentacije.

Iz praktičnega stališča imajo vsi navedeni strniščni dosevki svoje mesto v njivskem kolobarju na območju Slovenije, le pravilno se moramo odločiti. Nekoliko pazljivejši bi zlasti morali biti pri setevi koruze kot strniščnem dosevku, še zlasti s proučevanima hibridoma, ki pa se s pridelovalnimi rezultati nista kaj prida izkazala. Rezultati so pokazali, da je smiselneje pridelovati rastline iz rodu sirkov.

Torej pri izbiri krmnih dosevkov moramo upoštevati dolžino rasti zaradi pravočasne setve naslednjega glavnega posevka, odpornost proti mrazu in suši, potrebo, da spomladi čim prej dobimo zeleno krmo in da zeleno krmljenje lahko podaljšamo pozno v jesen, in način rabe.

Kmetijska svetovalna služba za Pomurje
ŽVZ Murska Sobota
mag. Kapun Stane, dipl. inž. agr.

Turnišče - cene pujskov

Na četrtkovem sejmu pujskov v Turnišču so rejci ponujali 40 pujskov, starih od 7 do 10 tednov in težkih od 15 do 20 kilogramov. Za par je bilo potrebno odšteti od 10 do 13 tisoč tolarjev, prodali pa so jih 30.

Slovesnost pri Sv. Juriju

Biseromašnik Alojz Gabor

V nedeljo, 7. julija, je pri Sv. Juriju v Prekmurju ob somaševanju škofa in drugih duhovnikov daroval biserno mašo gospod Alojz Gabor. Ko še ni bilo avtov, se je do vernikov v odročnih krajih vozil s kolesom pa tudi na konju je jezdil.

Kljub 85 letom in bolezni, ki ga je prikleniła na invalidski voziček, je še vedno mladosten, bistrega duha in živahnega pogleda. Ko se skupaj z njim podaš po njegovi prehojeni življenjski poti in spoznaš težke razmere, v katerih je živel in deloval, si ne moreš kaj, da se ne bi vprašal, od kod jemlje moč za veseli optimizem in sproščenost, s katerima še vedno prevzame vse, ki ga srečujejo.

Iz njegovega rojstnega kraja Petanjci ga je življenjska pot ponesla širom po Sloveniji in tudi nekdanji Jugoslaviji. Po končani gimnaziji v Soboti in maturi na Ptuju je leta 1931 odšel v bogoslovje v Maribor. Zakrament mašništva je prejel 5. julija 1936, novo mašo pa je imel čez osem dni na Tišini. Pred drugo svetovno vojno je menjal nekaj kaplanskih mest: najprej je bil pri Sv. Marjeti niže Ptuja, nato pri Sv. Juriju v Prekmurju, Sv. Pavlu pri Preboldu in pri Mariji Reki. Tudi vojni dogodki niso odšli neopaženo mimo njega, saj so ga 26. marca 1941. vpoklicali v vojsko. Tako je zapustil svoje dušnopastirsko delo na domačih tleh in odšel v Niš kot vojni duhovnik. In če bo kdo pomislil, da to niti ni omemembe vredno, se bo motil, kajti našega duhovnika so ujeli Nemci. Kmalu jim je pobegnil v Prebold v Slovenijo, kjer ga je čakal Gestapo, tako da ni imel sreče, toda bliže doma je vseeno bil. Odpeljali so ga v Celje, ga namestili v kapucinski samostan, kjer je bilo takrat taborišče, in tu je preživel dva meseca. Ker je bilo Prekmurje pod Ogrsko - torej pod drugo oblastjo, kot ga je ujela -, se je lahko vrnil domov. 1. septembra 1942 je bil nastavljen za kaplana v Beltince in tam ostal do 1. decembra 1943, ko je ponovno odšel k Sv. Juriju. Ta kraj je bil tudi zadnja postaja na njegovi

Alojz Gabor ob darovanju biserne maše ob somaševanju škofa Smeja in drugih duhovnikov. Slovesnosti se je udeležil tudi Lojze Petere. Tokrat ne iz političnih, ampak sorodstvenih razlogov. - Fotografija: Ivan Juhnov

poti kaplanovanja. Po smrti tamkajšnjega župnika Jakoba Zavoršnika je 28. avgusta 1945. leta postal župnijski upravitelj, od 8. julija 1951 pa je bil župnik.

Njegovo dušnopastirsko delo nikjer ni bilo lahko. Šlo je za čas pred- in povojne krize, ki jo je vsakdo premagoval po svojih močeh. Veliko poti je opravil peš, ko je hodil poučevat verouk, imel pogrebe in sprevidenja. Kdor pozna kraje, kjer je deloval, se bo strinjal, da ni bilo enostavno vsakodnevno premagati kilometrskih razdalj, ki so ločile eno vasico na hribu od druge na drugem. Tako je marsikdaj zjutraj odšel in se vrnil v svoje skromno domovanje brez elektrike in vodovoda šele pozno zvečer. Sicer pa si je pomagal z vsemi takrat dosegljivimi prevoznimi sredstvi - od kolesa do konja, četudi je ta včasih odpovedal. Kot na primer nekega jesenskega dne, ko je duhovnik jezdil na konju iz Rogašovec proti Kramarovcem. Breg, ki sta ga s konjem družno premagovala, je bil vlažen, močvirnat, in konju so se naenkrat vdrla tla pod nogami. Tako je bil nenadoma ves v blatu in nobeno prizadevanje ga ni moglo spraviti iz njega. Gospodu Gaborju ni preostalo drugega, kot da se je peš napotil po ljudi, ki so z motikami odkopali konja in ubogi živali pomagali pokonci. To je le eden od drobcev iz življenja biseromašnika, čeprav jih je še veliko - veselih; predvsem o teh rad govori. Njegovo življenje je zahtevalo veliko naporov, prizadevanj in odrekanj. S pomočjo faranov je tako obnovil kapele po vaseh in začel z obnovo župnijske cerkve. Začeto delo od 1. avgusta 1989. leta prizadevno nadaljuje župnik gostop Martin Vereš. Od takrat je namreč gospod Gabor upokojen, kar pa nikakor ne pomeni, da popolnoma počiva. Po svojih močeh še vedno pomaga pri delu v župnišču in cerkvi, a od 1991. leta malo težje, saj so mu amputirali levo nogo. Nič pa mu ni vzelo dobre volje in optimizma, s katerima še vedno prevzema staro in mlado.

60 let duhovništva je doba, ki jo doživi le redko kdo, še manj pa je takih, ki bi bili s takim žarom in živahnostjo (kljub letom) veseli glasniki božje ljubezni. Gospod Gabor to vsekakor je! Ob njegovem jubileju pa mu želimo še veliko zdravih in veselih let.

MARJANCA FERKO

Okrogla miza o nesprejeti soboški delitveni bilanci

Pričakovanja novih občin večja od realnih možnosti?

Po dolgotrajnih mučnih prizadevanjih - delitvena bilanca bi morala biti sprejeta že do konca lanskega septembra - je bilo pričakovati, da bo ob doseženem načelnem soglasju med župani in predsedniki občinskih svetov novih občin, ki so nastale na območju nekdanje soboške občine, končno prižgana zelena luč za ta dokument, ki ima dolgoročni pomen. Čeprav ni mogoče pričakovati, da bi bila z razdelitvijo premoženja povsem zadovoljna vsaka stran, pa je bil ta dogovor vendarle spodbuden, zato je razočaranje zaradi zavrnitve delitvene bilance v občinah Rogašovci in Beltinci toliko večje. Ker so bile seje občinskih svetov z izjemo rogašovskega sklicane istočasno, smo želeli iz prve roke dobiti konkretne pripombe o delitveni bilanci.

Bela Pavlič, načelnik oddelka za proračun in finance Mestne občine Murska Sobota: »S to delitveno bilanco bi občine lahko postale vsestransko opravilno sposobne. Pri pripravi gradiva smo se v glavnem opirali na dogovorjena merila, pri čemer smo izhajali tudi iz zakona o lokalni samoupravi. Zato smo pri razporejanju presežka prihodkov in v določenih primerih tudi premoženja želeli biti realni, objektivni in racionalni. Pri tem je marsikdaj prihajalo do kompromisov, s čimer naj bi bila delitvena bilanca sprejemljiva za vse. Predmet delitvene bilance so bila denarna sredstva, ki znašajo 338 milijonov 640 tisoč tolarjev, pri čemer bi mestna občina dobila okrog 179 milijonov, terjatve in nepremičnine, to se pravi zemljišča in zgradbe. Pri končnem predlogu pa smo v prvi vrsti uporabili naslednja merila: zemljišča smo razporejali po legi, kar pomeni, da je pripadlo tistim občinam, kjer je nepremičnina, kar velja tudi za zgradbe in stanovanja. Medtem pa je bila pri delitvi denarnih sredstvih upoštevana javna poraba.«

Aleksander Abraham, župan Občine Hodoš - Šalovci: »Po daljši razlagi na seji občinskega sveta smo se odločili, da kljub nekaterim pripombam podpremo dogovor županov in čimprej preidemo na svoje, da natančno vemo, kaj je naše. Tako bi lahko v prihodnje lažje odločali. Zato smo predloženo besedilo delitvene bilance tudi sprejeli. Nikakor nismo bili za to, da bi prišlo do arbitraže, ker se bo postopek dolgo vlekel in bo porabljenega veliko denarja, ki bi ga po nepotrebnem zapravili. Hkrati pa smo ugotovili, da bi s kakim drugačnim izračunom verjetno težko pridobili kaj več denarja.«

Ludvik Novak, župan Občine Puconci: »Na seji občinskega sveta smo sprejeli sklep o delitvi premoženja prejšnje soboške občine, ker namreč menimo, da je treba čimprej končati s to delitvijo, ker se potem občine lahko zadolžijo, najamejo posojila in lažje delajo. Mislim pa, da z arbitražo ne bi dosegli nič več, morda celo manj. Škoda pa je tistih sredstev, ki so deponirana in kot mrtev kapital. Prav kapital pa vse občine potrebujejo za svoje naložbe in druga dela. Menim, da se bodo tudi druge občine, ki za zdaj še niso sprejele delitvene bilance, na prihodnji seji odločile drugače. Če bi se odločili za novo delitev, bi se razmerja porušila in je veliko vprašanje, ali bi se občine strinjale s tem načinom. Podobno kot drugje so se svetniki odločili, da del občinske zgradbe v Murski Soboti, ki je obrnjen proti Trgu zmage, rezervirajo za delovanje sedeža regije.«

Z okrogle mize o delitveni bilanci. Fotografija: Nataša Juhnov

Alojz Flegar, župan Občine Cankova - Tišina: »Največji zadržki so bili glede izhodišča tega dokumenta, predvsem pri popisu nepremičnin, zemljišč in zgradb pa tudi spornih zemljišč, ki so predmet denacionalizacije in vrnitve lastnikom, ter glede popisa obveznosti. Po letu in pol bi v občini morali vedeli, katere obveznosti nas čakajo. Nekaj vprašanj je bilo tudi glede stanovanjskega sklada. Sicer je prav, da se stanovanja delijo po legi, v naslednjih desetih letih pa naj bi tudi občina dobila delež kupnine od prodanih stanovanj. Tudi naši svetniki se zavedajo, da je sprejetje delitvene bilance nujno, nikakor pa ne bi radi, da bi drugje mislili, kako je občini nekaj podarjenega. Pripomnili so, da so bili pri ustvarjanju premoženja poleg tudi njihovi obtemnaj bi bil tak tudi osnovni ključ. Po delitveni bilanci pa ugotavljamo, da dobiva mestna občina 66,7 odstotka celotne vrednosti stanovanj, vse druge občine skupaj pa 33,3 odstotka, glede na 10,5-odstotni delež pri številu prebivalstva pa dobimo le 4,8 odstotka stanovanj. Predlagamo tudi, da se zunanjim občinam, ki so v izjemnih likvidnostnih težavah zaradi velikih naložbenih potreb, nameni več denarnih sredstev. To bi bilo bistvenega pomena za manjše zunanje občine, ki bi na ta način dobile nekaj dodatnih milijonov.«

Franc Knaus, predsednik OS Rogašovci: »Svetniki so sprejeli sklep, da se odločanje prenese na naslednjo sejo, ko naj bi dobili nove informacije in drugačno pogajalsko pozicijo. Temeljni problem je vprašanje sofinanciranja s samoprispevkom, s katerim so zgrajeni številni infrastrukturni objekti, ki so sedaj v drugih občinah. Kot glavni problem nam ostaja Osnovna šola Sveti Jurij s trenutnim zalogajem 375 milijonov tolarjev. Ker smo v okviru vseh treh občinskih samoprispevkov pomagali sofinancirati gradnjo drugih osnovnih šol, pričakujemo zdaj konkretno pomoč od drugih. Bilo je precej pripomb, da je vrsta pomembnih zadev v Murski Soboti, za kar so bili gorički prebivalci prikrajšani. Tako tudi glede objektov, ki so bili zgrajeni z občinskim samoprispevkom, pri nas pa smo jih delali s krajevnim samoprispevkom, ki bi ga morali upoštevati kot vir financiranja. Nekaj pripomb pa je bilo tudi glede delitve sredstev iz stanovanjskega sklada.«

Marjan Maučec, predsednik OS Beltinci: »Delitvene bilance nismo sprejeli zato, ker svetniki niso bili zadovoljni z razdelitvijo denarnih sredstev. Največja nevšečnost je bila, ker v delitveni bilanci niso upoštevali posojila, ki ga je dala prejšnja soboška občina kot jamstvo Ljubljanski banki za pokrytje dolga stečajnemu podjetju Beltinka. Tega dolga je za 20 milijonov tolarjev, čez 12 milijonov pa je obresti, kar pomeni, da bi beltinska občina morala prevzeti ves znesek, česar pa občinski svet ni mogel sprejeti. Tudi pri stanovanjih smo imeli določene zadržke, sklenili pa, naj župan skuša izbojiti več denarnih sredstev. Zato naj bi delež beltinske občine zvišali od 13 na 22,06 odstotka.«

Franc Šlihthuber, župan Občine Gornji Petrovci: »Na seji občinskega sveta smo sprejeli delitveno bilanco s pripombo, da vanjo pogodbe ne bodo zajete nobene terjatve. Dobivamo tri stanovanjske objekte s 14 stanovanji, ki so že precej stara. Bilo je nekaj pripomb na prejšnje vodenje stanovanjske politike, ker so omenjena stanovanja v glavnem brez centralnega ogrevanja, pročelja stanovanjskih blokov in njihova okolica pa so zanemarjeni, kar bi morali upoštevati pri delitveni bilanci. Govor je bil tudi o Osnovni šoli Gornji Petrovci, ki je tik pred izdajo prepovedi obratovanja. V 33 let starih zgradbah so že dotrajani kuhinja, okna in streha, ni jedilnice, zato bo najnujnejša gradnja prizidka, dotrajana pa je tudi električna napeljava. Ker bo celotna obnova šole, ki smo jo zgradili brez pomoči države in prispevki soboške občine, ampak s prispevki občanov, stala čez sto milijonov tolarjev, pričakujemo pomoč drugih. Da ne omenjam bilanc 500 milijonov SIT, kolikor bi jih potrebovali zlasti za gradnjo lokalnih cest.«

Tibor Cigut, tajnik uprave Mestne občine Murska Sobota: »Tudi pri nas je prevladalo mnenje, da se mora delitvena bilanca čimprej sprejeti, zato je bil pristop dokaj resen. O tej aktualni temi so razpravljali tako v različnih odborih kot tudi v posebni komisiji za delitve premoženja ter v odboru za finance in v vseh šestih parlamentarnih svetniških skupinah. Z nekaterimi manjšimi pripombami so poslanci soglašali z besedilom delitvene bilance. Povsem legitimno lahko rečem, da v mestni občini ne bosta več obravnavali delitvene bilance, kajti po zadnjih pogajanjih na svetu županov je bila zadeva pripeljana do sprejemljive oblike, ki bi jo morali zagovarjati in občinske svetnike prepričati o nujnosti njenega sprejema.«

MILAN JERŠE

Delitvena bilanca je razdeljena na osem delov. V prvem je delitev premoženja javnih zavodov in javnih gospodarskih podjetij. Ker to področje ni bilo dovolj dorečeno, so ga zaenkrat izpustili. Tako se začetni del nanaša na delitev premoženja proračuna in upravnega organa, pri čemer je bil osnovni ključ razporeditve javna poraba. Sledi stanovanjsko področje, kjer so upoštevali dohodnino in število prebivalstva. Sem so prišteli tudi terjatve za najeta posojila od prodanih stanovanj in za stanovanjsko gradnjo. Od 365 stanovanj v prejšnji soboški občini pride na mestno občino 317 stanovanj, pri čemer so kar 203 socialna. Naslednja kategorija je sklad stavbnih zemljišč. Ker se te nepremičnine razdelijo po legi, bi seveda večina pripadla mestni občini, 16 parcel je v Občini Beltinci, 3 pa v Občini Moravske Toplice. Prav tako so razporedili denarna sredstva za vzdrževanje zakloniščc, kar so storili le v Murski Soboti, in sredstva za urejanje kmetijskih zemljišč. Zajeti so tudi prispevki za zdravstveno varstvo živali ter sredstva za elementarne nesreče in odpravo posledic neurja po toči.

Ludvik Kočar, župan Občine Kuzma: »Na seji občinskega sveta smo prišli do ugotovitve, da se ne da kaj bistveno spreminjati, kajti dogovarjali smo se več kot leto dni in se medsebojno prepričevali. Imeli smo pomisleke zlasti glede gradnje cest, ker jih imajo v drugih občinah večinoma »pod streho«. Kljub temu pa menim, da je predložena delitvena bilanca pravična, kajti tudi arbitraži bo težko dokazati vsak stavek in vsak delček, kar bi bila podlaga za nov popis premoženja. Zato bi želel, da bi tudi preočani, saj so kot zaposleni v podjetjih plačevali prispevke za zakloniščа in sklad stavbnih zemljišč.«

Ustanova dr. Šiftarjeve fondacije

Da bomo mi in Slovenija bolje poznali Prekmurje

V petek so v baročni dvorani soboškega gradu ustanovili Ustanovo dr. Šiftarjeve fondacije. Ustanovitev te fondacije je pomembna z dveh vidikov, skrbela bo za Vrt spominov in tovarištva na Petanjcih, ki je v lasti in skrbi dr. Vaneka Šiftarja, po katerem se fondacija tudi imenuje, poleg tega pa bo v vrtu Znanstveno-raziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti ustanovil raziskovalno postajo, ki bo, pravijo, s spoštovanjem tradicije tega vrta raziskovala naravno in kulturno dediščino Prekmurja in sosednjih območij, regij in držav. O tem, kaj bo takšna raziskovalna postaja pomenila za Prekmurje, sem se pogovarjala z dr. Otom Lutarjem, direktorjem ZRC SAZU, ki je med drugim prekmurskega porekla.

Lutar je že uvodoma povedal, da sem ne prihajajo s kakšnimi kolonialističnimi željami, da bi ljudem tu razlagali to, česar sami ne vedo, ampak da bi omogočili prostor za regionalno raziskovalno dejavnost. To pomeni tudi, da bi na neki način povezali ljudi in različne institucije, ki se na kakršen koli način ukvarjajo z raziskovanjem Prekmurja. Poudarek v tem centru bi bil predvsem na humanističnih vedah, zgodovini, etnologiji, geografiji, arheologiji, torej tistih vedah, pri katerih je potrebno veliko delati na terenu, zato pa se ne potrebuje velikih laboratorijev. Zato bodo poskusili pritegniti predvsem ljudi, ki se želijo ukvarjati z raziskovalno dejavnostjo in ne živijo v centru.

Poleg tega bi najkasneje v enem letu organizirali raziskovalno vozlišče, s pomočjo katerega bo do v sodelovanje vključili regionalno središče, muzeje, arhiv, izobraževalne institucije in tudi akademijo znanosti. Tu pa bi bila postaja, prek katere bi lahko obnovili komunikacijo s centrom, lahko bi reševali praktične probleme pri raziskavi ter bi se obojestransko vključevali in sodelovali. Prek tega centra bodo poskušali prijaviti razsikovalne naloge, ki že potekajo, in tudi nove.

To postajo bi uredili v delu gospodarskega poslopja dr. Šiftarja. Nekoga bodo tudi zaposlili, ki bo koordiniral sodelovanje med institucijami, ljudmi in znanji. Seveda pa je eden od aspektov fondacije, da bodo s tem pripomogli k ohranitvi tega zanimivega vrta in biotopa.

Zato se bodo lahko vključili: vsi, ki jih bo zanimal tudi ta vrt kot biotop. Vrt spominov in tovarištva na Petanjcih je drugi največji v Sloveniji, takoj za Arboretumom, in ima največ eksotičnih in za Slovenijo netipičnih rastlin in dreves.

Ustanovitvene deleže pri tej fondaciji ima dvanajst ustanoviteljev, poleg Vaneka Šiftarja še ZRC SAZU, pomurske občine ter več gospodarskih in drugih ustanov v Pomurju. Delež sta primaknili tudi Ministrstvo za okolje in prostor ter Ministrstvo za šolstvo in šport, čeprav ministrstva naj ne bi pristopala kot ustanovitelji, temveč naj bi državne inštitucije pristopale k tej fondaciji kot donatorji. Ustanovitelji so se tudi zavzeli, da bodo vsaj tak znesek kot ob začetku vsako leto nakazovali tej regionalni razsikovalni postaji.

Poslovali bodo na način fondacije brez komercialnih interesov. Sredstva bodo zagotavljali prek raziskovalnih natečajev in deloma prek sredstev fonadacije.

Raziskovalni center slovenske akademije znanosti in umetnosti ima petnajst različnih inštitutov, ki delajo na področju jezikoslovja, arheologije, kulturologije, biologije, slovenskega narodopisja, glasbenega narodopisja, paleontologije, zgodovine, geografije, filozofije, muzikologije, slovenskega izseljenstva, na področju raziskovanja krasa, slovenske literature in literarne vede, medicinske vede, in ima tudi prostorskoinformacijsko noto: čeprav ti inštituti ne delujejo regionalno, nabirajo gradivo za svoje študije regionalno. Dejavnost inštitutov ni omejena na osrednji del Slovenije, ampak na predel, kjer so najdišča, biotopi ...

Lutar je med drugim povedal, da si bo prizadeval, da bi trošili samo obresti in denar, ki prihaja sproti, ne pa ustanovitvenega deleža.

Sedaj je verjetno še težko govoriti, kaj bo taka regionalna razsikovalna postaja prinesla, pravi rezultati pa se bodo pokazali čez kakšna tri leta. Zvedeli pa smo tudi, da naj bi bil prvi simpozij prihodnje leto junija, in sicer z delovnim naslovom Eni in drugi in podnaslovom Prekmurci o sebi in drugih. Govorili pa bi o samointerpretaciji in interpretaciji Prekmurcev. O tem so že naredili nekaj pilotskih raziskav in prišli do zanimivih podatkov, zato bi radi to temo še razširili.

Prekmurje je še vedno premalo raziskano in večkrat je o njem slišati kot o kakšni eksotiki v slovenskem prostoru, takšna raziskovalna postaja pa bo prav gotovo pripomogla k poznavanju Prekmurja z vseh vidikov. Seveda bi bilo nadvse zaželjeno, da bi se čim množičneje vključili ljudje, ki jih Prekmurje zanima, in tudi različni strokovnjaki s tega področja.

Aleksandra Nana Rituper

Prozni prvenec Roberta Titana -Felixa

Zdrsovanje med spomine

Za tremi odmevnimi pesniškimi zbirkami se je pesnik Robert Titan - Felix pred nedavnim oglasil s proznim prvencem Portal, ki je že izhajal kot Delov podlistek. Kakor koli obračam in prebiram Titanov roman, se ne morem znebiti občutka, da je tekst eno samo »zdrsovanje med spomine« ali bolje rečeno »orgazmično ščemenje v notranjosti«.

Njegov Portal je namreč (post)modernistični roman, ki ga sama zgodba bolj malo zanima, pisatelj le nadrobi bizarne drobce (obisk graščine, dolgi sprehodi, brskanje v Balazsevem kabinetu med knjigami, obisk pokopališča, kapelice ...), med katere pa naplete celo pahljačo meditacij in citatov iz verskih knjig, kajti podobno kot glavni lik Ernest Stegmuller tudi pisatelj »ne živi iz samega sebe, iz stržena, temveč kot nadvse nenavadna kompilacija vsega prebranega«.

Torej tistega, kar je ponavadi značilno za *mladi roman* ali konec koncev hermetično literaturo, ki se »polni« iz Balazsevih starih knjig ezoterike, religije in filozofije.

Roman Portal je postavljen v obrobje panonske ravnice, v grad s čudaškim služabnikom Gabrijelom in mlado vdovo Clementino Kovacs, za katero je bila moževa »smrt prej olajšanje kot izguba«. In prav zato je njena zveza z mladim Ernestom tako strastna in usodna, kajti »razlog njegove navzočnosti v graščini ni le poklic, temveč tudi neko neznano poslanstvo«.

Da razkrije skrivnostni svet graščinske kleti? Da razvozla Balazsevo smrt?

Da doživi potrditev moškosti v strastnih nočeh? Da izbrska iz albuma podobo Janosa Nagyja in Anastasie Fisher? Da ujame minotavrskega bika, ki ga zasleduje ob luni in se na koncu pojavi v vitražnem oknu kot strniševski samorog?

Milan Vincetič

Iz NOB v stoletja

V ponedeljek, 24. junija, so v Ljutomeru v okviru Zavoda za kulturo in izobraževanje odprli Splošno muzejsko zbirko Ljutomer, ki so jo postavili v prostorih nekdanjega muzeja NOB. Zbirko, ki predstavlja gospodarsko, družbeno, kulturno in politično življenje mesta in okolice, od najstarejših obdobij do danes, je postavil po zamislih in navodilih strokovnega sveta ljubljanski arhitekt Paternoster. Poslikave sten, ki dajejo muzeju poseben pečat, pa so delo akademskega slikarja Vladimirja Potočnika. AP

Monografija Murska Sobota

Kakšno knjigo si zasluži naše mesto?

Mesto Murska Sobota je v teh dneh dobilo svojo novo monografijo z enostavnim naslovom Murska Sobota. Knjiga je izšla pri Pomurski založbi in je uvrščena med zbirko Panonika. Besedilo zanjo je tudi tokrat napisal Bela Sever, prevedeno pa je še v nemški in angleški jezik. V tej izdaji besedilo ni prevedeno v madžarščino. Sedanjo Mursko Soboto je s fotografskim očesom za vedno zabeležil Jože Pojbič. Monografija je nadaljevanje monografij o mestu Murska Sobota, ki so izhajale pri tej založbi, vendar se na prvi pogled od prejšnjih razlikuje po formatu, nova je nekoliko manjša, ter po naslovnici, na kateri je tokrat soboški grad, med tem ko smo prej poudarjali Trg zmage.

V prvem delu monografije je besedilo, v drugem so fotografije. Besedilo je grafično razdeljeno na tri kolone na vsaki strani, in sicer je poleg slovenskega še v nemškem in angleškem jeziku. V besedilo skuša avtor vključiti različne aspekte mesta Murska Sobota: zgodovino, komunikacije, gospodarstvo, državne oblasti, ki so se tukaj menjevale, cerkve, pisano besedo in drugo. Žal pa je ta tekst izjemno podoben tekstu prejšnjih izdaj, le da so podatki nekoliko spremenjeni in prilagojeni današnjemu času. Poleg tega je preveč nepregleden, lahko bi bil nekoliko bolj razdelan po področjih in s podnaslovi naprimer. Škoda je tudi, da pri tekstu niso sodelovali avtorji različnih strok, ki jih pri nas v Murski Soboti vsekakor imamo in ki bi tudi znali povedati kaj zanimivega.

Zbode nas tekst, da je Sobota dajala umetniški navdih literatom, umetniškim fotografom in slikarjem. Od pisateljev so našteti Miško Kranjec, Branko Šömen, Bogdan Novak in Fran Bükvič. Verjetno pa so povsem po naključju izpadli Feri Lainšček, Milan Vincetič in še kakšni literati, ki živijo in ustvajajo v Murski Soboti, znani pa so še nekoliko širše. Nekatere med njimi celo prevajajo v tuje jezike. Prav zanimivo je, da se je med mlajše pisce uspelo uvrstiti Borutu Brumnu s knjigo Na robu zgodovine in spomina. Prav presenečeni pa smo lahko nad dejstvom, da je od slikarjev imensko omenjena samo Vera Horvat, drugi pa z »in drugi slikarji«. Tako so izpadli poleg tistih iz starejše generacije, kot je Ladislav Danč, pa potem Mesarič, slikarji vse do današnje generacije, ki jih ni malo in so pritegnili veliko večjo kot le lokalno pozornost. Mnogi med njimi, da jih posebej niti ne naštevamo, pa so imeli uspešne razstave tudi v tujini. Prav gotovo Vera Horvat ni reprezentativni primerek soboškega in tudi prekmurskega slikarstva.

Fotograf je zabeležil ulice, ki pravkar izginjajo, in nove poslovne stavbe, ki vsakodnevno nastajajo. Prav gotovo je v tem času, ko Murska Sobota intenzivno dobiva svojo novo vizualno podobo, težko najti pravo identiteto mesta, torej tisto, kar je tako sobočko, tisto, kar je nam tako blizu, da ga niti ne zaznavamo. Torej si je moral odgovoriti na vprašanje, kako najti pravo razmerje med nastajajočim in izginjajočim. Vsekakor je očitno, da se je obema avtorjem pri izdelavi precej mudilo.

Prav gotovo jo je že marsikateri Sobočan vzel v roke, da se na lastne oči prepriča, ali je to njegovo mesto takšno, kot ga vsak dan sam vidi in občuti, ali pa so poskušali avtorji z besedami in fotografijami odkriti trenutke, ki so nam manj znani, pa so vendar tako značilni in tipični za naše mesto. Vprašanje je, ali so nas prepričali, da bomo knjigo večkrat vzeli v roke, in ko jo bomo prelistali do konca, zavzdihnili: *»Ja, to je naša Sobota!«* Potem se bomo vedno znova vračali med fotografije in ugotavljali, kako stavbe, ulice, zbirna mesta na fotografijah počasi izginjajo.

Seveda se lahko tudi vprašamo, ali bo tujcu, obiskovalcu Sobote, knjiga dovolj nazorno predstavila naše mesto. V vseh pogledih – zgodovinskem, arhitekturnem, gospodarskem, socialnem, kulturnem in še kakšnem. Lahko pa bo zašla nekomu povsem po naključju v roke in si bo zaželel, da bi to mesto, ki ga sicer ne pozna, kdaj videl.

Splošno mnenje ljudi, ki so knjigo vzeli v roke, je, da je preskromna. Da so pričakovali več in večjo, predvsem pa še boljšo od prejšnjih monografij. Kajti to je knjiga, ki je poleg tega, da je namenjena nam, Sobočanom, namenjena podarjanju. Da jo poklonimo ljudem, ki v Soboto prihajajo, in da jo poklanjajo tisti, ki v Sloveniji in tujini zastopajo naše mesto. Zato nam nikakor ne more in ne sme biti vseeno, kakšna je knjiga o našem mestu.

Čeprav je morda ljudem, ki knjigo dobijo, domnevam, nepomembno, kdo so naši slikarji, pesniki, se kljub vsemu spodobi, da se napišejo točni podatki. Kajti z letnico izdaje, to 1996, je zabeležen in določen utrip mesta v tem času. Takšnega potem želimo tudi imeti in se ga spominjati mi, ki tukaj živimo in ki nam je to znano.

Še vedno ostaja vprašanje, ali je fotografu in avtorju besedil uspelo ujeti tiste prave, najbolj značilne trenutke. Najbolje je, da si vsak na to vprašanje sam odgovori. Zanima pa nas lahko tudi, ali za naše mesto velja, da kakšno knjigo si zasuži, takšno tudi ima, in ali je monografija Murske Sobote pravi odgovor na to?

Aleksandra Nana Rituper

kulturni koledar

PRIREDITVE

MURSKA SOBOTA: Na grajskem dvorišču se bo v petek, 12. julija, ob 20. uri začela tradicionalna **ciganska noč**. Nastopili bodo romski ansambel romske glasbe **Lange**, romska folklorna skupina **KUD-a Pušča**, vrhunec prireditve pa bo prav gotovo nastop skupine **Šukar**.

MURSKA SOBOTA: V Evangeličanski cerkvi bo v petek, 12. julija, ob 19. uri **orgelski koncert Matjaža Titana**.

RAZSTAVE

MURSKA SOBOTA: V Galeriji si lahko ogledate razstavo **grafik in multiplov**, ki jo je posredoval Muzej konkretne umetnosti Ingolstadt.

MURSKA SOBOTA: V razstavnih prostorih Zavarovalnice Triglav si lahko ogledate samostojno razstavo likovnih del **Bogdana Baroviča**.

RADENCI: V galeriji muzeja Radenske je odprta razstava akadmskega **slikarja Lojzeta Logarja**. Predstavlja se z novejšim likovnim ciklusom Intermezzozoik.

LJUTOMER: V galeriji Anteja Trstenjaka bo v četrtek, 11. julija, ob 20. uri otvoritev razstave narajencev Društva likovih umetnikov Maribor - DLUM 1996. Razstavljajo Viktor Gojkovič, Zmago Jeraj, Anka Krašna, Oton Polak in Vojko Pogačar. Ogledate si jo lahko do 4. avgusta.

LJUTOMER: V mestnih hiši si lahko ogledate razstavo del **Vladimirja Potočnika ml., Vladimirja Potočnika st., Ignaca Premoše, Branka Borka, Andreja Opake** in slikarja **Milana Hramusa**.

LJUTOMER: V malem razstavnem prostoru Zavoda (vhod v knjižnico) si lahko ogledate razstavo likovnih del **Otroci odraslim**.

MORAVSKE TOPLICE: V razstavnih prostorih nove občine je na ogled razstava **Franca Mesarića**.

MORAVSKE TOPLICE: V galeriji Ajda si lahko ogledate razstavo likovnih umetniških fotografij **Dominika Steinerja**.

Jazz & Blues

37. jazz festival, Ljubljana '96

Minil je še en jazzovski festival, ki ga organizira Cankarjev dom iz Ljubljane in je letos potekal zadnji konec tedna v juniju. Kot vsak festival je tudi ta imel svoje vrhunce in slabe strani. Vsekakor je potrebno pohvaliti organizatorje in umetniškega vodjo festivala, ki so se potrudili in pripeljali k nam res zelo zveneča imena z različnih področij sodobnega jazza.

Vrhunec festivala je bil že prvi večer, ko se je najprej predstavil izjemni pianist **McCoy Tyner** s svojim kvartetom, v katerem so sodelovali izvrstni **Michael Brecker** ter stalna sodelavca McCoya Tynerja basist **Avery Sharpe** in bobnar **Aaron Scott**. V svojem uro in pol trajajočem nastopu so pokazali veliko zelo kakovostnega jazza ter izjemno uigranost in sproščenost pri interpretaciji. Skladbe, ki so jih izvajali, so bile iz različnih obdobij McCoyevega delovanja, poleg tega pa so zaigrali tudi nekaj tistih, ki jih je Michael Brecker napisal za zasedbo Steps Ahead. Za celoten nastop je bila značilna izjemna liričnost, še posebno učinkovit pa je bi dodatek in obenem konec nastopa, ko sta se McCoy in Michael predstavila v duetu in zaigrala prečudovito skladbo avtorja Michaela Breckerja. Takšnih nastopov si lahko le želimo.

Naslednji je nastopil mladi pevec bluesa **Lucky Peterson**, ki je s svojo devetčlansko zasedbo ter različico bluesa, funka in rocka dodobra ogrel polne Križanke. Repertoar je bil sestavljen iz avtorskih skladb, ki jih je napisal Lucky, in nekaj bluesovskih klasik. Pravi posladek je bil, ko se je Lucky s kitaro odpravil med poslušalce in tam brez ozvočitve zaigral in odpel znano klasiko You Shock Me. Izvrsten močan vokal mu takšne izlete vsekakor dovoljuje. Lucky je eden najobetavnejših mladih pevcev bluesa, katerih čas šele prihaja. Nastop je kvaril le precej zvezdniški odnos glasbenikov in upamo lahko le, da ne bo bistveno vplival na nadaljnje delo Luckya Petersona.

Naslednji večer je prva nastopila slovenska pihalna zasedba **Jazz Brass**, ki je s svojo glasbo navdušila poslušalstvo. Glasbeniki sodijo prav v vrh jazzovskega ustvarjanja in lahko smo veseli, da premoremo takšno zasedbo. Naslednji je nastopil sloviti ameriški kitarist **John Abercrombie** s svojim triom. Abercrombie je pri nas

Jazz festival je začel McCopy Tyner s kvartetom.

nastopil pred nekaj več kot pol leta in se predstavil s skoraj istim programom. Ponovno je dokazal, da dejansko sodi med najbolj ustvarjalne jazzovske glasbenike. Drugi večer je zadnji nastopil Brazilec **Joao Bosco** s skupino, ki je že stara znanka slovenskega občinstva, saj je bil to njen tretji nastop pri nas v zadnjega pol leta. Vsekakor je njegova glasba bliže jazzu kot brazilskemu popu, katerega smo bolj navajeni kot brazilskih glasbenikov.

Tretji večer je ponovno prišla prva na oder slovenska zasedba **New Strings**. Predstavila se je z avtorskimi skladbami violinista Vlada Batista, ki so bile polne latinskih in afriških ritmov. Dokaj zahteven program, ki so ga fantje izvedli, je maloštevilčno občinstvo lepo sprejelo. Za konec so zaigrali še Brubecovo skladbo in pokazali, kako se »swinga« z violinami. Za njimi je nastopil fenomenalni kitarist, avtor, aranžer in še marsikaj Bill Frisell s svojo novo akustično zasedbo. V sicer kratkem nastopu (ali pa je tako hitro minil) so predstavili odlično glasbo z najnovejšega albuma Quartet. Ta koncert je bil vsekakor drugi vrhunec letošnjega festivala. Za dokajšnje razočaranje pa so poskrbeli fantje in dekle iz skupine **Defunkt**, ki so bili sicer namenjeni za vroč konec festivala. Vendar pa so se odločili za zelo enoličen in nezanimiv program z neskončno dolgimi solističnimi vložki brez kakega temelja. Tako je ostalo tudi poslušalstvo v prepolnem avditoriju bolj ali manj hladno. Vsekakor je skupina Defunkt sposobna bistveno boljših nastopov, kar so pri nas tudi že dokazali, in občinstvo v Križankah bi si to vsekakor zaslužilo.

Glasbene užitke pa so marsikdaj kalili tehniki z ozvočitvijo, česar si organizator nikakor ne bi smel dovoliti.

Iztok R., Fotografija: ANR

Glasbena uganka

Eros Ramazzoti je Italijan, kaj pa drugega. To je vedela tudi **Suzana Nemec, Žiberci 48, 9253 Apače**. Čestitamo! Obvestilo o nagradi, ki jo poklanja trgovina M-Shop, bomo poslali po pošti. Vse pa vas vabimo k reševanju nove glasbene uganke, ki se glasi:

Kakšen priimek si je dodala Helena Blagne?

Odgovor: _____

Odgovore pošljite do 18. julija na naš naslov: Podjetje za informiranje, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, s pripisom: Na glasbeni sceni! **Napišite tudi, o katerih domačih in tujih glasbenikih želite prebirati v rubriki Na glasbeni sceni. Če ne veste odgovora, nam pišite samo o svojih glasbenih željah!**

Kupon št. 35

INTERVJU

Pogovor z Alešem Klinarjem, Agropop

Po eni strani parodija, po drugi družbena kritika

Dvanajst let so že na sceni, dvanajst plošč so že izdali, nekaj ducatov hitov so imeli in tehtajo prav gotovo za dvanajst ljudi, čeprav jih je v ansamblu šest. To so ... Agropop! Kaj drugega pa naj bi bili. Skupina, ki s svojim dodelanim imidžem in svojim specifičnim dojemanjem glasbe dobro uspeva na slovenski glasbeni sceni in ki zna umrtvičene Slovence spraviti pokonci. So tudi tisti, ki hodijo okrog z odprtimi očmi in odmašenimi ušesi, da lahko takoj reagirajo - z glasbo, seveda! Pogovarjala sem se z Alešem Klinarjem.

S toplim vremenom se začnejo številne veselice, s tem pa vaša glavna sezona.

»Tista prava »ornk« sezona se začne v začetku maja in traja do konca septembra, dokler se stvari dogajajo zunaj. V teh mesecih praktično igramo dvakrat, trikrat tedensko, kar je precej naporno, a zabavno. V diskih ne nastopamo pogosto, edino če so večji, v manjše pa se naša številna ekipa s svojim šovom težje stlači. Večkrat smo bili tudi v dilemi, ali gremo igrat z manjšo ekipo ali ne, ali bomo igrali na playback ... Pa smo se odločili, da hodimo samo tja, kjer je več prostora.«

Torej nikoli ne igrate na pleyback?

»V glavnem igramo v živo. Posnetih imamo edino nekaj matric, ki jih potrebujemo, ko imamo šov in nastopamo s specialnimi točkami, ko vsi telovadimo in skačemo in ne moremo hkrati še igrati.«

Ali je našo publiko težko spodbuditi, da se razživi?

»Včasih je za Slovence veljalo, da smo zatežen »folk«, da nismo veseljaki. Delno je res, da smo nekoliko bolj zavrti. Ponavadi so prihajale z juga skupine, sicer prihajajo tudi sedaj, ki znajo pognati našo kri. V Sloveniji pa je premalo takših skupin, ki jim to uspe. Mi pa smo poskusili z našimi nastopi in našo glasbo ovreči to trditev, s tem da naredimo malo »zajebancije«, da spodbudimo določene vibracije. Ugotovili smo, da se znamo tudi mi Slovenci, če je prava stvar, odklopiti in zabavati. Agropop igra glasbo za žur, in to je naša osnovna funkcija.«

Čeprav igrate precej znanih melodij, ste veliko duhovitejši in izrazitejši pri vsebini svojih skladb. Veste, kam merite in se odzivate na družbena dogajanja.

»V začetku smo sestavili to skupino deloma kot parodijo, deloma kot ansambel za cirkus, potem pa smo ga razvijali v različne smeri. Na eni strani je parodija, na drugi pa je družbena kritika. Mi iščemo in karikiramo te povprečne ljudi, iz dogajanja okoli nas napišemo besedila in potem celo zgodbo. Smo v bistvu časovni barometer. Prednost naše skupine je, da lahko počnemo, kar želimo. Pod krinko klovnovstva je veliko resnice, včasih pikre. Včasih je to normalna »zajebancija«, skratka imamo zelo širok spekter. Če igramo dance glasbo, ki je sedaj popularna, se lahko fino »zajebavamo«, obenem pa naredimo čisto dober komad. To je vezna nit, ki se vleče skozi zgodovino Agropopa.«

Agropopovci so trenutno kravarji.

Prepričali pa smo se, da znaš napisati tudi drugo glasbo, ne samo takšno komercialno?

»Človek mora biti širok, delati vse živo, ne sme se vkalupiti v samo eno stvar.«

Kakšna je razlika med tem tema zvrstema, ali ustvarjaš eno z dušo, drugo pa zato, ker se prodajajo?

»To je zelo različno. Mislim, da smo v fazi, ko moramo delati pod prisilo. To ne pomeni, da naredimo zadevo, ki jo moramo. Ampak enostavno imamo neki rok, obveznost, edino to me potem spodbudi, da začnemo delati. Kajti vsako leto posneti novo ploščo, poleg tega pa počenjati še cel kup drugih stvari, ti vzame ogromno energije in idej, zato se moram enostavno prisiliti k delu. Postavljam si določene roke in to, kar moram, potem naredim. Moram se spodbujati, da se »zalaufam«. Če hočeš ostati v igri, moraš trdo delati. Ljudje pa so vedno bolj kritični. Skratka tisti, ki več delajo in igrajo, imajo tudi več uspeha.«

Če se prav spomnim, so se Slovenci izrazito identificirali z vašo skladbo Samo milijon nas je.

»Res je. To je bilo leta 1987, ko so v Jugoslaviji nastajali zametki slovenstva. Nastopil je čas, da smo morali dati te komade od sebe, čeprav danes takšne skladbe ne bi bile tako učinkovite. Takrat se je to zgodilo povsem spontano. Bili smo prva skupina, ki je s tem pritegnila. Mi gremo v korak s časom. Vedno je potrebno imeti odprte oči, odmaknjena ušesa in spremljati, kaj se dogaja okoli nas.«

Dobro skrbite tudi za svojo celostno podobo, za svoj imidž, za scenografijo na odru.

»Ja, tudi to je sestavni del Agropopa že od začetka. Začeli smo z novim »kmetizmom«, bili smo se za pravice kmeta, potem smo imeli razne izpeljanke naših noš, bili smo klovni, »ragbijaši«, vsako leto smo bili nekaj. Sedaj smo govedarji. Ampak mi nimamo nobene zveze z norimi kravami. Že prej smo imeli te kolobe. Ponavadi ob izidu nove plošče, ko vidimo, kakšna bo končna podoba plošče, potem vse povežemo z idejo, v kaj bi se oblekli, in s pomočjo prijateljev poskušamo idejo uresničiti. Vsekakor se vsako leto domislimo česa novega. Podoba na odru je zelo pomembna, vendar se tega naši glasbeniki premalo zavedajo. Na oder pridejo oblečeni, ne da bi se razlikovali od ljudi, ki so pred odrom. Nastop je predstava, ne samo glasba.«

Kdaj bo izšla kakšna nova nova plošča in vaši nastopi?

»Med drugim gremo na Festival morja in sonca, za katerega bomo pripravili en »fajn« šov. Pripravljene pa imamo štiri skladbe, ki bodo jeseni izšle na novi plošči. Ustaljeno je že, da jeseni posnamemo novo ploščo. Sicer pa bomo »terali«, dokler nas bodo ljudje hoteli, sprejemali, poslušali, hodili na koncerte, kupovali plošče. Sedaj je dvanajst let, odkar smo začeli in smo, lahko rečem, neprestano navzoči. Ostali bomo, dokler bomo imeli energijo, in zaenkrat nam dobro kaže.«

ANK

Fotografija: Jure Zaunekar

V petek, 12. julija, bo v lendavskem klubu Sir Oliver koncert skupine **The Bugs** iz Koprivnice, predskupino bodo pripeljali s sabo. Koncert se začne ob 22. uri in traja do 4. ure zjutraj (in še dlje). Konča se s jam sassioni, ki nastanejo z nastopajočimi in naključnimi junaki.

Kdo je šel na koncert Brayana Adamsa?

Dve vstopnici za koncert Brayana Adamsa je prejel **Igor Šadl, Slovenska ulica 5, 9000 Murskla Sobota**. Obkrožil je pravilen odgovor, da je bila skladba (Everything I Do) I Do It For You napisana za film Robbin Hood.

AUDIO - VIDEO - CD
M SHOP
69000 Murska Sobota, Slomškova 43
TELEFON, TELEFAKS: 069/32-465

Novice od tu...

Vili Resnik si je kljub številnim koncertom po Prekmurju le našel čas, da je zbral novo skupino, ki pa ni kar tako. V njej igrajo sami top SLO-glasbeniki, in sicer eden najboljših kitaristov pri nas **Marko Lebar**, bobnar **Roman Ratej**, basist **Sergej Pobegajlo** in klaviaturist g. **Krajnik**.

♪♪♪

Čeprav **Reginina** pesem Dan neskončnih sanj ni bila med najuspešnejšimi na Evrosongu, je le dokazala, da je zelo dobra. Uvrstila se je namreč na lestvico ene najpomembnejših avstrijskih lokalnih postaj. Skladba pa je seveda v angleški verziji in se imenuje **The Brightes Day**.

... in tam

Francoski minister za kulturo je oboževalce **Jimma Morrisona** rešil bojazni in po vseh zapletih okoli njegovega groba v Parizu avtokratsko odločil, da groba ne bodo prestavljali. Ko boste potovali v Pariz, si ga obvezno oglejte. Izšel pa je tudi album, na katerem so posnetki njegovih »najdenih« recitacij.

♪♪♪

Umetnik, ki je bil nekoč znan pod imenom **Prince**, in njegova **Mayte** pričakujeta prvi naraščaj. Glede na to, kako bister je ta temnopolti umetnik pri izbiranju imen (Bananaman, Simbol in še kaj), lahko z zanimanjem pričakujemo, kako bo ime Princu ml. Bomo poročali.

MURSKO-MORSKA LESTVICA

1. Davor Radolfi in Ritmo Loco - Kad uistinu voliš ženu
2. Julio Iglesias - Manuela
3. Mladen Grdović - Tornero
4. Alan Sorrenti: Tu sei l'unica donna per me
5. Zoran Jelenković - Samo ti

Predlog: Latino - Gdje je ljubav, tu si ti

GLASUJEM ZA: _____

Rubriko pripravlja: ALEKSANDRA NANA RITUPER

Glasbene lestvice

NAJBOLJŠIH SEDEM TUJIH SKLADB NA MURSKEM VALU: NSTSNMV

1. CHILDREN - Robert Miles
2. RETURN OF THE MACK - Mark Morrison
3. WE'VE GOT IT GOIN ON - Backstreet Boys
4. FAST LOVE - George Michael
5. HOLLYWOOD - The Cranberries
6. IN THE SUMMERTIME - Shaggy
7. WILD DAYS - Fool's Garden

PREDLOGI:
REACH - Gloria Estefan
MACARENA - Los Del Rio
CRAZY CHANCE - Kavana

LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE: 7 VELIČASTNIH

1. BREZ DROG - Jan Plestenjak
2. O, NEPRIČAKOVANI DAN - Alenka Godec in NSQ
3. MAMA, SREČA JE POZABILA TVOJ NASLOV - Orlek
4. TI NISI SAM - Faraoni
5. ZABAVA - Erazem
6. RAZJAHAJ, BABY - Be radio
7. DOLINA SMRTI - Milan Kamnik

PREDLOGI:
ŽIVETI V MIRU - Ivan Hudnik in Irena Vrčkovnik
ŽIVLJENJE JE KOT IGRA - Anja Rupel
VIOLINA - Zlatko Dobrič

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE: S KRŠČAKON, CEKRON PA Z MARELOF

1. PREKMURSKA POROČNA NAVADA - Brane Dvarič
2. CVET MAMINE LJUBEZNI - Slovenski odmev
3. NAŠE ŽENE - Ans. Šibovnik
4. POJDI Z MANO - Ans. Tonija Verderberja
5. VEDNO OSTANI SREČEN Z MENOJ - Ans. Petra Finka
6. SLOVENSKIM DRUŽINAM - Ans. Vinka Cverleta
7. DAMA IZ PARIZA - Ptujski instrumentalni ansambel

PREDLOGI:
LANI SEM SI NEKAJ ZMISLIL - Ans. Franca Potočarja
OBLETNICA - Kvintet Sava z Jelko
NIKOLI NI MI ŽAL - Ans. Borisa Razpotnika

Izpolnjene kupone pošljite do četrtka, 18. julija 1996, na naslov: Murski val, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Kupon št. 28

Glasujem za skladbo:

*tuja: _____

*domača: _____

*narodnozabavna: _____

Ime in priimek ter naslov: _____

Odsevi mladosti

Moja pravljica

Nekoč je živela deklica, ki ji je bilo ime Barbara. Odpravila se je v gozd nabirat jagode. Tam sta jo srečala lisica in volk. Naenkrat je volk zarenčal in Barbara se je prestrašila. Bilo jo je zelo strah. Volk je stopil še bliže. Barbara je vzklikila: »Na pomoč!« Tedaj je prišel mimo dedk, ki je spodil lisico in volka. Barbara ga je veselo objela in oba sta se brez jagod vrnila domov. In tako je moje pravljice konec. TAMARA ŠKRABAN, 2. raz.

***

Nekoč je živela deklica Tina. Njena družina je bila zelo revna. Sklenila je, da bo odšla zdoma in zaslužila nekaj denarja. Prišla je v veliko mesto in srečala finega gospoda. Iz žepa mu je padel star kovanec. Deklica ga je pobrala in ga dala gospodu. Ta ji je povedal, naj ga vrže vstran, saj je brez vrednosti. Deklica pa ga je dala v svoj žep in šla dalje. Naenkrat je imela polne roke zlatnikov. Stari kovanec je torej prinesel srečo revni deklici.

NASTJA FLEGAR, 2. raz., OŠ Cankova

Moja najljubša igrača

Ker sem pač deček, je bila nekoč moje prvo darilo žoga. Dobil sem jo od babice. Bila je poslikana z risbicami Walt Disneya, zato mi je bila še lepša in ljubša. Vedno, ko sem šel kam na počitnice, sem jo vzel s seboj, zato se je čez čas precej uničila. Še vedno pa je moja najljubša igrača.

MARKO KRAJNC, 2. b
OŠ Videm ob Ščavnici

Opis prijateljice

Čeprav je majhne postave, ima vitko telo in »plesoče« noge. Ob zvoku glasbe se pozibava kot morski valovi. Njene nežne, tople in lepe roke pomagajo vsem, ki potrebujejo tolažbo ali objem v stiski. Nasmeh ima sevajoč kot sončni žarki, njeni beli zobje pa se svetijo kot diamanti. Tudi ji pozibavajo kot nežna sapica. Obraz ima še zelo otroški in nežen, čeprav je dopolnila že 14 let. V njeni notranjosti se skrivajo ljubezen, prijateljstvo, razumevanje ... Z dobrimi nasveti mi pomaga, da se rešim problemov in pozabim na slabe dni. Zmeraj priskoči na pomoč in si vzame čas za svoje prijatelje.

Tudi ona kdaj potrebuje mojo pomoč in nasvete. Prijatelj je tisti, s katerim si upaš biti tak, kakršen si. In prijatelja najbolje spoznaš v stiski.

NATAŠA GOLOB, 7. a., OŠ Gornja Radgona

Moje rolke

Za rojstni dan mi je ati kupil rolke. Ko sem jih dal na noge, mi ni šlo.

Drugi dan je bilo že bolje. Nisem več tolikorat padel. Dobil sem tudi ščitnike za kolena in potem še za roke. Tako sem se lahko brez skrbi in veselo vozil. Rolkal sem se vedno lepše in hitreje.

Sodeloval sem že tudi na tekmovanju. V prvem krogu sem bil prvi, v drugem pa tretji. Oče mi je takrat kupil tudi zaščitno čelado.

DANI KOLARIČ, 2. c
OŠ Beltinci

Moj medvedek

Moj medvedek
je sladkosnedek,
rad liže medek.
Ko čebela ga napade,
zabrunda in pade.
Če to se mu zgodi,
k zdravniku pohiti.

JASNA VUČKO, 3. a
OŠ Francetu Prešerna
Črenšovci

Moj dom

Majhna vas na koncu poti,
tam moja hiška stoji.
Tam so travniki, polja in žito zori.
Tam so gozdovi in bregovi,
veter jih nežno hladi.
Tam sliši se lastovk glas
in potokov tiho žuborenje.
Tam živim ves čas,
tam je moj dom,
kjer vedno ostala bom.

KLAUDIJA REP, 7. b
OŠ Sveti Jurij

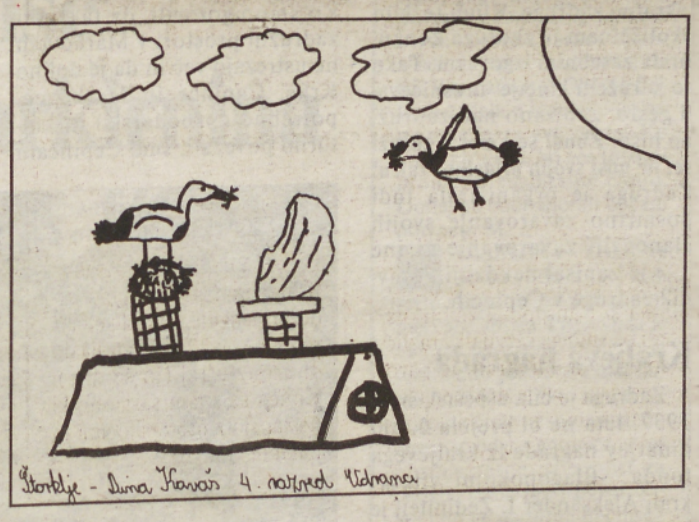

Rad bi povedal ...

Zazrl sem se skozi okno in videl, kako utripajo rumene lučke. Spomnil se na tiste, ki sedaj trpijo.

Preveč je na svetu vojn, poplav, potresov, lakote, bolezni ... Preveč je trpljenja. Sprašujem se, zakaj? Rad bi videl, da bi se vse slabo spremenilo v dobro, da bi se končale vojne in da bi zavladal mir.

Tiste vode, ki sedaj poplavljajo mesta, polja in gozdove, naj odtečejo v puščave. Želim si, da bi se ruševine spremenile v tople domove tisočerih otrok. Želim podariti kos kruha človeku, ki umira, a ne ve, zakaj. Želim si svet brez bolezni, zasvojenosti, mučenja otrok in drugega nasilja. Čeprav še nisem odrasel, vem, da so to le želje, ki se ne bodo nikoli uresničile. Ne vem, morda je to usoda ali pa je vsemu temu kriv človek ...

Sedim za mizo in spoznavam, da sem srečen otrok. Želim postati dober človek, človek, ki bo znal ceniti vse dobro in pomagati drugim v nesreči. Trudil se bom doseči ta cilj, in če se bodo trudili tudi drugi, se bo svet morda nekoč le spremenil v eno samo dobroto.

MARTIN PREDAN, 5. d
OŠ Beltinci

Maček

Pri sosedovih imajo črnega mačka. Ime mu je Muri. Ima črno dlako, oči pa zelene. Je mešanec. Rada se igram z njim. V bloku imamo še druge muce.

ANJA ŽELEZEN, 1. a., OŠ Grad

Ali veste?

(Pokrovitelj nagradnega kviza je Knjigarna in papirnica DOBRA KNJIGA M. Sobota)

Med tistimi, ki ste odgovorili, da reklo Dobil je po grbi pomeni, da je bil pretepen ali premagan, smo izžrebali **DANICO HORVAT iz Krajne 35**. Čestitamo!

KUPON št. 43- ALI VESTE?

Ali veste, kako pravimo kamnini oziroma izmečku ognjenika?
Odgovore zbiramo do 17. tega meseca.

Moj pradedek

Mojemu pradedku je ime Mirko. Star je 87 let. Ko pridem včasih k njemu, mi da bombonček ali čokolado. Je zelo prijazen in dober do mene. Pomagam mu na kmetiji in mu grem kaj kupit v trgovino. Ko sem bil še dojenček, me je dostikrat pazil. Je upokojenec. Včasih mi pripoveduje pravljice ali zgodbe. V 2. svetovni vojni je bil v taborišču. Imam ga zelo rad. Želim si, da bi še dolgo živel in da bi bil zdrav.

TADEJ BUZETI, 4. a
OŠ Bakovci

Obisk v deželi zmaja

Nekoč, ko sem imela rojstni dan, mi je mama prinesla lepega, majhnega in zelenega zmaja. Vrgla sem ga na omaro med druge igrače.

Zvečer, ko se je stemnilo, sem odšla v posteljo in se čez čas pogreznila v globoke sanje. Potem me je nekaj prebudilo. Odprla sem oči in videla, da se je nekaj premaknilo in zalesketalo. Pogledala sem na omaro. Zmajček je bil že na tleh in se tiho plazil proti meni. Hudo sem se prestrašila in smuknila pod rjuho. Ko sem skrivaj pokukala izpod nje, nisem mogla verjeti ... Zmajček je oživel in spregovoril: »Jaz sem zmaj, ne igračka, ampak pravi zmaj. Se spomniš, kako si me prej vrgla na omaro med druge igrače? Kljub temu te bom peljal v našo deželo, v svoj rojstni kraj.«

»Dobro,« sem odgovorila.

»Pa pojdiva!« je rekel, in kot bi mignil sva se znašla v deželi zmajev. Tam je bilo vse zeleno. Čez čas me je pripeljal do sodišča, me odvedel k sodniku in mu rekel, naj me da zapreti v ječo, ker sem ga vrgla na omaro med igrače.

»Potem pa jo zaprite!« je ukazal sodnik.

Zgrabili so me in me vlekli v ječo. Jaz pa sem se prebudila Pogledala sem na omaro in tam je bil še vedno tisti zeleni zmaj, ki mi ga je podarila mama. Mojega sanjskega potovanja je bilo konec.

INGA CAR, 5. raz., OŠ Fokovci

Piki Jakob

Nekega dne je pozvonil zvonec. Piki Jakob je odprl vrata in zagledal poštarja. Ta mu je dal pismo in se poslovil. Ko je Piki odprl pismo, je videl, da mu je pisala sestrična iz Mačjega mesta. Sporočila mu je, da pride na obisk, zato naj se pripravi. Čez nekaj dni je res prišla. Piki jo je odpeljal na teraso. Tam je bil že čaj na mizi. Ko je bila ura pet, se je sestrična poslovila.

JANEZ KOLMAN, 2. b
OŠ Miška Kranjca
Velika Polana

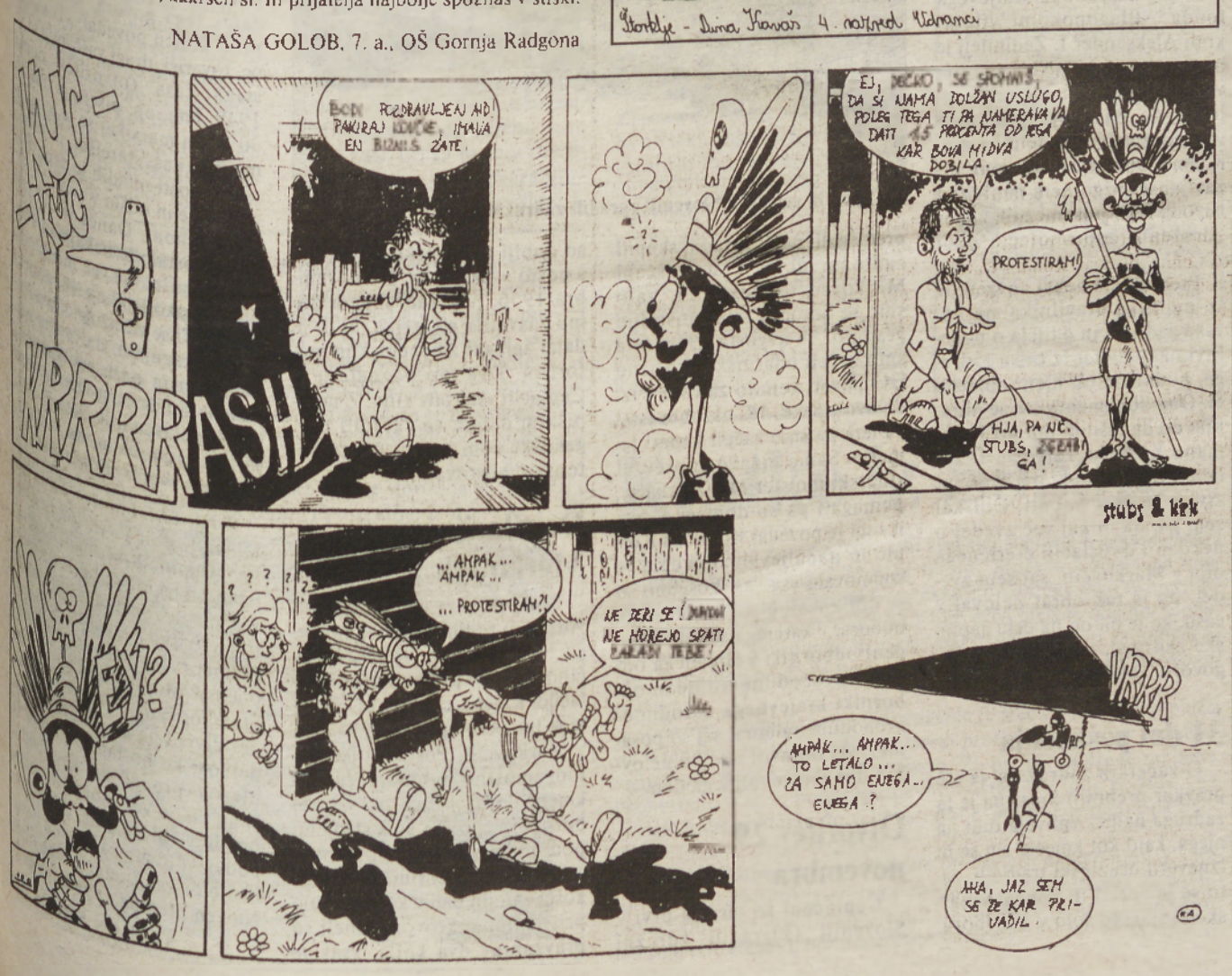

Pišite in rišite, kako se imate na počitnicah!

SPOZNAVALI SO NARAVO - Tudi malčki odranskega vrtca so skupaj s svojimi vzgojiteljicami izvedli projetno nalogo na temo Zemlja lahko živi brez ljudi, ljudje pa brez nje ne morejo živeti. Ob koncu projekta so pripravili predstavitev svojega dela. V pestrem kul-

turnem programu so se predstavili malčki, učenci odranske šole ter starši in babice. Najmlajši se zavedajo, da je ekologija tema, ki jo težko dojamejo, vedo pa, da je narava naše veliko bogastvo in da je ne smemo onesnaževati. (J. Ž.)

V nedeljo v Kančevcih

Stoletni jubilej cerkve

Sedanja župnija sv. Benedikta v Kančevcih zajema 21 vasi, v katerih živi okrog 3.800 ljudi, a katoličanov je le blizu 600. Na tamkajšnjem območju je torej veliko več evangeličanov. Podružnične cerkve so v Selu, Prosenjakovcih in Domanjševcih; kapela v Andrejcih pa je evangeličanska, vendar v njej mašuje tudi katoliški duhovnik. Ekumenizem! Sedaj vodi župnijo pater Donat Kranjec.

V Kančevcih, kjer sta starodavna cerkev in nov dom duhovnosti, se zvrsti čez leto veliko cerkvenih in drugih prireditev. Glavna letošnja slovesnost pa bo v nedeljo, 14. julija, ob 15. uri v senci krošenj tamkajšnjih mogočnih lip. Župnija namreč praznuje 100-letnico sedanje cerkve, ki je nastala 1896. leta s temeljito prenovo nekdanjih cerkva, vsekakor pa one iz 1698. leta. Osrednjo mašno slovesnost bo imel mariborski škof dr. Franc Kramberger, sodelovali pa bodo duhovniki - jubilanti (biseromašniki) iz vseh pomurskih treh dekanij. Imeli bodo proščenje.

O župniji in pripravah na nedeljsko slovesnost v Kančevcih nam je pripovedoval pater Donat Kranjec. - Fotografija: J. Ž.

Spodobi se, da je cerkev pred jubilejem obnovljena. Tako so tudi v Kančevcih obnovili pročelje, zamenjali pločevino oziroma streho na zvoniku in opravili nekatera druga dela. Želeli so urediti tudi notranjost sakralnega objekta, a so pod tlemi odkrili grobnico in zidove nekdanjih cerkva, zato načrtovanih graditeljiskih del ni bilo mogoče skleniti v predvidenem času. Potem ko so o tem obvestili zavod za ohranjanje kulturne in naravne dediščine, je le-ta začel z arheološkimi raziskavami. Med mnogimi drugimi najdbami so štirje srebrniki, človeške kosti ... Sicer pa so nam arheologi povedali, da bodo nekaj več o najdbah zapisali v brošurici, ki jo bo izdala župnija ob svojem jubileju. Pa tudi na panojih bodo prikazali zgodovino župnije in novejše arheološke najdbe. J. ŽERDIN

Pet let potem

Na Maistrovem trgu v Gornji Radgoni, ob lipi, ki so jo posadili pred petimi leti, je bila v sredo, 3. julija, proslava ob dnevu državnosti in v spomin odhoda vojakov JLA iz tega kraja. Pokrovitelj slovesnosti je bil Občinski svet Občine Gornja Radgona, sodelovali pa so združenje Sever, zveza vojnih veteranov Gornja Radgona in organizacija borcev NOB.

Na proslavo so povabili čez 1.200 ljudi, ki so na tak ali drugačen način sodelovali v vojni v Gornji Radgoni. Spomnimo naj, da sta bila v času med 27. junijem in 3. julijem 1991., ko se je v Gornji Radgoni zadrževala agresorska vojska, ubita dva civilista (svetovni popotnik, psiholog Janez Svetina z Bleda in domačin z Janževega Vrha Alojz Gaube). V tistem času je bilo tudi veliko ranjenih, uničenih ali poškodovanih pa je bilo več stanovanjskih hiš in blokov. Posebej hudo je bilo na Panonski in Lackovi ulici ter na grajskem hribu. In kako je potekala slovesnost? Ob bogatem kulturnem programu, ki ga je pripravil ženski pevski zbor Manka Golarja, in igranju godbe na pihala, se je zvrstilo več govornikov. Vsi so na zanimiv način prikazali svoje delo pred vojno in med njo. Zahvalili so se tudi sodelavcem, še posebej tistim, katerih delež doslej ni bil posebej izpostavljen. Nekdanji predsednik IS SO Gornja Radgona Anton Tropenauer se je javno zahvalil za materialno in moralno pomoč sosedom iz avstrijske Radgone. Na proslavo so povabili tudi predsednika države Milana Kučana, ki pa se slovesnosti ni udeležil, pač pa je poslal pismo, ki so ga prebrali na proslavi. Policijsko združenje Sever pa je podelilo 149 spominskih znakov. Prejeli so jih policisti, tako aktivni kot rezervni.

Slovenost v Gornji Radgoni, ki je bila točno pet let potem, ko je JLA zapustila to obmejno mesto, je bila ob 20. uri. Po uradnem delu se je nadaljevala v noč ob prigrizku in kozarčku. F. K.

Na pobočjih Vučje Gomile dobro uspeva vinska trta in vedno več je njenih nasadov. Kar na dveh mestih imajo vinograda tudi Lajnščakovi: enega s sodobnimi brajdami in žlahtnimi sortami, v drugem pa dajejo šmarnici oporo koli. Na vrhu tega pobočja pa je še njiva, na kateri že nekaj let zapored dobro uspevajo tudi buče golice, vendar bodo po spravilu letošnjega pridelka malo kolobarili (posadili kako drugo poljščino). To in še kaj drugega sta povedali mati Irma in hčerka Zorica, ki sem ju ogovoril, tudi fotografiral, ko sta pridno in v družbi s psičkom Murijem okopavali buče. Nekaj litrov bučnega olja bo za vnukinjo oziroma hčerko Metko, od nedavna tv-komentatorko, ki živi v Ljubljani, a se rada vrača v domači kraj. - Fotografija: š. S.

Več kot 60 let zadružništva na Goričkem

Pridobivali so eterično olje

Kramljanje s Kolomanom Korpičem o dogodkih v Čepincih in okrog njih

V Markovcih so 16. septembra 1934. leta (menda prvi v Prekmurju) ustanovili Gospodarsko zadrugo z omejeno zavezo. Udje prvega načelstva so bili: Oton Knaus, posestnik, iz Markovec 63, Peter Časar, posestnik, iz Čepinec 3 in Blaž Filo, šolski upravitelj in posestnik, Markovci 86.

Poslanstvo zadruge

V zadrugo je na začetku vstopilo 15 kmetov, leto dni potem pa je imela že 124 članov. V pravilih so zapisali namen zadruge: »Oskrbovati svojim udom gospodarske in gospodinjske potrebščine vsake vrste; razpečevati kmetijske pridelke in obrtne izdelke svojih udov; nabavljati kmetijske stroje in jih posojati udom; ustanavljati in vzdrževati zadružna skladišča; pospeševati kmetijsko gospodarstvo svojih udov, zlasti s tem, da snuje naprave za povzdigo kmetijstva in domače obrti, daje v gospodarskih zadevah nasvete in prireja podučne gospodarske shode in razstave.« Zadruga je imela tudi mladinski propagadni odsek. O njem so v pravilih zapisali, da »ima namen širiti med člani in prebivalstvom zadružno zavednost in zlasti mladino vzgajati v zadružnem duhu. V to svrho prireja podučne in knjigovodske tečaje, sestanke s predavanji in praktičnimi vajami, izdaja podučne tiskovine in letake, učencem oskrbuje vse šolske potrebščine, posreduje prodajo ročnih izdelkov učencev, med mladino vpeljuje malo štednjo ...«

»V času najhujše kmetijske krize v prejšnji Jugoslaviji so naši kmetje enotno kupovali in prodajali svoje pridelke prek takratne zadruge. Kljub težkim okoliščinam je zadruga konkurirala zasebnim trgovcem. Tako so združeni kmetje uresničevali geslo, zapisano nad zadružno hišo. **Zbudi se kmet - združi se, ne nosi svojih pridelkov tujcu!** Zadruga je organizirala tudi posmrtno zavarovanje svojih članov in zavarovanje živine ....« je zapisal nekdanji upravnik zadruge v Čepincih.

Kraljeva nagrada

Zadruga je bila uspešna, sicer 1937. leta ne bi prejela 2.500 dinarjev nagrade iz kraljevega fonda. »Blagopokojni viteški kralj Aleksander I. Zedinitelj je na dan svoje poroke z njenim veličastvom kraljico Marijo odločil, da da svoje priznanje vsakemu večjemu delu na moralnem, občeprosvetnem in državljanskovzgojnem napredku naroda tako posameznik kakor združenih dobrohotečih ljudi ...«

Prebrali ste nekaj povzetkov iz izvirnika pravilnika markovske zadruge in odličja o podelitvi nagrade ter iz orisa zadruge, podanem ob njeni obletnici. Oba dokumenta sta se ohranila do današnjih dni pri Kolomanu Korpiču, rojenem 1921. leta v Čepincih, ki pa že 30 let živi v Murski Soboti. Obiskal sem ga, da bi kaj več zvedel o nekdanji destilaciji eteričnega olja v Markovcih, saj sem zvedel, da je tak obrat deloval v času, ko je bil on na čelu čepinske zadruge, vendar sva v pogovoru »obdelala« veliko več.

31 dni pešačenja

O začetkih zadružništva ste pravkar prebrali! Sicer pa je ta zadruga najbrž vplivala tudi na njega, kajti kot kmečki sin se ni izneveril družinski tradiciji, zato se je vpisal in končal vinarsko-sadjarsko šolo v Mariboru. Potem si je izboril, da so ga kot 19-letnika vpoklicali k vojakom (praviloma so šli, ko so imeli fantje okrog 25 let). Vojaški rok je služil v Vranju in tedaj se je začela druga svetovna vojna. Bil je med tistimi, ko so morali na fronto, a se je starojugoslovanska vojska sesula. Vojaško obleko je v Prištini zamenjal za civilno, potem pa brž domov v Čepince! Po 31 dneh pešhoje (peljati se bi bilo prenevarno) je prišel v rojstni kraj. Madžari so ga leta 1942 vpoklicali na vaje, nakar se je vrnil in do 1944. leta je bil doma. Vojska se ga je spet spomnila ter ga vpoklicala. Vključili so ga v enoto Rdečega križa in odšel je na fronto na Poljsko, s katere je vozil ranjence. Nekega dne 1944. leta je od tam pobegnil, a so ga Nemci ujeli v Dobrovniku ter odpeljali v Gradec, potem v taborišče v Hütenberg, od koder se je vrnil po osvoboditvi 1945. leta in se vključil v povojno gradnjo socializma. Koloman Korpič je bil predsednik krajevnega ljudskega odbora (KLO), predsednik Občine Šalovci, pozneje predsednik Občine Petrovci-Šalovci, upravnik zadruge ...

Udarniško do doma

»Med okupacijo je zadružništvo izumrlo. Od nekdanje zadruge je ostala le trgovinica. Ko smo ugotovili, da takratni zadružni prostori v Markovcih ne ustrezajo več in da je dolino Krke, Čepince in Markovce, potrebno gospodarsko in kulturno povezati, smo Čepinčani predlagali, da bi zgradili skupni zadružni dom, a so vaščani Markovec to odklonili, zato smo se odločili za samostojno gradnjo. 16 avgusta 1948. leta smo začeli udarniško in ročno izkopavati zemljo za ročno izdelavo opeke, 18. oktobra istega leta pa smo začeli kopati temelje. Samo zidavo je prevzel zidarski mojster Janez Gašpar, pomagali pa so domači zidarji,« mi je povedal Koloman Korpič in nadaljeval: »Pri delu je sodelovala vsa vas. Posebno so se odlikovali člani gradbenega odbora, v katerega so bili vključeni odborniki krajevnega odbora osvobodilne fronte in odborniki krajevnega narodnoosvobodilne odbora, saj so posamezniki opravili nad 90 delovnih dni prostovoljnega dela.«

Otvoritev 29. novembra

Čepinčani so menda prvi v Sloveniji (z)gradili zadružni dom. Sezidali so ga do 22. novembra, to pa je teden dni pred 29. novembrom 1948 (Saj se spomnite, tovariši, kaj je bil nekoč 29. november, op. pisca). Tistega leta so tudi ustanovili kmetijsko zadrugo z omejenim jamstvom za območje Čepinec, Markovec in Budinec. Odkupovala je živino in kmetijske pridelke, v vseh treh krajih je imela trgovine, opravljala je strojne storitve s traktorji (oranje, prevozi ...), imela pa je tudi mizarsko delavnico, v kateri so izdelali gradbeno pohištvo tudi za domači zadružni dom. V njem so dobili prostore ne le uprava KZ, ampak tudi trgovina, urad KLO-ja, matični urad in gostilna Ob Krki. Sicer pa so se pridobitve kar vrstile. Tako so leta 1950 zgradili (udarniško seveda) zadružno skladišče, Čepinci in Markovci so dobili telefonsko povezavo s pošto v Šalovcih, 29. novembra 1950. je v zadružnem domu zasvetila elektrika, ki jo je dajal agregat z bencinskim motorjem. Dve leti pozneje je v Čepincih »štartal« kino. Z udarniškim delom so zgradili tudi gasilski dom in dva železobetonska mostova ...

Koloman Korpič

V Čepincih so prvi v Sloveniji zgradili zadružni dom.

Destilacija v Markovcih

Sedaj pa je že čas, da spregovorimo o pridobivanju eteričnega olja. Gre za hlapljivo tekočino, ki so jo pridobivali z destilacijo. Kmetijska zadruga Čepinci je tak obrat uredila 1954. leta v Markovcih. Postaviti je dala tudi mostno tehnico, saj so kmetje dovažali z vozovi vršičke borovih vejic. Te so s strojem, podobnim veliki slamoreznici, razrezali na centimeter dolge koščke in jih dali v kotel s tesno pritrjenim pokrovom. Imeli so pravzaprav dva kotla; vsak je meril po 1.000 litrov, izdelali pa so ju v soboški Panoniji. V njiju so napeljali cevi, po katerih so dovajali paro, ki jo je proizvajala navadna (mlatilnična) lokomobila (magajar). Eno polnjenje kotla se je »kuhalo« 6 ur in dako okrog 4 litre eteričnega olja. Tega so dobro prodajali kemleku v Beograd. V eni sezoni (od jeseni do poletnega mrazu) so pridobili okrog 1.200 litrov eteričnega olja. Destilacija eteričnega olja je delovala do 1960. leta in zadruga je bila zelo donosna, kajti z dobičkom so plačali »postrojenje«, stavbo destilacije (sušilnico, daj je tam vaški dom) in izdatke za mostno tehnico. Korist pa so imeli tudi kmetje, ki so dobili nekaj denarja za veje, ki sicer po sečnji strohnele v gozdu, destilacija pa je dajala kruh redno zaposlenim delavcem. V dveh izmenah so delali po trije.

Marsikaj se je spremenilo

Vse to, kar sem brali, mi je povedal Koloman Korpič, ki je bil svojčas ne le gospodarstvenik, ampak tudi politični delavec. Tako je bil dva mandata republiški in za mandat zvezni poslanec. Upokojil se je pred devetimi leti. Nazadnje je bil vodja živinskega obrata v Mesni industriji v Murski Soboti. Je pa tudi dolgoletni čebelar in več kot 20 let funkcionar Zveze čebelarskih društev Murska Sobota. Čeprav živi v mestu, je in ostaja še naprej tudi Čepinčan, ponosen na razvoj tamkajšnjega območja, ki je pred kratkim dobilo telefonsko omrežje, zdaj pa so se modernizirali cesto, ki vodi od zadružnega doma v notranjost vasi. Bil pa je tudi govornik ob 30-letnici otvoritve zadružnega doma (1979. leta). Ohranil je zapis tega govora, katerem je proti koncu povedal: »Tovariši, tovariši, dragi vaščani! Od tistega časa (otvoritev doma 1949. leta, op. pisca) je minilo 30 let in marsikaj se je spremenilo: nas, starejših, je vedno manj, dosti mladih je zapustilo domačije in odšlo v svet za boljšim kruhom. Danes je od 160 kmetij ostalo le nekaj nad 100. Pa vendarle: vse več mladih ostaja na tako lepi, a težki goriški zemlji. Ti se združujejo in povsevno dokazujejo, da je ena izmed večjih vrlin naše socialistične družbe solidarnost in enakopravnost delavca in kmeta ... Vas, mlade, pa prosim, da nadaljujete delo svojih pridnih staršev.«

Zdaj, 17 let potem, ko je Koloman Korpič izrekel te besede, je v Čepincih še manj kmetij. Upajmo pa, da se bo življenje v vasi ob meji spet razmahnilo. Za to pa je treba ustvariti ustrezne razmere. Jih bo prinesla nova občina? Morda. Vsekakor pa bo tudi Goričanec lažje zadihal, ko mu divjad ne bo uničevala pridelkov; ko bo lahko prirejo ob hlevov prodal po spodbudni ceni; ko bo več možnosti za zaposlitev. Morda pa bi se kdo podvizal in znova začel z destilacijo dišečega eteričnega olja. Naiven predlog za sedanji čas.

ŠTEFAN SOBOČAN

Srečanje z rejcem malih živali

Jajčka za krepitev spomina

Meso afriške ptice pegatke za prebolevnike

»Ko so Japonci pred približno 600 leti udomačili prepelice, so jih najprej gojili predvsem kot ptice pevke, mnogo let pozneje pa tudi zaradi okusnega mesa in jajc. Koristnost prepeličjih jajc je že dolgo znana; posebno v japonski in kitajski literaturi beremo članke in študije o zdravilnosti jajc in mesa japonske prepelice. Te so tudi specialiteta v najboljših restavracijah po svetu. Prepeličja jajca in meso so zlasti koristni za otroke v razvoju, potem za regeneracijo in pomlajevanje organizma odraslih, za bolnike, ki se morajo hraniti dietno, in prebolevnike ...« sem med drugim prebral na listu papirja, ki mi ga je izročil Štefan Gašpar iz Bogojine, ki redi male živali. V informaciji tudi piše, koliko jajčk je treba použiti za zdravljenje določenih bolezni. Za krepitev spomina, ki ljudi v starejših letih tako rad zapušča, 240 jajčk.

Štefan Gašpar se je za rejo malih živalih odločil po upokojitvi. Sedaj ima kakih 100 japonskih prepelic. Jajčka nesejo leto dni (365 jajčk), potem pa ne več. Njihovo meso je poslastica. Za eno porcijo ponavadi zadostujeta dve prepelici. Seveda je pri rejcu mogoče kupiti tako jajčka kakor tudi prepeličke.

To pa še ni vse, s čimer se ukvarja ta Bogojinčan! Mojo pozornost so vzbudile nenavadne plice, zaprte v žičnati ograji. Povedal je, da so to afriške pegatke, ki pa so jih udomačili in so zdaj »miroljubne«. Moj strah, da bodo potem, ko jih bo spustil na prosto, odletele, je bil odveč: le po dvorišču so se sprehajale v družbi z domačimi kokošmi. Bilo jih je devet. Rejec je pojasnil, da so njihova jajčka z malo holesterola, sicer pa bogata z vitamini, zlasti z A- vitaminom. Meso pa je kot nalašč za prebolevnike.

V družini Štefana Gašparja skušajo živeti kar najbolj zdravo, saj uživajo predvsem dietno hrano. Tako je tudi meso kuncev. Redi od 100 do 150 kuncev kalifornijske in novozelandske pasme. Kunec ni zajec, ampak - kunec! V štirih mesecih po kotitvi doseže 3 do 3,5 kilograma teže. Tolikšna teža je menda tudi najprimernejša za zakol, saj potem da polovico čistega mesa. Enega kunca je rejec »pucal« ravno ob mojem obisku. Kakšna pa je bila njegova nadaljnja usoda, nisem spraševal. Kaj pa koze? Teh je v naših krajih vse več, pa tako tudi pri Gašparjevih v Bogojini, kjer imajo »meketavke« srnaste pasme (rjave) in bele sanske križance. Dajejo mleko, mladiče, nazadnje pa jih prodajo ali zakoljejo doma. Rejcu se smilijo, in ko pride mesar, »stran gleda«. Mleka namolzejo več, kot ga sami popijejo, zato ga nekaj prodajo; gospodinja pa pripravlja tudi kozjo skuto. Tudi sam sem jo pokusil in teknila mi je.

Štefan Gašpar, ki je bil nekoč zaposlen na bogojinski osnovni šoli, je že lep čas, odkar je v pokoju, polno zaposlen s svojimi »malimi« živalmi. Pravzaprav z njimi živi in dela vsa družina. To jim je v veselje in tudi gmotno korist.

Š. SOBOČAN

Na Gašparjevem dvorišču se ne »sprehajajo« le kokoši, ampak tudi udomačene afriške ptice pegatke. - Fotografija: Š. S.

Kdaj nova imena lendavskih ulic?

Razprava o poimenoavnju ali tudi preimenovanju lendavskih ulic traja že kar nekaj let. Vse bolj je žolčna in vse več ljudi vključuje. Ali je pravilno usmerjena in ali odraža voljo večine Lendavčanov, je seveda drugo vprašanje. Nekaj predlogov se je že zbralo. Nova imena naj bi zamenjala stara. In teh starih imen je v Lendavi kar nekaj. Partizanska ulica je še vedno glavna ulica mesta, Kranjčeva ulica je še vedno najdaljša in najbolj neurejena, in še bi lahko naštevali. Nova imena, ki se pojavljajo, so Pataky, Kultsar, Banffy in druga. To so imena ljudi, ki so v tem kraju živeli; Kultsar je bil denimo tiskar družine Banffy, Banffy je bil lastnik gradu, Pataky pa je tudi znano ime iz Lendave. Obstaja tudi predlog, naj bi stare ulice obdržale svoja imena, nastajajoče ulice in naselja pa naj bi poimenovali z omenjenimi in drugimi imeni, ki se bodo zbirala pri posebnem odboru občinskega sveta. Konec letošnjega leta naj bi torej dokončno odločili, kakšna naj bi bila nova imena lendavskih ulic. Že sedaj pa je jasno, da nova imena ne bi smela biti ideološko obarvana.

Jani D.

Društvo za zaščito in varstvo živali Murska Sobota

Psiček tudi za Trplanove

Čeprav kot društvo delujemo šele kratek čas, smo uspeli najti domove za okrog 30 štironožnih ljubljenčkov - psičkov in psiček.

V društvu delujemo po načelu, da z vsakim, ki namerava sprejeti žival, vzpostavimo stike. Najprej mu pošljemo literaturo o negi, zaščiti in oskrbi živali; ponudimo mu tudi veterinarsko pomoč, hrano in pripomočke. Seznanimo ga, da bomo žival, ki smo mu jo priskrbeli, prišli pogledat in tudi odvzeli, če z njo ne bo pravilno ravnal. Obenem ga naprosimo, da nam sporoči, če živali po določenem času ne bi želel več imeti, in poiskali bomo drugega lastnika. Sicer pa ne morem opisati, kako veseli in srečni smo, ko prijateljčke obiskujemo na novih toplih domovih, kjer živijo svoje srečno živalsko življenje. Pot nekaterih je bila težka: bile so najdene, druge zavržene, tretjih so se dotedanji lastniki naveličali, nekatere pa so z našo in pomočjo veterinarske postaje ušle pred pokončanjem. Ko jih obiščemo, takoj pritečejo k nam, nas veselo obližejo in za spomin jih tudi fotografiramo. Vsaka doslej oddana žival je pri dobrih ljudeh, razen v enem primeru, ko smo morali spremeniti bivanjske razmere. Nekoč zavrženi psi največkrat delajo družbo otrokom in starejšim ljudem. Novi lastniki nam zatrjujejo, da jih ne bi dali več vstran. Članom društva za zaščito in varstvo živali ni žal napora, ko vidimo iskrico sreče v očeh živali, ki so našle novi dom. Društvo je priskrbelo prečudovitega psička, ki je ostal brez gospodarice, tudi družini Trplan iz Čepinec. Postal je ljubljenček, ki nekako lajša bolečino po ustrelitvi dveh njihovih hišnih čuvajev. *Ljudje, imejte radi štirinožce in jih nikoli zavrzite!*

DOMINIKA TIBAUT, DZVŽ Murska Sobota

Murska Sobota

Ureditev dveh križišč Gregorčičeve in parkirnina

Že dlje časa v Murski Soboti opozarjajo, da je treba čimprej urediti križišče Gregorčičeve ulice z ulico Staneta Rozmana. In to predvsem zato, ker se je v tem križišču, kjer je stara hiša skoraj do tretjine ceste, zgodilo že več prometnih nesreč. Znano je, da je Gregorčičeva ulica postala zelo prometna, s čimer je vse bolj ogrožena varnost udeležencev v cestnem prometu. Poleg tega provizoriji v ulici Staneta Rozmana niso v posebno čast mestu. Mestni prebivalci pa tudi zahtevajo, da se uredi izhod v Lendavsko ulico.

Kot smo zvedeli, so rešitve naših teh problemov še kako tesno povezane z ureditvijo mestnega jedra, pri čemer naj bi opravili tudi nujno prekategorizira-nje Slovenske in Gregorčičeve ulice. Ko bo namreč Gregorčičeva ulica prekategorizirana, bo tod potekal drugačen prometni režim. Kar zadeva križišče Lendavske in Gregorčičeve ulice, pa se dogovarjajo še za zgraditev stavbe Sobočanka II pri semaforjih. Rušitev dveh hiš v Gregorčičevi ulici ureja sklad stavbnih zemljišč. Ena hiša je že odkupljena in se lahko ruši, druga pa je v zasebni lasti, zato mora morebitni investitor najprej obrazložiti, kaj namerava graditi, saj za zdaj premore le skice, ne pa načrtov. Kakor hitro bo možno preseliti sedanje stanovalce, bodo provizorije v ulici Staneta Rozmana porušili. Za sedanje stanovalce, ki so socialno ogroženi, pa bo treba najprej poiskati druga primerna stanovanja.

Glede parkiranja v mestu pa je dana pobuda, da se gramozirano parkirišče v središču Murske Sobote med Kocljevo in Zvezno ulico ogradi, pri čemer bi na treh točkah pobirali parkirnino. Pri tem bosta v roku dveh mesecev urejeni dve vhodni mesti na parkirišče, in sicer pri blagovnici Potrošnika in iz Kocljeve ulice, na koncu Zvezne ulice pa bo izhodna hišica z računalnikom. Tako bodo vozniki dobili ob vhodu listek, ki ga bodo ob izhodu oddali in plačali parkirnino.

M. JERŠE

BELTINCI - V občinskem središču je že nekaj časa pereč problem talne signalizacije, in to zaradi varnosti ljudi. Zelo gost tovorni promet skozi kraj namreč močno ogroža varnost ljudi, zlasti ob glavni magistralni cesti. V ta namen je Občina Beltinci začela z izdelavo dokumentacije za avtocesto. Ko bo ta zgrajena, bo ves tovorni promet preusmerjen nanjo. Dotlej pa bodo morali občani potrpeti. M. J.

IŽAKOVCI - Oskrba s pitno vodo v vsej krajevni skupnosti se je v znatni meri poslabšala. Pitna voda je namreč oporečna, k čemur je nedvomno prispevala tudi farma Nemščak. Zato se zavzemajo za čimprejšnjo sanacijo farme in odvoz gnojnice, sicer obstaja resna nevarnost za okužbo širših razsežnosti. Sklenjeno je, da mora občinska uprava pridobiti ustrezne podatke o farmi Nemščak ter organizirati širši pogovor med predstavniki določenih ministrstev, občine in farme Nemščak. M. J.

BELTINCI - Na pobudo sveta Krajevne skupnosti Beltinci so prejšnjemu lastniku Karlu Baši iz Beltinec vrnili parcelo. Jarek mu je bil brezplačno odvzet, po zgrajeni kanalizaciji pa več ne bo služil prejšnjemu namenu, zato so mu ga vrnili. M. J.

Vestnik vam je v navezi z oddajo Murskega vala

Geza se zeza v prvi polovici leta ponudil serijo javnih oddaj z dobro glasbo in bogatimi nagradami. Med prijetnejšimi prezečenji oddaj je bila nagrada - večerja z Gezo za vso družino izžrebanega naročnika Vestnika. Šest prekmurskih in prleških družin je preživelo prijeten večer z vedno dobro razpoloženim humoristom, za to priložnost pa so se potrudili tudi gostitelji v najbolj znanih gostinskih lokalih. Naš posnetek je nastal v gostišču Žabjek v Žižkih, kjer je Geza gostil družino iz Brezovice, sicer zveste bralce Vestnika in redne poslušalce oddaje Geza se zeza. (Fotografija: J. Z.)

ZLATOPOROČENCA ŠKRABAN - V župnijski cerkvi sv. Katarine v Lendavi je bila zlatoporočna slovesnost, na kateri sta znova potrdila zakonsko zvestobo Gusti in Ana Škraban iz Gaberja. Minilo je namreč 50 let, odkar sta se poročila. Gusti, rojen 1923. leta, je delal v lendavskem Elektromaterialu, povrh pa malo kmetoval. Žena Ana, ki se je prav tako narodila leta 1923, pa je vse življenje delala na kmetiji, gospodinjila in skupaj z možem skrbela za otroke. Življenje sta dala Ivanu, Martinu in Vladu, ki pa so že odrasli in imajo svoje družine. Škrabanovima je poseben sprejem pripravil župan občine Jože Kocon, spomnili pa so se ju tudi v vaški skupnosti. - Fotografija: J. Ž.

Kratke iz Sobote

- Na predlog župana je mestni svet dal soglasje k organiziranju višješolskega študija v Mestni občini Murska Sobota za ekonomsko-poslovno, kmetijsko in tekstilno-konfekcijsko usmeritev.

- Opravljen je bil javni razpis za izbiro grba mestne občine, vendar se komisija za izbiro grba in zastave ni mogla odločiti za nobenega od 12 predlogov. Zato bo izdelava grba naročena pri strokovni instituciji.

- Za vsak javni pano za plakatiranje je treba poslej letno plačati v vrednosti tri tisoč točk v tolarski protivrednosti, kar je vsebovano v odloku o komunalnih taksah. Za balone in druge reklame, projicirane v zrak, bo treba dnevno odšteti sto točk za vsak kos, za usmerjevalne table do velikosti pol kvadratnega metra pa tisoč točk v tolarski protivrednosti.

- Za informiranje je v mestnem proračunu namenjenih 5,5 milijona tolarjev. Polovico tega zneska je namenjenega za javno obveščanje. Ko bodo znani rezultati ankete o tem, kakšno informiranje potrebujejo, bodo ustrezno ukrepali.

M. JERŠE

Center mesta nedotaknjen?

Pisali smo že, da bi madžarska narodnostna skupnost prizadeva, da bi v Lendavi odprli trgovino z madžarskimi knjigami, časopisjem, revijami in spominki. Takšna prodajalna bi bila zares dobrodošla, saj je tovrstnih izdelkov v Lendavi premalo ali pa jih sploh ni. S to željo se strinjajo vsi, s katerimi sem govoril, žal pa se ne strinjajo vsi z lokacijo, pri kateri vztraja narodnostna skupnost Madžarov. Slednja namreč želi, da bi pod kostanji, ki bujno rastejo in krasijo mali trg pred cerkvijo, zgradili ali postavili prodajalno. S tem se v prvi vrsti ne strinja krajevna skupnost, ki pravi, da naj center mesta ostane tak, kot je bil, oziroma kot je. Preteklost nas je naučila, da na takšna mesta ne sodijo trgovine, bile one zidane ali montažne, pravijo v krajevni skupnosti. Pod kostanji je nekoč že stal kiosk, ki je kazil podobo mesta. Po mojem ima krajevna skupnost prav, ko se zavzema za ohranitev podobe mesta, v Lendavi pa je sicer veliko prostorov, tudi ob glavni ulici, ki bi ustrezali za omenjeno trgovino. Navsezadnje se gradi tudi kulturni dom, v katerem bo veliko prostorov, ki bodo, bojim se, ostali neizkoriščeni.

Jani D.

Mlaka revnim, bogatim vodnjak in vsem vodovod

Danes že žive med nami generacije, ki ne vedo, čemu vse so nekoč rabili mlake in vodnjaki. Dandanes samodejno odpiramo vodovodne pipe, se odžejamo, umivamo, tuširamo, peremo avtomobile ... In da smo ljudje prišli do tega »razkošja«, je bila prehojena naporna pot. In prav v poletni vročini je naše prednike najbolj žejalo. Tako je ponekod še danes. Ko vodni izviri usahnejo, je potrebno nositi vodo iz oddaljenih izvirov. In včasih je potrebno prestopiti prag pozabe in za zanamce zapisati, kako je bilo nekoč. O tem vedo največ stari ljudje, sem si rekel in povabil na klepet osemdesetletno Marijo Mikl iz Stare Gore in Ano Čuš iz Ženika, ki ji je oseminosemdeset let.

Nošnja pitne vode iz oddaljenih izvirov v dolinah

Prebivalstvo gričevnatega dela severovzhodne Slovenije se je vse do pred pičlih nekaj desetletij mučilo z nošnjo pitne vode iz redkih izvirov v dolinah. Prve vodnjake so dali v naših krajih kopati grofje, župniki, samostani, šole. Reveži in kmetje si vodnjakov dolgo niso mogli privoščiti, saj jih je bilo potrebno kopati od 20 do 45 m globoko ali več in za to so bili potrebni denar, hrana za kopače in še se je zgodilo, da vode na dnu ni bilo. Največ kmečkih vodnjakov so začeli kopati pred kakimi sto leti in pozneje.

Mlake z vodo za živino in pranje

Za napajanje živine (konji so bili izjema, saj so pili čisto vodo kot ljudje) so uporabljali naši predniki vodo iz mlak. To so bile večje jame, v katere je tekla deževnica iz cestnih jarkov ali prekopov. Večje mlake so imele svoja imena. V Sovjaku je bila na primer »vujdrl mlaka«, ker so se nekoč ob njej pretepali pobalini.

Poleti je bila večina mlak suha in je prebivalstvo uporabljalo »rezervne mlake«, ki so bile ob izvirih v dolinah ali v gozdovih. Običajno so v njih splakovale ženske doma za silo oprano hodno, laneno in drugačno perilo, ki so ga tolkle s »peračo«.

Redki so imeli vodnjake

Globoke vodnjake so oblagali kmetje od spodaj navzgor z ostanki trdega kamenja, ki je ostalo od obdelave mlinskih kamnov v kamnolomu v Okoslavcih. Dodatnega veziva niso uporabljali. Na zgornjem delu so napravili leseno ogrodje, ki so mu rekli »oseki«. Kolar je izdelal iz hrastovine veliko leseno kolo in »gredje«, na katerega so navili vrv iz konoplje. Na njo so na koncu privezali vedrico. Nekateri so uporabljali po dve vrvi in vedrici. Istočasno je ena polzela dol, z drugo pa se je vleklo vodo navzgor. V novejših časih so bile vrvi pletene iz žice. Dno lesenega ogrodja vodnjakov, ki so mu rekli v okolici Vidma ob Ščavnici »oseki«, je rabilo v vročih poletnih dneh za hlajenje mleka ter drugih pijač in živil. Sicer pa je imela tako velike vodnjake v posameznih vaseh in zaselkih le peščica premožnejšega prebivalstva. Revnejše družine so imele po navadi številnejše potomstvo in prav mladina je morala prinašati vodo za kuho, pitje ter umivanje iz oddaljenih izvirov iz dolin.

Sosedje, ki so hodili drugam po vodo, so jo morali odslužiti s »tavrhom« (enodnevno delo na kmetiji), četudi je bilo rečeno, da je voda zastonj.

Mlake in vodnjaki so omogočili ljudem življenje, vedno pa so bili za mnoge izziv smrti. Četudi je bila v mlakah voda sorazmerno plitka, so se v njej vedno znova utapljali obupanci. In v mlakah ter vodnjakih so našli tudi okostja ljudi, ki so bili tja pahnjeni nasilno.

Kraj za klepet ...

Ob mlakah in vodnjakih so se po vseh naših krajih zbirala dekleta in starejše ženske. In takrat se je obrekovalo, naklepalo, katera se bo s katerim v bližnji prihodnosti poročila, katera je v drugem stanju ... In fantje so iz varne razdalje izza grmovja opazovali dekleta med splakovanjem perila. Korajžni so se jim po opravljenem pranju pridružili in jih pospremili proti domovom, saj so bili običajno ti precej oddaljeni od mlak. In začela so se napletati poznanstva, ki so se končala tudi s porokami in še pred tem je pogosto šumelo na kopicah sena ali slame. Kmečka dekleta so včasih trdo delala. Ni bilo kmetijskih strojev in naprav za olajšanje del v gospodinjstvu. In vendar se je našel tudi čas za razvedrilo in sanjarjenje. In takrat so dekleta slišala tudi za priliko, da lahko v gladini mlake vidijo podobo svojega prihodnjega moža. Slovenskogoričanka se je tako nekoč nedeljsko popoldne napotila k mlaki ob gozdu. Zagledala se je v mirno vodno gladino in v njej iskala podobo moškega. Res jo je kmalu zagledala. Hip zatem pa je nad njo za[illegible]ščalo. Zlomila se je veja starega drevesa, ki je visela nad mlako, in z njo je v vodo štrbunknil sosedov Pepek ...

FRANČEK ŠTEFANEC
Fotografije: N. JUHNOV

Ali je za t. i. nepravno državo res vedno kriv državljan, ki krši zakon?

Gobarska sezona se je začela, toda ...

Ob odkupu Bagarijeva skrbno stehta gobe. Nabiralec dobi za kilogram od 500 do 600 tolarjev.

Če ste pred nedavnim pazljivo poslušali pogovor s predsednikom naše države na nacionalni televiziji, potem vam verjetno ni ušlo, da naša država ni nepravna, ker ne bi imela svojih zakonov, temveč ker se ljudje teh zakonov v praksi ne držijo. Res je, da ni pravne države brez »spoštovanja njenih zakonov v praksi«, toda ali se ni tudi vam kdaj zazdelo, da so zakoni in uredbe – instrumenti, ki so navsezadnje temelj državotvornosti – včasih nerazumni, kot bi jih spisal in potrdil nekdo samo zato, da bi bili kar tako, mimo ljudi? Kaj ni taka ravno »gobarska uredba« (Uredba o zavarovanju samoniklih gliv, UL RS, št. 38/94, in Uredba o spremembi uredbe o zavarovanju samoniklih gliv, UL RS, 44/95). Da bi videli, kako dejansko poteka izvajanje te uredbe v praksi, smo se odpravili med gobarje tja na Goričko.

Sezona se je začela

Gobarski ritual se začne navsezgodaj, takrat, ko večina ljudi še spi. Ob svitu, ko skozi krošnje posije prvo sonce, je v gozdu tiho in pomirjujoče. V soboto zjutraj se na Goričkem ni trlo gobarjev, pa še tisti, ki so bili, so svoj »plen« skrbno skrivali. Če ne bi sami našli nekaj »marel« in lisičk, bi še pomislili, da je potrebno še kak dan ali dva počakati. Možakar, ki je očitno dobro vedel, kje mora iskati, ni povedal, kaj šele pokazal, koliko gob je nabral.

Na dan lahko nabiralec nabere in proda dva kilograma svežih gob. Če vzame s sabo vse, ki živijo v skupnem gospodinjstvu, je to lahko 4, 6, 10 kilogramov ali več. Časarjeva Justina ima v rokah 1,8-kilogramski ulov.

Vsak gobar namreč ljubosumno skriva svoja gobarska območja. Ko sva ga povprašali, koliko kilogramov gob dnevno nabere, naju je sumničavo pogledal in dodal, da dveh kilogramov gob nikoli ne nabere. Ko je že bilo jasno, da ve za uredbo, sva ga seveda povprašali, kaj meni o njej. Zdela se mu je nesmiselna, ker se »to s kilogrami lahko zmanipulira«. Na primer, če v gospodinjstvu živi pet oseb, lahko naberejo 10 kilogramov gob dnevno, več pa jih bodo tudi težko našli.

Za sladokusce

Dober kuhar pripravi gobe tako, da ne boste povsem prepričani, ali jeste telečji ali gobji zrezek. Gobe so lahko tudi morilsko orožje, nekaterim pa so predvsem vir zaslužka. Prodajajo jih, preprodajajo, nekateri tudi »švercajo« čez mejo. Ko sva se ustavili pri Zlatici Bagari, kamor naju je že od daleč vabil plakat z gozdnimi sadeži, sva ji ponudili peščico lisičk in »marele«. Odkupila bi kvečjemu lisičke, vendar se ji je zdelo, da jih je nekam malo. Povedala je, da gobe odkupujejo vse leto. Že 40 let se ukvarja z odkupom gob, zato jo je predlanska uredba pošteno začudila. Lani je še trgovala z Mercatorjem, ki pa letos ne odkupuje več gozdnih sadežev, zato se je preusmerila na Drogo v Središču ob Dravi, kamor vozi gobe posredovalec. Ko sva si ogledovali prve jurčke, je prišla nabiralka, ki je imela v vrečki 1,8 kg lisičk, kar je bilo vredno 900 tolarjev. Seveda sva povprašali, ali jih ne nabirajo v cekre. Pravita, da jih, vendar se je Časarjeva pripeljala od doma in je lisičke naložila v vrečko zato, da bi jih na kolesu lažje transportirala.

Gobarji imajo v zalogi kar nekaj rekov: Ko kostanj cveti, gobe ne rastejo; Ko grmi, goba glavo ven podrži; Če na binkošti dežuje, gobja mati umrje.

Pravi, da jih prodaja, ker ima malo »penzijo« in si za ta denar lahko kupi kruh. Da bi podkrepila njeno izjavo, Bagarijeva poudari, da nekateri prodajajo tudi za priboljšek, na primer, da si kupijo cigarete. In človeku, ki nima denarja (ali pa je še strašnješi kadilec kot gobar), je zastonj pridigati, ukazovati, odrejati itd., da naj ne prodaja gob, da bi se ohranila naravno ravnotežje in biološka raznovrstnost.

Konkurenca

Skoraj pri vsaki hiši nabirajo gobe. V zadnjem času so se pojavili tudi odkupovalci, ki gredo od vrat do vrat, med njimi tudi »švercarji«, ki vozijo gobe v Avstrijo.

Zato se je, kot je povedala Bagarijeva, količina odkupljenih gob precej zmanjšala. Uredba pa določa, da je »iznos svežih gob prek državne meje prepovedan, dovoljen je le imetnikom prepustnic s kmetijskih vložkom, ki lahko dnevno iznesejo dva kg svežih gob, ter tistim, ki lahko s potrdilom carinskih organov dokažejo, da so gobe v Slovenijo prinesli«.

V gozdu še ni bilo kontrole

Vendar pa v gozdu gobarji zaenkrat še niso naleteli na nadzornika, ki bi po terenu hodil s tehtnico.

Če boste kdaj v gozdu vseeno srečali nadzornika, se ne čudite, če boste morali plačati kazen, ker boste na primer nabirali gobe v vrečko in ne v »trdno embalažo, ki omogoča širjenje spor«, ali če boste namerno uničevali gobe ali podgobe ali boste za nabiranje uporabljali priprave, ki lahko poškodujejo rastišče in podgobje itd. Na kraju »zločina« boste morali odšteti 10.000 tolarjev.

Je protest zalegel?

Lani je kar 33 nabiralcev, ki gobarijo v okolici Vidoncev, podpisalo protest, s katerim so se pridružili drugim slovenskim gobarjem »proti takemu načinu reševanja problemov zaščite samoniklih gob«, »ker je meni in moji družini zaslužek od nabiranja gob edini ali pomembnejši del dohodka za preživetje«, so še napisali v protestni izjavi.

Vendar pa najnovejša odredba, ki določa, da lahko gobar nabere dnevno 5 kilogramov gob vrste štorovka in da smejo lisičke nabirati in izvažati samo od 15. junija do 31. avgusta, ni prinesla pričakovane sprostive uredbe.

Goričko – narodni park

Kako dolgo bodo ljudje na Goričkem še lahko gobarili? Vse do takrat, dokler ne bo Goričko postalo regijski park, saj je v regijskih in narodnih parkih, naravnih in gozdnih rezervatih, prepovedano nabirati vse vrste gob.

A. POTOČNIK, fotografije: NATAŠA JUHNOV

Gobarji zgodaj vstajajo in vam ne bodo izdali svojega gobjega območja.

Ob koncu tedna ob Gajševskem jezeru

Cestni bojevniki

Prlekija od nedavna ni znana le po pridelovalcih kakovostne kapljice in konjerejcih, ampak tudi po Cestnih bojevnikih

No, da ne bo nesporazuma: ne gre za (ne)znane kalilce javnega reda in miru, ampak za motoristični klub Road Warriors oziroma po naše Cestni bojevniki, katerega predsednik je študent pedagoške akademije Peter Keček iz Desnjaka.

»Klub deluje 4 leta in pol. Članov nas je 14, doma pa smo v različnih slovenskih krajih, nekaj jih je tudi iz Gradca. Naš klub združuje ljubitelje turne vožnje z motorji, prirejamo vsakoletno srečanje motorstov pri Gajševskem jezeru in po svoje skrbimo za promocijo Ljutomera in Slovenije,« je povedal Karel Keček, ki vozi predelan 750-kubični motor Suzuki Intruder. Z njim smo se pogovarjali na tokratnem shodu motoristov, ki je bil od četrteka do nedelje.

Odkar deluje klub Road Warriors, se je v ljutomerski občini zelo povečalo zanimanje za motorna kolesa. Prej jih je bilo menda odkrog 5, zdaj pa se vozi z motorji okrog 60 Prlečanov. Veliko od teh jih je bilo na srečanju. Sicer pa so se pripeljali še iz drugih slovenskih motorističnih klubov in seveda iz tujine: Hrvaške, Avstrije, Nemčije, Italije, Madžarske, Švice, Anglije ... Tuji motoristi so tako vrnili obisk prleškim Cestnim bojevnikov, saj se ti udeležujejo podobnih srečanj na Hrvaškem, Madžarskem, v Avstriji, Italiji ... Zanimanje za srečanje motoristov je povsod veliko in tako je bilo tudi tokrat ob jezeru v Gajševcih, saj so imeli obiskovalci priložnost videti najrazličnejše motorje in njihove voznike, ki so bili oblečeni v različna (motoristična in druga) oblačila, denimo Škot v karirasto krilo. Bil pa je tudi zabavni program, kajti nastopilo je 5 različnih rokovskih glasbenih skupin, motoristi pa so pripravili tudi razne šaljive igre, ženski striptiz in tako naprej. Dobro so posrbeli za javni red in mir. Motoristi sploh niso divjali in tudi njihova krožna vožnja čez Jeruzalem je bila umirjena. V štirih dneh je prišlo na kraj dogajanj okrog 8.000 ljudi tudi zato, ker so se lahko poceni okrepčali: porcija hrane je bila od 320 do 400 tolarjev, pijača pa: steklenica piva 160, liter vina 600, osvežilne pijače 80 tolarjev ... Torej nedobičkonosna prireditev!

Š. SOBOČAN
Fotografije: N. JUHNOV

Kaj avto? Motor, to je nekaj! Vse več mladih se ozira po motorjih in tako je bilo ob koncu tedna tudi pri jezeru v Gajševcih, saj so se na srečanje pripeljali z različnimi motorji.

Anglež Alan Drewett se je na srečanje ob Gajševskem jezeru pripeljal s 750-kubičnim predelanim motorjem Triumf, izdelanim 1972. leta. Voznik je bil oblečen v škotsko krilo in je vzbujal veliko pozornost.

Največ motoristov se je pripeljalo iz tujine, a manjkalo ni tudi naših. Tako smo na srečanju videli več motoristov iz Slovenije, tudi iz Pomurja. Tale pa je Mariborčan. Dobro poglejte, kaj ima na glavi, in kaj na sedežu za sopotnika!

Menda je prireditev obiskalo okrog 8.000 ljudi. In ti niso prišli le gledat motoristov in motorjev, ampak tudi kaj pojest in popit. Toliko sodov piva, kot so jih iztočili v treh dneh, marsikateri gostilničar ne sprazni vse leto!

Pod bethlehemsko zvezdo (3)

Zgodovina je kot zibelka, a kadar jo obujaš, je lahko kot pes, ki ga dramiš iz sna

Čeprav je zgodovina ameriških priseljencev kratka, še posebno, če jo postavimo ob dolgost starocelinske, se je za to, da je pod bethlehemsko zvezdo zraslo mesto, ki vam ga skupaj z našimi rojaki želim predstaviti v teh prispevkih, vendar moralo zgoditi marsikaj. Tudi to, da so delavke tobačne tovarne, General Cigar Company Bethlehem, leta 1924 stavkale zaradi znižanja njihovih plač. To je bila zelo pomembna in odmevna stavka tistega časa za pravice delavk, v njej pa je sodelovalo veliko deklet in žena, ki so se v mesto Bethlehem priselile iz naših krajev.

Že vnaprej je bilo znano in skoraj zapečateno, da je moške priseljence, ki so se v to ameriško mesto priselili ob prelomu stoletja in v prvih dveh desetletjih tega stoletja, čakalo delo v jeklarni, ženske pa je zaposlovala tovarna cigar. O delu v tovarni, napornem in dvanajsturnem delavniku, o tem, da je otroke morala prepuščati v varstvo drugim ljudem, je pripovedovala naša rojakinja Terezija Ritoper, ki smo jo predstavili v prejšnji številki našega tednika. Toda v svoji pripovedi se je bolj malo spomnila upora delavk. V zapisih Mihaela Kuzmiča o stavki v tovarni cigar pa lahko preberemo, da so delavke terjale tisto plačo, ki so jo prejemale pred znižanjem, pojavila pa se je tudi zahteva po osemurnem delavniku. Avtor sestavka je tudi zapisal, da so na primer zaposleni v tobačni tovarni v New Yorku zaslužili za 100 cigar dober dolar, toda v bethlehemski le od 70 do 80 centov. Delavka pa je povprečno na dan zvila po 600 cigar. Stavka delavk je uspela le delno, saj za svoje delo višjega plačila niso dobile, zagotovile pa so si, da jih zaradi stavke niso odpustili ter si izborile pravico do osemurnega delavnika. Amerikanszki Szlovencev Glasz, časopis prekmurskih izseljencev, ki so ga tiskali v Bethlehemu, pa je v svojem komentarju ob koncu stavke zapisal, da je uspeh tudi to, da so si delavke izborile pravico do sindikalnega delovanja in organiziranja.

Že to, da so se uprle ženske, ki so se v novi svet priselile večinoma iz kmečkih družin, kjer je vladal strogi patriarhalni red, je zelo zanimivo, saj govori o spremenjenem položaju žensk, priseljenk v novem svetu, stavka v bethlehemski tobačni tovarna pa je v zgodovino naših priseljencev zapisana tudi po tem, da so se stavkajoče delavke zbirale v Slovenskem domu. Prvo tako veliko srečanje je bilo marca 1924, stavko žena in deklet pa so zelo podpirali slovenski rojaki, slovenske cerkve in društva, še posebno pa časnikarji pri časopisu Amerikanszki Szlovencov Glasz.

Slovenski dom v Packer Aveni v Bethlehemu še stoji, nekdaj kraj za zbiranje prekmurskih rojakov, mesto, kjer se je utrjevala pripadnost etnični skupnosti, za katero so trdili, da je skupina z najtrdnejšo integriteto. V njem je bilo junija 1912 ustanovljeno tudi Prvo South Bethlehemszko Szlovenszko Betezsne Pomagajocse Drüštvo.

Vse to in mnogi drugi dokumenti jasno izpričujejo slovenstvo v Bethlehemu, toda vse do podpisa deklaracije o pobratenju mest Murske Sobote in Bethlehema so bili naši rojaki v njem imenovani Vendi. Tudi slovenski dom na svojem pročelju nosi napis Windish hall. Štefan Antalič, kateremu gredo največje zasluge za to, da je prišlo do pobratenja mest, se je pred leti začel spraševati, kdo je, od kod so prišli njegovi starši in zakaj Vend, kar so nekateri izgovarjali s prizvokom manjvrednosti. Dokopal se je do spoznanja, da so prekmurske Slovence začeli poimenovati Vendi šele leta 1914, in sicer duhovniki, ki so v mesto prišli iz Evrope iz madžarsko in nemško govorečih krajev. Sami zase prekmurski Slovenci nikoli niso rekli, da so Vendi. Toda druga in sedaj že tretja generacija slovenskih rojakov v Bethlehemu je z leti sprejela pripadnost vendski skupnosti. In prav ponovno obujanje tega, da prekmurski Slovenci pripadajo slovenski skupnosti, slovenskemu narodu, ki ima državo Slovenijo, je za mnoge v Bethlehemu, ki so vse življenje s ponosom govorili o tem, da so Vendi, lahko boleče. Ne na silo iz ljudi trgati nekaj, kar so verjeli vse življenje, ne jim na silo vsiljevati nekaj, kar jim je bilo doslej tuje, razmišljamo mi in tako tudi nekateri naši rojaki iz Bethlehema. Obujanje zgodovinskih dejstev in resnic je potrebno, a če to v človekovo notranjost vnaša nemir, mu je potrebno dati čas. In nekateri naši rojaki, ki so s srcem delali za to, da se pobratita mesti Bethlehem in Murska Sobota, so k vendskemu vprašaju dodali: ni dobro dražiti psa, ki spi.

MAJDA HORVAT

Prekmurske priseljence so v Bethlehemu začeli imenovati Vendi okoli leta 1914.

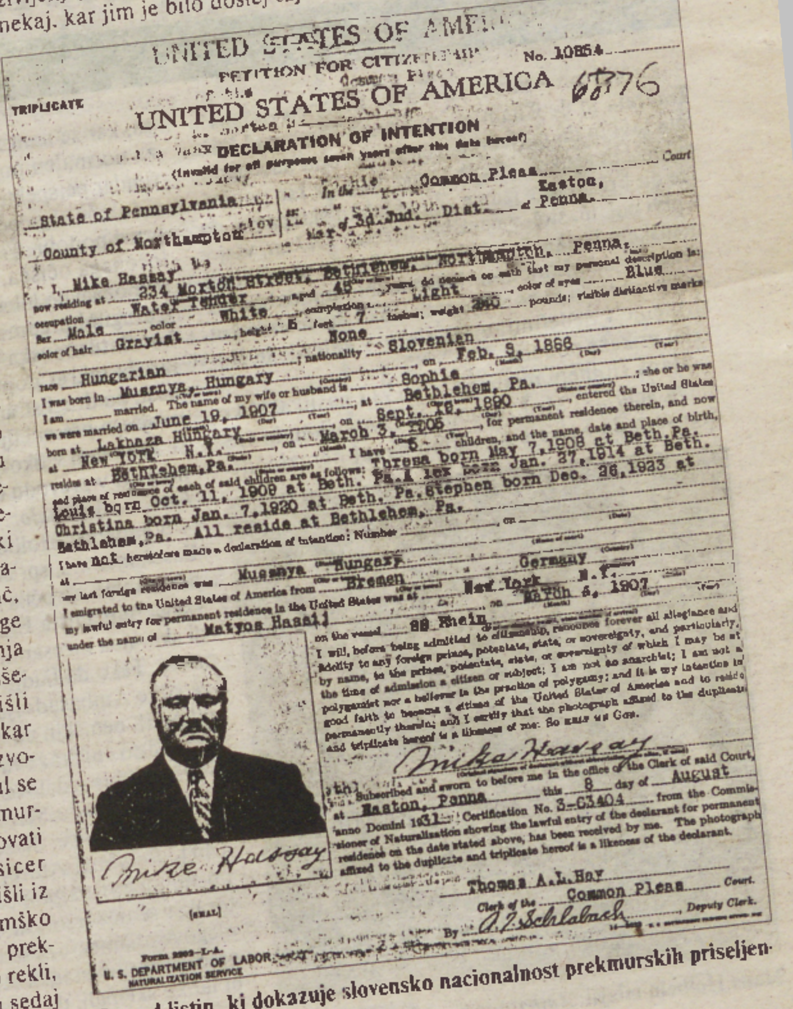

UNITED STATES OF AMERICA
PETITION FOR CITIZENSHIP No. 10854
TRIPLICATE
UNITED STATES OF AMERICA 68776
DECLARATION OF INTENTION
(Invalid for all purposes seven years after the date hereof)

State of Pennsylvania, County of Northampton — In the Common Pleas Court of Easton, Penna.

I, Mike Hassay, now residing at 234 Morton Street, Bethlehem, Northampton, Penna., occupation Water Tender, aged 45 years, do declare on oath that my personal description is: Sex Male, color White, complexion Light, color of eyes Blue, color of hair Grayish, height 5 feet 7 inches; weight 240 pounds; visible distinctive marks None; race Hungarian; nationality Slovenian. I was born in Musznya, Hungary, on Feb. 9, 1886. I am married. The name of my wife or husband is Sophie; we were married on June 19, 1907, at Bethlehem, Pa.; she or he was born at Lakhaza Hungary, on March 3, 1885, entered the United States at New York N.Y., on Sept. 16, 1890, for permanent residence therein, and now resides at Bethlehem, Pa. I have 5 children, and the name, date and place of birth, and place of residence of each of said children are as follows: Theresa born May 7, 1908 at Beth. Pa., Alex born Jan. 27, 1914 at Beth. Pa., Louis born Oct. 11, 1909 at Beth. Pa., Stephen born Dec. 26, 1923 at Beth. Pa., Christina born Jan. 7, 1920 at Bethlehem, Pa. All reside at Bethlehem, Pa.

I have not heretofore made a declaration of intention: Number —. My last foreign residence was Musznya, Hungary. I emigrated to the United States of America from Bremen, Germany. My lawful entry for permanent residence in the United States was at New York, N.Y., under the name of Matyas Hassaj, on March 6, 1907, on the vessel SS Rhein.

I will, before being admitted to citizenship, renounce forever all allegiance and fidelity to any foreign prince, potentate, state, or sovereignty of which I may be at the time of admission a citizen or subject; I am not an anarchist; I am not a polygamist nor a believer in the practice of polygamy; and it is my intention in good faith to become a citizen of the United States of America and to reside permanently therein; and I certify that the photograph affixed to the duplicate and triplicate hereof is a likeness of me: So help me God.

Mike Hassay

Subscribed and sworn to before me in the office of the Clerk of said Court, at Easton, Penna., this 8 day of August, anno Domini 1931. Certification No. 3-C3404 from the Commissioner of Naturalization showing the lawful entry of the declarant for permanent residence on the date stated above, has been received by me. The photograph affixed to the duplicate and triplicate hereof is a likeness of the declarant.

Mike Hassay

[SEAL]

Thomas A. L. Hay, Clerk of the Common Pleas Court.
By A. J. Schlabach, Deputy Clerk.

Form 2202—L—A
U. S. DEPARTMENT OF LABOR
NATURALIZATION SERVICE

Ena od listin, ki dokazuje slovensko nacionalnost prekmurskih priseljencev v Bethlehemu.

Skrivnosti neznanih letečih predmetov

Pripravil: Miloš Krmelj 23. del

Bežno smo slišali tudi za opis gospoda Globačnika iz Ljubljane, ki naj bi videl telo nepravilne oblike z nekakšnim propelerjem, leteč oziroma lebdeč predmet velikanskega premera (za dve letali), kar je mimogrede omenil za primerjavo, ki ga je vrtinčilo v zraku. Telo naj bi oddajalo nekakšno sevanje.

Že 10. avgusta je prišlo do novega opažanja formacije devetih neznanih letečih predmetov, katere je očividec Andrej Repar iz Celja videl ob 1. uri in 10 minut ponoči. Samo opazovanje naj bi trajalo poldrugo minuto. Noč je bila brez mesečine in predmeti so bili svetlejši od najsvetlejših zvezd. Oddajali niso prav nobenega zvoka, bili so okrogli, notranji del pa je bil svetlejši, skoraj bel, medtem ko je bil zunanji rob svetlo sijoče, skoraj fosforno zelene barve. Takole še sam opisuje: »Dokler niso zavili proti zahodu, niso leteli v formaciji, ampak v skupini, v kateri je vsak predmet spreminjal hitrost in smer, vendar skupine ni zapustil, šele ko so se obrnili proti zahodu, so se postavili v formacijo (B) in povečali hitrost (verjetno tudi višino), o čemer pa nisem prepričan, saj so izginili za streho sosednje hiše, ki mi je zakrila pogled. Ko sem te predmete opazil, so bili še v manjšem oblaku, potem pa so prišli na jasno nebo in jih je bilo mogoče tudi ostreje videti.«

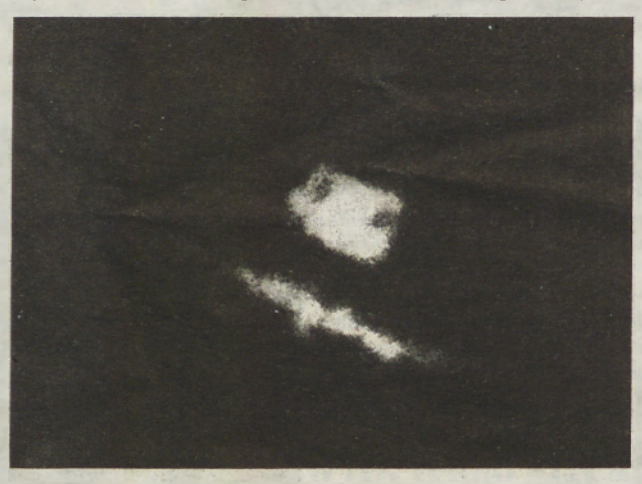

Fotografija Svojsko oblikovanega NLP slikanega v začetku sedamdesetih let v Angliji.

Kot se pogosto zgodi v teh primerih, nekateri očividci hočejo povedati le to, kar so videli, vendar zaradi strahu pred posmehom in norčevanjem, ki je v našem okolju še vedno pogosto (vendar manj kot pred 20 ali 30 leti), ne želijo, da se objavi njihovo ime. Tako je z opazovanjem pri Radečah.

Očividka iz Radeč je sporočila, da o tem pojavu ne dvomi, za kar ima seveda dober razlog, namreč tudi sama je v zadnjem času videla NLP. Ravno tako je v ponedeljek zvečer 13. avgusta videla na nebu lebdečo kupolo s sijočim obročem, ki je približno pet minut lebdela nad Radečami. Na razdalji kakih osemsto metrov je razločila zlato-srebrne iskrice, »kot bi se približalo sonce«. Ko je pohitela po pričo za svoje videnje, je predmet odletel proti Svibnemu in izginil.

Kot vse kaže, je Slovenijo res zajel ozko lokalizirani koncentrirani val opazovanj NLP-jev, ki je bil večinoma koncentriran na Ljubljano z okolico, vendar pa prihajajo novice o opazovanjih tudi z drugih območij Slovenije, posebno iz Štajerske. Številni očividci so dobili na dom posebne vprašalnike zastopstva mednarodnih organizacij ICUR/MUFON, tako da tudi na podlagi teh vprašalnikov zbirajo še podrobnejše informacije o teh dogodkih. Pozive očividcem te organizacije objavljajo v okviru sredstev javnega obveščanja.

Na podlagi vsega tega, kar je na voljo, je zaenkrat težko reči, kaj se pravzaprav dogaja ali tudi pojavlja. Gotovo je, da se očividci ne motijo in da ne zamenjujejo letal (Brnik zanika kakšen večji ali poseben letalski promet v času največjega vala opazovanj nad Ljubljano). Prihaja tudi do res bližnjih srečanj, ko predmet res nizko preleti očividce, kot je bil že obljavljen opis preleta pri Ribnici ali na Dravskem polju. Kot kažejo podatki in prve informacije, gre najbrž res za opazovanja pravih resnih in pristnih neznanih letečih predmetov očitno neznanega izvora in z neznanimi nameni.

Vsekakor se lahko zgodi, da se bodo opažanja še nadaljevala in vrstila, in če bo tako, bomo o tem bralce tudi obvestili.

Vrste opazovanj NLP-jev

Znani ameriški astrofizik in astronom ter svetovalec ameriškega vojnega letalstva v okviru projekta Modra knjiga dr. J. Allen Hynek je na podlagi dolgoletnih proučevanj poročil o NLP-jih le-te razvrstil v več skupin.

(nadaljevanje prihodnjič)

VASA

Pripravil: Peter Novak 4. del

Pod vodstvom **TREILEBENA** in **PECKELLA** so rešili večino dragocenih topov. Če bi se vsaj malo postavili v vlogo teh potapljačev, bi uvideli, da to drzno delo ni bilo ničkaj prijetno. Zdaj si pa zamislite globino tridesetih metrov, mraz in temo kot v rogu. V teh razmerah je bilo treba topove spraviti iz ladijskega trupa in paziti, da ti ne zmanjka zraka. Verjetno je šlo tu za razne kombinacije škripčevja, ki so ga potapljači pritrjevali na težke topove, in jih s silo od zgoraj nato spravili na površje. V dveh letih so tako rešili večino topov. Reševanja se je udeležil italijanski duhovnik **FRANCESKO NEGRI**, ki je bil na obisku v Stockholmu. V svojem dnevniku piše: »*Potapljači so bili oblečeni v usnje in so imeli dvojne usnjene škornje. Stali so na kovinski plošči, ki je bila pritrjena znotraj potapljaškega zvona. Enega sem vprašal, kako dolgo lahko ostane v globini? Pol ure, mi pravi. To je bilo konec oktobra, in ko so ga po dobre četrt ure časa potegnili na površje, je ves drgetal od mraza. Hotel sem se sam potopiti, vendar so mi domačini odsvetovali in me opozorili, da bi bilo to zame zagotovo pogubno. Tako mi je spodletel junaški test, katerega pa so opravili preostali potapljači, vsi domačini iz* ***GÖTEBORGA***.«

Takšne so bile videti potapljaške odprave v tistih časih. Danes bi šlo to drugače. Ti možje pa vseeno še slutili niso, da bo **VASA** nekoč rešena, kar se je po dobrih tristo letih tudi zgodilo, vendar ne s tako lahkoto kot bi to danes marsikdo pričakoval.

Novo odkritje in dvig

Po teh dogodkih je **VASA** potonila v pozabo. Da je obstajala, je ostalo zabeleženo samo v zaprašenih kraljevih arhivih na **GAMLA STANU**.

Baltik je edinstvena zakladnica potopljenih ladij. Zakaj? V posebnih razmerah so številne lesene ladje ostale dobro ohranjene in med njimi tudi **VASA**, ki je postala po tristo letih za Stockholmčane spet aktualna. »*Kje vendar leži ta stara bojna ladja,*« so se spraševali raziskovalci – entuziasti v začetku petdesetih let tega stoletja.

Dnevnik **EKSPRESSEN** je 13. septembra 1956 prinesel naslednjo novico: »*Pred otokom* ***BECKHOLMEN*** *je bila najdena stara vojaška ladja. Po domnevah gre za* ***VASO***, *ki je potonila na svoji krstni vožnji. Neki amater jo je pet let iskal in jo naposled našel.*« Tako skromno je bila obelodanjena senzacionalna najdba. Ta amater najditelj pa je bil nihče drug kot 38-letni inženir **ANDREAS FRANZEN**, specialist za raziskovanje švedskih bojnih ladij 16. in 17. stoletja. »*Za iskanje* ***VASE*** *me je navdušil profesor* ***NILS AHNLUND***,« je povedal. Poznal pa je tudi lastnosti morske vode. Vedel je, da tu ni lesnih črvov ali morskih školjk, ki v slani vodi razgrizejo les. Zato so ostale tudi lesene ladje v vodah Baltika dalj časa ohranjene. Za točno mesto, kjer naj bi bila **VASA**, se ni vedelo, dalo pa se je s pomočjo arhivskega gradiva to približno določiti. Prav tega se je **FRANZEN** skrbno lotil. Vztrajno je začel iskati. V začetku je naletel na zarjavelo železje, odvržena kolesa, božična drevesca pa tudi vonj pasje in mačje crkotine je okusil. Po večletnih naporih je 25. avgusta 1956 končno naletel na iskano stvar. V sondi, obteženi s svincem, katero je znova in znova pogrezal, je končno našel košček počrnele hrastovine, ki bi končno lahko prinesla željene rezultate. Nekaj dni pozneje je pravilnost domnev potrdil potapljač **PER EDVIN FALTING**, ki je iz globine poročal prek hreščečega radijskega oddajnika: »*Ne morem videti ničesar, ker je temno kot v rogu. Pod nogami pa občutim nekaj trdega in velikanskega. Mislim, da je to ladijski bok. Točno, tu so topovske line, cela vrsta jih je in naprej še ena vrsta. To mora biti VASA!*«

ANDREAS FRANZEN in **PER EDVIN FALTING** sta v nadaljnjem poteku dogodkov okrog reševanja **VASE** odigrala glavni vlogi. **FRANZEN**, najditelj **VASE**, je zastavil vso svojo življenjsko energijo, da bi **VASO** rešili in ohranili. **FALTING**, ki je preživel pod vodo 1200 ur, je postal šef potapljaških odprav.

Tako je izgledal potapljaški zvon, katerega opisuje očividec Italijan Francesco Negris.

(nadaljevanje prihodnjič)

Od strmenja v madeže do heteronomne slike

Pripravil: Robert Inhof 7. del

Zgoraj smo videli, da sta du Fresnejeva izdaja *Traktata* in de Chambrajev francoski prevod izšla leta 1651 in da naslednje izdaje, v uvodu navedenih evropskih jezikov, niso bile nič drugega kot ponovitve du Fresnejeve izdaje. Torej lahko sklepamo, da v prvi pol. 16. stol. v nemških deželah *Traktat*, vsaj v nemškem jeziku, še ni bil znan. So pa uporabljali nekateri nemški umetniki kot način upodabljanja *anamorfozo*, ki jo po svoje tudi lahko razumemo kot strmenje v nedefinirane madeže, v katerih se človeku prikaže podoba.

Hans Holbein mlajši je leta 1533 naslikal sliko *Ambasadorja*.[51] Med Jeanom de Dintevilom in Georgesom de Selvejem vidimo nekaj nerazločnega, kar se nam zdi kot madež. Gre za *anamorfozo*, za normalen pogled spačeno upodobitev, ki pa je vendar perspektivično pravilno izvedena, tako da se z določenega očišča da predmet uzreti v njegovi pravi podobi. Če gledamo Holbeinovo sliko z določenega očišča, se ta madež spremeni v povsem razpoznavno lobanjo ter tako diskretno, v povezavi z drugimi predmeti, predstavlja oba upodobljenca kot Saturnovska človeka, se pravi, po eni strani izraža takrat popularno renesančno melanholičnost, po drugi strani pa je izraz (za Hansa Holbeina mlajšega presenetljivo) manierističnih bizarnosti, ki se kaže tudi v likovnem poigravanju z lastnim imenom, ki v prevodu iz nemškega jezika pomeni *votlo kost*, torej *lobanjo*.

Hans Holbein mlajši: ***Ambasadorja*****, 1533**

Vendar pa Holbein leta 1532 dokončno zapusti Basel, kjer mu, spričo razraščajočega se kalvinizma, presahnejo naročila in razen treh portretov krščanskega humanista Erazma Rotterdamskega ne naredi skorajda ničesar in se preseli v London, kjer tudi umre. Tako da ljudje v nemških deželah Holbeinove slike Ambasadorja niso mogli videti. Za enega od prvih nemških umetnikov, ki so uporabljali anamorfično prikazovanje, velja grafik Erhardt Schön[52], ki je izdeloval anamorfične slike - skrivalnice. O Erhardu Schönu imamo malo podatkov. Predpostavlja se, da se je Schön rodil okrog leta 1491. Po smrti Albrechta Dürerja, leta 1528, je postal njegov najpomembnejši naslednik in imitator, kar se tiče lesoreza. Glede na to, da so nekatere njegove anamorfoze datirane pred letom 1533, tj. pred letnico nastanka Holbeinovih Ambasadorjev, bi lahko sklepali, da je Holbein nekje v Nemčiji ali Švici moral videti kak Schönov lesorez ter da ga je ta inspiriral za njegovo ukvarjanje z anamorfozo.

Erdhart Schön: ***Jona s kitom*****, 1538**

S potrpljenjem, dobrim vidom in tistim Leonardovskim občutkom za madeže in oblake in podobno je vsaj nekdo od Schönovih sodobnikov moral biti sposoben razbrati štiri najznamenitejše vladarje cerkva in držav tega prvega manierističnega obdobja, ki jih je Schön želel anamorfično potretirati: Karla V., Ferdinanda I., Pavla III., Franca I. Poleg tega *Anamorfičnega portreta*[53] naredi Schön še lesorez slike skrivalnice z naslovom *Jona s kitom in čepečim kmetom*[54], na katerih lahko lepo vidimo, kako se izmenjujeta lice in naličje slike. Glavni poudarek – *Jona s kitom* – postane pod določenim kotom gledanja neprepoznaven, ker se kot glavni motiv pojavi skriti, čepeči kmet.

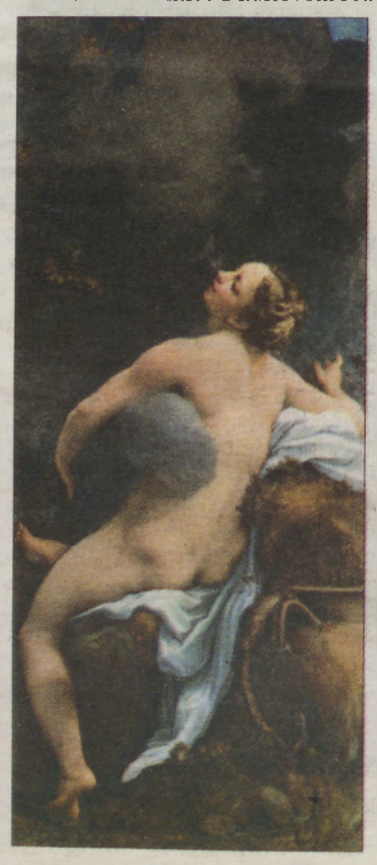

Antonio Coreggio: ***Jupiter in Io.*** **1531-32**

Podoben fenomen lahko odkrijemo tudi v vsakdanjem življenju, gre namreč za akomodacijo vida. Če se človek pelje ponoči v slabo razsvetljenem avtobusu, lahko vidi ali sebe v steklu ali pa okolico, nikakor pa obojega naenkrat.

Podobno poroča tudi Gombrich: »Kenneth Clark, mojster samoopazovanja, nam je nedavno zelo živo opisal, kako je tudi on doživel poraz, ko je poskušal »uloviti« iluzijo. Gledajoč čudovitega Vitoria squeza, si je zaželel opazovati, kaj se dogaja, ko se poteze čopiča in barvni madeži na platnu spreminjajo, kakor se opazovalec odmika, v vizuelno preobražene stvarnosti. No, kakorkoli se je trudil, približeval in oddaljeval, nikakor ni mogel v istem hipu vzeti enega in drugega, pa se mu je odgovor na vprašanje, kako prihaja do te preobrazbe, vedno izmikal.«[55]

Zanimiv je tudi napis na Schönovem lesorezu. To vprašanje ***WAS. SICHST. DV***, kakorkoli igrivo že deluje pri Schonu, je temeljno vprašanje človeškega vida in s tem tudi slikarstva.

Correggio je na sliki ***Jupiter in Io***[56] upodobil Jupitra povsem odetega v oblak in tako ravnal podobno kot Mantegna na zgoraj omenjeni sliki, le da je Correggiu tako prikazovanje narekoval sam mit.

se nadaljuje

51. Hans Holbein mlajši: Ambasadorja, 1533. Nacional Gallery, London
52. cf. Giulia Bartrum: German Renaissance Prints 1490-1550. The Trustees of the British Museum, London 1995, p. 95
53. Erhardt Schön: Anamorfični portret, c. 1531-34, lesorez
54. Erhardt Schön: Jona s kitom in čepečim kmetom, 1538, lesorez
55. E. H. Gombrih: Umetnost i iluzija, Nolit, Beograd 1984, p. 21
56. Antonio Correggio: Jupiter in Io, 1531-32, Kunsthistorisches Museum, Dunaj

Satira

Kujski val, majhna razprodaja

Naprodaj je precej velik vinograd. Moramo biti natančnejši. Naprodaj je zelo velik vinograd. Naj bomo čisto pošteni. Naprodaj je največji vinograd na svetu. Naprodaj so Slovenske gorice. Zanimanje za nakup je gromozansko. Prijavili so se vsi kupci z vsega planeta in nekaj pomembnih domačinov. Ugibali smo, kdo ima največ možnosti. Po izkušnjah nedavnih prodaj družbenega premoženja bo kupec gotovo Slovenec. Ti edini znajo kupovati brez svojega denarja. Poznamo kar nekaj takih, ki so družbeno premoženje kupili z državnim »nepovratnim« denarjem. Kraj in čas prodaje naj ostane skrivnost, imena udeležencev tudi. Naj povemo samo to, da se bo dogajala konec julija 1996 v veliki zidanici nekje v osrčju Slovenskih goric. Tudi ko bomo poznali novega lastnika, ne bomo smeli izdati njegovega imena. Povedati pa moramo, da bodo vsi stanovalci in dosedanji lastniki vinogradov že avgusta prejeli odločbe za izselitev. Nikakršne pritožbe ne bodo mogoče in nobeno pravno sredstvo ne bo preprečilo nasilnih izselitev.

Kujski val, osupło uredništvo

Nedolgo tega je sam presvetli naš vladar slavnostno odprl kos popolnoma nove nam avtoceste. Slovenika imenovane. In da je mož pameten, je takoj dokazal. Istočasno je zaprl drugo stran avtoceste, po kateri smo se vozili do sedaj. Tako bodo naše ceste vzdržale še enkrat več. Telekom razmišlja, da bi vladarjev izum uporabil v slovenski telefoniji. Ko boste koga poklicali, boste lahko govorili samo vi, oni na drugi strani pa bo lahko samo poslušal. Če vam bo imel kaj povedati, vas bo poklical nazaj. Tako se bodo žice veliko manj obrabile.

Kujski val, veliki nočni izliv

Politiku, ki zameri, da ga vlačijo po zobeh. Kaj si mislil, dragi politik, da se boš porival in hkrati ostal nedolžen? Ti si zdaj pri koritu, česar se lotiš, se ti spremeni v denar. Vendar pazi. Vsi okrog tebe so tukaj samo zato, da bi prišli na tvoje mesto.

Kujski val, nesramni prevozi

Nekdanje ljutomersko prevozništvo ponovno oživlja dejavnost

Za vas opravljamo sem in tja in ponujamo najcenejši prevoz tople vode. Dostava do sto

dvajset kilometrov okoli vrtine na Kamenščaku je zastonj. Kupite ljutomerski krop, ta ostane topel več časa kot drugi.

Našo vodo v cisternah že vozimo po vseh večjih slovenskih toplicah. Da bomo tudi v prihodnje najcenejši, so naši tovornjaki res dobro izkoriščeni. V Prlekijo vozijo polne cisterne pameti za naše politike.

Kujski val na nedeljskem sprehodu

Sta vlekla dva utrujenega psa.

Kujski val, drobni oglasi

- Civilna zaščita - erotični bataljon - poziva vse sposobne pripadnice, da se nemudoma zberejo na pozivnih mestih. Pridejo naj primerno opremljene. Neudeležba se kaznuje kot v zakonu.

- Mesojedno društvo Ljutomer bi želelo spoznati vsaj enega pametnega vegetarijanca. Kandidati naj se oglasijo pri vratih.

- Društvo pijancev Ljutomera razpisuje prosto delovno mesto tajnika. Pogoj je, da ni pijanec.

- Zamenjam civilizirano malomeščansko življenje za zanimivejše življenje po gostilnah. Kandidati, pripravljeni za zamenjavo, naj pridejo popoldne v Ljutomer h kapelici na Starem trgu.

- Zavod za kulturo Ljutomer daje v najem za gostinsko dejavnost prost vogal v atriju mestne hiše. Tako bo to dvorišče resnično zaživelo v svojem polnem kulturnem poslanstvu. V celoti bo postalo edini pravi kulturni objekt, to je gostilna.

- Vaša najboljša kmetijska trgovina vam ponuja zmeraj sveži gnoj vseh vrst in kvalitet. V zalogi je tudi kompost, izdelan iz materialov s sej občinskega sveta.

- Ciglence Ljutomer vam ponujajo novo termalno opeko v fluorescentnih barvah. Pridite med tednom, kajti ob ponedeljkih in petkih ne delamo.

Lendavski *pereci*

Pozdravljeni! Najprej prisrčno voščim vsem Olgicam, ki danes praznujejo svoj god. Torej: Bog vas živi! Upam pa, da ne bodo hude, ker sem jim za osebni praznik naročil melodijo Žena naj bo doma. Je že tako, da nam pravim moškim, zlasti tistim, ki smo dlje časa v zakonskem jarmu, ni ravno do tega, da bi nas žene (kot kake cucke) vsepovsod spremljale. Torej jo radi kam mahnemo sami: v gostilno, na nogometno tekmo, v gorice, k prijateljici ...

Vselej, ko se sprehodim po Lendavi, vidim, da mestece lepo napreduje, čeprav ima vse manj zaposlenih. Rastejo torej nove in nove trgovine ter gostišča. Teh je menda že trideset. Pohvalil bi rad tiste, ki so lepo prenovili (kdo ve, kolikokrat že) nekdanjo »marelnato« fabriko, ki ji zdaj upravičeno pravijo Bela hiša; postavlja pa se vprašanje, kdo bo Clinton in katera lendavska damica bo Hillary? Morda pa bo treba z iskanjem malo počakati, kajti prepričan sem, da bodo Sakačevi fantje v bližini prej ali slej le zgradili termalno kopališče in dvojnika bodo morda poiskali med prihodnjimi kopalci. Drugače je seveda, če že zdaj kdo pozna kakega domačega svetlolasca, podobnega ameriškemu »prezidentu«. O odkritju pišite v Mursko Soboto na Vestnik, za nagrado pa si srknite litrček domačega klintona.

V krajih, ki jih zajema lendavska državna upravna enota, nismo kar tako, saj, kot čujem, naj bi se trasa slovenske avtoceste za zdaj končala v Radmožancih, potem pa bo treba čakati, kaj bodo rekli Madžari. Nas bodo spustili k sebi kje tam v bližini, v Dolgi vasi ali Pincah? Ne morem razumeti, zakaj si toliko nazdravljamo z našimi sosedi (obiski delegacij se kar vrstijo), potem pa moramo slovenski graditelji ceste čakati na milost kot pri spovedi. Nekaj pa smo krivi tudi sami Prekmurci: v soboški občini so menda za vijoličasto različico avtoceste, v beltinski za rumeno-vijoličasto in tako naprej. Sam pa mislim, da bi bila najprimernejša prvotna varianta: avtocesta ob Muri in naravnost na Madžarsko pri Pincah. Tako bi zavozili marsikatero obmursko divje odlagališče odpadkov in tudi pregnali črne ribiče.

Kaj se pa gredo v Turnišču? Slišim, da jim bodo Madžari gradili okrogel vodovodni rezervoar. Če je moja informacija točna, potem bodo imeli na koncu vasi veliko kroglo, podobno žogi ali pa, kot pravijo nekateri nepoučeni, atomski bombi. Morda pa je kakšna druga rešitev? Denimo rezervoar na pobočju hriba? To bi bilo bolj naravno. Seveda bi bilo treba navoziti zemljo. Ni problema: veliko je avtoprevoznikov, ki bi bili veseli dela. Dragi varaški svetniki, razmislite o pobudi in še enkrat odločajte.

Žena naj bo doma!

NACI

Lentnarski fučkec

Po Prlekiji je puno »kulturnih poletnih« prireditef, pa Prleki najč ne vejo za je, ka niše nič ne piše ot jih. Ot marproškega festivola na Lenti pa pje cajtnge, radio no televizija teko vün no vün bobjajo, ka lidi pje že vüha bolijo. Pa hvolijo ga kak Kristuševa. V nebesa ga zdigovlejo z nekšimi čudnimi berglicami, pa ble ga častijo kak Primoža Trubara, na kerega so se ob 410-letnici smrti na Lenti ne najč spotili, čiglih pre toti festivol organizera slovenski Norodni dom v Marprogi.

Te pa so pje prleški čehi vdrapnoli na toti marproški festivol, ka so mislili, ka so fse druge poletne prireditve zanič. Na Lenti pa so za dvo miljona mark vün zbobjali, ka do pre v neke dnevih naštepali 400 prireditev. To pa je, kak blo je negda v cirkusi, gda je cirkusant tulja: »Navali narode, živi bik z dvema nogama no šestimi glavami!«

Te pa so pje prleški čehoki najšli na Lenti temo pri guzli! Deš je ša, no v deži je neke hüdičovo grdo pokalo. Pa so rekli: »Kak te to, če pa je bilo v Prlekiji sunce, no svetlo?«

V meglah je vrelo no grmilo z Lenta pa nezarajnsko pokalo no bliskalo kak da je Hitler napoveda fligeralarm. Rigli so pokali, no lidje tan okoli so spustili fürhanke no si naštopali vüha z votoj.

Pa je reka eden čehod: »Čüte ali, gvišno Tütekof Hanzek z Vinskega klonca na Lenti z možnaron strela prta toči, ka nebi kumi še bole, pometi doj sklestila!«

Pa je reka drügi čehok: »Ne, je Hanzek že v Veržeji v jorki obleža ob desetih večer, zaj pa je punoči«.

No, fčasih jin je bilo jasno, zakoj ne sija več sunce.

Te pa je pje ena stora Lentnarka okno otprla, no se je nakuhala: »Preklemani mamiloši, odrtjoki, diktatori, inkvizitori, zaj do te še opunoči z raketami deš pregajali!«

Mamika se je fsa trosila, pa je rekla čehon, ka so pre htlei Lentnare pret festivolon preseliti na Phorje, ta kak so nekda selili politične osumlence, gda je prišla na obisk koki državnik. Pa so ne hteli iti. Toti antikristi so hteli nareti z Lenta hujši džumbus kak na fronti. Pa se nemaš komi pritožiti. V tisten je prileta eden z gasmaskoj z drüge strani Drove: »Na juriš! Znavič so nas okuperali!«

To ti je kultura.

MIROS

Predsednik države **Milan Kučan - Sezonec** je potem, ko je izvedel, da se je **Andrej Gerenčer - Broker** odločil za kandidaturo na državnozborskih volitvah tudi za ceno avtoceste, tiho svetoval prej omenjenemu gospodu, da si omisli svojega šefa kabineta. Kot nam je uspelo izvedeti, mu je za to mesto predlagal izkušeno gospo, ki mu jo je enkrat že priporočil **za vodenje občinske stanovanjske politike**. Andrej načelno te sugestije ni zavrnil, toda sedaj s svojim ideologom **Gezom Farkašem - Goričkim** krožita okrog soboškega jezerca in tuhtata, ali ponudbo sprejeti ali zavrniti. Res pa je, da je na drugi strani **Rety** že pristal na sodelovanje, ko je slišal, da se bo lahko srečal z **Arturjem**.

***

Herman Kisilak - Podjetni je svojemu županu **Janku Halbu** že obljubil, da mu bo občinski svet poleg službenega avtomobila najel tudi helikopter pri mega buržuju **Pavlinjeku** in preklical sopodpisnika računov občine iz občinskega sveta, če bo **Avstrijcem** izdal koncesijo za izkoriščanje peskokopa **Kugle**. Toda Halb je to odločno zavrnil in izjavil, da bo njegov novorojenec še naprej hodil po slovenski zemlji.

***

Že štiri leta odhajajoči direktor Mure **Božo Kuharič - Izvozni** še vedno ni odšel in ne bo odšel, ampak se je sedaj, ko ga je novi gospodarski minister s premeirom **Drnoškom** na čelu ponovno »nategnil«, odločil vzeti stvari v svoje roke. Ker je prepričan, da tečaj stoji in pada zaradi **zaščitenih cen uvožene pasje hrane**, se je odločil, da bo svoje izvozne posle kompenziral s **Pedigre palom**, ki ga bodo dostavljali v **Drnovškov kabinet in v elitno četrt -ljubljanske Murgle**. Artur je že poskočil.

***

Ivo Rotdajč - Ivek se je, ko je izvedel, da ima najboljše mleko v državi, s temi ocenami o kakovosti ponovno odpravil v svet ponujat svoje izdelke. Kot nam je uspelo izvedeti, tokrat v delegaciji ne bo **dr. Osterca in Iveka Obala - Idžija**, ampak bratje **Podobnik in Jenö Sapač - Brzi**. Vse to s sloganom **Pripravljeni moramo biti na vse**.

***

Investitor lendavskega plinovoda si mane roke, ker mu je uspelo dobiti izredno poceni pesek za zasipanje plinskih cevi v petišovski brezcarinski coni, in to celo v **Djuti fri šopu**.

***

Geza Džuban - Termal je že v akciji in je v svojem kovčku ponovno prinesel nekaj tisoč mark, s katerimi bo **subvencioniral gnojenje s fekalijami iz martjanske kanalizacije**, ki sedaj odtekajo v Martjanski potok.

***

Feri Horvat - Miral in Jožef Kocuvan - Presvetljeni sta med parlamentarce že razdelila sindikalne vstopnice radenskih term za kopanje in sončenje na **radenski nudistični plaži**.

***

Alojz Behek - General je ob promociji pitne vode **Izvir** v vseh lokalih Radenske prepovedal točenje špricerjev, sedaj bodo po novem **točili bevande**.

BESEDA NA KONJ

Krvav dogodek na Galušaku

Umor priznal mladoletnik

Poligraf izločil »prvoosumljenca«, oziroma lanskega posiljevalca

Na torkovi tiskovni konferenci na UNZ Murska Sobota so načelnik urada kriminalistične službe Marjan Farič in sodelavci (Anton Rozman, Franc Šeruga in Franc Filipič) povedali, da so, kar zadeva raziskanost kaznivih dejanj na področju kriminalitete, med prvimi v Sloveniji. V petih mesecih letošnjega leta so namreč raziskali 81 prijav oziroma zaznav.

Med raziskanimi dejanji je tudi umor 79-letne Terezije Čagran iz Galušaka v Slovenskih goricah, o čemer smo poročali v predzadnji številki Vestnika.

»S skoraj dvotedenskim intenzivnim zbiranjem obvestil na terenu, s katerim smo poskušali priti do najpopolnejše slike žrtve (od njenega načina življenja, navad, stikov in odnosov s sosedi ter širšo okolico), smo z doslednjim preverjanjem alibijev in drugimi operativnimi posegi izločevali morebitne osumljence ali jih le naprej evidentirali za nadaljnja preverjanja.

Naleteli smo na težave, saj je bila bližnja in širša okolica prepričana, da je kaznivo dejanje storil izvršitelj posiljevanja iz leta 1995,« je povedal načelnik urada kriminalistične službe.

Se je pa krog osumljencev začel zmanjševati po uporabi poligrafskega testiranja kot metode dela (med ljudmi je bolj znan kot detektor laži, op. p.), pri čemer je sodeloval poligrafist urada kriminalistične službe UNZ Ljubljana. Leta (poligraf) je izločil »prvoosumljenca« oziroma lanskega posiljevalca. Pa tudi sicer se je sum vse bolj nagibal na drugo osebo: starejšega mladoletnik M. K. iz bližnje soseske. Njegove izjave v predhodnih štirih pogovorih s kriminalisti in policijo so si bile namreč nasprotujoče.

Preiskovalci so bili že prav od začetka raziskave prepričani, da je storilec doma nekje blizu. V petek, 5. julija, so imeli z M. K. še en temeljit pogovor in tudi s poligrafom so ga hoteli preizkusiti, a tega ni bilo treba, kajti osumljenec je dejanje priznal.

Ubil jo je s kuhinjskim nožem

»Čeprav točnega motiva ni navedel, je med pogovorom povedal, da je v nedeljo (23. junija) prišel na obisk k žrtvi. Med pogovorom v njenem stanovanju je prišlo med njima do prepira in prerivanja, kar je povzročilo, da se je prevrnila goreča sveča na mizi, ki je zažgala časopisni papir. Zaradi panike je osumljeni vzel z mize na hodniku manjši kuhinjski nož in Terezijo, ki je ležala na tleh, zabodel v predel vratu, nato pa je njeno stanovanje v teku zapustil in odšel k bližnjim sosedom. Čez čas je odšel domov, se umil in preoblekel, prvotna oblačila pa so bila naslednji dan že temeljito oprana. Ogenj se je razširil in v celoti uničil stanovanjski in gospodarski objekt in nastalo je za milijon škode,« je povedal načelnik Farič.

V ognju je zgorela tudi 79-letna ženska. Vse kaže, da se ni zadušila, ampak že prej izkrvavela.

In kaj se je zgodilo z njim potem, ko je dejanje priznal? Osumljenca so privedli dežurnemu preiskovalnemu sodniku Okrožnega sodišča v Murski Soboti, ki je opravil zaslišanje kot nujno preiskovalno dejanje, nato pa ga je izpustil in se je vrnil domov. Zoper starejšega mladoletnika M. K. bodo seveda dali kazensko ovadbo zaradi suma storitve kaznivega dejanja umora po členu 127/I Kazenskega zakonika R Slovenije.

Š. S.

Sport

Nogomet

Milan Osterc nogometaš prestopnega roka

Prestopni rok nogometašev se v glavnem izteka. Večina kupčij je že sklenjena in klubi v glavnem vedo, kakšen igralski kader imajo na voljo za novo tekmovalno sezono. V celofan so zavita še nekatera imena nogometašev, s katerimi se klubi dogovarjajo in pogajajo, vendar čakajo, da bodo zvezdniki v zadnjem trenutku znižali cene, če bodo hoteli igrati. Sicer pa v letošnjem prestopnem roku nogometašev ni bilo tolikšnega rompompoma kot prejšnja leta. Večina klubov je znižala svoje proračune tudi do 30 odstotkov, tako da ni prevelikega povpraševanja. In prav lahko se zgodi, da nekateri nogometaši v novi tekmovalni sezoni ne bodo igrali, saj zaradi previsokih zahtev doslej še niso našli klubov. Največje zanimanje v letošnjem prestopnem roku nogometašev je bilo za mladega beltinskega reprezentanta Milana Osterca, za katerega so se zanimali številni slovenski prvoligaši, ponudbe pa so prihajale tudi od zunaj. Zelo mikavna ponudba je prišla iz Izraela tako za Osterca kot za njegov klub. Govorilo se je o 300.000 in 150.000 DEM, vendar se Osterc zaenkrat ni odločil za tujino. Kljub zasoljeni ceni za domače razmere, saj je znašala odškodnina NK Beltinci 64.000 DEM, zahtevek Milana Osterca pa se je gibal okrog 80.000 DEM, se je zanj odločil letošnji državni prvak Hit Gorica, s katerim je sklenil dveletno pogodbo z možnostjo, da po enem letu zaigra v tujini. Med tistimi z nekoliko višjimi klubskimi odškodninami sta bila tudi Štefan Škaper, ki je odšel k Muri (35.000 DEM) in Damjan Gajser (25.000 DEM). Sicer pa so tudi nekateri pomurski prvoligaški igralci, ki so podaljševali pogodbe, iztržili kar lepe zneske, ki se gibljejo od 10. do 40.000 DEM, odvisno od tega, za koliko časa so podpisali pogodbe.

Feri Maučec

Milan Mörec - predsednik NK Mura

Mura v drugem kolu predpokala UEFE?

Po občnem zboru Nogometnega kluba Mura, na katerem so pozitivno ocenili minulo mandatno obdobje, saj so v tem času dosegli največje uspehe, bo tudi v prihodnje klub vodil prizadevni športni delavec Milan Mörec. Pred novo tekmovalno sezono smo se z njim pogovarjali o željah in možnostih Mure na državnem prvenstvu in evropskem pokalnem tekmovanju.

- V prestopnem roku so klub zapustili Bloudek, Hlebalin, Gajser in Rous, prišli pa so Dvoršak, Škaper, Štampfer in Granov. Kaj to pomeni za klub, je Mura sedaj močnejša ali slabša?

»Naša želja je bila, da tudi v prihodnje obdržimo ogrodje moštva, kar nam je tudi uspelo. Po mnenju strokovnega vodstva imamo moštvo, ki nam lahko v prihodnje prinese boljše rezultate tako na državnem prvenstvu kot evropskem pokalnem tekmovanju.«

- V prvem krogu predkola pokala UEFE ste dobili za nasprotnika predstavnika Jugoslavije Bečej, v prvem kolu državnega prvenstva pa lokalnega rivala Beltince. Kaj menite o tem žrebu?

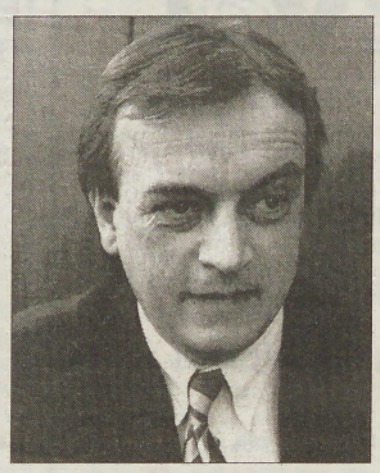

»Mislim, da nam je bil žreb naklonjen tako za državno prvenstvo kot evropsko pokalno tekmovanje, res pa je, da moštev iz Jugoslavije ne poznamo dobro. Vemo, da je Bečej v prvenstvu Jugoslavije zasedel četrto mesto in da je na evropsko tekmovanje prišel prek tekmovanja za pokal Intertoto. Mislim, da bi se ob ugodnem izidu v Novem Sadu, kjer igramo prvo tekmo že v sredo z Bečejem, drugo pa doma, lahko kljub vsemu uvrstili v drugo kolo. V državnem prvenstvu pa bomo zopet jurišali prav na vrh, saj nam v naši vitrini manjka samo še državni naslov. Upam, da bomo pri tem deležni ustrezne podpore tudi širše javnosti in ljubiteljev nogometa. Mi pa obljubljamo, da se bomo potrudili, kar je v naši moči, da jih ne razočaramo.

- Načrtujete dograditev štadiona v Fazaneriji, kako je s tem?

»Res je, v prihodnjem letu načrtujemo dograditev štadiona. Želimo si, da bi dobili reflektorje, ki ne bi rabili le za igranje nočnih tekem, temveč tudi za druge prireditve, na katere bi lahko pritegnili mladino, da se ne bi shajala na neprimernih mestih. Načrtujemo tudi neketare druge posodobitve štadiona. Upam, da nam bo ob širši podpori to tudi uspelo.«

Feri Maučec

Spretnostne vožnje - Ob letošnjem prazniku šoferjev in avtomehanikov organizira ta AMD Murska Sobota in Združenje šoferjev in avtomehanikov v nedeljo, 14. julija, ob 11. uri na dvorišču Kmetijske zadruge v Puconcih spretnostne vožnje voznikov motornih vozil. Pričakujejo okrog 80 voznikov, ki bodo tekmovali v devetih kategorijah. Prišli so k sodelovanju povabili tudi ekstremerje in paraplegike. (tg)

Mali nogomet - Na Paki je bil turnir v malem nogometu za revialni pokal. Sodelovala je tudi ekipa Interierja MF iz Ključarovec in zasedla tretje mesto. V soboto (13. julija) ob 15. uri bo v Križevcih jubilejni deseti turnir SRP. Sodelovalo bo devet ekip. (N. Š.)

Kajakaštvo - Na reki Tisi na Madžarskem je bilo odprto prvenstvo Madžarske v maratonu. Med 56 tekmovalci je sodelovali tudi kajakaši Pomurskih mlekarn Šimon Kuzmič in zasedel solidno četrto mesto.

Medobčinska zveza klubov malega nogometa Murska Sobota in Občinska zveza klubov malega nogometa Puconci sta pripravili v Bakovcih finale pokalnega tekmovanja v malem nogometu. Med 16 moštvi so imeli največ uspeha nogometaši Mladinca iz Murskih Črnec, ki so v finalu po streljanju kazenskih strelov premagali nogometaše Černelavec s 3 : 2. V regularnem času se je tekma končala z 1 : 1. V tekmi za tretje mesto so Manekeni iz Bakovec premagali Slaveče z 2 : 1. Tekme si je ogledalo okrog 300 ljubiteljev nogometa. Po končanem tekmovanju je sekretar Športne zveze Murska Sobota Ludvik Zelko podelil pokale najboljšim ekipam v ligaškem in pokalnem tekmovanju. (F. M.)

Mali nogomet

A-liga MS

Černelavci	22	14	7	1	54:17	35
Mladinec	22	14	6	2	47:30	34
Bakovci	22	12	5	5	62:32	29
Nemčavci	22	11	5	6	69:39	27
Borejci	22	11	4	7	57:51	26
Sebeborci	22	7	9	6	40:38	23
Old boys	22	8	5	9	50:49	21
Domajinci	22	7	4	11	40:39	18
Krajna	22	4	9	9	33:52	17
Pečarovci	22	6	1	15	39:56	13
Gradišče	22	4	3	15	27:83	11
Polana	22	3	4	15	24:56	10

B-liga MS

Meteor	22	14	5	3	63:24	33
Noršinci	22	15	3	4	62:38	33
Asfalt	22	14	3	5	76:35	31
Slaveči	22	14	2	6	64:34	30
Evropa	22	13	4	5	64:57	30
Dokležovje	22	8	7	7	63:60	23
Ledava	22	10	3	9	45:49	23
Dobel	22	9	3	10	41:51	21
Sotina	22	4	8	10	33:49	16
Kupšinci	22	5	4	13	40:61	14
Izvir	22	3	4	15	34:67	10
Satahovci	22	0	0	22	25:85	0

C-liga MS

Tropovci	22	17	0	5	60:37	34
Gerlinci	22	14	5	3	81:24	33
Večeslavci	22	15	2	5	76:24	32
Mister baby	22	13	6	3	65:34	32
Bodočnost	22	12	5	5	71:26	29
Menekeni	22	11	3	8	66:39	25
Stanjevci	22	9	0	13	51:79	18
Jezero	22	6	3	13	37:66	15
Radovci	22	6	3	13	43:81	15
Pertoča	22	5	3	14	49:78	13
Vučja gomila	22	5	3	14	39:68	13
Krašče	22	2	1	19	23:105	5

D-liga MS

Vanča vas	14	8	2	4	46:22	18
Mlajtinci	14	8	2	4	45:27	18
Hrabri miški	14	7	3	4	43:24	17
Kučnica	14	6	4	4	41:30	16
Mustang (-4)	14	7	5	2	42:20	15
Cosmos	14	5	2	7	23:34	12
Ivanci	14	4	4	6	32:50	12
Veščica	14	0	0	14	9:74	0

Asfaltna liga MS

Klub mladih	28	24	4	0	162:48	52
Martinišče	28	16	9	3	96:42	41
Lipovci	28	17	2	9	120:62	36
Kerenčićeva	28	16	4	8	81:69	36
NK 13	28	16	1	11	98:63	33
Kanal	28	14	5	9	77:62	33
Odranci	28	14	4	10	99:69	32
Razlagova	28	13	4	11	104:92	30
Beltinci	28	13	3	12	97:78	29
Panonska	28	11	7	10	98:90	29
Slovan	28	6	6	16	68:90	18
Mladost	28	6	4	18	89:123	16
Park	28	6	2	20	70:165	14
Renkovci	28	5	1	22	43:155	11
Rakičan	28	3	4	21	49:143	10

Mali nogomet

OZ KMN Puconci

Prosečka vas	26	20	4	2	121:28	44
Predanovci	26	19	4	3	100:28	42
Puževci	26	15	5	6	[illegible]	[illegible]
Šalamenci	26	14	4	8	77:49	[illegible]
Otovci	26	14	2	10	98:56	[illegible]
Dolina	26	14	1	11	[illegible]	[illegible]
Moščanci	26	14	1	11	75:64	[illegible]
Bodonci	26	11	6	9	56:43	[illegible]
Beznovci	26	11	3	12	[illegible]	[illegible]
Lemerje	26	10	4	12	[illegible]	[illegible]
Vadarci	26	7	5	14	49:63	[illegible]
Zenkovci	26	6	2	18	[illegible]	[illegible]
Mačkovci	26	1	5	20	38:124	[illegible]
Inter	26	2	2	22	32:156	[illegible]

ONL Lendava - kadeti

Nafta	10	9	0	1	91:11	[illegible]
Žitkovci	10	8	0	2	36:21	[illegible]
Panorama	10	7	0	3	48:17	[illegible]
Kapca	10	4	0	6	20:29	[illegible]
Graničar	10	2	0	8	19:56	[illegible]
Dolina	10	0	0	10	6:89	[illegible]

Območna nogometna zveza Murska Sobota

Šalovci in Lesoplast v I. MNL MS, Čarda in Lipa izpadli

Za nami je zopet tekmovalna sezona v prvi in drugi medobčinski nogometni ligi Murska Sobota. Oba naslova prvakov sta odšla na Goričko. V prvi medobčinski nogometni ligi so naslov prvaka osvojili nogometaši Goričanke iz Rogašovec s 50 točkami ali s prednostjo štirih pred Lesom iz Ižakovec in petih točk pred Kemo iz Puconec. Vse do zadnjega kola sta se za naslov prvaka potegovali moštvi Goričanke in Keme, tako da je o prvaku odločilo njuno medsebojno srečanje v Puconcih, ki so ga dobili Rogašovčani. Zelo blizu naslovu prvaka so bili tudi nogometaši Lesa iz Ižakovec, ki pa so doma nepričakovano izgubili z zadnjo Lipo in igrali neodločeno s Serdico. V spomladanskem delu prvenstva sta nekoliko popustila Rakičan in Tromejnik, boljše kot v prvem delu prvenstva pa so igrali nogometaši Ljutomera. Nogometaši Goričanke iz Rogašovec so igrali kvalifikacije za vstop v tretjo državno ligo z Usnjarjem iz Šoštanja, kjer so bili uspešni in se uvrstili v višji tekmovalni razred. Iz prve medobčinske nogometne lige sta izpadli Čarda iz Martjanec in Lipa. Najbolj nedisciplinirano moštvo je bil Ljutomer z 8 rdečimi in 65 rumenimi kartoni pred Kemo iz Puconec s 6 rdečimi in 47 rumenimi ter Goričanko iz Rogašovec s 4 rdečimi in 50 rumenimi kartoni. Najbolj disciplinirana moštva so bila Emal s Tišine, Les Ižakovci, Rakičan in Lipa, ki so dobila le po en rdeči karton.

V drugi medobčinski nogometni ligi so brez prave konkurence naslov prvaka osvojili nogometaši Šalovec, ki so si že v jesenskem delu prvenstva brez izgubljene tekme priigrali prednost 5 točk. V spomladanskem delu prvenstva so dvakrat izgubili z Lesoplastom iz Križevec in Minicomom iz Bogojine, ki pa nista ogrozila njihovega prvega mesta. Prijetno presenečenje letošnjega prvenstva so nogometaši Lesoplasta iz Križevec, ki so zasedli drugo mesto. Nekoliko več je bilo pričakovati od Cankove, zlasti pa od Minicoma iz Bogojine. Najbolj nedisciplinirano moštvo so bili nogometaši Dokležovja, igralci so dobili 8 rdečih in 49 rumenih kartonov pred Minicomom iz Bogojine s 7 rdečimi in 43 rumenimi ter Tešanovci s 6 rdečimi in 37 rumenimi kartoni. Najbolj disciplinirano moštvo pa je bila Cankova z 1 rdečim in 40 rumenimi kartoni pred Gradom in Lesoplastom s po 2 rdečima kartonoma. Moštvi Hodoša in Lesoplasta iz Križevec sta postala nova člana I. MNL Murske Sobote.

V Prvi medobčinski mladinski nogometni ligi Murska Sobota so naslov prvaka prepričljivo osvojili nogometaši Lesa iz Ižakovec pred Goričanko in Rakičanom. Ta tri moštva so nekoliko odstopala od drugih. Mladinci Lesa so igrali kvalifikacije za vstop v drugo slovensko mladinsko ligo, kjer pa niso uspeli. Najbolj nedisciplinirani so bili mladinci Keme iz Puconec, ki so dobili 8 rdečih in 44 rumenih kartonov pred moštvi Pertoci Bakovci, Rakičan in Serdica s po 7 rdečimi kartoni. Najbolj disciplinirani moštvi sta bili Ljutomer in Emal s Tišine z 2 rdečima kartonoma.

V drugi medobčinski mladinski nogometni ligi Murska Sobota so naslov prvaka prepričljivo osvojili mladinci Grada s prednostjo 5 točk pred drugim Cvenom. Za drugimi pa so precej zaostali mladinci Hodoša, ki niso zbrali niti enkrat. Najbolj nedisciplinirani so bili mladinci Mure iz Bogojine, ki so dobili kar 13 rdečih in 44 rumenih kartonov. Najbolj disciplinirani so bili mladinci Cvena in Dokležovja, ki niso dobili niti enega rdečega kartona.

Feri Maučec

Nogometaši Lesa iz Ižakovec - drugouvrščeno moštvo v I. MNL Murska Sobota. Stojijo od leve: Zadravec (predsednik), Sreš (teh. vodja), Vogrinčič (trener), A. Vouri, Baligač, Vučko, Pozderec, S. Smodiš in Bagari; čepijo: F. Smodiš, Brunec, J. Vouri, Domjan, Kreslin, Jaklin in Vohar.

Fotografija: Jure Zauneker

Strelci I. MNL MS - člani

17 golov: Šebjan (Les), Brunec (Les)
15 golov: Horvat (Rakičan)
14 golov: Kutuš (Kema)
13 golov: Šalamon (Goričanka)
12 golov: Titan (Emal)
10 golov: Ciglarič (Ljutomer), Šuša (Goričanka), Casar (Rakičan), Poredoš (Kema)
9 golov: Kerec (Čarda), Verban (Emal)
8 golov: Vršič (Apače), J. Horvat (Tromejnik), B. Horvat (Tromejnik)
7 golov: Forjan (Sirs)

Strelci II. MNL MS - člani

26 golov: Kerčmar (Hodoš)
24 golov: Bedoke (Lesoplast)
16 golov: Malačič (Prosenjakovci), Bočkorec (Šalovci)
15 golov: Kerec (Cankova), Kocet (Minicom)
14 golov: Kerman (Minicom)
11 golov: Horvat (Šalovci)
10 golov: Krpič (Grad)

I. MNL MS 1995/96	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11.	12
1. Goričanka		1:1 0:1	0:0 3:1	3:2 3:1	1:1 2:1	0:0 2:0	5:3 2:0	2:0 0:0	0:1 4:0	6:0 4:0	1:0 1:0	3:1 4:0
2. Les	1:1 1:0		0:0 1:0	1:2 3:2	0:1 5:0	4:1 2:1	2:1 1:1	1:3 0:0	2:1 2:0	4:3 3:2	3:1 3:1	[illegible]
3. Kema	0:0 1:3	0:0 0:1		2:2 1:0	3:0 2:0	3:0 2:2	1:0 1:1	1:1 1:0	4:0 1:0	2:1 2:0	3:0 0:1	[illegible]
4. Rakičan	2:3 1:3	2:1 2:3	2:2 0:1		0:1 5:3	0:0 4:1	1:0 4:1	3:0 1:5	3:0 0:1	2:1 1:1	8:2 0:0	[illegible]
5. Tromejnik	1:1 1:2	1:0 0:5	0:3 0:2	1:0 3:5		2:0 1:4	1:3 1:3	0:0 3:2	2:3 2:1	3:1 1:0	1:0 0:0	[illegible]
6. Ljutomer	0:0 0:2	1:4 1:2	0:3 2:2	0:0 1:4	0:2 4:1		0:0 2:1	4:2 2:1	1:1 0:2	3:1 5:1	3:2 2:1	[illegible]
7. Emal	3:5 0:2	1:2 1:1	0:1 1:1	0:1 1:4	3:1 3:1	0:0 1:2		2:3 4:1	2:0 2:1	1:0 0:0	1:2 2:0	[illegible]
8. Serdica	0:2 0:0	3:1 0:0	1:1 0:1	0:3 5:1	0:0 2:3	2:4 1:2	3:2 1:4		2:0 1:1	1:2 0:2	1:0 1:0	[illegible]
9. Sirs	1:0 0:4	1:2 0:2	0:4 0:1	0:3 1:0	3:2 1:2	1:1 2:0	0:2 1:2	0:2 1:1		1:4 2:2	3:0 3:1	[illegible]
10. Apače	0:6 0:4	3:4 2:3	1:2 0:2	1:2 1:1	1:3 0:1	1:3 1:5	0:1 0:0	2:1 2:0	4:1 2:2		1:1	[illegible]
11. Čarda	0:1 0:1	1:3 1:3	0:3 1:0	2:0 2:8	0:0 0:1	0:0 2:3	1:2 2:1	0:2 0:1	0:1 0:3	1:3 1:1		1:2 3:5
12. Lipa	1:3 0:4	0:4 2:1	1:4 0:1	2:4 2:2	0:1 0:4	1:5 1:1	2:2 0:6	3:6 0:0	2:2 1:6	2:1 1:2	[illegible]	

Kolesarski klub Tropovci

Dobili klubske prostore in kombi

Kolesarski klub Tropovci, ki se je v preteklosti že uveljavil na organizacijskem in tekmovalnem področju, se je nekaj časa srečeval s finančnimi težavami, kar je

predvsem vplivalo na razvoj tekmovalnega športa. Zvesti ljubitelji kolesarskega športa pa so se zopet lotili dela. Okrog gasilskega doma v Tropovcih so pripravili prometnovarnostno dirko naraščajnikov, s katero so želeli pritegniti mlade, ki se želijo ukvarjati s kolesarskim športom. Med predšolskimi otroki je zmagal Samo Zelko (Tropovci), v kategoriji prvi in drugi razred je bil zamagovalec Blaž Černjavič (Gradišče), med tretje- in četrtošolci se je najbolje odrezal Leon Zelko, med peto- in šestosolci Andrej Štesl, v kategoriji sedmi in osmi razred pa je zmagal Zlatko Mesarič (vsi Tropovci) in med rekreativci Bernard Omar (KK Tropovci). Ob tej priložnosti so tudi predali namenu klubske prostore, ki so jih začeli graditi že leta 1991 in so jih v glavnem zgradili s prostovoljnim delom ter denarjem članov kluba. Pri gradnji so opravili okrog 2.000 prostovoljnih delovnih ur. Pri tem sta se zlasti izkazala takratni predsednik kluba Tomaž Škraban, ki je tudi vodil vsa dela, in najmarljivejši med vsemi Alojz Lazar. Klubski prostori, v katerih je pisarna, garaža za kombi in fitnes center, so vredni okrog 7 milijonov SIT. Prostore je predal namenu prvi predsednik kluba Jože Farič. Na slovesnosti pa so tudi prevzeli nov kombi Renaul Trafic, ki je vreden nad 3 milijone SIT. Ključe novega kombija je predal župan Občine Cankova - Tišina Alojz Flegar najstarejšemu članu kluba Alojzu Lazarju. Na prvo vožnjo pa jih je zapeljal gospodar kluba Stanko Farič. Novi kombi, ki bo služil tekmovalcem za prevoze na tekmovanja, bo na voljo tudi za potrebe OŠ Tišina, svetu občine in krajanom Tišine. Nakup kombija sta podprla tudi župan občine in člana sveta Alojz Flegar ter Jože Farič. S tem so ustvarili osnovne pogoje za delovanje kluba. Kolesarski klub Tropovci se skupaj s Športnim društvom Radenci pripravlja na organizacijo 16. tradicionalnega kolesarskega maratona Treh src v Radencih. V septembru, mesecu športa, pa bodo pripravili družinsko kolesarjenje, na katero že sedaj vabijo ljubitelje kolesarjenja. Za naslednjo tekmovalno sezono pa bodo ustanovili tekmovalno ekipo. Veseli bodo vsakega mladega kolesarja, ki se želi ukvarjati s tem športom.

Feri Maučec, fotografija: Nataš Juhnov.

Konjske dirke

Pet zmag Ljutomerčanov

Na ljutomerskem hipodromu je okoli 1500 gledalcev spremljalo osem kasaških dirk z 82 konji iz vseh slovenskih klubov. Kar petkrat so zmagali Ljutomerčani, tri najvišje naslove pa so osvojili Mariborčani. V atraktivnem nastopu županov prleških in pripreleških občin (iz Prekmurja odziva ni bilo) je zmagal gostitelj Ludvik Braslica. Uvrstitve tekmovalcev KK Ljutomer - 2-letniki 1600 m: 1. Demos MS (M. Slavič ml.) 1:23,7, 2. Lavinca (Amolin), 5. Laguna (D. Zorko); 3- do12-letniki na 1700 m (60.000 SIT): 2. Freska (M. Slavič) 1:25,0; 3- do 12-letniki na 1700 m (120.000 SIT): 1. Vister (J. Sagaj) 1:24,2, 2, Lady holly (Makovec), 3. Lelija (D. Jureš), 4. Eskimo Vela (Kukolj); 3- do 12-letniki na 1700 m (200.000 SIT) 2. Lariosa (Žnidarič) 1:22,3, 4. Armena (M. Slavič ml.), 5. Polonca II (Kos); 3- do12-letniki na 1700 m (300.000 SIT): 1. Lord Lobell (S. Jureš) 1:21,6, 3. Aldea (Babič), 4. Anomis (Simona Jureš), 5. Lilly Lobell (D. Zorko); 3- do 12-letniki na 1700 m (500.000 SIT): 1. Lavishy (Heric) 1:20,3, 3.

Proudy (T. Slavič); 3- do 12-letniki na 1700 m (1,000.000 SIT): 2. Ira MS (M. Slavič ml.) 1:19,7; 3- do12-letniki, domači in uvoženi konji, start s trakom: 1. Duras (J. Sagaj) 1:18,6, 2. Soulman (T. Makoter) 1:18,4, 3. Benjamin C Lee (J. Makoter) 1:17,5, 5. Charli Somolli (M. Slavič, ml.) 1:19,0. Dirka županov na 100 m: 1. Aldea (Bratuša, Ljutomer) 1.20,7, 2. Ira MS (Trofenik, Ormož), 3. Anomis (Luci, Ptuj), 4. Lavishy (Toplak, Radenci).

N.Šoštarič, fotografija: N. Juhnov

Spidvej

Koren - Krznarič druga

V Krškem je bila tretja finalna dirka dvojic v spidveju za državno prvenstvo. Lep uspeh sta dosegla Lendavčan Jožef Koren in Zlatko Krznarič iz Hrvaške, saj sta kljub težavam z motorjem zasedla odlično drugo mesto ter osvojila 22 točk. Zmagala je dvojica Omerzel -Šantej iz Krškega. Ker so se v skupnem seštevku mešani dvojici Korenu in Krznariču štele le točke, ki jih je dosegel Koren, je tako Koren zasedel peto mesto.

A. Matjašec

Atletika

Mauko trikrat prvi

V Ljubljani je bilo državno prvenstvo v atletiki za veterane. Med več kot 150 atleti sta sodelovala tudi člana TS Radenske Zdravko Mauko in Karl Vrbnjak ter se odlično odrezala. To še posebej velja za Mauka, saj je v kategoriji od 35 do 40 let osvojil tri državne naslove. Zmagal je v teku na 100 in 400 m ter v skoku v daljavo. Vrbnjak pa je nastopil v teku na 1500 in 5000 m med veterani nad 50 let in v obeh disciplinah zasedel tretji mesti.

Karate

Drugo pomursko prvenstvo

V OŠ Gornja Radgona je bilo drugo pomursko prvenstva v karateju - katah in borbah. Sodelovalo je 120 tekmovalcev in tekmovalk iz 20 osnovnih šol Pomurja. Prva mesta v katah so zasedli: Slašek (Apače), Karakatič (OŠ III), Mauko (Apače), Rožman (GR), Kovač (Prosenjakovci), Horvat (Cankova), Trajbarič (OŠ I), Pijevič (OŠ III), Palatin (Puconci), Sočič (Puconci), Jezernik (OŠ III), Mlinaričeva (OŠ III), Ladinekova (Puconci) in Husarjeva (Bakovci). Drugi so bili: Čuček (Radenci), Lipič (Radenci), Vinkovič (Apače), Benkič (OŠ I), Fajfar (GR), Ekart (Negova), Rožman (GR), Kaštrun (Bogojina), Kuronja (Puconci), Mlinarič (OŠ III), Bejekova (OŠ II), Kovačeva (Apače) in Tuševa (GR). Tretja mesta so zasedli: Ražič (Krog), Novak (OŠ II), Vogrinčič (OŠ III), Horvat (Cankova), Novak (OŠ I), Hodošček (OŠ III), Šeruga (OŠ I), Maruško (Apače), Sedonja (Puconci), Kamničar (Puconci), Marinič (GR), Kovač (Prosenjkaovci), Muhičeva (GR) in Perkova (Kuzma). Borbe - ml. mladinci do 50 kg: 1. Robert Sočič (Puconci), 2. Sašo Pijevič (OŠ III), 3. Igor Kevc (Negova); ml. mladinci nad 50 kg: 1. Borut Jagarinac (Negova), 2. Dejan Zečevič (Puconci), 3. Tomaž Mlinarič (OŠ III); ml. mladinke: 1. Martina Valjak (Radenci), 2. Petra Husar (Bakovci), 3. Maja Tuš (GR).

(D. S.)

Feri Maučec

Med junaki kegljaškega športa

Štefan Smodiš državni in pokalni prvak Avstrije

Štefan Smodiš iz Šalamenec, ki je petnajst let tekmoval za Radensko in Čardo, nato pa štiri leta za mariborski Konstrutkor, se je leta 1990 preselil k avstrijskemu prvoligašu Leobnu, kjer tekmuje še danes. Kot član Leobna je dosegel nekaj odličnih rezultatov. Med drugim je leta 1991 na mednarodnem prvenstvu Avstrije podrl 958 kegljev in postal mednarodni prvak Avstrije. Leto dni kasneje pa je osvojil naslov pokalnega prvaka Avstrije. Sicer pa je bil večkratni prvak avstrijske Štajerske, klubski prvak, zmagal e na številnih turnirjih ter postavil več rekordov kegljišč. Omeniti velja rekord kegljišča v Leobnu s 1005 podrtimi keglji.

Priznanje ŠZ Slovenije Mariki Kardinar

V tekmovalni sezoni 1990/91 sta Marika Kardinar iz Dobrovnika in Hary Steržaj iz Ljutomera uspešno tekmovala v dresih Ema iz Celja in Konstruktorja iz Maribora v prvi zvezni ligi. Ženska ekipa Ema iz Celja je namreč osvojila naslov državnega prvaka, Marika Kardinar pa je bila s povprečjem 443,6 podrtimi keglji tretja najboljša tekmovalka v zvezni ligi. Ekipa Ema iz Celja je bila tudi svetovni ekipni prvak. Moška ekipa Konstruktorja je zasedla tretje mesto v zvezni ligi, Hary Steržaj pa je bil s povprečjem 899 podrtimi keglji na sedmem mestu med tekmovalci v zvezni ligi. Sicer pa je Marika Kardinar za odlične rezultate v letu 1991 prejela priznanje Športne zveze Slovenije, ki ji ga je podelil predsednik dr. Rajko Šugman na slovesnosti v Cankarjevem domu v Ljubljani. To je tembolj pomembno, saj je bila zaradi rojstva drugega sina Marka nekaj časa odsotna s kegljaške steze. Priznanje Športne zveze Slovenije je tokrat dobil tudi Marko Slavić, mlajši, iz Ključarovec za dosežke v kasaškem športu.

Radenska v drugi slovenski, Nafta v varaždinski ligi

V letu 1991 so kegljalci Radenske tekmovali v drugi slovenski ligi in dosegli nekaj odličnih rezultatov. Rekordno zmago so zabeležili na tekmi z Rudarjem iz Hrastnika, ko so podrli 5215 kegljev, kar je bil rekord kegljišča. Za ekipo Radenske so tekmovali: M. Steržaj 941, Kovačič 906, R. Smodiš 883, Kučan 833, Drvarič 833, Šalamon 424 in Mundjar 395 podrtih kegljev. Na tekmi Radenske s Krškim pa je Miro Steržaj v Radencih podrl rekordnih 963 kegljev.

Kegljači Nafte iz Lendave so tekmovali v varaždinski kegljaški ligi in zasedli peto mesto. Za Nafto so tekmovali: Felšo, Žalik, Radakovič, Horvat, Kopinja, Peric, Levačič. Na prvenstvu varaždinske kegljaške zveze pa se je izkalaza članica Nafte iz Lendave Marica Varga, saj je z 811 podrtimi kgelji zasedla tretje mesto. V letu 1991 so kegljalci Radenske in Nafte sodelovali na mednarodnem turnirju za pokal NSE v Monoštru na Madžarskem. Med 12 ekipami je Radenska zasedla drugo, Nafta pa šesto mesto. Najboljša pri Radenski sta bila Drvarič s 423 in Kovačič s 410 podrtimi keglji. Pri Nafti pa je bil najboljši Žalik s 428 podrtimi keglji. V Monoštru je bilo tudi kegljaške tekmovanje za pokal treh dežel. Zmagal je Monošter z 2354 podrtimi keglji pred Radensko 2334 in Fürstenfeldom 2309 podrtimi keglji.

Leta 1991 je Štefan Smodiš iz Šalamenec (prvi z desne), član avstrijskega Leobna, na mednarodnem prvenstvu Avstrije v Insbrucku zasedel prvo mesto in postal prvak Avstrije.

Miro premagal Haryja za tri keglje

Kegljaški klub Radenska je ob koncu leta 1991 pripravil tradicionalni kegljaški turnir Radenska '92 v disciplini 2 x 200 lučajev. Po pričakovanju je zmagala ekipa mariborskega Konstruktorja s 5344 podrtimi keglji pred Radensko 5120 in Fužinarjem z Raven na Koroškem 5118 podrtimi keglji. Najboljši posameznik je bil Miro Steržaj (Radenska) z 937 podrtimi keglji pred sinom Haryjem Steržajem (Konstruktor) 934 in Lastnikom (Fužinar) 914 podrtimi keglji. Oseminpetdesetletni Miro Steržaj je bil namreč še vedno najboljši kegljalec Radenske.

Prvi TOP 12 dobila Marika Kardinar

V začetku leta 1992 je bil v Kočevju prvi kegljaški TOP 12 za člane in članice, ki je bil hkrati preizkušnja za sestavo slovenske reprezentance za svetovno prvenstvo. Najbolje se je odrezala Marika Kardinar iz Dobrovnika, članica Ema iz Celja, saj je s 464 (308 in 156) podrtimi keglji zasedla prvo mesto. Hary Steržaj iz Ljutomera, član mariborskega Konstruktorja, na tekmovanju ni sodeloval. (nadaljevanje)

Šport od tod in tam

Preskakovanje ovir - Velenju je bilo državno prvenstvo v preskakovanju ovir. Sodelovale so tudi jahalke KK Murska Sobota grad Rakičan Monika Marič, Katarina Magdič, Mojca Horvat in Maja Vohar. V ekipnem delu prvenstva so mladinke zasedle četrto mesto, med posameznicami pa je bila Maja Vohar peta. Dobro se je odrezala tudi Monika Marič.

Nogomet - V prijateljski mednarodni nogometni tekmi je hrvaški državni in pokalni prvak Croatia v Rakičanu premagal soboško Muro s 3 : 1. Strelci golov so bili: Sliškovič 2 in Štefulj za Croatio ter Dvoršak za Muro. Pred okrog 1.200 gledalci je sodil Kerčmar s Hodoša.

Kasaški šport - Janko Makoter iz Konjeniškega kluba Ljutomer je s šestletnim uvoženim žrebcem Banjminom C Lee zmagal na mednarodni kasaški dirki na Dunaju z izvrstnim kilometrskim časom 1:15,3. To je njegova letošnja druga zmaga v Avstriji.

Nogomet - V prijateljski mednarodni nogometni tekmi je splitski Hajduk v Beltincih premagal domače Beltince z 1 : 0. Edini gol na tekmi je dosegel Saara. Pred okrog 1200 gledalci je sodil Kerčmar s Hodoša.

Ulična košarka - Potem ko so v Gornji Radgoni ustanovili klub za steerball in uredili igrišče na parkirišču Pomurskega sejma, bodo v soboto, 13. julija, ob 10. uri pripravili prvi tovrstni košarkarski turnir. Pričakujejo okrog 30 ekip (trojk) iz Pomurja in Štajerske. Tekmovali bodo v dveh starostnih skupinah - do 18 in nad 18 let. Ob tej priložnosti bodo tudi pripravili aktraktivno tekmovanje v metanju trojk in zabijanju. Prijave zbirajo po tel. št. 62 977 (Vlado Adam). 0. B.

Atletika - Na prvem Miklavževem gorskem teku v Šmartnem pri Tuhinju je na 10,8 km v svoji starostni kategoriji zmagal Branko Perme iz Lendave. V isti kategoriji je Slavko Kumek (TS Radenska) zasedel šesto mesto. Med st. člani in v skupni uvrstitvi pa je Slavko Kumek iz Gornje Radgone zasedel četrto mesto.

Vrtno kegljanje - V Mariboru je bilo tekmovanje slepih in slabovidnih v vrtnem kegljanju. Med šestimi ekipami je zasedla druga ekipa Murske Sobote drugo mesto z 261 podrtimi keglji, prva ekipa pa četrto mesto z 243 podrtimi keglji. Med posamezniki je v skupini A zmagal Tonček Kos s 75 podrtimi keglji, Štefan Maučec pa je bil četrti s 63 podtimi keglji. V skupini B je bil Srečko Golob tretji s 76 podrimi keglji, Silva Mlinarič peta (66), Anton Gomboc šesti (61), Drago Potočnik osmi (858), Branko Peček deseti (886) in Dušan Korošak enajsti (49). (T. Kos)

Šah - V domu učencev v Murski Soboti se je bil 5. mednarodni šahovski tabor, ki ga je odprl znani šahist Štefan Cigan. V taboru je bilo 75 mladih šahistov in 10 mentorjev.

Atletika

Dražnikova (dvakrat) in Romanova državni prvakinji

V Kranju je bilo državno prvenstvo v atletiki za mlajše mladinke in mladinke. Sodelovali so tudi člani AK Pomurje iz Murske Sobote in osvojili kar šest odličij, od tega tri naslove državnih prvakov. Najbolje se je zopet odrezala Mateja Dražnik iz Črenšovec, saj je osvojila dva naslova državnih prvakinj - v metu diska s 33,6 m in metu krogle s 14,90 m, kar je novi državni rekord za ml. mladinke. Izkazala se je tudi Sonja Roman, saj je v teku na 600 m s časom 1:36,26 zasedla prvo mesto in naslov državne prvakinje, v teku na 800 m pa je bila peta. Kljub poškodbi Sonja Roman še vedno računa na sodelovanje na mladinskem svetovnem prvenstvu, ki bo avgusta v Avstraliji. Pohvaliti kaže tudi nastop Daniele Žalig, ki je v skoku v višino z rezultatom 155 cm zasedla tretje mesto in bronasto kolajno. Med fanti sta najbolj izstopala Davorin Čeleš, ki je skoku v višino s 195 cm osvojil srebrno kolajno, bronasto medaljo v teku na 3000 m (9:41) je osvojil Aleš Žalig, v teku na 2000 m (6:16,64) pa je bil šesti. Druge uvrstitve pomurskih atletov: 100 m - sedmo mesto Maja Šogarič (13,14), deveto mesto Polonca Horvat (14,69), 300 m - štirinajsto mesto Anita Krančič, 600 m - šesto mesto Anita Krančič (1:41,73), sedmo mesto Mojca Meglič (1:42,64). Ženska štafeta Pomurja je v sestavi Šogorič, Krančič, Meglič in Horvat zasedla v teku 4 x 300 m peto mesto. Med fanti sta tekmovala še Samo Pelcl in Denis Šparaš. V štafeti 4 x 100 m je Pomurje v sestavi Čeleš, Žalig, Pelcl in Šparaš zasedlo četrto mesto. G. G.

Ne zgodi se vsak dan

zvezde vam kažejo

OVEN
Ona: Sicer si boš prizadevala slediti dobremu nasvetu, a boš že po prvih težavah vse skupaj enostavno pustila. Ali ne bi bilo bolje, če bi imela malo več potrpljenja in bi bila zadovoljna tudi z majhnim uspehom?
On: Vse okoli sebe gledaš predvsem s temne strani, kar pa nikakor ni dejanska slika tvojega okolja. Stara prijateljica si bo na vsak način poskušala ponovno pridobiti tvoje zaupanje. Stopi ji nasproti - ne bo ti žal ...

BIK
Ona: Čeprav si obljubila, da boš molčala, pa ti bo vseeno ušla neprevidna beseda in že bo ogenj v strehi. Sicer boš poskušala storjeno popraviti, vendar pa boš le še zaostrila dosedanjo zmedo. Pričakuj posledice!
On: Pričakuj obisk, ki ti lahko še dodobra spremeni tvoje življenje. Naj ti ne bo žal izdatkov, saj brez tveganja ne bo pravih rezultatov. Konec tedna te čaka prijetna avantura, le oseba ne bo tista, ki bi si jo želel.

DVOJČKA
Ona: Še vedno boš nihala med realnostjo in lepimi sanjami in ravno zato lahko zamudiš lepo priložnost pri osebi, ki ti sicer vzbuja spoštovanje, vendar si nikoli nisi upala pomisliti na karkoli več.
On: O mnogočem si imel prav, toda sedaj pač ni čas, da bi opozarjal na svojo nezmotljivost. Za neko stvar ti bo kasneje še žal, vendar ne kaže postaviti vsega na kocko le zato, da bi dobil nekaj, kar ti pozneje mogoče sploh ne bo všeč.

RAK
Ona: Doživela boš nekaj nesporazumov, predvsem zaradi stalnega vmešavanja prijateljev v povsem zasebne zadeve. Proti koncu tedna se ti obeta zanimiva zabava, ki pa se bo končala na nekoliko neprijeten način.
On: Po 'težkem' koncu tedna se boš zbudil s še 'težjo' glavo, zato se ti lahko kaj hitro zgodi, da ti bo šlo vse kar najbolj narobe. Raje se malo potuhni in počakaj na ugodnejši trenutek, predvsem pa na treznejšega.

LEV
Ona: Je že res, da sedaj nisi ravno v zavidanja vrednem položaju, toda naj te tolaži to, da bi lahko bilo vse skupaj še slabše. Tako pa ti še vedno ostaja vsaj partnerjeva podpora, pa četudi le moralna.
On: Čeprav se ti bo od začetka dozdevalo, da si zašel v popolnoma slepo ulico, pa se bo kmalu pokazalo, da ni tako. Glede poslovne strategije, za katero si se odločil, pa še ne bo kakšnih večjih rezultatov.

DEVICA
Ona: Neki novici sicer sprva ne boš verjela, nato pa jo boš z navdušenjem sporočila dalje. Vendar pa se lahko kaj hitro zgodi, da ti bo nekdo zaradi tega postal nekoliko nevoščljiv in ti bo poskušal nagajati.
On: Imaš srečo, da z lahkoto pozabljaš vse, kar je v tvojem življenju neprijetnega in preživetega. Več pozornosti pa boš posvetil radovednim očem, ki že dalj časa sledijo tvojim včasih celo smešnim avanturam.

TEHTNICA
Ona: Pogovor s prijateljem te bo tako pomiril, kot tudi prinesel sicer že zdavnaj izgubljeno samozavest. Ne trudi se, da bi ubogala 'dobronamerne' nasvete, ampak raje delaj po svoji glavi. Presenečenje!
On: S prijatelji se boste kar pošteno poveselili, za nameček pa boš ponovno spoznal še izredno privlačno dekle iz daljne preteklosti. In oba bosta ugotovila, da sta si bila že takrat zelo všeč, sedaj pa bosta to tudi realizirala.

ŠKORPIJON
Ona: Zaljubila se boš, ljubezen bo prijetna in globoka, ravno takšna, kot si jo želiš. Pokazala se bo možnost za spremembo v poklicnem življenju, s tem pa še obilo drugih ugodnosti, ki so vezane na to.
On: Navada, ki ti jo prijateljica sicer ne očita, je stvar, ob kateri bi se moral vsaj malo zamisliti. Nekdo ti sicer veliko pomeni, vendar ne toliko, da bi zaradi nje podiral stara prijateljstva.

STRELEC
Ona: Trenuten razplet dogodkov ti ne bo omogočal kdo ve kakšnega mešetarjenja s srčnimi zadevami. Drži se raje tistega, ki ga imaš, pa čeprav je nekdo drug veliko bolj mamljiv. Toda tudi veliko bolj nedosegljiv!
On: Vse predolgo si se zanašal na svojo srečo, sedaj pa boš okusil tudi malo grenkejšo stran življenja. Nekdo se ti bo prav prizanesljivo smehal, a ti bo na koncu vendarle pomagal. Pazi na neprijetna presenečenja.

KOZOROG
Ona: S sprenevedanjem ne boš dosegla ničesar, zaigrati bo potrebno na povsem druge karte. In predvsem: kdor ni zadovoljen z majhnim, velikega vreden ni. Pričakovano povabilo pa bo prišlo za las prepozno.
On: V nekaterih stvareh si vse preveč prepričan vase, kaj lahko pa se ti pripeti, da se ti bo vse skupaj pošteno izjalovilo. Malo manj govori in več delaj, saj bodo tvoja dela govorila kar sama od sebe.

VODNAR
Ona: Vsega sicer res ne moreš imeti, vendar pa lahko dobiš prav tisto, kar te najbolj mika. Našla boš čas za popestritev ob koncu tedna, ki se bo razpletel v tvoje veliko veselje. Izkoristi ugodno priložnost!
On: Še najbolje bo, da se odrečeš tveganim načrtom, saj je velika možnost, da se ti bo vse skupaj ponesrečilo. Bodi raje zadovoljen z majhnim, kaj več pa bo prišlo kar samo. Nekdo te bo prijetno presenetil ...

RIBI
Ona: Še vedno te bo spremljala neverjetna sreča. Vseeno pa bi bilo dobro, če bi se začela počasi zavedati, da lahko to tudi mine. S prijateljem se boš zapletla v nekaj lepega, kar pa bo na žalost le prehodne narave.
On: Naj ti ne bo nikar nerodno priznati narejeno napako, saj je to veliko bolje, kot pa trmasto vztrajati do še slabšega konca. Nekdo, ki si ga nekoč že ljubil, se ti bo ponovno vmešal v tvoje ljubezenske dogodivščine.

Pionirji avstralskega neba

Na nepreglednih avstralskih prostranstvih je letalo edini način prevoza, s katerim se v doglednem času kam pride. Zato ni presenetljivo, da se je letalstvo v Avstraliji začelo razvijati že zelo zgodaj, še v tistih »avanturističnih« časih. Takrat je nastala tudi družba

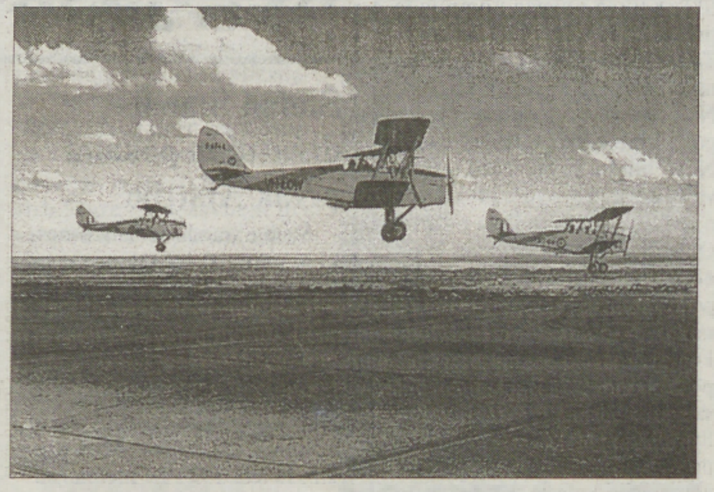

Qantas, danes ena največjih na svetu. Nekdanje hangarje te družbe so zdaj spremenili v muzej. Otvoritev pa je popestril miting oldtimerjev, ki so kljub častitljivim letom še vedno sposobni za polet. In marsikje jih tudi še uporabljajo.

Tou poletje je malo čudno. Najprlé nas je skoro vročina vmorila. Te so nas napadnoli črvi v lüki. Gda smo kumaj eden drüjgomi dopovedali, ka so tej črvi nej smrtno nevarni, so soboški dnevi prnesli deževje, vmes so bila neurja s točof, po tiston so se začnole poplave, zdaj de pa vročina ta do radgonskoga senja. Zdaj se saki čas lejko pojavi peronospora, pa oidij, nad vsen ten so pa že priprave na volitve. Te do nan pa prnesle telko stroškof pa kvara, kak vse tou, ka je prle bilou povejdano. Na konci pa haska nikšoga nede pravi Bela, šteri se pijta kak tou, ka smo dvej davčnivi slüžbi ukinoli pa napravili edno, za štero nücamo ešče idnouk več delovni mest kak do zdaj. No pa preveč si okoli toga un glavé ne tere, ka itak zna, ka je vse zopston. Tak njemi nigdar nede jasno, gda firma kujpi pet računalnikof, pa pravi, ka saki nadomesti tri lidij. Te pa fčasi petnajst delovni mest na novo odprejo. Za vse falinge, šteri je zdaj idnouk več, je pa računalnik krif.
Dobra računica brez računalnika je pa v Soboti v tou, ka so si eni prodajalci na tržnici napravili kšenki skladišče na Kocljevoj ulici tak, ka so postavili stari tovornjak hladilnik na lejpi vednaki asfalt, pa notri majo skladišče za zelenjavo. Gda je pa malo več robe se pa ešče eden tovornjak kre njega postavi na ulici, pa tak vsi fküp najcenej skouz prijdo. Pelko so si pa zeli po tiston menšon tovornon vozili, v šteron ma že par lejt na drüjgon kraji ulice na pločniki prodajalec skladišče suje robe, štero že lejta dosledno v križišči odavle, pa ga nišče s toga pretesnoga križišča nemre fkraj spraviti. Bela je pravo, ka si un zdaj eden stari avtobus v toj ulici pred apoteko postavi, pa de mou v njen skladišče, pouleg de pa zdravilna zelišča odavo. Konople nede vmes.
Džouži

Na tone zlata v morju

Svila, začimbe, kava, čaj in druge dragocenosti, ki so za Evropejce od 16. do 18. stoletja pomenile pravo razkošje, je bilo potrebno v Aziji plačati z velikimi količinami zlata. Trgovske ladje so plule okoli Afrike - mimo Kapverdskih otokov - in kot domnevajo, je v ostankih šestdesetih ladij tam na morskem dnu skritih še veliko zlata.

Podjetje, ki so ga pred kratkim ustanovili v Lizboni, si je od kapverdske republike izposlovalo triletno dovoljenje za iskanje zakladov. Že nekaj tednov sistematično preiskujejo čeri in obale te otoške republike. Tveganje pri udeležbi v tem podjetju je precejšnje, toda astronomsko visoki dobiček bo odtehtal sleherno tveganje, seveda če bo iskanje zakladov uspešno, kot pričakujejo. Zazdaj so odkrili razbitine španske ladje Sa... to Andre, ki se je potopila v 18. stoletju in je na seznamu šestdesetih ladij, za katere domnevajo, da so potonile na tem območju.

Neuradna resničnost

Rusija je zadnje tedne spet v središču pozornosti svetovne javnosti. Se... da zaradi predsedniških volitev, na katerih se reformistična, prozahodna ... merjenost, sooča s staro komunistično tradicijo. Vsi kakdidati obljubljajo veliko, vprašanje pa je, kaj se bo spremenilo v življenju navadnih ljudi, ki

bijejo bitko za preživetje. Po uradnih podatkih živi pod mejo revščine, ki je že tako postavljena zelo nizko, kar 30 milijonov Rusov. Neuradno resničnost pa je mogoče vsak dan videti na ulicah.

Močnejši odnehajo

Sloni so na prvi pogled močnejši od ljudi, a proti človeški ne... mnosti so brez moči. Dolgoletna vojna med sloni in ljudmi v kenijski pokrajini Mwea, ki je sicer naravni park, se je končala z zmago kmetovalcev, ki so ga želeli preorati. Ker hrane v Keniji nikoli ni dovolj, so popustile tudi oblasti. Slone so preselili v 400 kilometrov oddaljen park Tsavo. Logistični podvig je uspel, toda za kako dolgo ? Dokler se zgodba ne bo ponovila ?

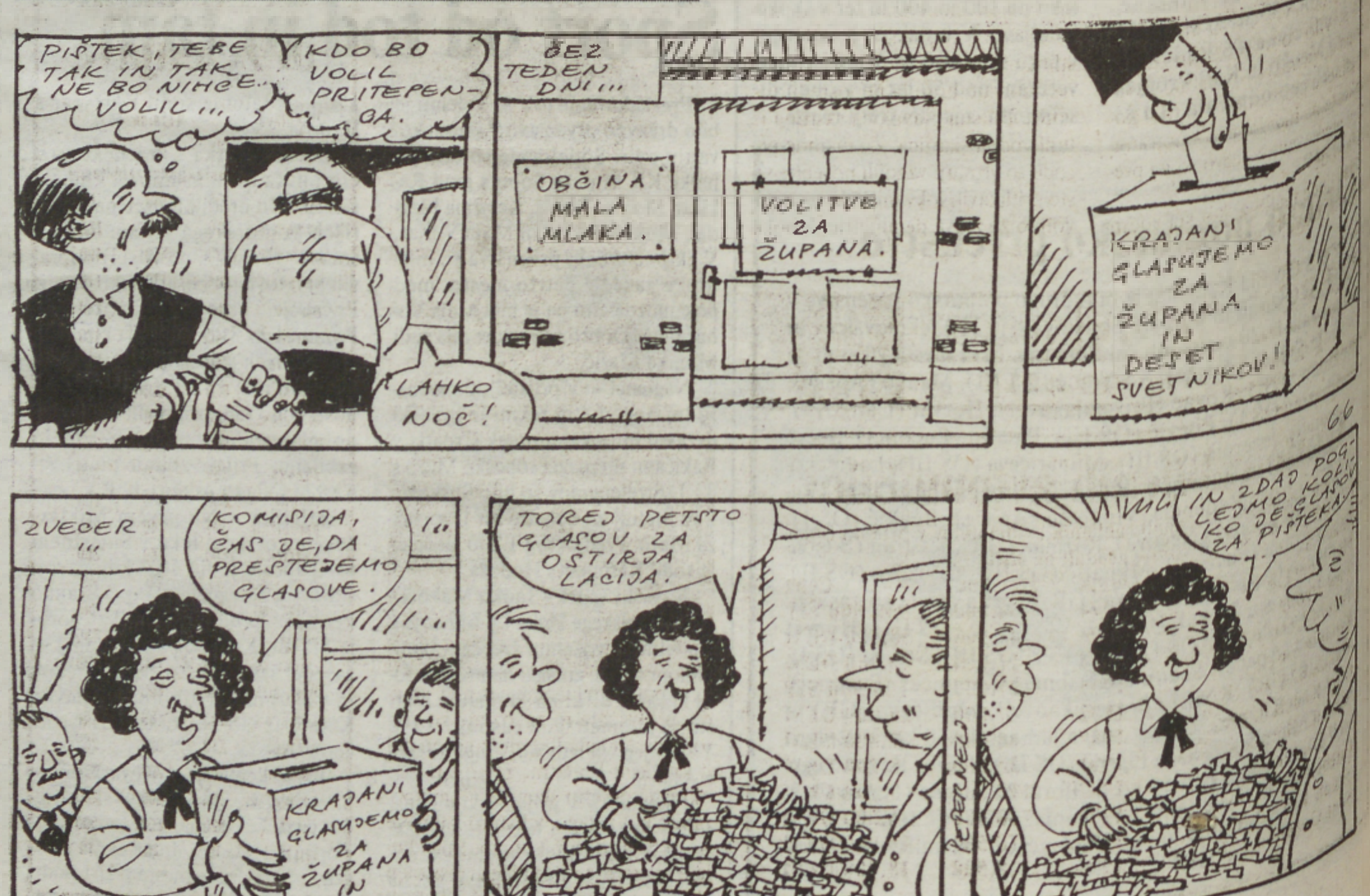

Za vsakogar nekaj

Proti elektriki v laseh

Kadar so lasje pretirano razmaščeni (vzor neubogljivosti), so vsi poskusi, da bi jih oblikovali v želeno obliko, podobni boju z mlini na veter. Največje preglavice delajo tanki in suhi lasje, ki so takšni že po naravi ali pa smo jih skvarili z neustrezno nego. Pri štiridesetih, ko se zmanjša izločanje hormonov, pa se mora s labšo kakovostjo las sprijazniti kar precej žensk.

S pravilno nego se da marsikaj popraviti. Z blagim šamponom, ki ste ga razredčili z vodo, umivajte lase le po površju, ne pa vse do korenin. Po pranju vselej uporabitte balzam, vsaj nekajkrat na leto pa iz rumenjaka in ricinusovega olja naredite oblogo, ki mora biti na laseh vsaj pol ure. Potem si lase umijte z običajnim šamponom. Tako boste preprečili lomljenje las in cepljenje lasnih konic. Prevroči sušilniki naredijo veliko škode, pa tudi sonce in veter nista nenevarna. Zaščitite se s slamnikom ali ruto.

Baloni in balončki

Čudežni nedrček, tudi pri nas znan kot »wondebra«, je menda izum stoletja. Tako vsaj trdijo vsi tisti - in ni jih malo -, ki menijo, da so ženske obline (na pravih mestih seveda) pomembnejše kot karkoli. Če so morda mnenja o tem vendarle različna, pa je dejstvo, da je čudežni nedrček prodajna uspešnica, kakršne že dolgo ni bilo. In dokler bodo svet obkrožali posnetki takih »balončkov«, najbrž ne bo drugače.

Šest pravil za sončenje

1. Ne izpostavljajmo se soncu med 11. in 15. uro.
2. Treba je veliko piti.
3. Parfumirano olje za sončenje še dodatno obremenjuje kožo.
4. Običajno mleko in kreme za obraz ne morejo nadomestiti sredstev za sončenje, ker niso odporni proti potenju, vodi in drgnjenju.
5. Sredstvo za sončenje za telo lahko uporabljamo za obraz samo kot začasno nadomestilo, saj ne vsebuje toliko vitamina E in ni toliko vlažilno kot so sredstva za obraz.
6. Kaj izbrati: emulzijo, mleko ali kremo? Za normalno do zmerno mastno kožo izberimo emulzijo, za normalno polt mleko in za suho kremo (predvsem za obraz).

Za ohranitev lepe zagorelosti in dodatno zaščito kože se moramo po sončenju spet namazati z zato ustreznimi sredstvi. Običajno vsebujejo vlažilne učinkovine, vitamin E in imajo hladilni učinek. Lahko uporabimo tudi naše običajno sredstvo za nego telesa po kopanju, če le ni preveč mastno.

Lepša drža, zdrav hrbet

1. Spustite se na vse štiri, roke imejte oprte na tla v višini ramen.
2. Sklonite glavo, hrbet pa počasi dvigujte tako dolgo, da se še dobro počutite. Vztrajajte v tej drži 10 sekund.
3. Počasi se vračajte v osnovno pozicijo, trebuh rahlo pritiskajte navzdol, glavo pa dvigujte. Vztrajajte v tej drži pet sekund. Vajo ponovite petkrat.
4. Lezite na tla s predse stegnjenimi rokami.
5. Izmenoma dvigujte desno nogo in levo roko ter nasprotno. Pri vsakem dvigu štejte do deset. Vajo ponovite desetkrat.

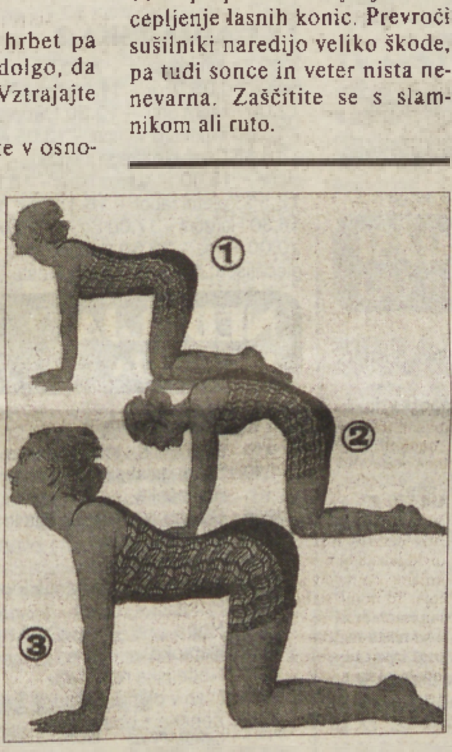

Vestnik

Mini vrt vodnih rastlin

V večji posodi, glinenem loncu ali lesenem čebru lahko uredimo majhen vodni vrt, kjer gojimo omejeno število vodnih rastlin. Za ta namen so primerne posebne okrasne glinene posode, lahko tudi kovinske, te pa morajo biti z notranje strani premazane z barvo, ki ne prepušča vode.

Plavajoče rastline, kot sta vodni orešek in plavajoča praprot, so lepe v namjši skodeli, ki jo postavimo na vrt, balkon ali na teraso ob sedežno garnituro. Površinsko plavajoče rastline niso pritrjene, njihove korenine dobivajo hranila neposredno iz vode. Takšna plavajoča rastlina je tudi vodna škarjica. Za majhne posode so vrtnarji vzgojili posebne vrste pritlikavih lokvanjev, ki se zadovoljijo že z dva decimetra globoko vodo.

PREROKOVANJE
Zaupen pogovor z vedeževalko.
POKLIČITE 090 4215

Ruta je lahko kaj več

Vsako poletje vedno znova vzljubi rute, zlasti na počitnicah ob vodi, kajti ruta je lahko veliko več kot samo le ruta. Enako spretno kot Polinezijke jo lahko ovijete okrog vra-

ta in bokov, nadenete čez prsi, spredaj prekrižate in zavozlate za vratom in že imate imeniten gornji del h kratkim hlačam. Z ruto lahko okrasite poletni slamnik ali jo uporabite kot bisago, v katero zmečete potrebščine za na plažo. Potrebujete le ustrezen kos blaga (prosojen šifon s cvetličnim vzorcem ali tanek bombaž z batikom sta hit sezone). Mere: 110 x 180. Domiselno, praktično, duhovito.

Cene sadja in zelenjave

Zelenjava	Tržnica M. Sobota	Tržnica G. Radgona	Tržnica Ljutomer
jabolka	130	240	180
pomaranče	210	-	180
nektarinke	525	450	490
banane	204	170	179
hruške	260	350	280
marelice	340	400	420
breskve	260	300	300
grozdje	820	600	650
jabelce	160	160	150
kivi	590	350	250
ananas	360	350	250
limone	250	380	250
paradižnik	197	240	250
paprika	400	380	350
krom., stari	33	60	40
krom., ml.	80	90	60
solata	160	-	150
zelene zelje	100	120	130
fižol, stročji	180	490	460
kumare	100	160	160
cvetača	210	380	250
korenje	160	200	120
čebula, ml.	180	200	200
česen	525	500	500
jajca	18	20	19

Cene rabljenih avtomobilov

Minulo nedeljo so na sejmu rabljenih avtomobilov v Murski Soboti prodajali 60 avtomobilov, prodali pa štiri.

Znamka	Letnik	prev.km.	Cena
Fiat Uno 1,0 EI	1994	30.000	950.000 SIT
Ford Probe GT	1994	44.500	38.500 DEM
Toyota Corrola XLI 1,4	1994	11.000	22.000 DEM
Renault 5 Five	1995	27.000	100.000 SIT
Mazda 626 20i 16 V	1992	47.000	26.000 DEM
Opel Kadett1,3 S	1987	48.000	7.800 DEM
Nissan Micra 1,0 LX	1991	34.000	8.200 DEM
Golf Diesel 1,6	1987	10.500	7.700 DEM
Citroen Ax 11 TGE	1990	80.000	6.500 DEM
Škoda 135 GLX	1994	18.500	18.000 DEM
Seat Gordoba 1,4 GLX	1994	18.500	18.000 DEM

Kuhajte z nami

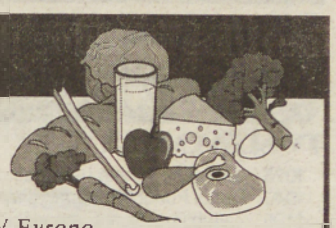

Čas bučk - nadete bučke

Domovina buč je Mehika. V Evropo so jih prinesli Španci. V svojih zapiskih jih prvič omenja Kolumb l. 1492. Danes omenjajo buče tudi v priročnikih zdravilnih rastlin. Veliko vrednost imajo oljna semena pa tudi mesnati deli bučk. Danes poznamo številne vrste po obliki in barvi plodov, od užitnih do okrasnih, od rastlin z dolgimi plazečimi vrežami do grmastih, ki so primerne za gojenje na vrtovih, kjer ne zavzamejo veliko prostora. Ljudsko zdravilstvo je hitro spoznalo zdravilnost rastline, ki je dobilo tudi znanstveno potrditev.

V drugi polovici junija že pobiramo plodove svetlo ali temno zelene barve, dolge od 16 do 25 cm. Majhne bučke gojijo in prodajajo pod imeni zuccheti, zuchini. Pripravljajo jih na različne načine, kuhajo, dušijo, pečejo, različno ocvrejo, a vedno zelo mlade plodove predvsem kot priloge. Iz še zelenih, a starejših buč je znana zelo dobra prikuha s smetano, na Madžarskem je cenjen bučni zvitek z dodatkom mletega maka.

Nadete bučke s prilogo krompirjevega pireja so samostojna jed. Na osebo računamo približno 20 cm dolgo bučko, ki jo prerežemo in z žličko previdno odstranimo mehko sredico. Mesnati del buče mora ostati.

Potrebujemo: 4 ravne bučke, 50 dag mešanega mletega mesa (25 dag govedine in 25 dag svinine), 2 srednje veliki čebuli - sesekljani in prepraženi na maščobi. Ko je čebula še svetla, dodamo mleto meso, ki ga popražimo samo toliko, da se zdrobi. Ohladimo. Pridenemo 1 žlico do polovice kuhanega riža, 1 stepeno jajce, sol in poper po okusu. Preden bučke napolnimo z nadevom, jih poškropimo s kisom.

Napolnjene zložimo v primerno kozico ali pekač ter prilijemo toliko vrele mesne ali kostne juhe, da so bučke do polovice v juhi. Pokrite naj počasi vrejo, da se skuhajo do polovice. Tedaj naredimo svetlo prežganje in ga razkuhamo z malo razredčeno paradižnikovo mezgo. Prilijemo k povreti jedi, bučke previdno malo premaknemo, in ko omaka zavre, polijemo po vsaki bučki (nadevu) žlico vrele omake. Po želji omaki lahko dodamo žličko sladke rdeče paprike.

Kuhane previdno zložimo na servirni krožnik, jih obložimo s krompirjevim pirejem in oblijemo z omako. Lahko pa omako ponudimo v posebni skodelici.

Zelo mladih bučk ne lupimo, starejšim pa previdno odstranimo kožico.

Cilka Sukič

Prepir zaradi soli

V ugledni britanski reviji British Medica Journal ljudem z visokim krvnim tlakom priporočajo manj soljene jedi, medtem ko ameriški strokovnjaki ugotavljajo, da količina soli v organizmu nima učinka na krvni tlak.

Zdravniki v Franciji zazdaj še ne predpisujejo bolnikom s previsokim krvnim tlakom diete brez soli. Mnenja izvedencev so torej precej različna in porabniki lahko samo ugibajo, ali gre pri tem zgolj za prepir med več znanstvenimi vejami ali pa imajo tudi tu prste vmes veliki proizvajalci hrane, ki nočejo izdelovati manj slanih živil.

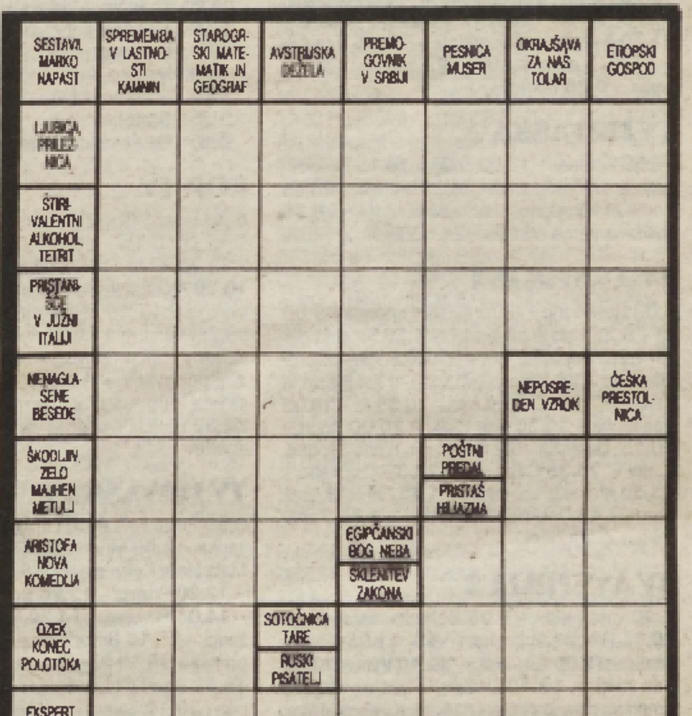

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE – vodoravno: ločnica, aviatik, diploma, jek, Nen, Edam, TT, Dorec, E, Ilipia, Lac, gal, Niagara, IK, Arad, Celjani, Ankaran.

Televizijski spored od 12. julija do 18. julija

PETEK 12. JULIJA

TV SLOVENIJA 1

10.25 Učimo se ročnih ustvarjalnosti
10.40 Denis Pokora, ameriška nanizanka
11.05 Zaljubljeni Blume, ameriški film
13.00 Poročila
13.05 Kolo sreče
15.00 Moderna mesta, švicarska serija
15.55 Portret slovenskega glasbenika
16.55 Kam vodijo naše stezice
17.25 Komisar in kompanija, nemška nanizanka
18.00 Dnevnik
18.05 Moja ideja, nizozemska nanizanka
18.30 Lingo, tv-igrica
19.10 Risanka
19.30 Dnevnik
20.05 Sorodne duše, angleška nanizanka
20.40 Marjanca '96
22.20 Dnevnik
22.50 Vzemi denar in zbeži, ameriški film
0.15 Sova:
V območju somraka, ameriška nanizanka
0.40 Brane Rončel izza odra
2.10 Poročila

TV SLOVENIJA 2

10.40 Izobraževalna oddaja
11.10 V žarišču
11.40 Znanost od blizu, kanadska serija
12.10 Podoba podobe
13.00 Umetniški večer: Stoletje filma
13.50 Hotel Amerika, francoski film
15.20 Moški, ženske
16.20 Sorodne duše, angleška nanizanka
16.50 Svet divjih živali, angleška serija
17.15 Lahkih nog naokrog
18.00 Kobra, ameriška nanizanka
18.45 Tv-kvadrat
19.25 Denis Pokora, ameriška nanizanka
20.05 V žarišču
20.35 Ljudje kot mi, ameriška nadaljevanka, zadnji del
21.15 Studio City
22.15 Avtomagazin
22.45 Novice iz sveta razvedrila
23.10 Zavrtimo stare kolute

POP TV

10.00 Santa Barbara, ponovitev - 11.00 Magnum, ponovitev - 12.00 POP-kviz, ponovitev - 12.30 M.A.S.H., ponovitev - 13.00 Med prijatelji, ponovitev - 14.00 Moštvo in njegov trener, film - 16.00 POP 30 - 16.30 Srce na nitki, nanizanka - 17.00 Brisco County, nanizanka - 18.00 Santa Barbara - 19.00 POP-kviz - 19.30 24 ur - 20.00 VR 5, nanizanka - 21.00 Highlander, nanizanka - 22.00 Srečni Luka, nanizanka - 23.00 Otroška igra 2, film - 0.30 24 ur - 1.00 POP 30, ponovitev

TV HRVAŠKA 1

7.25 Poročila - 7.30 Santa Barbara - 8.15 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Risanka - 10.35 Popolna tujca, serija - 11.00 Pax Christi - 11.50 Med nami dečki - 12.00 Dnevnik - 12.20 Ljubezen, serija - 12.45 Razburljiva dvajseta leta, ameriški film - 14.35 Veliko pristanišče, otroška serija - 15.05 Poročila - 15.10 Terra X, dokumentarna serija - 16.05 Risanka - 16.50 Piratke, serijski film - 17.50 Kolo sreče - 18.25 Razpotja federacije - 18.55 Hugo - 19.30 Dnevnik - 20.10 Zaploskajte, prosim, zabavnoglasbena oddaja - 21.30 Kralj Tomislav, oratorij - 22.45 Dnevnik - 23.05 S sliko na sliko - 23.35 Svet narave, serija - 0.25 Poročila

TV HRVAŠKA 2

16.50 Koledar - 17.00 Triler - 18.15 Besede, besede - 18.45 Morje - 19.30 Dnevnik - 20.05 Korak za korakom, humoristična serija - 20.35 Dokumentarna oddaja - 21.15 Film

TV AVSTRIJA 1

6.00 Roseanne - 6.30 Otroški spored - 9.00 Alf - 9.25 Kdo je tukaj šef? - 9.50 Knight rider - 11.25 Posadka, film - 13.00 Počitniški program - 17.20 Krepka družina - 17.45 Kdo je tukaj šef? - 18.10 Polna hiša - 18.35 Alf - 19.05 Roseanne - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Šport - 20.15 Urgenca - 22.05 Diana, njena zgodba, 1. del - 23.35 Čas v sliki - 23.35 Čas v sliki - 23.50 Moker grob, triler -- 1.45 Schiejok vsak dan - 2.45 Dobrodošli v Avstriji - 4.30 V znamenju Zorra, film

TV AVSTRIJA 2

9.00 Čas v sliki - 9.05 Schiejok vsak dan - 10.15 Umori so njen konjiček - 11.05 Avstrija danes - 12.00 Čas v sliki - 12.10 Vera - 13.00 Čas v sliki - 13.10 Dežela in ljudje - 13.40 Umori so njen konjiček - 14.25 Kalifomijki klan - 15.10 Bogati in lepi - 16.00 Schiejok vsak dan - 17.00 Čas v sliki - 17.05 Dobrodoli v Avstriji - 19.00 Avstrija danes - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Nepristranski pogledi - 20.15 Derrick - 21.15 Naš svet - 22.05 Čas v sliki - 22.30 Moderni časi - 23.00 Emocije, New York - 23.30 Na Bahamih - 0.25 Pokopljite moje srce na zavoju reke - 1.55 Bogati in lepi - 2.40 Čas za kulturo - 3.15 Videonoč

RTL

5.30 Poročila - 5.32 Dobro jutro - 5.35 Bogati in lepi - 6.00 Poročila - 6.05 Sledge Hammer - 6.30 Poročila - 6.35 Dobri časi, slabi časi - 7.00 Točno ob sedmih - 7.30 Poročila - 7.35 Grozno prijazna družina - 8.00 Poročila - 8.05 Springfieldska zgodba - 9.00 Poročila - 9.05 Kalifomijski klan - 10.00 Bogati in lepi - 10.30 Moja mala Soledad - 11.00 Vroča nagrada - 11.30 Družinski dvoboj - 12.00 Opoldanski magazin - 12.30 Zlata dekleta - 13.00 Umori so njen konjiček - 14.00 Bärbel Schäfer - 15.00 Ilona Christen - 16.00 Hans Meiser - 17.00 Jeopardy! - 18.45 Poročila - 19.10 Eksplozivno - 19.40 Dobri časi, slabi časi - 20.15 April, april - 21.15 Zgodbe s Sylta - 22.15 Life! - Veselje do življenja - 23.10 Tropska vročica - 0.00 Dnevnik - 0.30 Grozno prijazna družina - 1.30 Zlata dekleta - 2.00 Tropska vročica - 2.50 Dnevnik - 3.20 Sternov tv-magazin - 5.00 Risanke

TV MADŽARSKA 1

5.40 Vaška TV - 6.00 Sončni vzhod - 9.00 Poročila - 9.10 Kalifornijske sanje - 9.35 Dopoldne, vmes Dallas - 12.00 Poročila - 12.05 Posel - 12.25 Telepakk - 15.00 Poročila - 15.10 Narodnostne oddaje - 16.00 Poročila - 16.05 Posel - 16.30 Top model - 17.00 Za upokojence - 17.30 Teka - 17.40 15 minut - 18.55 Pravljica - 19.15 Privatizacija - 19.30 Dnevnik - 20.20 Dallas, serija - 21.20 Okučani: Pop koncert za mir - 22.00 Martin Scorsese, portret - 22.35 Filmski program - 0.55 Dnevnik

TV MADŽARSKA 2

12.00 Siesta - 14.45 Mali lord Fauntleroy, ameriški film (čb) - 16.35 Katalin Forrai, portret - 17.20 Dandanes - 17.30 Regionalni program - 18.00 Nekje in nekoč - 18.30 Vesoljske igre - 19.05 Acapulco H.E.A.T. - 19.55 Pratika - 20.00 Stoletnica filma - 21.00 Dnevnik - 21.10 Policijska poročila - 21.15 Tip hop, zabavni kviz - 21.45 Kultura - 22.00 Objektiv - 22.35 Pregled tiska - 22.40 Športna stava - 23.00 Ultrarenesansa - 23.35 Gesta Madžarov

SOBOTA 13. JULIJA

TV SLOVENIJA 1

9.45 Radovedni Taček: Jajce
10.05 Živalske pravljice
10.20 Zgodbe iz školjke
10.50 Učimo se tujih jezikov: Angleščina
11.05 Anna, Anna, švicarsko-nemški film
12.15 Slovaški komorni orkester
12.35 Ansambel za staro glasbo
13.00 Poročila
13.05 Lingo
14.15 Moderna mesta, švicarska serija
15.10 Tednik
16.00 Reka upanja, francoska nadaljevanka, 1/18
16.50 Ognjena moč, ameriška serija
17.20 Operacija Strogo zaupno, koprodukcijska nanizanka
18.00 Dnevnik
18.05 Slovenski magazin
18.40 Hugo
19.30 Dnevnik
20.10 Osamljeni planet, avstralska pustolovska serija
21.15 Havaji, rojeni iz ognja, ameriška dokumentarna oddaja
22.10 Turistična oddaja
22.35 Dnevnik
23.05 Misel na umor, ameriški film
0.45 Sova:
Večni sanjač, ameriška nanizanka
1.15 Poročila

TV SLOVENIJA 2

11.50 Marjanca '96
13.20 Mostovi
13.50 Dama v jezeru, ameriški film
15.35 Znanost od blizu, kanadska serija
16.00 Športna sobota
18.30 Karaoke
19.30 Na vrtu
20.05 Stellyard blues, ameriški film
21.35 Sobotna noč
23.35 Kolesarska dirka po Franciji

POP TV

8.30 Brisco County, ponovitev - 9.30 Srečni Luka, ponovitev - 10.30 Highlander, ponovitev - 12.30 VR 5 - 13.00 Obraz tedna, ponovitev - 13.30 Argument, ponovitev - 14.00 Formula 1, trening - 15.00 Moštvo in njegov trener, ponovitev filma - 17.00 Imamo jih radi - 17.30 Beverly Hills, ponovitev - 18.30 Melrose Place, ponovitev - 19.30 24 ur - 20.00 TV mreža, film - 21.30 Razprtije, nanizanka - 22.30 Balada o mali Jo, film - 0.30 24 ur, ponovitev

TV HRVAŠKA 1

8.55 Poročila - 9.00 Otroška serija - 9.25 Risanka - 9.50 Modri biser Rovnja, šov - 10.20 Mala Nelly Kelly, ameriški film - 12.00 Dnevnik - 12.20 Prizma - 13.20 Dokumentarna oddaja - 14.05 Risanka - 14.20 Mladi Indiana Jones, serija - 15.10 Briljanteen - 16.00 Svetovni reporterji - 16.50 Poročila - 16.55 Sinovi neviht - 18.20 David Copperfield, serija - 19.30 Dnevnik - 20.10 Zabavnoglasbena oddaja - 21.20 Singles, ameriški film - 23.05 Dnevnik - 23.25 Polnočna premiera

TV HRVAŠKA 2

16.15 Koledar - 16.25 Beverly Hills, serija - 17.15 Melrose Place, serija - 18.00 Plamen vojne, dokumentarni film - 18.55 Olympica, športna serija - 19.30 Dnevnik - 20.10 Preteklost v sedanjosti - 20.45 Vidikon - 21.35 Šport - 21.55 Portreti: Lovro Pogorelić, glasbenodokumentarna oddaja - 22.40 Od duha k duhu

TV AVSTRIJA 1

6.00 Roseanne - 6.30 Otroški spored - 10.25 Sobotna igra - 10.30 Feivel, mišji popotnik in njegovi prijatelji - 11.10 Disneyev festival - 12.05 Šport - 12.25 Kalifornijski klic v sili - 13.10 Življenje in jaz - 15.20 Blossom - 15.40 Seaquest - 16.30 Beverly Hills - 17.15 Melrose Place - 18.00 Šport - 18.30 Tohuwabohu - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Škedenj muzikantov - 22.10 Šport - 23.30 Vrnitev satanovega sinu - 0.05 Ujet v Jackson county, akcijski film - 2.15 Hunter - 3.05 Melrose Place - 3.45 Beverly Hills - 4.30 Moker grob, triler

TV AVSTRIJA 2

9.00 Čas v sliki - 9.05 Halo, Avstrija - 9.35 Ob 75. letnici Ilse Werner - 11.10 James Bond - 13.00 Čas v sliki - 13.10 Ob 70. letnici Petra Alexandra - 14.35 Natakar, plačam!, komedija - 16.30 Dežela in ljudje - 17.00 Čas v sliki - 17.05 Pogled v deželo - 17.35 Živali iščejo dom - 17.53 Verstva sveta - 18.00 Milijonsko kolo - 18.25 Harald in Eddi - 19.00 Avstrija danes - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Pogled s strani - 20.15 Zapustite prosim svojega moža, film - 21.50 Čas v sliki - 22.00 Dobra vila, komedija - 23.35 Čas v sliki - 23.40 Sirena v belem, komedija - 1.05 Šport - 2.35 Videonoč

RTL

5.30 Otroški spored - 8.45 Marsupilami - 9.45 Disneyev Aladin - 10.15 Risanke - 10.25 Disneyev klub - 10.30 Woody Woodpecker - 11.10 Power Rangers - 11.30 New Spiderman - 12.15 Polna hiša - 12.45 Življenje in jaz - 13.15 Krepka družina - 13.45 Formula 1 - 15.25 Žur petorice - 7.20 Melrose Place - 18.45 Poročila - 19.10 Ob koncu tedna - 20.15 Beli morski pes, triler - 22.30 Kako, prosim? - 23.40 RTL v soboto zvečer - 0.40 Beli morski pes, ponovitev - 2.40 Melrose Place - 3.50 RTL v soboto zvečer - 4.40 Beverly Hills

TV MADŽARSKA 1

5.40 Vaška TV - 6.00 Sončni vzhod - 8.00 Otroški program - 10.05 Severozahodni prelaz - 11.00 Višegrajske igre - 12.00 Poročila - 12.05 Ponovitve: Familija, Bršljan, Osmojena srca - 14.10 Odgovarjamo na telefone - 14.30 Višegrajske igre - 15.30 Zgodovinskse zasebne zadeve, madžarski film (čb) - 16.55 Martin Chuzzlewit - 17.55 Za boljši jezik - 18.05 Millecentenarij - 18.10 Štorije - 18.30 Kolo sreče - 19.15 Klip mix - 19.30 Dnevnik - 20.20 Deklamacija - 20.30 Hatari, ameriški film - 23.05 Ekskluzivno - 23.25 Queen

TV MADŽARSKA 2

7.00 Za kmetovalce - 7.30 Narodnostne oddaje - 10.05 Džuz - 11.00 Pravi Rembrandt - 12.00 Pesem doni - 12.30 Evropski popotnik - 13.00 Prometna varnost - 13.05 Avtomagazin - 13.35 Carstvo ruskega medveda - 14.25 Živo morje - 15.00 Stiki brez meja - 15.25 Trend - 15.55 Poletni tabor - 16.15 Igre brez meja - 16.30 Horizont - 17.00 Šport - 19.05 Familija - 20.00 Tema - 20.30 Pregled tiska - 20.35 Iz gledališča: Kavarna - 0.05 Gesta Madžarov

NEDELJA 14. JULIJA

TV SLOVENIJA 1

9.15 Delfi in prijatelji, španska nanizanka
9.40 Sredi galaksije zavij levo, avstralska nanizanka
10.05 Glasba za umirajočega kralja
11.30 Obzorja duha
12.00 Ljudje in zemlja
12.30 Srečanje tamburašev Slovenije
13.00 Poročila
13.05 Hugo
14.35 Karaoke
15.35 Nedeljska reportaža
16.05 Dlan v dlani
16.20 Ženske z obale, francoska nadaljevanka, 1/5
18.00 Dnevnik
18.05 Po domače
19.10 Risanka
19.15 Loto
19.30 Dnevnik
20.10 Igre brez meja
21.55 Martin Chuzzlewit, angleška nadaljevanka, 1/6
23.00 Dnevnik
23.10 Športni pregled
23.45 Sova:
Kobra, ameriška nanizanka
V območju somraka, ameriška nanizanka
0.55 Poročila

TV SLOVENIJA 2

14.00 Angleška glasbena lestvica
14.50 Videošpon
15.35 V vrtincu
16.20 Tok, tok, kontaktna oddaja za mladostnike
17.05 Tv-kvadrat
17.45 Lahkih nog naokrog
18.30 Na vrtu
19.00 SP v motokrosu
20.05 National Geographic, ameriška serija
20.55 Intervju
21.55 Filmska uspešnica:
Agatha, ameriški film

POP TV

8.00 Pink panter, risanka - 8.30 Spidi in Gogi, šov - 9.30 Prigode Ani in Nejčka krpice, risana serija - 10.00 Peter Pan, risana serija - 10.30 Edera, nadaljevanka - 11.30 Kuhajmo skupaj - 12.00 Med prijatelji, oddaja o narodnozabavni glasbi - 13.00 Avtodrom, ponovitev - 13.30 Nogomet, posnetek - 17.00 Rožnata strela, film - 18.30 Louis & Clark: Nove supermanove pustolovščine, naniznaka - 19.30 24 ur - 20.00 Čas bele smrti, film - 22.00 Na sever, nanizanka - 23.00 Formula I, posnetek - 1.00 Grdi raček - 1.30 24 ur, ponovitev

TV HRVAŠKA 1

8.30 Poročila - 8.35 Risanka - 9.00 Verjetno so ponoreli - 9.25 Risanka - 9.40 Arktika, dokumentarna serija - 10.10 Za otroke - 10.45 Otroški festival - 11.45 Risanka - 12.00 Dnevnik - 12.20 Kmetijska oddaja - 13.10 Folklorni festival - 13.40 Mir in dobro - 14.15 Opera Box - 14.50 Vedno v nedeljo - 15.55 Detektivi, humoristična serija - 16.20 Šaljivi hišni video - 17.10 Poročila - 17.20 Štiri oči, ameriški film - 18.50 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.10 Hvarski mozaik, dokumentarna oddaja - 21.00 Splitsko poletje - 22.05 FBI, ameriški film - 23.35 Dnevnik - 23.55 Zakonski pristan, humoristična serija - 0.20 Poročila

TV HRVAŠKA 2

10.50 Koledar - 11.00 Nedeljska maša - 17.25 Briljanteen - 18.10 Vidikon - 18.55 Olympica, športna serija - 19.30 Dnevnik - 20.15 Glasbena oddaja - 21.00 Bravo - 23.40 Šport - 23.55 Lili, ljubljenka občinstva, ameriški film

TV AVSTRIJA 1

6.00 Prepovedano zlato - 6.25 Otroški spored - 9.35 Disneyev festival - 10.35 Formula 1 - 11.00 Zapustite prosim svojega moža, film - 12.35 Tenis - 18.05 Prazni naboji - 18.30 Srček - 18.30 Srček - 18.55 Kuharski mojster - 19.05 Nor nate - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Polna luna, film - 21.55 Čas v sliki - 23.45 Vizije - 23.50 Filmski kasino, Lov na metulje, film - 0.55 Vse za preživetje, akcijski fim - 2.20 Vrnitev satanovega sinu - 3.50 Zadnji ugrizi psov, akcijski film - 5.40 Mestno življenje

TV AVSTRIJA 2

9.00 Čas v sliki - 9.05 Mali velikani - 9.30 Čas za kulturo - 12.00 Visoka hiša - 12.30 Orientacija - 13.00 Čas v sliki - 13.05 Tednik - 13.30 Tuja domovina - 14.00 Pogledi s strani - 14.30 Britanski kraljevi vrtovi - 15.00 Mornarska ljubezen, komedija - 16.30 Dvije življenje - 17.00 Čas v sliki - 17.05 Klub za starejše - 17.55 Lipova cesta - 18.25 Kristjan in čas - 18.30 Avstrija v sliki - 19.00 Avstrija danes - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Kraj zločina - 21.55 Columbo - 23.30 Čas v sliki - 23.35 ljubimec Giorgio, film - 1.20 Pogledi s strani - 1.30 Kultura - 2.00 Dober dan Hrvati - 2.30 Dober dan Koroška - 3.05 Videonoč

RTL

5.35 Marsupilami - 6.05 Otroški spored - 8.20 Dobro jutro, nedelja - 8.30 Otroški program - 9.40 Disneyev Aladin - 10.10 Na krilih pravičnosti - 10.35 V. R. Troopers - 10.55 Sledge Hammer - 11.50 Grozno prijazna družina - 12.15 Disneyeva reportaža - 12.30 Disneyeva filmska parada - 14.05 Šport - 14.15 Formula 1 - 17.45 Živali iščejo dom - 18.45 Poročila - 19.10 Klic v sili - 20.15 Trudni policaji ne grizejo, komedija - 22.20 Spieglov tv-magazin - 23.55 Prime Time - 23.10 Zlata mrzlica, 100 let olimpijade - 23.55 Prime time - 0.15 Tvist - 0.50 Formula 1, ponovitev - 2.40 Bärbel Schäfer - 3.30 Ilona Christen - 4.20 Hans Meiser - 5.15 Ekskluzivno

TV MADŽARSKA 1

7.30 Otroški program - 9.00 Nedeljski magazin - 11.00 Kako si mladi predstavljajo prihodnost? - 12.00 Poročila - 12.05 Minute za srečo - 12.30 Melodije - 13.00 Top model - 14.55 Dandanes - 15.05 Znanstveni poročevalec - 15.35 Verski program - 16.00 Risanke - 17.05 Višegrajske igre - 17.35 Izmislimo si Madžarsko - 18.30 Kolo sreče - 19.00 Teden, vmes Dnevnik - 20.15 Film meseca - 22.10 Nemogoče? - 22.55 Šport

TV MADŽARSKA 2

7.35 Kje, kaj? - 8.00 Julijin program z nedeljskim kuharjem - 8.30 Zgodovina književnosti - 9.00 Vesoljske igre - 9.30 Olimpijci - 9.45 Višegrajske igre - 12.30 Šport - 14.15 Novi reflektor - 14.50 Formula I iz Anglije - 17.05 Lomilec src - 17.55 Millecentenarij - 18.00 Moda '96 - 18.40 Tranzit - 19.10 Deli telesa - 19.40 Pravljica - 20.00 Igre brez meja - 21.30 Simfonični koncert - 23.20 Pregled tiska - 23.30 Nočno zatočišče - 0.30 Gesta Madžarov

PONEDELJEK 15. JULIJA

TV SLOVENIJA 1

10.20 Otroška oddaja
10.50 Arabela se vrača, češka nadaljevanka
11.20 Pekel nad Pacifikom, ameriški film
13.00 Poročila
13.05 Novice iz sveta razvedrila
14.45 Utrip, Zrcalo tedna
15.30 Nedeljska reportaža
16.00 Intervju
17.00 Dober dan, Koroška
17.30 Simpsonovi, ameriška nanizanka
18.00 Dnevnik
18.05 Radovedni Taček: Steklenica
18.25 Živalske pravljice
18.35 ABC - ITD, tv-igrica
19.05 Risanka
19.15 Žrebanje 3 x 3
19.30 Dnevnik
20.05 Sostanovalke, angleška nanizanka
20.35 Omizje
21.25 Bliskanje, ameriška dokumentarna oddaja
22.25 Dnevnik
22.55 Sova:
Kobra, ameriška nanizanka
V območju somraka, ameriška nanizanka
0.05 Svet poroča
0.35 Poročila

TV SLOVENIJA 2

10.40 Učimo se tujih jezikov: Angleščina
10.55 Turistična oddaja
11.10 V žarišču
11.25 Christy, ameriška nadaljevanka, 10/21
12.10 Sevillanas, španska glasbena oddaja
13.05 Sobotna noč
15.05 Studio City
16.05 Športni pregled
16.35 Sostanovalke, angleška nanizanka
17.00 Münchenčana v Hamburgu, nemška nadaljevanka, 13/14
17.55 Kobra, ameriška nanizanka
18.45 Sedma steza, športna oddaja
19.15 Angleška glasbena lestvica
20.10 Osmi dan
20.40 Dekle z zelenimi očmi, danska drama
21.35 Zgodovinska kitajska mesta, ameriška serija
22.25 Brane Rončel izza odra

POP TV

10.00 Santa Barbara, ponovitev - 11.00 Spidi in Gogi, šov - 12.00 POP-kviz, ponovitev - 12.30 Imamo jih radi, ponovitev - 13.00 Čas bele smrti, ponovitev filma - 16.00 POP 30 - 16.30 V družinskem krogu, nanizanka - 18.00 Santa Barbara, nadaljevanka - 18.55 [illegible] line hokej, reportaža - 19.00 POP-kviz - 19.30 24 ur - 20.00 Otroci iz epruvete, film - 22.00 [illegible] M.A.S.H., nanizanka - 22.30 Športna [illegible] - 23.30 Magnum, nanizanka - 0.30 24 ur - 1.00 POP 30, ponovitev

TV HRVAŠKA 1

7.25 Poročila - 7.30 Santa Barbara - 8.15 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Dediščina prihodnosti, serija - 10.35 Popolna tujca, serija - 11.00 Pax Christi - 11.45 Med nami dečki - 12.00 Dnevnik - 12.20 Ljubezen, serija - 12.45 Četrti človek, ameriški film - 14.35 [illegible] sanka - 14.40 Modul 8 - 15.10 [illegible] - 15.40 Terra X, serija - 16.30 Risanka - [illegible] Poročila - 16.50 Malibu Road, serija - [illegible] Kolo sreče - 18.25 Obnova Hrvaške - [illegible] Hugo - 19.30 Dnevnik - 20.05 Vrnitev [illegible] nih, dokumentarna oddaja - 21.10 [illegible] - 21.45 Kdo je ona, serija - 21.50 [illegible] vine, informativna oddaja - 22.40 Dnevnik - 23.00 Misery, ameriški film - 0.45 Poročila

TV HRVAŠKA 2

17.20 Koledar - 17.30 Mestece Peyton, ameriška nadaljevanka - 18.20 Podobno, a različno - 18.30 Risanka - 18.55 Olympica, športna serija - 19.30 Dnevnik - 20.05 Murphy Brown, serija - 20.35 Skrivnostno življenje rastlin, serija - 21.30 V preiskavi, serija - 22.20 Korak [illegible] zabavnoglasbena oddaja

TV AVSTRIJA 1

6.00 Blossom - 6.25 Otroški spored - 9.05 [illegible] - 9.30 Kdo je tukaj šef? - 10.05 Knight Rider [illegible] 10.50 Superman - 11.40 Kenguru, pustolovski film - 13.00 Otroški spored - 15.35 [illegible] sliki - 15.45 Superman - 16.30 Knight Rider - 17.20 Krepka družina - 17.45 Kdo je tukaj šef? - 18.10 Polna hiša - 18.35 Alf - 19.05 Roseanne - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Šport - 20.15 Atlanta, 100 let olimpijskih iger - 21.[illegible] Sovražnik v moji hiši, triler - 23.30 Čas v sliki - 23.35 Hunter - 0.25 Prava identiteta, [illegible] nalka - 1.50 Čas v sliki - 2.20 Schiejok vsak dan - 3.20 Dobrodošli v Avstriji - 5.10 [illegible]

TV AVSTRIJA 2

9.00 Čas v sliki - 9.05 Schiejok vsak dan - 10.15 Umori so njen konjiček - 11.05 Pogledi s strani - 11.35 Avstrija v sliki - 12.00 Čas v sliki - 12.35 Tedenski pregled - 13.00 Čas v sliki - 13.10 Orientacija - 13.40 Umori so njen konjiček - 14.25 Kalifornijski klan - 15.[illegible] Bogati in lepi - 16.00 Schiejok vsak dan - 17.00 Čas v sliki - 17.05 Dobrodošli v Avstriji - 19.00 Avstrija danes - 19.30 Čas v sliki - 20.00 [illegible] Pogledi s strani - 20.15 Podeželski zdravnik - 21.05 Tema - 22.00 Čas v sliki - 23.30 [illegible] kulture, prenos - 1.30 Pogled s strani - [illegible] Kalifornijski klan - 2.20 Bogati in lepi - 3.45 Kultura - 4.25 Videonoč

RTL

5.30 Poročila - 5.32 Dobro jutro - 5.35 Bogati in lepi - 6.00 Poročila - 6.05 Sledge Hammer - 6.30 Poročila - 6.35 Dobri časi, slabi časi - 7.00 Točno ob sedmih - 7.30 Poročila - 7.35 [illegible] - 8.00 Poročila - 8.05 Springfieldska zgodba - 9.00 Poročila - 9.05 Kalifornijski klan - 10.00 Bogati in lepi - 10.30 Moja mala Soledad - 11.00 Vroča nagrada - 11.30 Družinski dvoboj - 12.00 Opoldanski magazin - 12.30 Zlata dekleta - 13.00 Umori so njen konjiček - 14.00 Bärbel Schäfer - 15.00 Ilona Christen - 16.00 Hans Meiser - 17.00 Jeopardy - 17.30 [illegible] - 18.00 Dober večer - 18.45 Poročila - 19.10 Eksplozivno - 19.40 Dobri časi, slabi časi - 20.15 Columbo - 21.45 RTL magazin - 23.00 [illegible] Deset pred enajsto - 23.30 Ekskluzivno - 0.00 Dnevnik - 0.30 Cheers - 1.00 Sledge Hammer - 1.30 Zlata dekleta - 2.00 Bärbel Schäfer - 2.55 Dnevnik - 3.20 Ilona Christen - 4.10 Hans Meiser - 5.05 Eksplozivno

TV MADŽARSKA 1

5.40 Vaška TV - 6.00 Sončni vzhod - 9.00 Poročila - 9.10 Kalifornijske sanje - 9.35 Dopoldne, vmes risanke - 12.00 Poročila - 12.05 Posel - 12.25 Telepakk - 15.00 Poročila - 15.10 Narodnostne oddaje - 16.00 Poročila - 16.05 Denar je sveta vladar - 16.30 [illegible] podeželje - 17.00 Vklopi - 17.30 [illegible] 18.00 O veri - 18.10 Begavčki - 18.15 Posel - 18.30 Kviz - 19.00 Pravljica - 19.30 Dnevnik - 20.15 Dempsey in Makepeace, kriminalka - 21.10 Deklamacija - 21.15 Panorama - 21.[illegible] Pizza di Spagna, serija - 23.20 Dnevnik

TV MADŽARSKA 2

16.00 Pokaži kaj znaš - 17.00 Profesor [illegible] serija - 18.00 Regionalni program - 18.15 Znanstveni poročevalec - 18.45 Telešport - 19.00 Športni program - 21.00 Dnevnik - 21.10 Policijska poročila - 21.15 Telesreča, igra [illegible]

Televizijski spored od 12. julija do 18. julija

sreče - 21.45 Kultura - 22.00 Objektiv - 22.35 Pregled tiska - 22.40 Varstvo mest - 23.10 Mladi glasbeniki v Lizboni - 0.40 Gesta Madžarov

TOREK 16. JULIJA

TV SLOVENIJA 1

11.10 Japonske pravljice
11.20 Palčki nimajo pojma
11.50 Anna, Anna, švicarsko-nemški film
13.00 Poročila
13.05 ABC - ITD, tv-igrica
15.05 Atlas človeškega telesa, ameriška serija
15.30 Obzorja duha
16.00 Dekle z zelenimi očmi, danska drama
16.55 Mostovi
17.25 Komisar in kompanija, nemška nanizanka
18.00 Dnevnik
18.05 Sledi galaksije zavij levo, avstralska nanizanka
18.30 Kolo sreče
19.10 Risanka
19.30 Dnevnik
20.05 Brez žensk ne gre, angleška nanizanka
20.40 Svet na zaslonu
21.30 Roka rocka
22.30 Dnevnik
23.10 Sova:
Kobra, ameriška nanizanka
V območju somraka, ameriška nanizanka
1.20 Poročila

TV SLOVENIJA 2

10.45 Sedma steza
11.15 Igre brez meja
12.35 Osmi dan
13.25 Ognjena moč, ameriška serija
13.55 Slovenski magazin
14.25 Petelin, angleška plesna oddaja
14.55 Koncert orkestra Slovenske filharmonije
15.40 Avtomagazin
16.10 Analitična mehanika
16.40 Brez žensk ne gre, angleška nanizanka
17.10 Dr. Quinnova, ameriška nanizanka
17.55 Kobra, ameriška nanizanka
18.45 Bajke na Slovenskem
19.15 Videošpon
20.05 V žarišču
20.35 Münchenčana v Hamburgu, nemška nadaljevanka, zadnji del
21.30 Filmi študentov AGRFT
22.20 Zorrovo znamenje, ameriški film (čb)
23.50 Kolesarska dirka po Franciji

POP TV

10.00 Santa Barbara, ponovitev - 11.00 Magnum, ponovitev - 12.00 POP-kviz, ponovitev - 12.30 M.A.S.H., ponovitev - 13.00 Prigode Ali in Nejčka krpice, ponovitev - 13.30 Športna scena, ponovitev - 14.30 Otroci iz epruvete, ponovitev filma - 16.00 POP 30 - 16.30 V družinskem krogu, nanizanka - 17.00 Ograje našega mesta, nanizanka - 18.00 Santa Barbara - 19.00 POP-kviz - 19.30 24 ur - 20.00 Chicago Hope, nanizanka - 21.00 Acapulco H.E.A.T., nanizanka - 22.00 M.A.S.H., nanizanka - 22.30 Avtodrom, oddaja o avtomobilizmu - 23.00 Dosjeji X, nanizanka - 0.00 Magnum, nanizanka - 1.00 24 ur, ponovitev - 1.30 POP 30, ponovitev

TV HRVAŠKA 1

7.25 Poročila - 7.30 Santa Barbara - 8.15 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Deklica iz prihodnosti, serija - 10.35 Popolna tujca, serija - 11.00 Dan, ko je Tone - 11.25 Risanka - 11.30 Istrska županija - 12.00 Dnevnik - 12.20 Ljubezen, serija - 12.45 Moški z železniške postaje, britanski film - 14.20 Risanka - 14.40 Za otroke - 15.40 Terra X, serija - 16.30 Risanka - 16.40 Poročila - 16.50 Malibu Road, serija - 17.50 Kolo sreče - 18.25 Vaša denarnica - 18.55 Hugo - 19.30 Dnevnik - 20.05 Izgubljena oddaja - 21.00 Dokumentarna oddaja - 21.30 Krško poletje - 23.30 Portreti, dokumentarna serija - 0.30 Poročila

TV HRVAŠKA 2

17.35 Koledar - 17.45 Koraki, zabavnoglasbena oddaja - 18.30 Risanka - 18.55 Olympica, športna serija - 19.30 Dnevnik - 20.05 Urgenca, serija - 20.55 Črno belo v barvah: Woodstock, ameriški film

TV AVSTRIJA 1

6.00 Roseanne - 6.25 Otroški spored - 9.00 Alf - 9.35 Kdo je tukaj šef? - 9.55 Ekipa A - 10.00 Knight Rider - 10.50 Superman - 11.35 Kjer so možje še možje, komedija - 13.00 Otroški spored - 15.35 Mini Čas v sliki - 15.45 Superman - 16.30 Knight Rider - 17.20 Krepka družina - 17.45 Kdo je tukaj šef? - 18.10 Polna hiša - 19.05 Roseanne - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Šport - 20.15 Universum - 21.10 Klinika brez povratka, triler - 22.40 Kanjonski policaji - 0.25 Čas v sliki - 0.30 Psy, film - 2.00 Čas v sliki - 2.30 Schiejok vsak dan - 3.30 Dobrodošli v Avstriji - 5.20 Polna hiša

TV AVSTRIJA 2

9.00 Čas v sliki - 9.05 Schiejok vsak dan - 10.15 Umori so njen konjiček - 11.05 Avstrija danes - 12.00 Čas v sliki - 12.10 Tema - 13.00 Čas v sliki - 13.10 Sporna vprašanja - 13.40 Umori so njen konjiček - 14.25 Kalifornijski klan - 15.10 Bogati in lepi - 16.00 Schiejok vsak dan - 17.00 Čas v sliki - 17.05 Dobrodošli v Avstriji - 19.00 Avstrija danes - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Pogledi s strani - 20.15 Skrivnostni primeri FBI-a - 21.05 Reportaža - 22.00 Čas v sliki - 22.30 Na kraju dogodka - 23.00 Sedem smrtnih grehov, ples - 0.45 Katja Troer, film - 1.00 Nepristranski pogledi - 1.05 Kalifornijski klan - 1.45 Bogati in lepi - 2.30 Čas za kulturo - 3.05 Videonoč

RTL

5.30 Dobro jutro - 5.35 Bogati in lepi - 6.05 Sledge Hammer - 6.35 Dobri časi, slabi časi - 7.00 Točno ob sedmih - 7.35 Med nami - 8.05 Springfieldska zgodba - 9.05 Kalifornijski klan - 10.00 Bogati in lepi - 10.30 Moja mala Soledad - 11.00 Vroča nagrada - 11.30 Družinski dvoboj - 12.00 Opoldanski magazin - 12.30 Zlata dekleta - 13.00 Umori so njen konjiček - 14.00 Bärbel Schäfer - 15.00 Ilona Christen - 16.00 Hans Meiser - 17.00 Jeopardy! - 18.45 Poročila - 19.40 Dobri časi, slabi časi - 20.15 SK-Babies - 21.15 V imenu zakona - 22.15 Quincy - 23.15 Miami Vice - 0.00 Dnevnik - 0.30 Cheers - 1.00 Sledge Hammer - 1.30 Zlata dekleta - 2.00 Bärbel Schäfer - 2.55 Dnevnik - 3.20 Ilona Christen - 4.10 Hans Meiser - 5.05 Eksplozivno

TV MADŽARSKA 1

5.40 Vaška TV - 6.00 Sončni vzhod - 9.00 Poročila - 9.10 Kalifornijske sanje - 9.35 Dopoldne, magazin, vmes serijski film - 12.00 Poročila - 12.05 Posel - 12.25 Telepakk - 15.00 Poročila - 15.10 Počitniški program za otroke - 16.00 Poročila - 16.05 Domoznanstvo - 16.15 Pop glasba - 16.30 Top model - 17.00 Vklopi - 17.30 Don Quijote - 17.55 Katoliška kronika - 18.15 Posel - 18.30 Kviz - 19.00 Pravljica - 19.15 Avtomobili - 19.30 Dnevnik - 20.25 Osmojena srca, serija - 21.15 Studio '96 - 22.05 Stoletnica filma - 23.20 Dnevnik

TV MADŽARSKA 2

15.30 Pokaži kaj znaš - 16.30 Turistični magazin - 17.05 Trije doktorji, serija - 18.00 Regionalni program - 19.05 Magnum, kriminalka - 20.00 Kultura - 20.10 Novinarski klub, okrogla miza - 21.00 Dnevnik - 21.15 Torek 21, kviz - 21.45 Klip mix - 22.00 Objektiv - 22.35 Pregled tiska - 22.40 Čar športa - 0.10 Gesta Madžarov

SREDA 17. JULIJA

TV SLOVENIJA 1

10.05 O čudovitem povodcu
10.20 Mladi Picasso, španska nadaljevanka, 3/8
10.50 Roka rocka
11.40 National Geographic, ameriška serija
12.30 Srečanje tamburašev Slovenije
13.00 Poročila
13.05 Kolo sreče
13.35 Zgodbe iz školjke
15.00 Dlan v dlani
15.15 Svet na zaslonu
16.05 Slovenski utrinki
16.35 Ljudje in zemlja
17.05 Gimnazija strtih src, avstralska nanizanka
18.00 Dnevnik
18.05 Pod klobukom: S Kazino do novih plesnih korakov
18.35 Kolo sreče
19.10 Risanka
19.30 Dnevnik
20.05 Erikini cilji, angleška nanizanka
20.35 Film tedna:
Čast Prizzijevih, ameriški film
22.50 Dnevnik
23.20 Sova:
Kobra, ameriška nanizanka
V bran, ameriška nadaljevanka, 1/8
V območju somraka, ameriška nanizanka
1.20 Poročila

TV SLOVENIJA 2

13.30 Bajke na Slovenskem
14.00 V žarišču
14.30 Filmi študentov AGRFT
15.20 Ženske z obale, francoska nadaljevanka, 1/5
16.50 Erikini cilji, angleška nanizanka
17.15 Ljudje kot mi, ameriška nadaljevanka, zadnji del
17.55 Kobra, ameriška nanizanka
18.45 Reka trave, švicarska dokumentarna oddaja
19.15 V vrtincu, oddaja o filmu
20.05 V žarišču
20.35 Nogomet: Predkolo za pokal UEFA
22.30 Slike na robu, plesna oddaja
23.30 Koncert simfoničnega orkestra ORF
0.25 Kolesarska dirka po Franciji

POP TV

10.00 Santa Barbara, ponovitev - 11.00 Magnum, ponovitev - 12.00 POP-kviz - 12.30 M.A.S.H., ponovitev - 13.00 Kuhajmo skupaj, ponovitev kulinarične oddaje - 13.30 Acapulco H.E.A.T., ponovitev - 14.30 Chicago Hope, nanizanka - 15.30 Avtodrom, ponovitev - 16.00 POP 30 - 16.30 V družinskem krogu, nanizanka - 17.00 Ograje našega mesta, nanizanka - 18.00 Santa Barbara - 18.55 Kompas Holidays, turistično okno - 19.00 POP-kviz - 19.30 24 ur - 20.00 Dvojčka, film - 22.00 Obraz tedna, nanizanka - 22.30 Dosjeji X, nanizanka - 23.30 Magnum, nanizanka - 0.30 24 ur - 1.00 POP 30, ponovitev

TV HRVAŠKA 1

7.25 Poročila - 7.30 Santa Barbara - 8.15 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Deklica iz prihodnosti, serija - 10.35 Popolna tujca, serija - 11.30 Otroška serija - 11.30 Svet Marka Twaina - 12.00 Dnevnik - 12.20 Ljubezen, serija - 12.45 Divjak, francoski film - 14.30 Risanka - 14.40 Prvič: Sprejemni izpit - 15.10 Vmilev: Zimski prazniki - 15.40 Terra X, serija - 16.30 Risanka - 16.40 Poročila - 16.50 Malibu Road, serija - 17.45 Kolo sreče - 18.20 Dokumentarna oddaja - 18.50 Hugo - 19.30 Dnevnik - 20.05 Poslovni klub - 20.40 Kultura - 21.45 Seinfeld, serija - 22.15 Mojstrovine svetovnih muzejev - 22.45 Dnevnik - 23.05 Sherlock Holms, serija - 23.55 Poročila

TV HRVAŠKA 2

15.25 Koledar - 15.35 Woodstock, ameriški film - 18.35 Folklorni festival - 18.55 Olympica, športna serija - 19.30 Dnevnik - 20.05 Aline, kanadski film - 21.35 Walker, serija - 22.25 Kontakt, glasbena oddaja

TV AVSTRIJA 1

6.00 Roseanne - 6.25 Otroški spored - 9.00 Alf - 9.25 Kdo je tukaj šef? - 10.40 Superman - 13.00 Otroški program - 15.45 Superman - 16.30 Knight Rider - 18.35 Alf - 19.05 Roseanne - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Šport - 20.15 Macgyver: končna postaja-Pekel - 21.50 Na kraju dogodka - 23.30 Nič osebnega, film - 1.00 Čas v sliki - 1.30 Schiejok vsak dan - 2.30 Dobrodošli v Avstriji - 4.20 Psy, komedija

TV AVSTRIJA 2

9.00 Čas v sliki - 9.05 Schiejok vsak dan - 10.15 Umori so njen konjiček - 11.05 Avstrija danes - 12.00 Čas v sliki - 12.10 Univerzum - 13.00 Čas v sliki - 13.10 Na kraju dogodka - 13.40 Umori so njen konjiček - 14.25 Kalifornijski klan - 15.10 Bogati in lepi - 16.00 Schiejok vsak dan - 17.00 Čas v sliki - 17.05 Dobrodošli v Avstriji - 19.00 Avstrija danes - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Pogledi s strani - 20.15 Ljubezen v stolpu, film - 22.00 Čas v sliki - 22.30 Šport in religija - 0.30 Pogledi s strani - 0.55 Kalifornijski klan - 1.35 Bogati in lepi - 2.05 Čas za kulturo - 2.40 Videonoč

RTL

5.30 Poročila - 5.32 Dobro jutro - 5.35 Bogati in lepi - 6.00 Poročila - 6.05 Sledge Hammer - 6.30 Poročila - 6.35 Dobri časi, slabi časi - 7.00 Točno ob sedmih - 7.30 Poročila - 7.35 Med nami - 8.00 Poročila - 8.05 Springfieldska zgodba - 9.00 Poročila - 9.05 Kalifornijski klan - 10.00 Bogati in lepi - 10.30 Moja mala Soledad - 11.00 Vroča nagrada 11.30 Moja mala Soledad - 12.00 Opoldanski magazin - 12.30 Zlata dekleta - 13.00 Umori so njen konjiček - 14.00 Bärbel Schäfer - 15.00 Ilona Christen - 16.00 Hans Meiser - 16.00 Jeopardy! - 17.30 Med nami - 18.00 Dober večer - 18.45 Poročila - 19.10 Eksplozivno - 19.40 Dobri časi, slabi časi - 20.15 To je tvoj konec, drama - 22.10 Stemov tv-magazin - 0.00 Dnevnik - 0.30 Cheers - 1.00 Sledge Hammer - 1.30 Zlata dekleta - 2.00 Bärbel Schäfer -2.55 Dnevnik - 3.20 Ilona Christen - 4.10 Hans Meiser - 5.05 Eksplozivno

TV MADŽARSKA 1

5.40 Vaška TV - 6.00 Sončni vzhod - 9.00 Poročila - 9.10 Kalifornijske sanje - 9.35 Dopoldne, vmes serijski film - 12.00 Poročila - 12.05 Posel - 12.25 Weolcome to Hungary - 12.55 Telepakk - 15.00 Poročila - 15.10 Narodnostne oddaje - 16.00 Poročila - 16.05 Potepanje po deželi domači - 16.30 Top model - 17.00 Vklopi - 17.30 Szatmárcserke - 17.55 Karitativni program - 18.05 Televideo - 18.10 Iščemo izginule odrasle - 18.15 Posel - 18.30 Brooklynski most, serija - 19.00 Pravljica - 19.15 Mojstrovine - 19.30 Dnevnik - 20.20 Lepi novi svet - 21.00 Stoletnica filma - 22.15 Pirati - vzdrževanje reda na odprtih morjih - 23.50 Dnevnik

TV MADŽARSKA 2

15.20 Zamejski Madžari - 15.50 Alpe-Donava-Jadran - 16.25 Pokaži kaj znaš - 17.25 Rin-Tin-Tin, serija - 18.00 Regionalni program - 18.15 Madžarska s kamero - 19.00 Olimpijske zgodbe - 19.30 Iz športne dvorane - 21.00 Dnevnik - 21.10 Policijska poročila - 21.15 Parlamenti sveta - 21.45 Kultura - 22.00 Objektiv - 22.35 Pregled tiska - 22.40 Skrivnost Elise Rhais, francoski film - 0.15 Gesta Madžarov

ČETRTEK 18. JULIJA

TV SLOVENIJA 1

10.45 Ciciban plava
11.00 Samo za punce, ameriška nanizanka
11.30 Svet divjih živali, angleška serija
12.00 Po domače
13.00 Poročila
13.05 Kolo sreče
15.25 Bliskanje, ameriška oddaja
16.15 Omizje
17.05 Gimnazija strtih src, avstralska nanizanka
18.00 Dnevnik
18.05 Delfi in prijatelji, španska nanizanka
18.30 Kolo sreče
19.10 Risanka
19.30 Dnevnik
20.05 [illegible], ameriška nanizanka
20.35 Tednik
21.25 [illegible] slovenske popevke
22.30 Dnevnik
23.10 Sova:
Kobra, ameriška nanizanka
V območju somraka, ameriška nanizanka
0.15 Poročila

TV SLOVENIJA 2

13.15 Reka trave, švicarska dokumentarna oddaja
13.45 V žarišču
14.15 Havaji, rojstvo iz ognja, ameriška oddaja
15.05 Umor v hotelu Savoy, švedski film
16.35 Seinfeld, ameriška nanizanka
17.00 Martin Chuzzlewit, angleška nadaljevanka, 1/6
17.55 Kobra, ameriška nanizanka
18.45 Svetovni poslovni utrip
19.15 Tok, tok, kontaktna oddaja za mladostnike
20.05 V žarišču
20.35 Dr. Quinnova, ameriška nanizanka
21.20 Pisave
21.55 Umetniški večer: Slikarska galerija v Berlinu
22.45 Kolesarska dirka po Sloveniji

POP TV

10.00 Santa Barbara, ponovitev - 11.00 Magnum - 12.00 POP-kviz, ponovitev - 12.30 2,4 otroka, nanizanka - 13.00 Edera, ponovitev - 14.00 Dvojčka, ponovitev filma - 16.00 POP 30 - 16.30 V družinskem krogu, nanizanka - 17.00 Ograje našega mesta, nanizanka - 18.00 Santa Barbara, nanizanka - 19.00 POP-kviz - 19.30 24 ur - 20.00 Beverly Hils, nadaljevanka - 21.00 Melrose Place, nadaljevanka - 22.00 Argument - 22.30 Dosjeji X, nanizanka - 23.30 Magnum, nanizanka - 0.30 24 ur, ponovitev - 1.00 POP 30, ponovitev

TV HRVAŠKA 1

7.25 Poročila - 7.30 Santa Barbara - 8.15 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Deklica iz prihodnosti, serija - 10.35 Popolna tujca, serija - 11.00 Otroška serija - 11.30 Drava in Mura - 12.00 Dnevnik - 12.20 Ljubezen, serija - 12.45 Zabavljalci, ameriški film - 14.15 Risanka - 14.10 Za otroke - 15.10 Videoklasika - 15.40 Terra X, serija - 16.30 Risanka - 16.50 Malibu Road, serija - 17.50 Kolo sreče - 18.25 Moč denarja - 18.55 Hugo - 19.30 Dnevnik - 20.05 Naše malo mesto, dramska serija - 21.15 Folklorni festival - 22.35 Dnevnik - 22.55 Grozljivka - 23.55 Poročila

TV HRVAŠKA 2

16.50 Koledar - 17.00 Kultura - 18.00 Za pest dolarjev, serija - 18.30 Risanka - 18.55 Olympica, športna serija - 19.30 Dnevnik - 20.05 Reševalna 911, serija - 21.00 Serijski film - 21.55 Willing to Kill, ameriški film

TV AVSTRIJA 1

6.00 Roseanne - 6.25 Otroški spored - 9.00 Alf - 9.25 Kdo je tukaj šef? - 11.30 Macgyver - 13.00 Otroški program - 14.15 Drevo življenja, risanka - 15.10 Bugs Bunny - 15.40 Superman - 16.25 Knight rider - 17.15 Krepka družina - 17.40 Kdo je tukaj šef? - 18.05 Polna hiša - 18.30 Alf - 18.55 Kuharski mojster - 19.05 Roseanne - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Alarm za Cobro, nadaljevanka - 21.50 Tobogan, triler - 23.40 Čas v sliki - 23.45 Mehiški Jackpot, film - 1.10 Čas v sliki - 1.45 Schiejok vsak dan - 2.45 Dobrodošli v Avstriji - 4.25 Profesor, komedija

TV AVSTRIJA 2

9.00 Čas v sliki - 9.05 Schiejok vsak dan - 12.00 Čas v sliki - 12.10 Reportaža - 13.00 Čas v sliki - 13.40 Umori so njen konjiček - 14.25 Kalifornijski klan - 15.10 Bogati in lepi - 16.00 Schiejok vsak dan - 17.00 Čas v sliki - 18.50 Kuharske mojstrovine - 19.00 Avstrija danes - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Narodnozabavni vrtiljak - 21.05 Nori par - 22.00 Čas v sliki - 23.00 Nočna straža - 23.50 Veleposestniki, nadaljevanka - 0.50 Pogledi s strani - 0.50 Kalifornijski klan - 1.40 Bogati in lepi - 2.20 Moderni časi - 2.50 Čas za kulturo - 3.35 Videonoč

RTL

5.30 Poročila - 8.05 Springfieldska zgodba - 10.30 Moja mala Soledad - 11.30 Družinski dvoboj - 12.00 Točno opoldne - 12.30 Zlata dekleta - 13.00 Umori so njen konjiček - 14.00 Bärbel Schäfer - 15.00 Ilona Christen - 16.00 Hans Meiser - 17.00 Jeopardy! - 18.45 Poročila - 19.10 Eksploziv - 19.40 Dobri časi, slabi časi - 20.15 Dr. Stefan Frank - 21.15 O Nedelja & partnerstvo - 22.15 Straža - 23.15 Magnum - 0.10 Poročila - 0.40 Cheers - 1.10 Sledge Hammer! - 1.40 Zlata dekleta - 2.10 Bärberl Schäfer - 3.05 Poročila - 3.30 Ilona Christen - 4.20 Hans Meiser - 5.15 Ekskluzivno

TV MADŽARSKA 1

5.40 Vaška TV - 6.00 Sončni vzhod - 9.00 Poročila - 9.10 Kalifornijske sanje, zadnji del - 9.35 Dopoldne, vmes Marienhof - 12.00 Poročila - 16.00 Poročila - 16.05 Zeleni planet - 16.30 Top model - 17.00 Vklopi - 17.30 Čakajoč na vlado - 17.55 Madžarska Cerkev in seta stolica - 18.15 Posel - 18.30 Brooklynski most - 18.55 Za otroke - 19.30 Igre brez meja - 19.30 Dnevnik - 20.25 Sosedje, serija - 21.00 Friderikusov šov - 22.45 Mostovi - 23.25 Herbie Hancock, glasbeni film - 0.35 Dnevnik

TV MADŽARSKA 2

17.00 Mentalna higiena - 17.30 Lestvica popevk - 18.00 Regionalni program - 19.05 MacGyver, serija - 19.55 Domoznanstvo - 20.10 Ura bogov - 21.00 Dnevnik - 21.15 Kriminalistični magazin - 21.45 Kultura - 22.00 Objektiv - 22.35 Pregled tiska - 22.40 Noč nekega blazneža, madžarski film (čb) - 23.50 Gesta Madžarov

RADIO MURSKI VAL
UKV 94,6 MHZ (DOPOLDAN TUDI SV 648 KHZ)

PETEK: 05.45 JUTRO NA MURSKEM VALU - 05.45 POZDRAV IN NAPOVEDNIK - 06.10 VREME, CESTE - 06.25 OBVESTILA - 06.30 HOROSKOP - 06.45 PESEM TEDNA - 06.50 DNEVNI ČASOPISI - 07.00 DRUGA JUTRANJA KRONIKA - 07.20 KRONIKA UNZ - 07.30 INFORMACIJE V TREH JEZIKIH - 07.45 MARIBORSKO ZVOČNO PISMO - 08.00 DOPOLDNE NA MURSKEM VALU - 08.00 POROČILA - 08.05 OBVESTILA - 08.10 POZDRAV IN NAPOVEDNIK - 08.30 MALI OGLASI - 09.00 MENJALNIŠKI TEČAJI BANK - 09.15 ZAMURJENCI - 10.00 POROČILA - 10.05 OBVESTILA - 10.10 MENJALNIŠKI TEČAJI AGENCIJ - 10.30 KINOVENTILATOR - 11.15 OD PETKA DO PETKA - 12.00 POROČILA BBC - 12.05 OBVESTILA - 12.30 DEŽURNI NOVINAR V 1. OSEBI EDNINE - 13.00 POPOLDNE NA MURSKEM VALU - 13.10 POZDRAV IN NAPOVEDNIK - 13.30 POROČILA - 13.35 OBVESTILA - 14.30 ROMSKIH 60 - 15.30 DOGODKI IN ODMEVI - 16.25 OBVESTILA - 16.30 OSREDNJA POROČILA NA MURSKEM VALU - 17.00 KULTURA IN ŠPORT OB KONCU TEDNA - 18.00 MV-DUR - 19.00 DNEVNIK RADIA SLO - 19.30 SIPLJI MI - 22.00 ŽELIMO VAM LAHKO NOČ.

SOBOTA: 05.45 JUTRO NA MURSKEM VALU - 05.45 POZDRAV IN NAPOVEDNIK - 06.10 VREME, CESTE - 06.25 OBVESTILA - 06.30 HOROSKOP - 06.45 PESEM TEDNA - 06.50 DNEVNI ČASOPISI - 07.00 DRUGA JUTRANJA KRONIKA - 07.20 KRONIKA UNZ - 07.30 INFORMACIJE V TREH JEZIKIH - 08.00 DOPOLDNE NA MURSKEM VALU - 08.00 POROČILA - 08.05 OBVESTILA - 08.10 POZDRAV IN NAPOVEDNIK - 08.30 MALI OGLASI - 09.15 PREDSTAVLJAMO VAM - 10.00 POROČILA - 10.05 OBVESTILA - 10.10 MENJALNIŠKI TEČAJI AGENCIJ - 10.30 POTEPAJTE SE Z NAMI - 11.10 SOBOTNI GOST - 12.00 POROČILA BBC - 12.05 OBVESTILA - 12.30 DEŽURNI NOVINAR V 1. OSEBI EDNINE - 13.00 POPOLDNE NA MURSKEM VALU - 13.10 POZDRAV IN NAPOVEDNIK - 13.30 POROČILA - 13.35 OBVESTILA - 14.45 EVROPA V ENEM TEDNU - 15.30 DOGODKI IN ODMEVI - 16.25 OBVESTILA - 16.30 OSREDNJA POROČILA NA MURSKEM VALU - 17.00 KULTURNI KOLEDAR - 17.05 RADIJSKI KNJIŽNI SEJEM - 17.30 MALI OGLASI - 18.00 NAJLEPŠE ŽELJE S ČESTITKAMI IN POZDRAVI - 19.00 DNEVNIK RADIA SLO - 19.30 DOBER VEČER, BENO - 22.00 ŽELIMO VAM LAHKO NOČ.

NEDELJA: 08.00 ZAČENJAMO NOV DAN - 08.00 POZDRAV IN NAPOVEDNIK - 08.05 HOROSKOP - 08.15 PANONSKI ODMEVI - 08.50 ZAMURJENCI - 09.15 MISEL IN ČAS - 09.30 SREČANJE NA MURSKEM VALU - 10.25 OBVESTILA - 10.30 NEDELJSKA KUHINJA - 12.00 POROČILA - 12.05 OBVESTILA - 12.30 MINUTE ZA KMETOVALCE - 13.00 POPOLDNE NA MURSKEM VALU - 13.00 NAJLEPŠE ŽELJE S ČESTITKAMI IN POZDRAVI (VMES JAVLJANJA S ŠPORTNIH IGRIŠČ) - 19.00 DNEVNIK RADIA SLO.

PONEDELJEK: 05.45 JUTRO NA MURSKEM VALU - 05.45 POZDRAV IN NAPOVEDNIK - 06.10 VREME, CESTE - 06.25 OBVESTILA - 06.30 HOROSKOP - 06.40 ŠPORT - 06.45 PESEM TEDNA - 06.50 DNEVNI ČASOPISI - 7.00 DRUGA JUTRANJA KRONIKA - 07.20 KRONIKA UNZ - 07.30 INFORMACIJE V TREH JEZIKIH - 07.45 PORABSKO/NEMŠKO ZVOČNO PISMO - 08.00 DOPOLDNE NA MURSKEM VALU - 08.00 POROČILA - 08.05 OBVESTILA - 08.10 POZDRAV IN NAPOVEDNIK - 08.30 MALI OGLASI - 09.00 MENJALNIŠKI TEČAJI BANK - 10.00 POROČILA - 10.05 OBVESTILA - 10.10 MENJALNIŠKI TEČAJI AGENCIJ - 11.15 VONJ PO BENCINU - ODDAJA O AVTOMOBILIZMU - 12.00 POROČILA BBC - 12.05 OBVESTILA - 12.30 DEŽURNI NOVINAR V 1. OSEBI EDNINE - 13.00 POPOLDNE NA MURSKEM VALU - 13.10 POZDRAV IN NAPOVEDNIK - 13.30 POROČILA - 13.35 OBVESTILA - 14.00 ZA ZDRAVJE - 15.30 DOGODKI IN ODMEVI - 16.25 OBVESTILA - 16.30 OSREDNJA POROČILA NA MURSKEM VALU - 17.00 ŠPORT - 17.30 S KRŠČAKON, CEKRON PA Z MARELOF - 18.15 BILO JE NEKOČ ... - 19.00 DNEVNIK RADIA SLO - 19.30 MOJA MALA NOČNA GLASBA - 22.00 ŽELIMO VAM LAHKO NOČ.

TOREK: 05.45 JUTRO NA MURSKEM VALU - 05.45 POZDRAV IN NAPOVEDNIK - 06.00 IZBOR PESMI TEDNA - 06.10 VREME, CESTE - 06.25 OBVESTILA - 06.30 HOROSKOP - 06.45 PESEM TEDNA - 06.50 DNEVNI ČASOPISI - 07.00 DRUGA JUTRANJA KRONIKA - 07.20 KRONIKA UNZ - 07.30 INFORMACIJE V TREH JEZIKIH - 07.45 LJUBLJANSKO ZVOČNO PISMO - 08.00 DOPOLDNE NA MURSKEM VALU - 08.00 POROČILA - 08.05 OBVESTILA - 08.10 POZDRAV IN NAPOVEDNIK - 09.00 MENJALNIŠKI TEČAJI BANK - 09.30 3X COUNTRY - 10.00 POROČILA - 10.05 OBVESTILA - 10.10 MENJALNIŠKI TEČAJI AGENCIJ - 11.15 MALI OGLASI - 12.00 POROČILA BBC - 12.05 OBVESTILA - 12.30 DEŽURNI NOVINAR V 1. OSEBI EDNINE - 13.00 POPOLDNE NA MURSKEM VALU - 13.10 POZDRAV IN NAPOVEDNIK - 13.30 POROČILA - 13.35 OBVESTILA - 15.30 DOGODKI IN ODMEVI - 16.25 OBVESTILA - 16.30 OSREDNJA POROČILA NA MURSKEM VALU - 17.30 MALI OGLASI - 18.00 NA NARODNI FARMI - 19.00 DNEVNIK RADIA SLO - 19.30 DA IN NE - 22.00 ŽELIMO VAM LAHKO NOČ

SREDA: 05.45 JUTRO NA MURSKEM VALU - 05.45 POZDRAV IN NAPOVEDNIK - 06.10 VREME, CESTE - 06.25 OBVESTILA - 06.30 HOROSKOP - 06.40 DŽOUŽI NA OBISKU - 06.45 PESEM TEDNA - 06.50 DNEVNI ČASOPISI - 07.00 DRUGA JUTRANJA KRONIKA - 07.20 KRONIKA UNZ - 07.30 INFORMACIJE V TREH JEZIKIH - 07.45 ZAGREBŠKO ZVOČNO PISMO - 08.00 DOPOLDNE NA MURSKEM VALU - 08.00 POROČILA - 08.05 OBVESTILA - 08.10 POZDRAV IN NAPOVEDNIK - 08.30 MALI OGLASI - 09.00 MENJALNIŠKI TEČAJI BANK - 10.00 POROČILA - 10.05 OBVESTILA - 10.10 MENJALNIŠKI TEČAJI AGENCIJ - 10.15 NSTSNMV - 12.00 POROČILA BBC - 12.05 OBVESTILA - 12.30 DEŽURNI NOVINAR V 1. OSEBI EDNINE - 13.00 POPOLDNE NA MURSKEM VALU - 13.10 POZDRAV IN NAPOVEDNIK - 13.30 POROČILA - 13.35 OBVESTILA - 15.30 DOGODKI IN ODMEVI - 16.25 OBVESTILA - 16.30 OSREDNJA POROČILA NA MURSKEM VALU - 17.30 SREBRNE NITI - 18.00 NAJLEPŠE ŽELJE S ČESTITKAMI IN POZDRAVI - 19.00 DNEVNIK RADIA SLO - 19.30 MURSKO-MORSKI VAL - 22.00 ŽELIMO VAM LAHKO NOČ.

ČETRTEK: 05.45 JUTRO NA MURSKEM VALU - 05.45 POZDRAV IN NAPOVEDNIK - 06.10 VREME, CESTE - 06.25 OBVESTILA - 06.30 HOROSKOP - 06.40 MLADO JUTRO - 06.45 PESEM TEDNA - 06.50 DNEVNI ČASOPISI - 07.00 DRUGA JUTRANJA KRONIKA - 07.20 KRONIKA UNZ - 07.30 INFORMACIJE V TREH JEZIKIH - 07.40 KMETIJSKI STROKOVNJAK - 08.00 DOPOLDNE NA MURSKEM VALU - 08.00 POROČILA - 08.05 OBVESTILA - 08.10 POZDRAV IN NAPOVEDNIK - 09.00 MENJALNIŠKI TEČAJI BANK - 09.15 SEDEM VELIČASTNIH - 10.00 POROČILA - 10.05 OBVESTILA - 10.10 MENJALNIŠKI TEČAJI AGENCIJ - 10.30 POLETNA REPORTAŽA - 11.15 MALI OGLASI - 12.00 POROČILA BBC - 12.05 OBVESTILA - 12.30 DEŽURNI NOVINAR V 1. OSEBI EDNINE - 13.00 POPOLDNE NA MURSKEM VALU - 13.10 POZDRAV IN NAPOVEDNIK - 13.30 POROČILA - 13.35 OBVESTILA - 15.30 DOGODKI IN ODMEVI - 16.25 OBVESTILA - 16.30 OSREDNJA POROČILA NA MURSKEM VALU - 17.30 MALI RADIO/ADOLESCENTNI RINGIŠPIL - 18.00 NAJLEPŠE ŽELJE S ČESTITKAMI IN POZDRAVI - 19.00 DNEVNIK RADIA SLO - 19.30 GEZA SE ZEZA - 22.00 ŽELIMO VAM LAHKO NOČ.

Avto nenadoma zagorel

Venčeslav P. iz Logarovec se je v soboto peljal z opel kadetom skozi Veržej. Nenadoma je opazil, da se izpod pokrova motorja nekaj kadi, zato je ustavil osebni avto, da bi ugotovil, kaj je narobe. Brž je začel gasiti ogenj, na pomoč pa so prišli tudi vaščani. Škode je za 150.000 tolarjev, saj k sreči ni prišlo do eksplozije.

Granata pri Markišavcih

2. julija okrog 13. ure so delavci, ki urejajo cestne jarke ob makadamski cesti zunaj Markišavec, naleteli na neznano zarjavelo eksplozivno reč. Potem je čez nekaj časa prišel strokovnjak za strelivo in ugotovil, da gre za granato iz obdobja druge svetovne vojne. Odnesel jo je in poskrbel za uničenje.

Roparski napad v Iljaševcih

V petek okrog 21. ure sta dva neznanca v Iljaševcih napadla in hudo poškodovala M. V. in njegovo ženo, ki je dobila lažje poškodbe. Zakončema sta vzela denarnico, v kateri je bila večja vsota denarja. Napad je bil pred domom oškodovancev. Policisti za neznancema poizvedujejo. Š. S.

Poroke

V UPRAVNI ENOTI MURSKA SOBOTA SO SE POROČILI: Božidar Benkič, montažer gradbenih elementov, iz Beznovec in Marjeta Šinko, natakarica, iz Beznovec; Anton Hari, kmetovalec, iz Ropoče in Greta Marič, šivilja, s Krajne; Emir Džafič, strojni ključavničar, iz Beltinec in Nataša Maučec, gospodinja, iz Beltinec; Mirko Telkeš, strojni mehanik, s Petanjec in Mateja Krizmanič, višja upravna delavka, s Petanjec; Štefan Šeruga, kmetovalec, iz Bakovec in Aleksandra Perkič, delavka, iz Bakovec; Bojan Smej, avtomehanik, iz Kobilja in Darinka Tibaut, absolventka tekstilno konfekcijske tehnologije, iz Gančanov; Daniel Žižek, dipl. ekonomist, iz Gančan in Monika Štrumpf, absolventka fakultete za kmetijstvo, iz Beltinec; Miran Cvetko, inženir strojništva, iz Moravskih Toplic in Vlasta Jančar, industrijska oblikovalka, iz Rakičana; Simon Kristl, strojni tehnik, iz Murske Sobote in Brigita Ošlaj, tekstilna konfekcionarka, iz Murske Sobote; Resim Bijelič, tesar, iz Vučkovec in Vera Vohar, delavka, iz Murske Sobote; Bogomir Breskovič, policist, iz Ivanovec in Aleksandra Varga, ekonomska tehnica, iz Murske Sobote; Dominik Kohek, likalec, iz Murske Sobote in Beti Peharda, šivilja, iz Sela pri Otovcu; Walter Johan Schneeweis, strojni inšpektor, iz Ingolstadta in Lidija Gumilar, dipl. ekonomistka, iz Murske Sobota; Bojan Bencak, medicinski tehnik, iz Moravskih Toplic in Renata Mlajc, medicinska tehnica, iz Doliča; Robert Kar, avtoličar, iz Murske Sobote in Alison Smodiš, konfekcionarka, iz Murske Sobote.

V UPRAVNI ENOTI LJUTOMER SO SKLENILI ZAKONSKO ZVEZO: Stanislav Praprotnik iz Pavlovec in Andreja Balažic iz Veržeja; Janez Štuhec iz Bučkovec in Eva Sobočan iz Zgornjega Kamenščaka; Željko Goričanec iz Ljutomera in Anka Kokl iz Ljutomera; Franc Magdič iz Bučečovec in Irena Šijanec iz Bunčanov; Ivan Zelenik iz Stanetinec in Simona Bitežnik iz Stanetinec; Miran Voršič iz Mekotnjaka in Angela Plohl iz Desnjaka; Jože Fras iz Zasadov in Svjetlana Kezić iz Banje Luke; Simon Ketiš iz Biserjan in Matejka Horvat iz Berkovec; Marjan Bratinščak iz Plešivice in Renata Bedekovič iz Radomeščaka; Anton Košič iz Lukavec in Suzana Grabar iz Razkrižja; Franc Vrbnjak iz Stare Nove vasi in Mojca Markovič iz Križevec pri Ljutomeru; Gorazd Puconja iz Ljubljane in Jasmina Škerget iz Ljubljane; Zvonko Poštrak iz Cezanjevec in Tatjana Rozmarič iz Veržeja; Igor Marić iz Murske Sobote in Jožica Žnidarič iz Podgradja; Boris Kapun iz Veržeja in Tadeja Reiter iz Kokorič; Darko Nemec iz Nunske Grabe in Andreja Voršič iz Stročje vasi; Marjan Horvat iz Beltinec in Melita Lopamik iz Logarovec; Janko Ranca iz Maribora in Alenka Žabota iz Maribora; Simon Copot iz Stročje vasi in Andreja Pergar iz Šprinca; Alojz Pihler s Cvena in Rose Marie Špindler iz Bunčan; Jožef Brenčič s Ptuja in Sonja Rajh iz Pristave; Andrej Rubin iz Cezanjevec in Angela Meško iz Ljutomera; Dejan Brić iz Radenec in Bernarda Seršen iz Banovec; Darko Nemec iz Babinec in Bernarda Berden iz Lukavec; Igor Rozmarič s Šafarskega in Klementina Šajnovič s Šafarskega; Diljaver Azirio iz Čiflika in Marinka Rubin iz Podgradja; Jožef Stanjko iz Vidanovec in Jožica Munda iz Vogričevec; Aleksander Bukovec iz Radomerja in Jožica Sitar iz Jalšovca; Matej Kuhar iz Ljutomera in Mateja Vrbnjak iz Križevec pri Ljutomeru; Milan Pučko iz Stročje vasi in Violeta Zadravec iz Stročje vasi; Zlatko Taljan iz Krapja in Blanka Babič s Cvena; Pavel Rojnik iz Stročje vasi in Sonja Šterman iz Stročje vasi; Karol Ficko in Frančiška Ficko iz Spodnjega Kamenščaka (zlatoporočenca). *Čestitamo!*

Smrtna nesreča v Murski Soboti

Pomurske ceste so letos terjale že 16 žrtev! V soboto, 6. julija, ob 12. uri se je namreč zgodila v Murski Soboti huda prometna nesreča, zaradi katere je kmalu po prevozu v bolnišnico umrl 49-letni Štefan Šliski iz Murske Sobote. Iz operativno-komunikacijskega centra UNZ so nam sporočili, da 34-letni Sejad Muhovič iz Ljubljane, ki se je z osebnim avtom peljal po ulici Staneta Rozmana, **ni upošteval prometnega znaka »ustavi«**, temveč je z nezmanjšano hitrostjo zapeljal v križišče v trenutku, ko je po prednostni Gregorčičevi ulici peljal voznik tovornega avta Štefan Šliski. Med vozli je prišlo do silovitega trčenja in oba voznika sta se hudo poškodovala, sopotnika v osebnem avtu (34-letna Safeta Muhič in 46-letni Milan Jovovič) pa sta dobila lažje poškodbe. Škode na avtomobilih pa je za milijon tolarjev.

ASFALT V LUTVERCIH – Masikdaj se da, če ne gre drugače, izsiliti. Najnovejši zgled za to je 1.600 metrov dolg odsek regionalne ceste, ki vodi skozi Lutverce v Apaški dolini: v ministrstvu za promet so končno zagotovili denar za nadaljevanje del in prejšnji teden so delavci cestnega podjetja asfaltirali sporno cesto. Brž ko bodo »petetejevci« položili telefonske kable, bodo z asfaltom prevleki še pločnike. Tako so se za vedno znebili prahu, ki so ga povzročali vozniki s svojimi vozili, modernizirana cesta in pločniki pa sta tudi prispevka k večji varnosti. – Fotografija: Š. S.

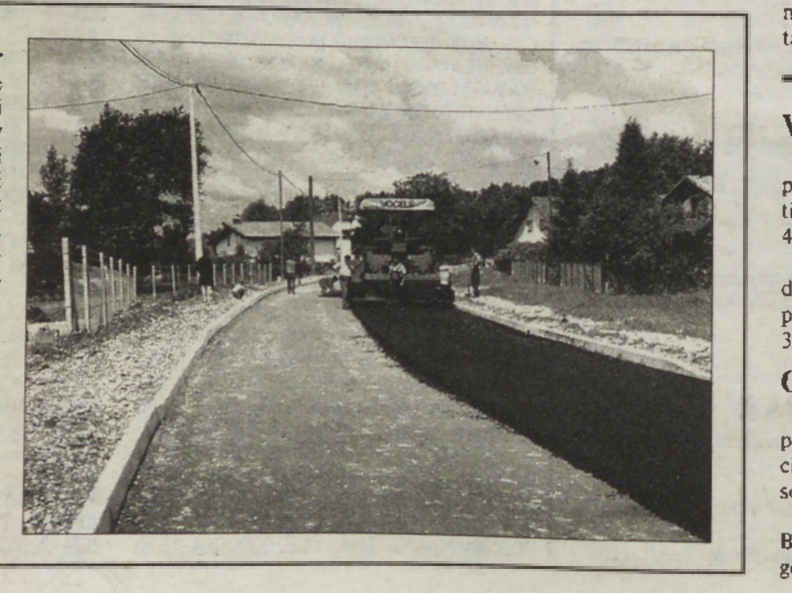

Zločin pri Sv. Trojici

»Pokopljite naju skupaj!«

V nedeljo ob 11. uri so na lenarškem pokopališču v pretresljivi poslovilni slovesnosti pokopali posmrtne ostanke 23-letne Anice Kramer iz Zgornjega Porčiča. Niso upoštevali želje njenega morilca, da bi ju pokopali skupaj.

Ida Rajšp iz Maribora, ki ima že nekaj let počitniško prikolico ob svetotrojiškem jezeru, v noči s četrtka na petek ni in ni mogla zaspati. Kljub temu pa ni vzela tablet, s katerimi sicer druge noči prikliče spanec. Zdi se kot bi čutila, da se bo nedaleč vstran zgodilo nekaj nezaslišnega in da to mora slišati. V petek ob 2. uri ponoči je vstala iz postelje in pogledala na uro, kmalu zatem pa je nekaj počilo. Šla je pogledat okrog prikolice, a ni videla nič sumljivega. Čez čas pa je le zaspala in nekaj minut pred 6. uro jo je prebudil sin, kmalu zatem pa je prišla policija. Tedaj je zvedela, kaj se je pravzaprav zgodilo in kaj naj bi počilo. Morda avtomobilske gume.

Nedaleč vstran je domačija Barbare Črnosa. Povedala je, da ni zaznala, da bi se ponoči s četrtka ne petek dogajalo kaj posebnega. Tudi iz bližnjega lokala ni slišala kakih pretirano glasnih glasov. Šele zjutraj, ko je vstala in ko je prišla policija, je slišala, da natakarice Anice ni več.

Ni tožila, da je kaj narobe

»Klicali smo jo Ančka. Večkrat je prišla k nam in sva kaj pokramljali. Nikoli pa se mi ni potožila, da bi bilo kaj narobe. Dobro sta se razumeli tudi s šefinjo,« je povedala Črnosova. Nada Plancutič je lastnica bistroja Žaba. V tem lokalu je natakarica Anica Kramer delala z nekaj prekinitvami štiri leta. Med lastnico in delavko je vladalo polno zaupanje. Tako je bila natakarica večkrat tista, ki je potem, ko se je iztekel delovni čas, sama zaklenila lokal oziroma sklenila poslovanje. Tako je bilo tudi v noči s četrtka na petek, kajti Plancutičeva naj bi v tem času

Ida Rajšp: »V noči s četrtka na petek nisem mogla zaspati. Ko je v zgodnjih jutranjih urah počilo, sem pogledala naokrog, a ker je bila megla, nisem videla ničesar. Škoda je Anice, tako dobro dekle je bila. Sama sicer nisem šla velikokrat v bistro, je pa tja hodil moj mož, pač pa mi je nekajkrat prišla povedat, da imam telefonski klic.«

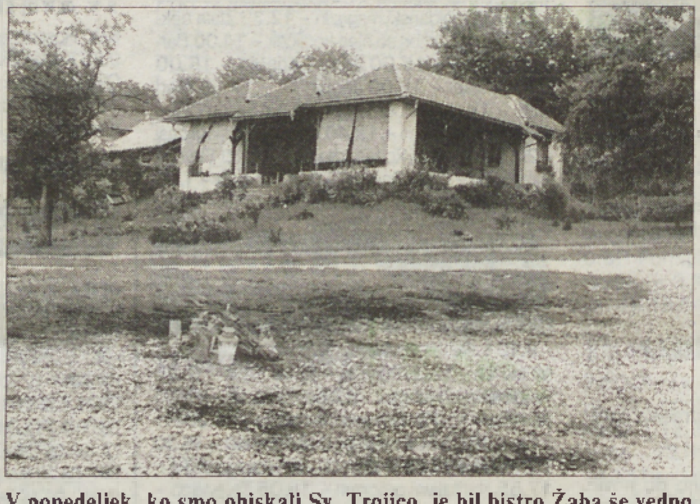

V ponedeljek, ko smo obiskali Sv. Trojico, je bil bistro Žaba še vedno zaprt, Nada Plancutič pa v šoku, kajti tragično je izgubila dobro delavko, ki ji je povsem zaupala. Tako tudi v četrtek, ko je natakarici Ančki prepustila, da po končanem delavniku sama zapre gostišče. Na parkirišču pred lokalom, kjer se je zgodila tragedija, ni bilo več avtov, ampak sveče. Ob našem obisku se je tja pripeljal neznec z golfom celjske registracije in se poklonil. Je bil morda tisti, ki je v četrtek Anico poklical po telefonu?

obiskala festival na Lentu v Mariboru. Na kratko smo se pogovarjali tudi z njo, bila je prijazna, kakih posebnih izjav pa ni marala dati, češ da bo policija posredovala poročilo o dogodku, sama pa da je zelo pretresena in zato je za teden dni zaprla lokal.

Bistro Žaba tik ob svetotrojiškem jezeru je bil res zaprt in zaman smo pritiskali na kljuko, saj v njem ni bilo žive duše. Nekaj deset metrov od stavbe z veliko pokrito teraso, na parkirišču, smo videli sledove gorenja. Tam so gorele [...] sveče. To je bil kraj, kjer se je [...] noči s četrtka na petek končalo [...] dvoje mladih življenj: 23-letne natakarice Anice/Ančke Kramer iz Zgornjega Porčiča in 28-letnega avtomehanika Marjana Kovačiča iz Slovenske Bistrice.

Ostanki Aničinega fička in Marjanove škode, v katerih so našli zogleneli trupli, petlitrsko kovinsko posodo z gorivom ... Vse kaže, da jo je ljubosumni fant ubil, nato pa njo in sebe polil z bencinom in sežgal. – Fotografija: Večer

Kako se je bilo zgodilo?

O tem je na tiskovni konferenci UNZ Maribor pripovedoval načenik urada kriminalistične službe Srečko Pušnik. Lenarški policisti so bili v petek okrog 2. ure obveščeni, da na parkirišču pred bistrojem Žaba gorita dva avtomobila. Odhiteli so sevedu na kraj dogodka in v osebnem avtu Škoda našli dve povsem zogleneli trupli, petlitrsko kovinsko posodo z gorivom, nekaj [...] in torbico z Aničini osebnimi dokumenti. V avtomobilu, ob trupih, so našli srednje veliko rezilo (nož) in cev hidravlične dvigalke.

ob zgorelem vozilu pa so našli ostanke polkilogramskega kladiva. Ob obdukciji so ugotovili, da je bila natakarica Anica [...] zabodena. Moško truplo je bilo [...] raj povsem zgorelo, zato s [...] dom niso mogli ugotoviti identitete, vendar obstoji upravičena domneva, da so našli posmrtne ostanke Marjana Kovačiča. To [...] liko bolj, ker so pozneje našli [...] hiši v vasici Šetarova pri Voličini, kjer sta nekaj let živela v zunaj zakonski skupnosti, njegovo [...] slovilno pismo. V njem je med drugim zapisal: »Oprostite mi. Pokopljite naju skupaj!«

Niso ju pokopali skupaj. Sicer pa, kot smo zvedeli pri nekaterih občanih in kot so povedali na novinarski tiskovni konferenci, Anici ni bilo do tega, da bi še naprej živela z Marjanom, saj naj bi to zvezo prekinila pred tednom dni. Ljubosumnega fanta je to močno prizadelo. V četrtek je večkrat prišel in odšel iz bistroja Žaba. Nazadnje so ga videli ob 21. uri, ko je Anico nekdo poklical po telefonu (kak drug fant?). Zaradi tega pogovora je Marjan vzkipel. Sicer pa je natakarica zaklenila lokal ob 23. uri. Policisti in kriminalisti na podlagi [...] vavih madežev, ki so jih našli v bližini bistroja, domnevajo, da je prišlo do pretepa in na koncu je fant dekle večkrat zabodel, nato pa (mrtvo?) zvlekel v svoj avto in nazadnje njo, njen in svoj avto in [...] še sebe polil z bencinom in [...] žgal.

Š. SOBOČAN
Fotografiji: N. JUHNOV

Pota in stranpota

Več pripornih razlogov

Ljudje so nemalokrat ogorčeni, ko zvedo, da je ta in ta storil hudo kaznivo dejanje, preiskovalni sodnik pa ni odredil pripora. Nekaj je torej narobe! Kaže pa, da bo prišlo do sprememb. Pravosodno ministrstvo je v predlogu sprememb zakona o kazenskem postopku predvidelo 23 kaznivih dejanj, pri katerih je glede na njihovo težo, način storitve in visoko stopnjo družbene nevarnosti vzpostavljena zakonska domneva, da je ureditev pripora neogibno potrebna za varnost ljudi.

Temeljni pogoj za odreditev pripora ostaja nespremenjen. Torej je pripor dopustno odrediti samo, če je obdolženec utemeljeno osumljen, da je storil kaznivo dejanje. Novost pa je, da bi bilo po novem mogoče odrediti pripor tudi zoper tistega, ki je osumljen, da je storil katero od naslednjih kaznivih dejanj: umor, napeljevanje k samomoru in pomoč pri samomoru, huda in posebno huda telesna poškodba, ugrabitev, posilstvo, spolno nasilje, spolni napad na otroka, proizvodnja in promet z mamili, rop, roparska tatvina, napad na varnost zračnega prometa, umor najvišjih predstavnikov države, terorizem, genocid, vojna hudodelstva zoper civilno prebivalstvo, ranjence in bolnike ter vojne ujetnike, vojno hudodelstvo z uporabo nedovoljenih bojnih sredstev, pobijanje in povzročanje ran sovražnikom, mednarodni terorizem, ogrožanje oseb pod mednarodnim varstvom in jemanje talcev.

To so torej hujši delikti, ki jim je skupno to, da jih je mogoče storiti zgolj naklepno in nasilno, posledica obdolženčevega ravnanja pa je najvećkrat smrt oškodovanca ali njegove hude telesne ali duševne poškodbe, obenem pa so za vsa ta kazniva dejanja predpisane hude kazni.

Kdaj bodo razširili krog pripornih razlogov ni znano. Za zdaj pa bi preiskovalci, tožilci in sodniki že veliko naredili, ko bi hude primere hitreje reševali. Š. S.

Vlomilci okrepčevalnic

Predzadnji torek med 10. in 13.30, torej sredi dneva, je nekdo vlomil v potujočo okrepčevalnico, ki je stala na mestnem kopališču v Murski Soboti, in iz zamrzovalnika ukradel 195 sladoledov. Lastnik je oškodovan za 46.500 tolarjev.

V noči s sobote na nedeljo pa je nekdo vlomil v okrepčevalnico na radenskem letnem kopališču in iz nje odtujil glasbeno opremo, cigarete in pijačo ter tako povzročil škodo, ki so jo ocenili v skupni vrednosti 330.000 tolarjev.

Orožje v Lucovi in Trnju

Očitno je, da imajo nekateri ljudje radi orožje. Kot Š. K. iz Lucove na primer, ki je imel malokalibrsko puško, ne pa tudi dovoljenja zanjo. Policisti so mu jo odvzeli, ravno tako dva naboja, zdaj pa ga bodo prijavili še sodniku za prekrške.

Lendavski policisti pa so opravili hišne preiskave pri Jožetu R. in Jožetu B. v Trnju. Prvemu so zasegli malokalibrsko puško in 22 nabojev, pri drugem pa so našli in prav tako zasegli avtomatsko puško in tri naboje. Š. S.

MERKUR

od 4. do 27. julija 1996

MERKURJEVE VROČE CENE

strešno okno z obrobo in senčili, NOVINOPLASTIKA Lož, SO 320P 7/11, mere: 78 x 118 cm
VROČA CENA 38.990,00

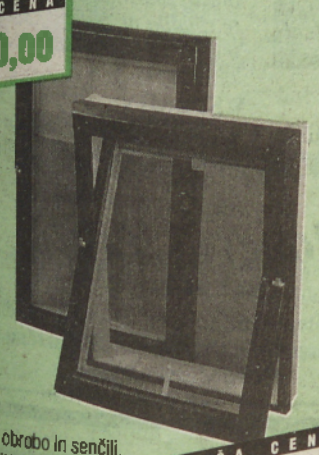

strešno okno z obrobo in senčili, NOVINOPLASTIKA Lož, SO 320P 7/9, mere: 78 x 98 cm
VROČA CENA 35.990,00

aluminijaste podstrešne stopnice, ELLES, PS110, mere: 110 x 70 cm
VROČA CENA 23.990,00

aluminijaste podstrešne stopnice, ELLES, PS120, mere: 120 x 70 cm
VROČA CENA 24.990,00

inštalacijska cev, INDE, flexi, ø 13,5 mm, podometna, siva
VROČA CENA 15,00/m

inštalacijska cev, INDE, flexi, ø 16 mm, podometna, siva
VROČA CENA 17,00/m

toplotno – izolacijska fasadna obloga, TIM Laško, Demit plus, timstiropor plošča debeline 5 cm, malta za lepljenje, prvi sloj malte, armaturna mreža, udarni vijaki, drugi sloj malte, timprednamaz, dekorativni fasadni omet
VROČA CENA 2.099,00/m²

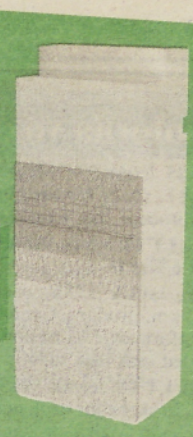

lepilo za keramične ploščice, PALIŠKA, notranje in zunanje, v vreči po 25 kg
VROČA CENA 799,00

VROČA CENA 1.299,00/m²

klinker ploščice, LJUBEČNA Celje, glazirane, rjave, mere: 240 x 11 x 130 mm, A kvaliteta

porolit opeka, OPEKARNA Novo mesto, art. 8, mere: 290 x 80 x 245 mm
VROČA CENA 60,00

porolit opeka, OPEKARNA Novo mesto, art. 6, mere: 290 x 60 x 245 mm
VROČA CENA 59,00

VROČA CENA 62,00

porolit opeka, OPEKARNA Novo mesto, art. 12, mere: 290 x 120 x 245 mm

betonsko rebrasto železo, ø 8 mm
VROČA CENA 59,00/kg

betonsko rebrasto železo, ø 10 mm
VROČA CENA 59,00/kg

betonsko rebrasto železo, ø 12 mm
VROČA CENA 57,00/kg

betonsko rebrasto železo, ø 14 mm
VROČA CENA 57,00/kg

kosilnica, AL-KO, 3500 S, štiritaktni motor, širina reza 48 cm, stranski izmet trave, pet nivojev višine reza, za površino do 1000 m²
VROČA CENA 26.990,00

kosilnica, AL-KO, SunLine 480 BR, štiritaktni motor 4 KM, širina reza 46 cm, višina reza 2,5 - 7 cm, izmet trave v 65 litrski koš, za površino do 1400 m²
VROČA CENA 61.990,00

kosilnica z nitko, SKIL, art. 546, moč 250 W, 10000 vrt/min, širina reza 25 cm, teža 1,6 kg
VROČA CENA 6.990,00

škarje za živo mejo, BANDO, BD 620-1T
VROČA CENA 1.490,00

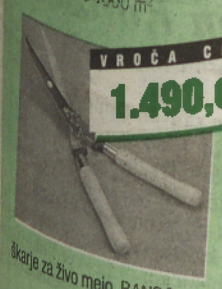

zalivalna cev s priključki, CLABER, art. 9033, dolžina cevi 15 m
VROČA CENA 1.990,00

voziček s cevjo, CLABER, art. 8864, dolžina cevi 30 m
VROČA CENA 7.790,00

aluminijasta lestev, ALPOS, 31.03, tri stopnice
VROČA CENA 3.390,00

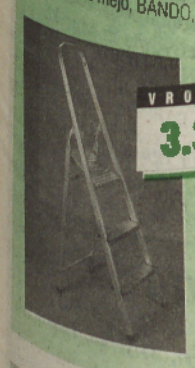

plinska svetilka, OXYTURBO, art. 507300
VROČA CENA 3.590,00

plinski kuhalnik, OXYTURBO, art. 508300
VROČA CENA 3.390,00

žarnice, TUNGSRAM, 10 kosov, 40 W, 60 W, 75 W ali 100 W
VROČA CENA 499,00

aparat za rezanje ploščic, AVSTRO, do velikosti 32 cm
VROČA CENA 5.650,00

kopalniška garnitura, MERKUR 608, širina 60 cm, bela, plastificirana omarica z lakiranimi stranicami, keramični umivalnik, plošča iz naravnega kamna Carrara, brušeno ogledalo, dva reflektorja
VROČA CENA 52.290,00

prenosni reflektor, MÜLLNER, PRO 3L, 500 W, z žarnico
VROČA CENA 3.730,00

zidarski škripec, MEGLIČ, nosilnost 240 kg, premer 180 mm
VROČA CENA 3.640,00

nasajena macola, BIZOVIČAR, teža 5 kg
VROČA CENA 1.990,00

samokolnica za kmetijstvo, LIV Postojna
VROČA CENA 5.690,00

Vroče cene veljajo **od 4. do 27. julija 1996,** za takojšnja plačila, pri nakupu na 2, 3 ali 4 čeke ali pri nakupu na Merkurjevo posojilo.

Obiščite Merkurjev trgovski center v MURSKI SOBOTI:
TC Merkur
ter Merkurjevi franšizni prodajalni v CANKOVI:
KZ Zadružni center in
v ORMOŽU:
Merkur v Hardeku.

kabelska roleta, KAC, PPL 3 x 1,5 mm², dolžina 20 m, zelena
VROČA CENA 5.990,00

vrtalno kladivo v kovčku s priborom, ISKRA ERO, EK 114, moč 550 W, za vrtanje, vibracijsko vrtanje in dletenje; pribor: stranski ročaj, adapter za vrtalno glavo in vrtalna glava ø 13 mm s ključem, svedER SDS plus ø 6 mm, križni izvijalni nastavek 1/4"
VROČA CENA 39.990,00

oblič, SKIL, 1506HA, moč 450 W, 15000 vrt/min, širina rezila 82 mm, globina reza od 0 do 0.6 mm, globina utora od 0 do 14 mm
VROČA CENA 15.990,00

varnostni ščit s kljukama, TITAN
VROČA CENA 4.690,00

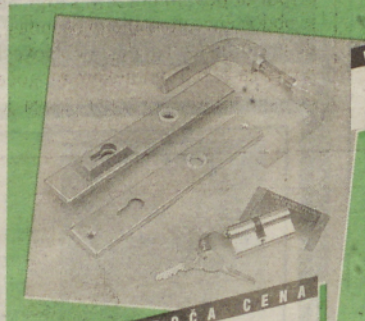

zidni trezor, PRIMAT, ZT-7, na ključ, mere: 250 x 290 x 195 mm
VROČA CENA 19.990,00

cilindrični vložek, TITAN, PLUS K6, 66 mm, vitek specialni "W" profil v jedru, ki otežuje posege v mehanizem, 6 zapornih elementov otežuje tipanje in odpiranje brez pravega ključa, vrtanje v profilni cilinder je oteženo zaradi kaljenih dodatkov v jedru in ohišju, odporen je proti nasilnemu potiskanju cilindričnih zapornih elementov v ohišje, več kot 200.000 zapornih kombinacij, vsak profilni cilinder je opremljen z varnostno kartico in kakovostnimi ključi iz novega srebra
VROČA CENA 4.990,00

kabelski podaljšek, EURO M, S/10, s tremi varnostnimi vtičnicami in stikalom, dolžina 10 m
VROČA CENA 2.490,00

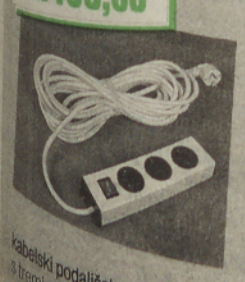

električna verižna žaga, BLACK&DECKER, GK 440, moč 1500 W, dolžina meča 400 mm
VROČA CENA 23.990,00

stabilna krožna žaga, STAYER, SCE 1600, moč 1600 W, 2500-4000 vrt/min, premer lista 250 mm, teža 18 kg
VROČA CENA 79.990,00

MOŽNOST VEČ ZA UGODNEJŠI NAKUP:

Pri takojšnjem plačilu so z Merkurjevo kartico zaupanja vsi izdelki še najmanj 4 % in največ 8 % cenejši.

Pri nakupu na Merkurjevo posojilo na 5, 6, 9 ali 12 mesecev velja z Merkurjevo kartico zaupanja osnovni 4 % popust.

CREATIM

motorna vozila

JUGO 45, letnik 1987, registriran do junija 97, rdeče barve, cena 2000 DEM, prodam. Tel: 68 566. m8379

RENAULT 18, letnik 1984, prodam. Tel: 48 637. m8382

R4 TL, letnik 1986, prevoženih 90.000 km, prodam. Cena po dogovoru. Informacije na naslov Gerlinci 39. Ogled vsak dan. m8405

RENAULT 18, letnik 1983, neregistriran, in skobeljni stroj, poravnalka, debelinka in vrtalka, prodam. Gornja Bistrica 153a. m8420

ZASTAVO 750/850, obnovljeno, registrirano do decembra, prodam. Tel.: 41 632. m8432

OPEL KADETT TIP D, zelo dobro ohranjen, prodam. Puconci 187. m8440

OPEL KADETT 1.4 life, letnik '90, reg. do avgusta, bele barve, prodam. Informacije po tel: 24 661, od 9. do 19. ure. m8441

R4 GTL, letnik 88, prodam. Tel: 22 542. m8444

LADO, letnik 1973, neregistrirano, vozno, ugodno prodam. Informacije po tel: 46 725. mtu

OSEBNI AVTO FIAT Panda, letnik 1995, prodam. Tel: 62 458. m8451

VISO 1.1 RE, letnik 1986, dobro ohranjeno, prodam najboljšemu ponudniku. Tel: 65 107, Simona Vogrinčič. m8453

FIAT PANDA CLX, letnik 1995, kovinsko rdeče barve, 12.000 km, naprodaj.Tel: 62 458. m8459

RENAULT 5 five, letnik 1991, prevoženih 28.000 km, in 126 P, letnik 1990, prodam. Tel: 46 635. m8471

JUGO 45, letnik 1987, registriran do 13. 6. 1997, prodam. Tel.: 81 786. m8475

KAWASAKI ZRX, 750 KM, prevoženih 4.500 km prodam. Na ogled v Avtocentru Lepoša ali po telefonu 22 119, po 16.00 uri 23 526. mtu

R 5, letnik 1991, črni, **LADO** karavan, letnik 1989, in več rabljenih vozil prodam. Rogašovci 6, tel: 57 171, 57 330. m8477

LADO KARAVAN, letnik 1987, registrirano do 30. 12. 1996, prodam. Tel.: 45 372, po 20. uri. m8478

GOLF RABBIT, letnik 1989, model 1990, ugodno prodam. Tel.: 87 641. m8479

JUGO 55 KORAL, 1988, registriran do aprila 1997, prodam. tel.: 41 696. m8459

živali

NESNICE, mlade jarčice pasme NOVI HISEX in golden komet super braun (rjave), tik pred nesnostjo, uvoz iz Nemčije, prodaja Perutninsko podjetje Farma pri mostu, d. o. o., po zelo ugodni ceni. Za večje količine dostava na dom zastonj. Kupec dobi za vsakih deset jarčic 10 % popusta ali eno jarčico zastonj. Prodajalec jamči z vso ustrezno dokumentacijo, da so bile jarčice ustrezno cepljene. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije: gostilna Tibija Horvata, Nemčavci, tel.: 24 393, gostilna Benčec, Bakovci, tel.: 43 070, gostilna Železen Beznovci, tel.: 49 025, in bistro Huber Grad, tel.: 53 168.

MLADE NESNICE, tik pred nesnostjo, pasme HISEX lahko naročite po telefonu v trgovini Suzane Kozlar, Nedelica, tel.: 72 292, in pri Francu Movrinu, Petanjci 98c, pri mostu, tel.: 46 505. Na vsakih deset ena zastonj. m6005

TELICO, brejo 4 mesece, prodam. Tel.: 60 171. m8387

PRAŠIČE prodam. Tel: 27 388. m8396

PUJSKE prodam. Vidonci 97. m8401

ZDENEX d.o.o.
EXPORT - IMPORT
Finančni ingeniring
TUDI MI V POMURJU
Oplemenite svoj denar po zelo ugodni obrestni meri in kratkoročna premostitvena posojila.
P. E. MURSKA SOBOTA
Arhitekta Novaka 4
Tel.-telefaks: (069) 32 848

B2 d.o.o.
RAČUNALNIŠKI TEČAJI
INTERNET, Računalništvo za začetnike, Windows 95, Word za Windows, Excel za Windows, Quattro Pro, ...
V počitnicah otroški tečaji že od 4.590 SIT naprej!
Možno plačilo na 5 čekov brez obresti,
B2 d.o.o. pisarna Murska Sobota, Slovenska ul.42, ☎37-160.

PUJSKE prodam. Mesarič, Panonska 10, Bakovci. m8416

PUJSKE prodam. Satahovci 5c. m8418

PUJSKE prodam. Hoheger, Tišina 41. m8422

TELE, 8 tednov starega bikca, prodam. Informacije na naslov Noršinci 38. m8437

TRI BREJE KRAVE, A kontrola, po izbiri, prodam. Tel: 55 529. m8443

KOZE, dobre mlekarice, ugodno prodam.Tel: 23 947. m8448

NESNICE, mlade jarčice, rjave, cepljene, hisex, stare 13 tednov, prodam po 400 SIT za eno, dostava na dom. Tel: 062 792 357. m8449

KRAVO, staro 5 let, in telička prodam. Tel: 61 946. m8455

PUJSKE prodam. Petanjci 7. m8457

GRAHASTE NESNICE, stare 13 tednov, prodam po 350 SIT/kos. Dostava na dom. Tel: 82 401. m8466

JARČICE - NESNICE lahko dobite pri Ivu Tibautu, Babinci 49, Ljutomer. Dostava na dom. Tel: 82 401. m8467

PUJSKE prodam. Škodnik,Boreča 50. m8472

posesti

STANOVANJSKO HIŠO z možnostjo ureditve poslovnega prostora (stanovanjski del 190 m² in poslovni prostor 40 m²) v Bakovcih prodam. Tel.: 43 273. m7531

ENOSOBNO stanovanje v Murski Soboti oddam. Tel: 22 792. m8392

STAREJŠO HIŠO na lepi lokaciji v Kruplivniku, in kamp WC, nerabljen, ugodno prodam. Tel.: 22 232, po 18. uri. m8218

VEČJE TRISOBNO STANOVANJE v Murski Soboti nujno prodam. Tel.: 21 123. m8383

HIŠO V NORŠINCIH z gostinskim lokalom, nedokončano, za določen čas damo v najem. Kobilje 229a. m8384

MEŠANI GOZD v bližini Moravskih Toplic prodam. Tel: 47 087. m8393

Parcelo, 1800 kvadratnih metrov, na kateri je hiša z vodovodom prodam. Tel: 064 621 338 m8395

HIŠO z vinogradom na odlični legi v Kogu prodam. Tel: 062 716 081. m8400

V najem damo gostinski lokal v Rogašovcih. Tel: 31 316, po 16. uri. m8409

GOZD, 55 arov, mešani, v Šalamencih, prodam. Tel: 49 034. m8412

STAREJŠO HIŠO, primerno za počitniško hišico - vikend, v Pince Marofu, s sadovnjakom in njivo, skupaj 90 arov, prodam. Anton Zgrabič, Limbuška 58, 2341 Pekre. m8425

MEŠANI GOZD, 1,2 hektarja, na Goričkem prodam za 350.000 SIT. Tel: 24 802. m8435

HIŠO z delavnico v Murski Soboti prodam. Informacije v petek, soboto in nedeljo po tel.: 21 651. m8470

kmetijska mehanizacija

KOMBAJN ZMAJ UNIVERZAL z obema adapterjema in obiralnik koruze prodam ali menjam za drug stroj. Tel: 63 752. m8388

BETONARNA PETELIN
GOR. RADGONA tel: 069 / 61755
PO UGODNIH CENAH VAM NUDIMO
- BETON
- BETONSKE IZDELKE
- PREVOZ BETONA
- ČRPANJE BETONA
OB TAKOJŠNJEM PLAČILU NAD 100.000 SIT VAM PRIZNAMO POPUST.

TROCAL
FENSTER & TUREN
PVC-okna in vrata, rolete, žaluzije za nove in stare gradnje. Izdelujemo in montiramo po konkurenčnih cenah.
ROLETARSTVO
ARNUŠ, PTUJ,
Povodnova 3,
tel.: 062 775 647.

ADAPTER ZA KORUZO, 3-vrstni, za kombajn Đuro Đaković 770 kupim. Tel.: 062 724 062. m8399

MALO RABLJENA KMETIJSKA MEHANIZACIJA: balirka Velger AP61 z izmetalnikom, balirke N HOLAND, nakladalka, pajek, grabljalnik, rotacijske kose, presetvenik, 2 m, dvo- in tribrazdni obračalni plugi, visok klirens, puhalnik za zrnje ter kombajn za krompir zelo poceni naprodaj. Tel: 0609 642 194. m8413

TRAKTOR TOMO VINKOVIĆ 830, star 5 let, 300 delovnih ur, prodam. Tel.. 48 278. m8414

KOMBAJN LANZ z mercedesovim motorjem, pripravljen za žetev, ugodno prodam. Informacije: Šalamenci 93, tel: 45 083. m8434

MOTOKULTIVATOR MONDIAL s frezo, rotacijsko koso in obračalnim plugom prodam. Tel: 22 555, zvečer. m8445

KOMBAJN ZMAJ 133 prodam. Gančani 20 ali tel: 42 376. m8446

razno

KAMP prikolico - brako - ugodno prodam. Tel: 23 152. m8381

Preklicujem veljavnost zaključnega spričevala, izdanega v šol. letu 1972/73 na CPŠ - smer avtomehanik v M. Soboti na ime Janez Hartman, Beltinci 18. m8385

Preklicujem veljavnost spričevala, izdanega leta 1990 Silvi Ošlaj na SSTŠ v Murski Soboti. m8394

BARVNI TV, ekran 55 cm, star 5 let, cena 12000 SIT, prodam. Tel:27 326. m8397

BELO VINO prodam. Tel: 79 312. m8407

NAHRBTNO MOTORNO ŠKROPILNICO SUPRA in štedilnik DERBI prodam. Tel: 24 614. m8408

DOMAČE VINO, večjo količino, prodam. Cena 90 SIT za liter. Informacije: Tešanovci 120 ali tel: 48 374. m8410

TERVOL, trdi in mehki, ugodno prodam. Tel.: 33 003. m8417

OTROŠKO POSTELJICO z jogijem prodam. Tel.: 22 972. m8419

VINO, 500 litrov, šipon in rizling, prodam. Tel.: 70 696. m8424

NOVO V BELTINCIH! V najem vzamemo še nekaj lepih poročnih oblek. Tel: 41 542. m8429

NOVO NOVO NOVO
PREVOZI
Z ENIM NAJSODOBNEJŠIH KOMBIJEV
VW CARAVELLE
(KLIMA, ABS, WEBASTO ...)
- 8 + 1 oseb
- tovor
Z VW CARAVELLO VAS VARNO IN V PRIJETNI DRUŽBI POPELJEMO NAOKROG.
Pokličite 0609 641 050

BALKONSKA VRATA, rabljena, in okni, 230 x 80 in 140 x 100, z roletami zelo ugodno prodam. Tel: 24 841, zvečer. m8450

Vložite certifikat in dobite nagrado: mlinček, likalnik ali radio. Možnost kredita. Tel: 062 221 106 ali 062 631 164, po 16. uri. m8452

Preklicujem veljavnost hranilne knjižice št. 1709, izd. pri HKS Križevci pri Ljutomeru na ime Alojz Šalamun, Lukavci 23. m8458

Preklicujem veljavnost hranilne knjižice LB POMURSKE BANKE št. 0024046. Krista Filipič, Očeslavci 8. m8461

VINO z brajd ugodno prodam. Tel.: 65 285. m8463

INVALIDSKA VOZIČKA, električnega in navadnega, oba lepo ohranjena, poceni prodam. Tel: 061 13 30 333, zvečer. m8465

HRASTOVE DESKE, debeline 3 cm in 5 cm, ter kultivator, širine 2,80 m, prodam. Evgen Horvat, Borejci 15, tel: 46 192. m8469

delo

Takoj zaposlimo mlado simpatično dekle v gostilni Kralj v Komendi. Za hrano in stanovanje poskrbljeno. Informacije: 061 841 102, Nejc. m8380

Pozor! Če imate voljo do dela in lasten prevoz ter ste iz Prekmurja, vam ponujamo zanimivo delo.

Stimulacija je odvisna od vaše sposobnosti in uspešnosti! Tel.: 062 226 654, vsak dan med 10. in 12. uro. m8390

srečanja

POMEMBNO ZA NEVEZANE IN OSAMLJENE!

Smo največja agencija v Sloveniji za posredovanje partnerjev za trajnejšo zvezo. Ženske od 30 do 45 let imajo brezplačen vpis in veliko izbiro partnerjev s podeželja. Tel.: 062 101 891. m8430

storitve

ARMSTRONG, spuščeni stropi, prodaja materiala, najugodnejša prodaja fluorescentnih svetil: Galat Maribor. 062 227 099. m6876

KERAMIKO z materialom ali brez njega, polagamo. Tel.: 77 296, po 18. uri. m8426

SUŠIMO PŠENICO. Vargazon, Cven 14, tel.: 82 441. m8428

INŠTRUIRAM MATEMATIKO IN FIZIKO za srednje šole. Tel.: 76 364, Dejan. m8433

POSOJILA do 100.000 SIT dajemo in ugodno posredujemo vaša finančna sredstva. Tel.in faks.: 062 723 224, po 15. uri. m8468

ROLETE, žaluzije, lamelne zavese poceni montiram. Tel: 71 410 m8473

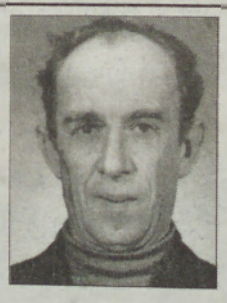

Že leto dni te zemlja krije,
a v mislih z nami vedno si,
umirilo se je zlato in trudno srce,
mirno naj počivajo tvoje skrbne roke.

V SPOMIN

12. julija mineva leto žalosti, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

Ignac Cvetko

iz Žižkov

Vsi, ki smo ga imeli radi

Ne mine ura, dan, ne noč,
med nami vedno si navzoč,
v naših srcih ti živiš,
zato pot nas vodi tja,
kjer tihi dom le rože zdaj
krasijo in drobne lučke
ti v spomin gorijo.
Solza, žalost, bolečina
te zbudila ni,
a ostala je praznina,
ki hudo, hudo boli.

V SPOMIN

10. julija je minilo najdaljše leto, leto globoke žalosti, odkar nas je mnogo prezgodaj za vedno zapustil naš dragi

Robert Geratič

iz Lastomerec

Vsem, ki se z lepo mislijo ustavite ob njegovem grobu, prinašate cvetje in prižigate sveče, prisrčna hvala!

Žalujoči vsi njegovi

Odšel si za vedno
na novi svoj dom,
za tabo ostala je praznina,
a za nas še večja bolečina.
Tvoj grob je s cvetjem
zdaj pokrit in vedno znova
s solzami zalit.
K tebi prihajata zdaj vnuka dva,
ki rada bi imela te oba.

V SPOMIN

11. 7. 1996 mineva dve žalostni leti, odkar nas je nenadoma in mnogo prezgodaj zapustil dragi mož, oče, dedek in tast

Jožef Zver

iz Lendave

Vsem, ki se ga spominjate in prižigate sveče na njegovem grobu, iskrena hvala!

Tvoji najdražji

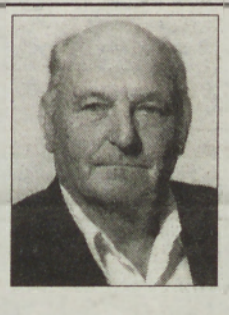

Skrb, delo in trpljenje
bilo je tvoje življenje.

ZAHVALA

V 74. letu nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče, brat in stari ata

Anton Korošec

iz Gornje Bistrice 83a

Z žalostjo in bolečino v srcih se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani in pomagali. Hvala vsem, ki so nam izrazili sožalje, darovali vence, cvetje, sv. maše in sveče ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvalo izrekamo g. kanoniku za pogrebni obred, društvu upokojencev ter gasilcem in pevcem za odpete žalostinke. Posebno zahvalo izrekamo govorniku g. Žižku za poslovilne besede in kolektivoma iz Murske Sobote – Gozdarstvu in PAN-AGRI.

Vsem - iskrena hvala!

Žalujoči: žena Terezija, sin Anton, sin Ignac z družino, hčerka Trezika z družino iz Kanade, sestri Gizela in Rozalija ter drugo sorodstvo

Dragi stari ata -

pogrešajo te tvoji vnuki Dejan, Robert, Mišelka, Janek in Stefani

Skromno, tiho sta živela,
za nas sta delala, skrbela,
srci ljubeči zdaj v grobu spita,
nam pa rosijo se naše oči.

V SPOMIN

Junija je minilo osem žalostnih let, odkar nas je zapustil dragi mož, oče, brat in zet

Štefan Žohar

iz Doliča

Avgusta bosta minili dve žalostni leti, odkar nas je zapustil dragi mož, oče, dedek, brat in tast

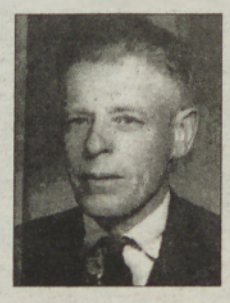

Jožef Žohar

iz Doliča

Žalujoči vsi, ki smo vaju imeli radi

Kako daleč si!... No, kaj razdalje njim,
ki srca so in duše jim bogate!
Jaz gledam v zvezde in jaz mislim nate
in z zvezdami in s tabo govorim.

V SPOMIN

Danes, 11. julija, mineva 8 let žalosti, odkar nas je v cvetu mladosti tragično zapustil naš ljubljeni

Branko Nedeljko

iz Stare Nove vasi

Ob tvojem preranem grobu se sprašujemo, zakaj ti ni bilo usojeno živeti, zakaj si moral tragično umreti. Vso dobroto in ljubezen ti lahko vračamo le s cvetjem in plamenom sveč. Hvala vsem, ki obiskujete njegov mnogo prerani grob.

Z ljubeznijo vsi tvoji

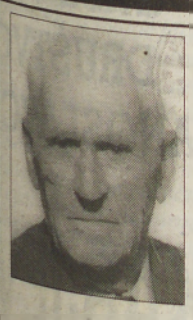

Tiho in brez slovesa nas je v 85. letu zapustil naš dragi oče, dedi, pradedek, tast, svak in stric

Rado Gačanović

policist v pokoju

ZAHVALJUJEMO

se vsem, ki ste pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala g. kaplanu Ediju Vajdi za pogrebni obred, cerkvenemu pevskemu zboru in zborovodji g. Andreju Maroši za ganljive pesmi, g. Avgustu Farkašu za poslovilne besede in Matjažu za odigrano Tišino. Hvala vsem prijateljem, sorodnikom in znancem, ki so nam ob bolečini stali ob strani, darovali cvetje, sveče in nam v tolažbo stisnili dlan.
Hvala tudi pogrebništvu in cvetličarni Jurič.

Žalujoči vsi njegovi

Srce tvoje več ne bije,
bolečin več ne trpiš,
nam pa žalost srce trga,
solza lije iz oči.
Dom je prazen in otožen,
ker te več med nami ni.

ZAHVALA

V 62. letu nas je zapustil dragi mož, oče, dedi, tast in brat

Franc Krauthaker

iz Bratonec 136

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam izrazili ustna in pisna sožalja ter darovali za svete maše, vence, cvetje, sveče in v dobrodelne namene in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se č. g. duhovnikom za opravljen obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku za besede slovesa. Posebna hvala dr. Hauzerjevi in osebju internega oddelka v Rakičanu za nesebično pomoč. Hvala tudi prehrambeni službi bolnice v Rakičanu. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči tvoji najdražji

Zaman je bil tvoj boj,
Zaman vsi dnevi, leta tvojega trpljenja,
bolezen je bila močnejša od življenja.

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je po dolgi in hudi bolezni zapustila draga mama, stara mama in babica

Marija Gomboc

roj. Kerčmar
iz Andrejec 40

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani ter darovali cvetje in vence. Posebna hvala dr. Šerugovi in patronažni sestri Maričevi. Hvala tudi g. župniku za obred in pevcem za odpete žalostinke.
Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žalujoča hčerka Marija z možem Jožetom in vnukinja Silva z družino

ZAHVALA

V 77. letu nas je zapustil dragi mož, oče, dedek in brat

Leopold Flisar

iz Skakovec 40

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi poslednji poti, darovali cvetje in sveče, za svete maše in druge namene.
Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.
Še enkrat vsem - iskrena hvala!

Žalujoči vsi njegovi

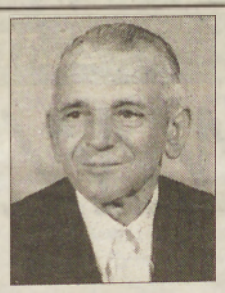

Čeprav čas gre svojo pot,
nam nihče ne more odvzeti bolečine.
V naših srcih še živiš,
zato pot nas vodi tja,
kjer v tišini mirno spiš.

V SPOMIN

10. julija je minilo leto žalosti, odkar nas je zapustil dragi

Alojz Lutar

iz Hraščic

Prisrčna hvala vsem, ki se z lepo mislijo ustavite ob njegovem grobu, prinašate cvetje in prižigate sveče.

Žalujoči vsi njegovi

ZAHVALA

V 96. letu nas je zapustila draga mama, babica, prababica, sestra in teta

Marija Rojko

šivilja
roj. Prasl
s Cankove

Zahvaljujemo se vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence, šopke, sveče ali za gradnjo ambulante na Cankovi ter nam izrekli pisno ali ustno sožalje.
Zahvaljujemo se g. župniku za lep pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in pogrebništvu Banfi.
Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žalujoči vsi, ki smo jo imeli radi

OSMRTNICA

V 68. letu je umrla draga sestra

Cila Mihajli

roj. Kohek
Dolnja Bistrica, 3. 7. 1996

Za njo žalujejo bratje Tobija, Martin, Jože, Terezija, Štefan, Slavi, Tomi in Julka

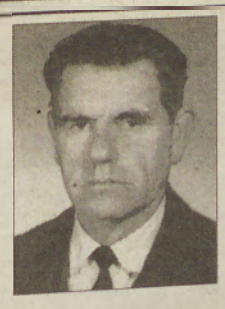

Ko v ranem jutru ptički so zapeli,
oznanjali so lep pomladni dan,
nihče takrat še slutil ni,
da to bo dan,
ko umrl bo tvoj smehljaj,
zastal korak, ugasnil tvojih oči sijaj.

ZAHVALA

V 84. letu nas je zapustil dragi mož, oče, dedek, tast in ujec

Koloman Ružič

iz Satahovec

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence, cvetje, sveče, sv. maše ter izrekli sožalje.
Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem in govorniku Štefanu za besede slovesa, družinama Martinec in Kumin ter pogrebništvu Banfi.

Žalujoči vsi, ki smo ga spoštovali in imeli radi

Šel si vedno daleč proč od nas,
da nam vsem bo jutri boljši.
Usoda kruta iz življenja
te iztrgala je od nas.
Delo, skrb, ljubezen
za tvojo ženo in otroke,
le ti bili so tvoja čast.
Tvoje zadnje je bilo slovo,
nam vsem podal si utrujeno roko
in rekel si, oj zbogom, zbogom ...

ZAHVALA

Tragično in nepričakovano nas je 24. junija 1996 v 59. letu mnogo prezgodaj zapustil predragi mož, oče, dedek, brat, sin in dober prijatelj

Alojz Čerpnjak

iz Trdkove 68

K večnemu počitku smo ga v velikem številu pospremili 2. julija na domače pokopališče.
Vsem, ki ste mu izrazili zadnjo čast, darovali cvetje, sveče, za gradnjo mrliške vežice, sv. maše, prisrčna hvala.
Lepa hvala vsem sosedom in prijateljem za pomoč v teh težkih trenutkih in vsem, ki ste nam izrekli besede sožalja, nas tolažili in nam stisnili dlan.
Iskrena hvala župnikoma g. Ficku in g. Kuharju, pevcem za odpete žalostinke, godbi iz Murske Sobote, pogrebništvu Banfi, sorodnikom, botrini, sosedom, prijateljem in znancem ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.
Hvala vsem, ki ste ga imeli radi!

Žalujoči: žena Olga, hčerka Elizabeta, sin David z Anico, vnukinja Ingrid in mama Gizela

V SPOMIN

13. julija bodo minila štiri leta, odkar nas je zapustil naš dragi mož in oče

Alojz Ferko

iz Dolnjih Slaveč 56

Vsem, ki se ga spominjate z lepo mislijo, postojite ob njegovem preranem grobu, mu poklanjate cvetje in prižigate sveče, iskrena hvala!

Žalujoči vsi, ki smo ga imeli neizmerno radi

Skrb, delo in trpljenje
tvoje je bilo življenje,
ljubila si svoj dom,
a tiho in brez slovesa
odšla si v večni dom.
Sedaj v grobu mirno spiš,
a v naših srcih še živiš.

ZAHVALA

Tiho, brez slovesa je v 73. letu starosti mirno zaspala naša draga mama, mamca, pramamca, tašča in sestra

Barbara Zver

iz Nedelice 119a

Z žalostjo in bolečino v srcih se zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, prijateljem in znancem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence, cvetje, sveče, za svete maše, dobrodelne namene, za mrliško vežico ter nam izrekli sožalje.
Zahvaljujemo se sodelavcem Planike Turnišče, Mure Ljutomer in Murska Sobota ter samopostrežni trgovini Univerzal Turnišče. Hvala g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku g. Jožetu Zveru iz Turnišča za besede slovesa, društvu upokojencev in pogrebništvu Ferenčak.
Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žalujoči vsi njeni

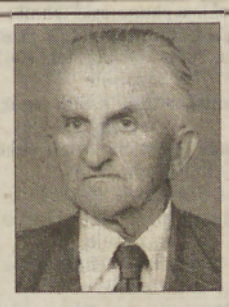

Na grobu, kjer svečka zate gori,
in cvetje zate cveti,
je bolečina, ki jo poznamo le mi.

V SPOMIN

12. julija mineva leto žalosti, odkar nas je za vedno zapustil dragi

Peter Kranjec

iz Lončarovec 27

Tvoje roke, ki nas je vodila skozi življenje, ni več, še vedno in vedno boš živel v našem srcu.

Vsi tvoji

50 let LD Dolina

24. julija 1946. leta je v Uradnem listu LRS izšel prvi povojni zakon o lovu. Letos torej mineva petdeset let, odkar delujejo lovske družine. Med prvimi so jo ustanovili v Dolini in tam je bila pred kratkim proslava zlatega jubileja. Začela se je z zvoki lovskih rogov, slavnostni govornik pa je bil starešina Ernest Novak, ki je predstavil prehojeno pot lovcev in orisal sedanje stanje na loviščih ter vzroke za upad staleža nekatere divjadi. Lovska družina Dolina je ob obletnici izdala zbornik. Lovcem je k jubileju čestitalo več gostov, tudi državni sekretar za kmetijstvo g. Obal. Na slovesnosti so podelili več odličij. Prejel ga je tudi Ernest Bransberger, ki je po idejni zasnovi Ferija Poredoša izdelal naslovnico zbornika. Sicer pa so v kulturnem programu sodelovali (poleg rogistov) oktet LD Prežihovo na Koroškem. Gorički klantoši, recitatorki Mojca in Andreja ter drugi.

F. POREDOŠ

Pol stoletja malopolanskih gasilcev

Dvakrat je (za)gorelo

Slovesnost ob 50-letnici gasilskega društva Mala Polana je bila v zaselku Bukovje. Na prireditev je prišlo kakih 80 gasilcev in s seboj so ponesli 16 praporjev. Prebrali so kroniko društva, v kateri piše, da sta bila v kraju doslej le dva požara. Slavnostni govornik je bil župan Občine Črenšovci Anton Tornar.

Pripravili so seveda tudi primeren kulturni program, na katerem so sodelovali ljudski pevci, pevka Jožica Šemen, tamburaši iz Žižkov in najmlajši člani domačega gasilskega društva.

Ob jubileju je bilo GD Mala Polana odlikovano z gasilsko plamenico tretje stopnje. Plamenico druge stopnje pa je prejel Jože Balažic. Gasilska odličja tretje stopnje so dobili: Jože Zver, Jože Hozjan, Franc Hozjan in Štefan Špilak. Trem najzaslužnejšim članom malopolanskega društva pa je priznanja podelila občinska gasilska zveza.

S priznanji tudi ni skoparilo društvo samo, saj jih je podelilo svojim članom za 10-, 20-, 30-, 40-, in 50-letno delovanje. Slovesnosti so se udeležili tudi gasilci iz Hrastnika in v znak dobrega sodelovanja izročili skromno darilo.

J. Ž.

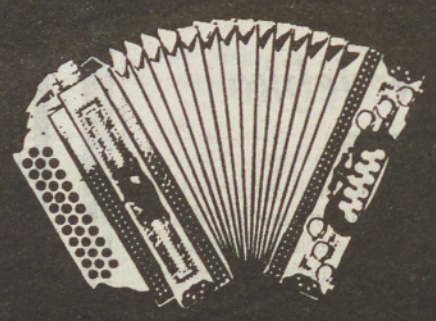

ZLATA HARMONIKA LJUBEČNE

Radio Murski val 94,6 MHz

OBMOČNO

GASILSKO DRUŠTVO BRANOSLAVCI

v SREČANJE HARMONIKARJEV V BRANOSLAVCIH

OB GAJŠEVSKEM JEZERU

NEDELJA, 14.7.1996

14.00 TEKMOVANJE HARMONIKARJEV
17.00 ZABAVA S PLESOM

ansambel ROYAL FLASH
voditeljica SIMONA ŠPINDLER

VENERA PESTRA GOSTINSKA PONUDBA JOHAN PUCH OLDTIMERJI VABLJENI

IWEA — Quelle

trgovina IVANKE ROŠKAR
avstrijska Radgona

RAZPRODAJA DO 70% POPUSTA

Cenjene stranke obveščamo, da trgovino zapiramo 31. 7. 1996

Hvala za zaupanje!

MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT
v skladu s 23. členom Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju objavlja
RAZPIS ZA VPIS V POKLICNI TEČAJ V ŠOLSKEM LETU 1996/1997
UVODNA POJASNILA

I. Programi in vpisni pogoji

Programi poklicnih tečajev so enoletni in omogočajo pridobitev poklica tehnik na stopnji srednje strokovne izobrazbe. V šolskem letu 1996/97 se bodo v te programe lahko vpisali kandidati, ki so uspešno končali četrti letnik gimnazije in temu programu ustrezne srednješolske programe po prejšnjih predpisih. Izobraževanje po programih poklicnega tečaja, ki se bo v šolskem letu 1996/97 izvajalo eksperimentalno, se bo začelo 18. novembra 1996.

II. Informativni dan

Šole bodo v svojih prostorih organizirale informativni dan v soboto, 5. oktobra 1996, ob 9. uri. Pred tem datumom pa lahko dobijo kandidati vse informacije o programih na posamezni šoli.

III. Prijava za vpis

Kandidati za vpis se prijavijo s pisno prijavo na izbrano šolo do 18. oktobra 1996. V prijavi je treba poleg izobraževalnega programa, v katerega se nameravajo vpisati, navesti ime in priimek, datum in kraj rojstva, državljanstvo ter naslov stalnega bivališča. Prijavi je treba priložiti fotokopijo spričevala četrtega letnika gimnazije oziroma ustreznega programa po prejšnjih predpisih (pri vpisu bodo morali kandidati predložiti izvirna spričevala), za programe poklicnih tečajev gostinski tehnik, turistični tehnik in konfekcijski tehnik pa zdravniško potrdilo, s katerim kandidat dokaže ustrezno zdravstveno stanje za opravljanje izbranega poklica. Če se za vpis v posamezen program poklicnega tečaja ne bo prijavilo najmanj 25 kandidatov, bo šola do 25. oktobra 1996 obvestila kandidate, da izobraževanja v šolskem letu 1996/97 ne bo organizirala.

IV. Omejitev vpisa in merila za izbiro kandidatov

Če se bo za posamezne programe prijavilo več kandidatov, kot je razpisanih vpisnih mest, bodo šole s soglasjem ministra za šolstvo in šport sprejele sklep o omejitvi vpisa. O tem bodo srednje šole pisno obvetile kandidate do 25. oktobra 1996. Pri izbiri kandidatov za vpis v programe poklicnih tečajev, za katere bo vpis omejen, bo odločalo število doseženih točk. Število doseženih točk je seštevek ocen splošnega učnega uspeha, uspeha pri slovenskem jeziku s književnostjo, matematike in 1. tujega jezika od prvega do četrtega letnika srednje šole. Obveščeni kandidati bodo morali do 4. novembra 1996 poslati šoli originalna spričevala vseh štirih letnikov.

V. Objava sprejetih kandidatov in vpis

Vse šole bodo 8. novembra 1996 objavile na oglasni deski seznam sprejetih kandidatov. Vsi sprejeti kandidati se bodo lahko vpisali (ne glede na to, ali je bil vpis omejen ali ne) v dneh med 8. in 12. novembrom 1996.

VI. Pogoji za zaključek izobraževanja

Kandidati bodo končali izobraževanje po programu poklicnega tečaja, ko bodo uspešno opravili zaključni izpit.

RAZMESTITEV IZVAJANJA PROGRAMOV IN OBSEG VPISA

1. SREDNJA EKONOMSKA ŠOLA MARIBOR,
Trg Borisa Kidriča 3, 2000 Maribor, tel.: (062) 23 461
razpisuje
30 vpisnih mest za izobraževanje po programu ekonomsko-komercialni tehnik - poklicni tečaj za pridobitev poklica ekonomski tehnik.

2. SREDNJA ŠOLA ZA GOSTINSTVO IN TURIZEM MARIBOR,
Mladinska 14a, 2000 Maribor, tel.: (062) 211 010
razpisuje
30 vpisnih mest za izobraževanje po programu gostinski tehnik - poklicni tečaj za pridobitev poklica gostinski tehnik;
30 vpisnih mest za izobraževanje po programu turistična dela - poklicni tečaj za pridobitev poklica turistični tehnik.

3. SREDNJA ŠOLA ZA GOSTINSTVO IN TURIZEM LJUBLJANA,
Preglov trg 9, 1000 Ljubljana, tel.: (061) 14 07 098, 14 09 240
razpisuje
30 vpisnih mest za izobraževanje po programu gostinski tehnik - poklicni tečaj za pridobitev poklica gostinski tehnik;
30 vpisnih mest za izobraževanje po programu turistična dela - poklicni tečaj za pridobitev poklica turistični tehnik.

4. SREDNJA ŠOLA ZA FARMACIJO IN ZDRAVSTVO LJUBLJANA,
Šaranovičeva 5, 1000 Ljubljana, tel.: (061) 313 924
razpisuje
30 vpisnih mest za izobraževanje po programu farmacevtski tehnik - poklicni tečaj za pridobitev poklica farmacevtski tehnik.

5. SREDNJA STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA MURSKA SOBOTA,
Šolsko naselje 12, 9000 Murska Sobota, tel.: (069) 32 640, 32 652, 32 653
razpisuje
30 vpisnih mest za izobraževanje po programu tekstilni tehnik - poklicni tečaj za pridobitev poklica konfekcijski tehnik.

nov poslovno stanovanjski center
v središču Murske Sobote

sodoben poslovno stanovanjski center v štirih etažah

lokali trgovske, gostinske in
uslužnostne dejavnosti
poslovno pisarniški prostori
stanovanja višjega standarda
pokriti parkirni prostori in garaže
klimatska urejenost prostorov

Za vse, ki želite več,
za vse, ki želite kupiti, najeti,
za vse, ki vas le zanima,
za vse, ki imate idejo...

Investitorja: FECTING (061) 168 73 46, 168 73 47;
(069) 22 770
LB HIPO (061) 212 212, 125 31 33

Mi smo svojo idejo znali uresničiti - uresničite tudi Vi svojo!

Prejeli smo

Kaj se dogaja v Kmetijski zadrugi Panonka

Je res, da je bil v Panonki izveden puč? Presodite sami.

Res je, da je skupina delavcev v KZ Panonka pozabila opravljati svoje delo in se je rajši posvetila sklicu izrednega občnega zbora, sevedа s peščico članov. Ko so prvič oddali upravnemu odboru zahtevek za sklic izrednega občnega zbora s podpisi, so si nekatere podpise celo upali ponarediti. Ko so to ugotovili na upravnem odboru zadruge, je stvar za sklic propadla. Sklep upravnega odbora je bil, da se vse skupaj preda organom pregona. Vendar so iste osebe ponovno zbirale podpise in pri tem zbrale zadostno število za sklic izrednega občnega zbora.

Izredni občni zbor je bil sklican, ne da bi zahtevo za sklic sploh obravnaval upravni odbor, kaj šele občni zbori zadružnih enot.

To izredni občni zbor je kar na slepo razpravljal o nekih sklepih, ki se nanašajo na zmanjševanje in sestavo upravnega odbora. Tako je ta skupina vsilila nezakonito spremembo 30. člena zadružnih pravil in s tem dosegla zmanjšanje in novo sestavo upravnega odbora, ki je sestavljen iz skoraj 1/3 sedanjih in prejšnjih delavcev. Kje so kmetje? Pri tem je bila vzeta vsa legitimnost zadružnim enotam, da odločajo o svojih predstavnikih v upravnem odboru. Člani zadruge imajo pravico in dolžnost, da »na občnih zborih zadružnih enot obravnavajo gradivo in sprejemajo predloge za občni zbor zadruge ter volijo odbor zadružne enote in člane v upravni odbor zadruge in v nadzorni odbor zadruge«.

Izredni občni zbor je bil sklican in je potekal na neligitimen način. Pri tem so bili kršeni zadružna pravila in zakon o zadrugah. Naj zapišemo, da so imeli nekateri delavci dvajset in več pooblastil drugih članov, tako so imeli trije zaposleni skoraj tretjino vseh navzočih glasov na občnem zboru. Verjetno so bile te nezakonitosti tudi vzrok, da novinarjev niso pustili na občni zbor.

Na tem izrednem občnem zboru smo predsednika spraševali, kako si je upal dati na glasovanje in potrditev bilanco stanja in zaključni račun za leto 1995, ko tega ni pregledal noben nadzorni organ niti o njem ni razpravljal in sklepal upravni odbor zadruge. Sicer pa predsednik sam dobro ve in je bil na to tudi opozorjen, da je bilanca za leto 1995 ponarejena. Na upravnem odboru zadruge smo večkrat vprašali tako predsednika zadruge kot g. Škulja, kam je šel denar od prodanih delnic in za koliko so bile prodane delnice Slovenske kmetijske banke (nad 100 milijonov tolarjev). Prav tako smo tudi večkrat vprašali, za koliko so se povečale obveznosti do dobaviteljev in kmetov.

Da je z bilanco nekaj narobe, dokazujejo tudi podatki, da je bila v letu 1995 realizacija v KZ Panonka za 50 % manjša glede na prejšnja leta ('93 in '94, kjer se je ustvarjalo 200 do 300 milijonov izgube letno). Stroški poslovanja KZ Panonka se v letu 1995 v ničemer niso zmanjšali. Na kakšen način bi se lahko potem v zadnjih sedmih, osmih mesecih lanskega leta poslovalo pozitivno in naj bi se celo ustvaril dobiček, o katerem se je glasovalo in ga celo razporejalo.

Na upravnem odboru smo že dolgo opozarjali, da vlada v KZ Panonka upravljalska in vodstvena anarhija. Kjub zelo jasnim dogovorom ob spojitvi in sprejetim spojitvenim aktom se ni naredilo nič. Kršijo se zadružna pravila, zakon o zadrugah in drugi zakoni. KZ Panonka še do danes nima sanacijskega programa. Nima pa ga najbrž zato, ker se ga ne da narediti. Zato se forsira samo prodaja zadružnega premoženja brez jasnih ciljev in namenov. Do danes še nihče ni predložil programa dezinvestiranja po zadružnih enotah, pač pa nekateri težijo k prodaji zadružnega premoženja za vsako ceno in na vsak način. Program g. Škulja je, takoj prodati vse deleže, ki smo jih dobili na podlagi Zakona o zadrugah v živilskopredelovalni industriji za sramotno ceno 600 milijonov tolarjev, dočim je realna vrednost tega premoženja dvakrat večja. Tako bi se nekaterim zadružnim enotam prodalo več premoženja kot imajo vseh dolgov (M. Sobota, Beltinci, Cankova in Martjanci).

Ali so to bili cilji spojitve? Je cilj sanacije samo prodaja?

Očitki in celo obtožbe, ko smo s tožbo zaščitili svoje zadružno premoženje in s tem onemogočili nerazumno in neutemeljeno prodajo premoženja, so neutemeljeni. Le na ta način smo lahko preprečili neodgovorno barantanje z našim kmečkim zadružnim premoženjem.

Danes se v KZ Panonka spet uporabljajo stare metode (izključitve članov, ignoriranje novinarjev in javnosti ...). V KZ Panonka si prizadevajo za sprtje članov zadruge, mali kmet - veliki kmet, gorički kmet - ravenski kmet, prašićerejec - govedorejec. Vse to pa, ker se »v kalni vodi lažje ribari«. Danes KZ Panonka celo pošilja posebne izterjevalce za izterjavo dolgov kmetov zadrugi. Tudi za oderuške obresti. Pozablja pa na izterjavo pri podjetjih, kjer je marsikateri odpis vzrok malomarnosti zaposlenih v zadrugi. Ko smo g. Škulja na upravnem odboru vprašali, koliko obresti plačuje bankam, nikoli ni bilo konkretnega odgovora. Čeravno je KZ Panonka sedaj enovita zadruga, menda še vedno izplačuje 14 direktorskih plač, razlike med plačami za isto delovno mesto pa so tudi do 30-odstotne (največ delavci Zveze zadrug, Semenarstvo, Cankova). Skoraj enoletno bivanje g. Škulja v Hotelu Diana v Murski Soboti je menda prav tako plačevala KZ Panonka. Ob koncu tedna, ko se g. Škulj vrača domov v Portorož, si vzame službeni avtomobil KZ Panonke (za prvi maj je bil s službenim avtomobilom celo 10 dni na dopustu).

Ali bo lahko upravni odbor šel mimo teh nepravilnosti? Ali je zato bilo potrebno menjati upravni odbor, ker si upamo nekateri na vse to opozarjati?

Ali se potemtakem mora takoj prodati zgradba v Kocljevi ulici, da bodo lahko nekateri še dalje imeli take plače in koristili razne ugodnosti. Ali bomo morali kmetje ob vsem tem še dalje čakati na plačilo živine in drugih pridelkov 60 in več dni? Ali smo s tem namenom šli v spojitev? Že pred njo smo nakateri opozarjali in zahtevali sanacijo po pravnih osebah. Takrat so nas prisilili v spojitev. To pa je v nasprotju z interesi zadružništva na našem območju. Bomo kmetje dovolili, da nas s prikrojenimi podatki še dalje zaslepljujejo in zavajajo?

Zato vidimo na zadružnih enotah Murska Sobota, Beltinci in Martjanci edino možnost obstoja in nadaljnjega razvoja zadružništva na tem območju samo kot samostojne pravne osebe oz. samostojne zadruge. Po naši oceni je bilo zgrešeno, da smo se uklonili pritiskom iz Ljubljane in nekaterim domačim kratkovidnežem. Tudi po zakonski osnovi, da je zadruga prostovoljna organizacija kmetov, kmetom iz teh zadružnih enot nihče ne more preprečevati, da si ne bi ponovno vzpostavili samostojne pravne osebe oz. samostojne zadruge. Jasno pa povejmo, da smo za sanacijo - prodajo zadružnega premoženja - vendar ob jasno določenih ciljih in namenih.

Odbori zadružnih enot M. Sobota, Martjanci, Beltinci

Martjanske odplake v potoku

Že dalj časa opažamo, da se iz greznice, ki je zgrajena na obrežju Martjanskega potoka in je sestavni del kanalizacijskega sistema v naselju Martjanci, pod priprto loputo v strugo potoka izteka temna, gosta in smrdljiva tekočina. Ker ne bi želeli ostati na ravni domnev in ljudskega natolcevanja, postavljamo JAVNA VPRAŠANJA

- *projektantu kanalizacije (VG Mura, g. Oto Tušar, direktor),*
- *investitorju (KS Martjanci, g. Franc Gomboc) in*
- *inšpekcijskim službam soboške izpostave (g. Tonček Ošlaj)*

o tem, kakšna je tehnična osnova gradbene rešitve zbirališča (greznice) ob Martjanskem potoku, kakšen je njen namen v sedanji fazi in v končni rešitvi kanalizacijskega odvoda?

Kako je mogoče dovoljevati »prosto« odtekanje neprečiščenih odplak naravnost v potok?

Območje greznice v Martjancih sodi v širši varovalni pas vaškega vodovoda v naselju Noršinci, zato so vprašanja za nas bistvenega pomena. Postavljamo jih tudi, ker smo prepričani, da je povsem nedopustno izpuščanje odplak v vodotoke.

Predsednik sveta KS Noršinci, Ludvik Sočič

Gasilci so tekmovali

Gasilsko poveljstvo Občine Moravske Toplice je priredilo v nedeljo v Martjancih občinsko tekmovanje, na katerem je sodelovalo 6 članskih, 4 pionirske, 4 mladinske in 3 ženske enote. Po tekmovanju so najboljše enote prejele kipce gasilca.

V tišinskem sektorju so se gasilci zbrali na letnem sektorskem tekmovanju. Pomerilo se je 12 moških, 1 pionirska in 3 mladinske enote. Prvouvrščeni so dobili spominske pokale.

Enaka tekmovanja so že imeli v Večeslavcih, kjer je sodelovalo 15 gasilskih enot; v Gornjih Petrovcih je nastopilo 6 enot; v Krplivniku pa se je pomerilo 10 moških in 1 pionirska enota.

Gasilci so na vseh dosedanjih tekmovanjih pokazali veliko spretnost v delu z motorno brizgalno in v teku brez ovir na 450-metrski progi.

F. GOMBOC

CHEROKEE ROAD MASTER

štirikolesni pogon
servo volan
zapora diferenciala
bočne ojačirve
zračna blazina (US full size)
električni pomik oken in zunanjih ogledal
električni pomik antene
zatemnjena stekla
priprava za radio in štirje zvočniki
centralno daljinsko odklepanje in osvetlitev notranjosti
prostor za tovor (max): 2.033 l
1 leto garancije za neomejeno število km
7 let garancije na karoserijo

➪ Motor **2,5 L**
Cena: **41.738** DEM
➪ Motor **2,5 TURBO DIESEL**
Cena: **45.237** DEM

CHRYSLER *LEASING* D+8%
CHRYSLER *KREDIT* D+6%

Pooblaščeni prodajalec:
BRANSBERGER E. s.p.
Dolga ulica 79, Černelavci
9000 Murska Sobota
tel. 069/ 21 238, faks 069/ 21 238

http://www.bass.rc-celje.si/chrysler/

* cena vključuje prometni davek

Jeep

askont® AVTODELI IN OPREMA

odslej tudi v MURSKI SOBOTI tel.: (069) 31 043

Prednost dobrega nakupa

Prepričajte se o veliki izbiri,

in konkurenčnih cenah!

BMW & ROVER

ZDAJ TUDI V POMURJU

- najprestižnejši avto v svojem razredu
- popolna aktivna in pasivna varnost
- tehnološka popolnost in vrhunska kakovost izdelave
- klasična eleganca športnega avtomobila in neprekosljive vozne lastnosti

Pooblaščeni prodajno-servisni center
AVTOHIŠA MEŠKO, MURSKA SOBOTA,
Trg zmage 5, tel.: 28 111

IZREDNO UGODNE CENE - POSOJILA - STARO ZA NOVO
- BMW serije 3 že za 37.000 DEM
- ROVER 414 novi model že za 27.000 DEM

PONUDBA SKB banke

Sef SKB banke lahko odpre samo vaš ključ

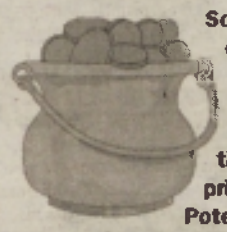

Sodobni tatovi so iznajdljivi in se običajnim oviram, kot so dvojne ključavnice, samodejno prižigajoče se luči in alarmi, ne pustijo več tako zlahka zmesti. Malo nepazljivosti in že se pritihotapijo v vaše stanovanje. Potem pa... televizorji, videorekorderji, zlatnina, dokumenti - prav nič ni varno pred njimi! Še zlasti ne v času poletnih počitnic, ko radi vsaj za teden ali več odidemo zdoma.

Lahko se zgodi, da čez noč ostanete brez težko privarčevanega denarja, najljubših dragocenosti, ki jih v vaši družini hranite že več rodov, ali pa ste ob staro srebrno verižico, ki vas vedno znova spomni na prvo ljubezen. Morda pa so vam najbolj pomembni dokumenti, ali računalniške diskete, na katerih ste hranili zaupne podatke.

Vprašajmo se, kaj je bolje, stvari prepustiti naključju ali pa dragocenosti shraniti v varnih sefih SKB banke? Gotovo ste na to pomislili že prej, vendar v vsakodnevnem hitenju niste našli časa in še niste zakupili sefa.

Predlagamo, da to storite še danes, saj bo morda jutri že prepozno. Postopek je namreč zelo preprost: pokličite SKB-banko, PE Murska Sobota, Ekspozituro Murska Sobota, Agencijo Lendava in Ekspozituro Ljutomer ali zeleni telefon SKB-banke na številko 080 15 15. V omenjenih enotah SKB-banke vam namreč **julija in avgusta ponujamo brezplačen zakup sefov**. Tako bo vaše poletje še lepše.

Če pa se boste odločili za varno shranjevanje dragocenosti v sefih SKB-banke, vam lahko prišepnemo, da je letna najemnina odvisna od velikosti sefa.

In ne pozabite, sef SKB-banke lahko odpre samo vaš ključ!

PE Murska Sobota
Kocljeva 6
Tel.: 069/32-495

Ekspozitura Ljutomer
Stari trg 7
Tel.: 069/83-312

Agencija Lendava
Mlinska 5
Tel.: 069/75-810

SKB BANKA D.D.

Ko pridejo arheologi, se čas ustavi in zavrti nazaj

Kančevci – arheološka izkopavanja v cerkvi

V kančevski cerkvi sv. Benedikta so ob prenovi cerkve, ki bo v naslednjih dneh praznovala stoletnico obnove, naleteli na tri ali celo štiri faze prejšnjih cerkva. Izkopavanja vodi Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine (ZVNKD) Maribor.

Kot nam je povedal pater Donat, so sprva hoteli naročiti samo nove klopi, vendar jih je mojster opozoril, da bo vlaga tudi nove klopi hitro načela, če ne bodo naredili talne izolacije. Rečeno -storjeno.

Ko so naleteli na zid, so poklicali na ZVNKD. Prišli so arheologi in odkopali zidovje, ki pripada morda trem ali celo štirim fazam cerkve.

Človeške kosti, ki so jih našli v posameznih grobovih, spravljajo v PVC-vrečke. Kosti bodo pozneje pokopali bodisi nazaj v grobišča ali pa zakopali na pokopališču v bližini cerkve.

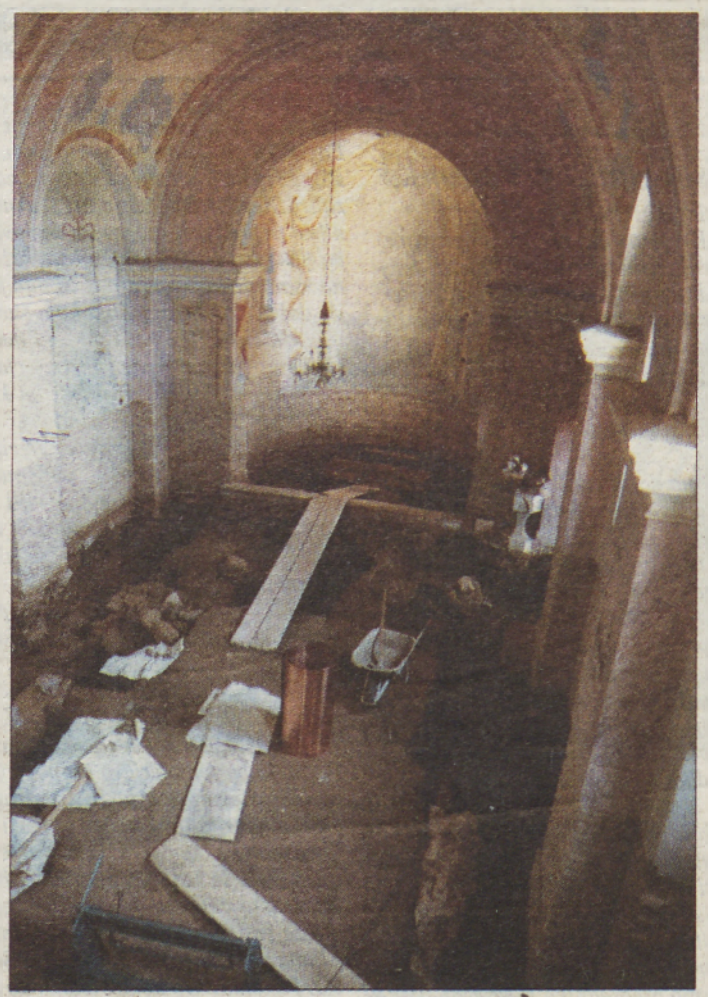

Pod glavnim oltarjem so arheologi odkrili večjo grobnico. Za lobanjo, ki leži v njej, domnevajo, da je bila v grobnico vržena pozneje.

FOTOGRAFIJE NATAŠA JUHNOV

V zakristiji so naleteli na obokani grob, v katerem leži lobanja. Najstarejši široki zid, ki so ga odkrili pod korom in se morda nadaljuje zunaj zidu, je morebiti ostanek trdnjavskega zidu. Glede na velikost grobov h... lahko bili tam pokopani otroci plemičev.

Vendar pa zaenkrat še ni natančnejše datacije zidov in grobov, ki pokrivajo površino cerkve. Arheologi so našli tudi in novce, najstarejši je iz druge polovice 17. stoletja.

Cerkev sv. Benedikta se prvič omenja že leta 1208, ko je ogrski kralj Andrej II. grofu Nikolaju iz Železnega podaril zemljišče ... dvo (Gornjo Lendavo). V 14. stoletju so imeli tukaj sedež benediktinci, ki so kolonizirali tukajšnjo pokrajino. V času reformacije se je tu zasidral protestantizem.

Evangeličanska cerkev se tukaj omenja v vizitacijskem zapisniku iz leta 1698, leta 1752 pa so dobili katoličani svojo cerkev nazaj. Leto pozneje so jo obnovili, njena podoba pa se je spremenila pred sto leti, ko so cerkev temeljito prenovili. Glede na to, da so te kraje napadali Tartari, obstaja možnost, da je sedanja cerkev že tretja zapovrstjo. Od leta 1993 je sedež »benedičke župnije« v Kančevcih, kamor so ga preselili kapucini.

A. P.

Glede na velikost grobov obstaja domneva, da so v njih pokopani otroci plemičev.

RUBIKON VEDEŽEVANJE 090 42 70 ZDRAVJE · DELO · FINANCE · PARTNER · SUPERVIZIJA

Trgovina z orožjem tudi v Pomurju

Odkod mu puškomitraljez?

Med tistimi kaznivimi dejanji, ki na pomurskem območju naraščajo, je tudi trgovina z orožjem. Sicer ne gre za velike količine, ampak za posamezne kose, pa vendarle. Kaj so odkrili preiskovalci?

V sredo, 3. julija, v popoldanskih urah so delavci uradov kriminalistične službe UNZ Murska Sobota in Maribor poostrili kontrolo na cestah, ki vodijo v Bukovnico pri Bogojini, saj so že prej zaznali, da bo ta dan J. G. iz Bukovnice prodal večjo količino orožja nekemu kupcu iz Maribora. »Zaseda« se je splačala, kajti istega dne ob 21.15 so v bližini lovskega doma v Bogojini zaznali prihod dveh vozil, ki pa sta potem, ko sta njuna voznika opazila v gozdu parkirano službeno vozilo, odpeljala z veliko hitrostjo proti Bogojini. Službeno vozilo je zapeljalo za njima in po petih kilometrih vožnje dohitelo eno od vozil - osebni avto Golf. Izkazalo se je, da ga je vozil F. B. iz Lucove. Tega so prijeli, ampak ne z lahkoto, kajti uporabiti so morali silo, pri čemer je dobil telesne poškodbe. Prepeljali so ga k zdravniku, ki mu je dal zdravniško pomoč, hospilitacijo pa je odklonil. Sopotnik, za katerega so poznje ugotovili, da gre za J. G., doma pa je v Bukovnici, pa je iz avta pobegnil in čez dve uri so ga prijeli doma.

Vas zanima, kaj je bilo v avtu? Zasledovalci so pod zadnjim sedežem našli **puškomitraljez**, model kališnikov, in vojaško poavtomatsko puško. To pa še ni vse! V gozdu, nedaleč od ustavljenega vozila, so našli torbico, v njej pa so bili štirje okvirji, v njih pa 150 nabojev za omenjeni orožji. Pozneje so naleteli še na pištolo znamke browning, kaliber 9 mm, in 9 nabojev zanjo. Pri obeh so opravili še hišni preiskavi in našli ter zasegli plinsko pištolo in več nabojev. Za zdaj pa še niso izsledili »Mariborčana«, ki naj bi vse to orožje kupil. Zoper trgovca z orožjem bodo podali kazensko ovadbo.

Š. S.

Orožje, ki so ga odkrili in zasegli pri dveh pomurskih trgovcih z orožjem. - Fotografija: UNZ Murska Sobota

Stvarnik in Meško z žrebom

Kot smo že poročali, je prišlo v tretji volilni enoti mestne četrti Center do zanimivega primera, ko sta dva kandidata prejela enako število glasov.

To sta bila Anton Slavic in Jože Stvarnik. Zato je morala občinska volilna komisija opraviti žrebanje. Več sreče je imel **Jože Stvarnik.**

Po pregledu glasovnic v mestni četrti Ledava pa so ugotovili, da se je z dodatnimi glasovi na predčasnem glasovanju Maksimilijan Meško po številu glasov izenačil z Rudijem Košmrljem.

Z žrebom je bilo odločeno, da bo nov član **Maksimilijan Meško**.

M. JERŠE

Posebna ponudba

850 Mb, 8 Mb RAM, 3.5", CD NEC 4x, SB 16, zvočniki 120W, monitor ADI 14" LR NI, miška, tipkovnica, 1 Mb gr. kartica. 2 leti garancije.

Vega P100 ...149.990 + p. d.
Vega K5/75...139.990 + p. d.

- Internet vstopne točke
- Možnost ugodnega posojila (TOM + 5 %)
- Akcijska prodaja matričnih tiskalnikov EPSON

MDM STORE PE MURSKA SOBOTA Martinovska 10 Obrtna cona Tel./faks: 27 155

Na zalogi celotna ponudba računalnikov MDM: Vega, Tesla, Da Vinci, tiskalnikov HP in EPSON, monitorjev ADI, Sony, EIZO, skenerjev, multimedijske opreme, potrošnega materiala in drugih dodatkov.

Računalniška hiša svetovnih imen

POSREDNIŠKA HIŠA INFO CENTER

Tiara, d. o. o., Slovenska 39
9000 Murska Sobota

IŠČEMO KUPUJEMO PRODAJAMO

- nakup in prodaja hiš, počitniških hiš, poslovnih prostorov, posesti
- ureditev celotne dokumentacije ob nakupu ali prodaji
- cenitve in vrednotenje premoženja
- pravna pomoč
- svetovanje
- nakup in prodaja živali

Uradne ure: od ponedeljka do petka od 9.00 do 14.00
Telefon: (069) 21 156,
ga. Irena Mecilošek

Moja domača banka

Pomurska banka d.d.
Murska Sobota

Menjalniški tečaj Pomurske banke 9. julija 1996. Tečaji veljajo od 9. 7. 1996 od 14.30 ure. Srednji tečaj Banke Slovenije velja od 9. julija 1996 od 00. ure dalje.

Država	Enota	Banka Slovenije	Nakup	Prodaja
Avstrija	100	1.273,4356	1.232,00	1.269,00
Francija	100	2.648,5847	2.536,80	2.639,30
Nemčija	100	8.961,5452	8.670,00	8.930,00
Italija	100	8,9105	8,45	8,85
Švica	100	10.851,0870	10.393,10	10.812,90
ZDA	1	137,1296	132,00	136,70

OBRESTNE MERE od 1. julija 1996 dalje

Temeljna obrestna mera – TOM – za julij je 0,9 % mesečno, oz. 11,16 % letno.

Sredstva na vpogled

Nominalna letna obrestna mera	
Hranilne vloge	2,00%
Tekoči računi	2,00%
Žiroračuni	1,50%

Kratkoročna vezava tolarskih sredstev

Rok vezave	Obrestna mera	Letna obr. mera
Od 31 do 90 dni	od TOM +3,8% do TOM + 5%	15,38% do 16,72%
Od 91 do 120 dni	od TOM + 4% do TOM + 5,2%	15,60% do 16,94 %
Od 121 do 180 dni	od TOM + 4,1% do TOM + 5,3 %	15,72% do 17,05%
Nad 6 mesecev	od TOM + 5,1% do TOM + 5,8%	16,83% do 17,61%
Na 181 dni	TOM + 6%	17,83%
Nad 9 mesecev	od TOM + 5,6% do TOM + 6%	17,38 do 17,83%

Depozit z valutno klavzulo

Rok vezave	Skupna letna obrestna mera
Na 12 mesecev	Val. kl. + 6,83% do 7,24%

Depozit s premijo

Rok vezave	Skupna letna obrestna mera
Na 12 mesecev	TOM + 7,10% do 7,50%